

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
2022 YILI BRİFİNGİ

İÇİNDEKİLER

I. İLİN GENEL TANIMI	1
1. KURUMSAL YAPI	14
1.1. İL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREVLERİ	14
1.2. TEŞKİLAT YAPISI	18
1.2.1. ANA HİZMET BİRİMLERİ	18
1.2.2. İLÇE TEŞKİLATI	18
1.2.3. PERSONEL DURUMU	19
1.2.4. BİNA VE ARAZİ DURUMU	19
1.2.5. ARAÇ DURUMU	20
1.2.5.1 Kara Araçları	20
1.2.5.2 Deniz Araçları	20
2. TARIMSAL YAPI	21
2.1. TOPRAK DAĞILIMI	21
2.1.1. İŞLENEBİLİR ARAZİ DAĞILIMI	21
2.1.2. İşlenebilir Arazinin Ülke İçindeki Payı	22
2.1.3. İlçelerin Arazi Varlığı	22
3. TARIMSAL ÜRETİM	23
3.1. BİTKİSEL ÜRETİM	23
3.1.1. TARLA BİTKİLERİ ÜRETİMİ	23
3.1.2. AÇIKTA SEBZE YETİŞTİRİCİLİĞİ ÜRETİMİ	24
3.1.3. ÖRTÜ ALTI ÜRETİMİ	25
3.1.3.1 Süs Bitkileri Örtü Altı Üretimi	25
3.1.3.2 Sebze ve Meyve Örtü Altı Üretimi	26
3.1.4. MEYVE ÜRETİMİ	27
3.1.5. SÜS BİTKİLERİ ÜRETİMİ	28
3.1.6. İLİMİZDE YETİŞEN ÖNEMLİ ÜRÜNLERİN ÜRETİM MİKTARINA GÖRE ÜLKEMİZDEKİ SIRALAMASI	29
3.2. HAYVANSAL ÜRETİM	30
3.2.1. BÜYÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI	30
3.2.2. KÜÇÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI	31
3.2.3. KANATLI VARLIĞI	32
3.2.4. ARILI KOVAN VARLIĞI	33
3.2.5. TEK TIRNAKLI VARLIĞI	34
3.2.6. HAYVANSAL ÜRETİM	35
3.2.7. SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ	35
3.2.8. SÜT SOĞUTMA TANKI VARLIĞI	36
3.3. MAKRO VERİLER	37
3.3.1. TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ	37
3.3.2. TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATI	37
3.4. TARIMSAL DESTEKLEME VE HİBE DEĞERLERİ	38
3.4.1. BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ	39
3.4.2. HAYVANSAL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ	40
3.4.3. BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ DESTEKLEMELERİ	41
3.4.4. YEM BİTKİLERİ ÜRETİMİ DESTEKLEMELERİ	41
3.4.5. TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK DESTEKLEMELERİ	41
3.4.6. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARI DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA YAPILAN HİBE ÖDEMELERİ	41
3.5. İLİMİZE AİT COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER	41

3.6. TARIM ALET VE MAKİNE DURUMU	46
4. İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜNÜN FAALİYETLERİ	46
4.1. ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARIMSAL ALTYAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	46
4.1.1. ARAZİ EDİNDİRME İŞ VE İŞLEMLERİ;	48
4.1.1.1. <i>Tarım Arazilerinin Satış Yoluyla Mülkiyetinin Devri İşlemleri</i>	48
4.1.1.2. <i>Tarım Arazilerinin Miras Yoluyla Mülkiyetinin Devri İşlemleri</i>	48
4.1.1.3. <i>Yabancı Uyraklı Kişilerin Tarım Arazisi Niteliğindeki Taşınmazları Edinimi İşlemleri</i>	48
4.1.1.4. <i>Diğer Faaliyetler</i>	48
4.1.2. 5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIM KANUNU UYGULAMALARI	48
4.1.3. BÜYÜK OVALARIN BELİRLENMESİ ÇALIŞMALARI	49
4.1.4. CBS (COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMİ) ÇALIŞMALARI	50
4.1.5. NİTRAT DİREKTİFİ UYGULANMASI PROJESİ KAPSAMINDA; TARIMSAL KAYNAKLI NİTRAT KİRLİLİĞİNE KARŞI SULARIN KORUNMASINA İLİŞKİN FAALİYETLER	50
4.1.5.1. <i>Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin İzlenmesi</i>	50
4.1.5.2. <i>İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği Kapsamında Yürütülen Çalışmalar</i>	51
4.1.6 NEHİR HAVZA YÖNETİMİ ÇALIŞMALARI, SULAMA YÖNETİMİ BİRİMİ	52
4.1.6.1. <i>Nehir Havza Yönetim Çalışması</i>	52
4.1.6.2. <i>Sulama veri tabanı projesi ve modern basınçlı sulama kredileri proje onayları</i>	53
4.1.7. TOPRAK BİTKİ VE SU ANALİZ LABORATUVARLARI YETKİLENDİRME VE DENETİM İŞLERİ	54
4.1.8. 3573 SAYILI ZEYTİNCİLİĞİN İSLAHI VE YABANİLERİNİN AŞILATTIRILMASI HAKKINDAKİ KANUN ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	54
4.1.9. TARIM ARAZİLERİN SULANMASINA YÖNELİK TARIMSAL ELEKTRİK ABONELİĞİ İŞLEMLERİ	54
4.1.10. TARIMA DAYALI İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ KURULMASI ÇALIŞMALARI	54
4.2. ÇAYIR, MERA VE YEM BİTKİLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	54
4.2.1. İLİN İLÇELER İTİBARIYLA MERA VARLIĞI	55
4.2.2. YILLAR İTİBARIYLA MERALARDA TAHSİS AMACI DEĞİŞİKLİKLERİ	55
4.2.3. İSLAH AMAÇLI MERA KİRALAMALARI	56
4.2.4. MERA İSLAH ÇALIŞMALARIYLA İLGİLİ YAPILAN İŞLEMLER	56
4.2.5. MERA YÖNETİM BİRLİKLERİ	57
4.2.6. YEM BİTKİLERİ DESTEKLEMESİ	57
4.3. BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	59
4.3.1. İLAÇ- ALET MAKİNE ÇALIŞMALARI	60
4.3.1.2. a. <i>Bitki Koruma Ürünleri Bayileri</i>	60
4.3.1.2. b. <i>Zirai Mücadele Alet Makina Bayi Denetimleri</i>	61
4.3.2. SEBZE YETİŞTİRİCİLİĞİ ÇALIŞMALARI	61
4.3.2.1. <i>Açıktaki Ve Örtüaltı Sebze Entegre Ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi</i>	62
4.3.2.2. <i>Yaş Sebze Hasat Öncesi Kalıntı Önleme Amaçlı Resmi Denetim Çalışmaları</i>	62
4.3.2.3. <i>Örtüaltı Sebze Entegre Mücadele</i>	63
4.3.2.4. <i>Domates Güvesi Eylem Planı</i>	63
4.3.2.5. <i>Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Çalışmaları</i>	64
4.3.2.6. <i>Proje Çalışmaları</i>	64
4.3.3. MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SAĞLIĞI ÇALIŞMALARI	64
4.3.3.1. <i>Sürveyleri Yürütülen Zararlı Organizmalar</i>	64
4.3.3.2. <i>Yapılan Diğer Çalışmalar</i>	64
4.3.3.3. <i>Entegre Mücadele</i>	65
4.3.3.3.1. <i>Zeytinde Entegre Mücadele</i>	65
4.3.3.3.2. <i>Kiraz Entegre Mücadele</i>	65
4.3.3.4. <i>Akdeniz Meyve Sineği İzleme Projesi</i>	65
4.3.3.4.1. <i>Akdeniz Meyve Sineği Mücadelesi ” Ulusal Eylem Planı ”</i>	65
4.3.3.5. <i>2022 Yılı Yapılan Uyarılar – Anonslar</i>	66
4.3.3.6. <i>Projeler</i>	66
4.3.3.6.1. <i>İyi Tarım Uygulamalarında Dijital Feromon Tuzak İle Anında Görüntü Projesi</i>	66
4.3.3.6.2. <i>EKÜY Projesi</i>	66
4.3.3.7. <i>Eğitim Çalışmaları</i>	67
4.3.3.8. <i>Yaş Meyvede Hasat Öncesi Kalıntı Önleme Amaçlı Resmi Denetim Çalışmaları</i>	68

4.3.4. İYİ TARIM UYGULAMALARI ÇALIŞMALARI	68
4.3.4.1. Üretici ve Üretim Miktarları	68
4.3.4.2. Denetçi Sayısı	69
4.3.4.3. Denetimler	69
4.3.4.4. Eğitim Faaliyeti	69
4.3.4.5. Destekleme	69
4.3.4.6. Projeler	69
4.3.5. ORGANİK TARIM UYGULAMALARI ÇALIŞMALARI	69
4.3.5.1. Üretici ve Üretim Miktarları	69
4.3.5.2. Denetçi Sayısı	70
4.3.5.3. Denetimler	70
4.3.5.4. Eğitimler ve Toplantılar	70
4.3.5.4. Projeler	70
4.3.5.5. Desteklemeler	71
4.3.5.6. Diğer Çalışmalar	71
4.3.6. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ KAPSAMINDA GÜBRE DENETİM ÇALIŞMALARI	71
4.3.6.1. Denetçi, Gübre Dağıtıcı/Üretici Sayısı	72
4.3.6.2. Denetimler, Yapılan İş ve İşlemler	73
4.3.7. TOHUM SERTİFİKASYON ÇALIŞMALARI	73
4.3.7.1. Denetçi Sayısı	73
4.3.7.1.1. Tarla Bitkileri Tohumluk Kontrolleri	74
4.3.7.1.2. 2022 Tohumluk Üretimleri - Tohumluk Beyannamesi Sayıları ve Üretim Alanları	74
4.3.7.1.3. Sebze Tohumu ve Fidesi Üretimi	75
4.3.7.2. Tohumluk Sertifikasyonu Kapsamında Yurtiçi ve ISTA Kurallarına Göre Numune Alımı	75
4.3.7.3. Meyve Fidanı ve Üretim Materyali Sertifikasyonu Kontrolleri	75
4.3.7.4. Meyve Fidanı Üretimi	76
4.3.7.5. Doku Kültürü Yöntemleri İle Üretilen Tohumluk Miktarları ve Kontrolleri	76
4.3.7.6. Doku Kültürü Yöntemleriyle Meyve Fidanı Üretim Materyali Miktarları	76
4.3.7.7. Sebze Fidesi Üretim ve Pazarlaması Yönetmeliği Kapsamında Yapılan İşlemler	76
4.3.7.8. Sebze Fidesi Üretim Miktarı	77
4.3.7.9. Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği Kapsamında Yapılan İşlemler	77
4.3.7.10 Tohumluk Bayileri	78
4.3.8. TOHUM FİDE, FIDAN, SÜS BİTKİLERİ İTHALAT-İHRACAT RAKAMLARI	78
4.3.8.1. İlimizden Gerçekleştirilen İthalat Miktarları	78
4.3.8.2. İthalat Ön İzni verilen Ülkeler	78
4.3.8.3. Doğal Çiçek Soğanları Ön Depo Kontrol İşlemleri	78
4.3.8.4. İlimizden Gerçekleştirilen İhracat Miktarları	79
4.3.8.5. İhracat Ön İzni verilen Ülkeler	79
4.3.9. İÇ KARANTİNA - İHRACAT İŞ VE İŞLEMLERİ	79
4.3.9.1. Yürütülen Projeler	79
4.3.9.1.1. Patateste Karantina Etmenlerinin Takibi Projesi	79
4.3.9.1.2. Ari Alan Projesi	79
4.3.9.2. Bitki Pasaportu Uygulamaları	79
4.3.9.3. Sertifikasyon Çalışmalarında İç Karantina Hizmetleri	79
4.3.9.3.1 Fidelik ve Sera Kontrolleri	79
4.3.9.3.2. Fidanlık Kontrolleri	80
4.3.9.3.3. Tohumluk Üretim Alanları Kontrolleri	80
4.3.9.3.4. Doku Kültürü İle Üretilen Tohumlukların Laboratuvar-Sera-Tarla-Depo Kontrolleri	80
4.3.9.3.5. İthalat İhracat Birimi ile Deneme Kurulan Tarla Kontrolleri	80
4.3.9.3.6. Süs Bitkileri ve Çoğaltım Materyalleri ile ilgili Denetimler	80
4.3.9.4. Özel Sürvey Çalışmaları ve Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Sürveyleri Kayıt Sistemi (KASKs)	81
4.3.9.4.1. Şarka Virüsü Sürveyi	82
4.3.9.4.2. Kestane Gal Arısı ve Turunçgil Uzun Antenli Böceği Sürveyi	82
4.3.9.4.3. Turunçgil Uzun Antenli Böceği Sürveyi	82
4.3.9.4.4. Patateste Karantina Etmenlerinin Takibi Projesi	82
4.3.9.4.5. Xylella fastidiosa (Bakteriyel yanıklık) Sürveyi	83

4.3.9.4.6. Çiçek ve meyve monilyası (<i>Monilinia fructicola</i>) Surveyi	83
4.3.9.4.7. Bois Noir (Bn) ile Flavesence Doree Fitoplazması Surveyi	83
4.3.9.4.8. Batı Mısır Kök Kurdu “ARİ ALAN PROJESİ”	83
4.3.9.4.9. Sebze Survey Etmenleri	83
4.3.9.5. İhracat İş ve İşlemleri	84
4.3.9.5.1. İlçelere Göre İnspektör Dağılımı Cetveli	84
4.3.9.5.2. Düzenlenen Bitki Sağlık Sertifikası Miktarı	84
4.3.10. TARIM BİLGİ SİSTEMİ VE TARIMSAL DESTEKLEME RAKAMLARI	85
4.3.10.1. Son 4 Yıl ÇKS Kayıtlı Çiftçi-Ekili Alan Tablosu	86
4.3.11. TARLA BİTKİLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SAĞLIĞI ÇALIŞMALARI	87
4.3.11.1. Tarla Bitkileri Hastalık Ve Zararlıları Çalışmaları	87
4.3.11.1.1. Buğdayda Süne Mücadelesi Çalışmaları	87
4.3.11.1.2. Pamuk Hastalık ve Zararlıları, Pamuk Entegre Mücadele Çalışmaları	87
4.3.11.1.3. Mısır Entegre Mücadele Çalışmaları	87
4.3.11.1.4. Patates Entegre mücadele Çalışmaları	87
4.3.11.1.5. Devlet Yardımı Mücadelesi (Çekirge)	87
4.3.11.1.6. Tarla Faresi Mücadelesi	88
4.3.11.1.7. Tarım Alanlarına Zarar Veren Yaban Domuzu Mücadelesi	88
4.3.11.2. Tarımsal Mekanizasyon Çalışmaları	88
4.3.11.2.1. Biçerdöverle Hububat Hasat Kontrolleri	88
4.3.11.2.2. Anız Yangınları	88
4.3.11.2.3. Makineli Pamuk Hasat Kontrolleri	88
4.3.11.3. Demonstrasyonlar	88
4.3.11.4. Çiftçi Toplantıları	89
4.3.11.5. Kenevir Ekimi ve Mevzuatı	89
4.3.11.5.1. Kenevir tespit işlemleri	89
4.3.11.6. Diğer Faaliyetler	89
4.3.12. Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Sağlığı Ve Yetkilendirme Çalışmaları	89
4.3.12.1. Gerçekleştirilen Çalışmalar	90
4.3.12.2. Palmiye Kırmızı Böceği Surveyi	91
4.3.12.3. 2021-2022 Yılları Arasında Gerçekleştirilen Çalışmalar	92
4.4. HAYVAN SAĞLIĞI VE YETİŞTİRİCİLİĞİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	93
4.4.1. HAYVAN SAĞLIĞI ÇALIŞMALARI	94
4.4.1.1. Hayvan Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Programı (2022 yılı)	94
4.4.2 SEVK EDİLEN HAYVANLARIN KONTROLÜ	94
4.4.2.1. İlimizden Diğer İllere Sevk Edilen Hayvanların Sağlık Kontrolü	94
4.4.2.2. İlimizden Diğer İllere Sevk Edilen Hayvansal Maddelerin Sağlık Kontrolü	95
4.4.2.3. Diğer İllerden İlimize Sevk Edilen Hayvan Sayıları	95
4.4.2.4. Diğer İllerden İlimize Sevk Edilen Hayvansal Madde Miktarları	95
4.4.2.5. Yasal Yaptırım	95
4.4.2.6. Hayvan Pazarlarının Kontrolü	95
4.4.2.7. Evcil Tırnaklı Hayvan ve Kanatlı Eti Üreten İşletme Kontrol Hizmetleri	95
4.4.2.8. Hayvan Sağlığı İle İlgili Diğer Çalışmalar	98
4.4.2.8.1. Poliklinik ve Klinik Ruhsatlandırma İşlemleri	98
4.4.2.8.2. Ulusal Kalıntı İzleme Programı	99
4.4.2.8.3. Ev ve Süs Hayvanı Satış Yeri Denetim ve Ruhsatlandırma İşlemleri	99
4.4.2.8.4. At Hastalıkları ve Kimliklendirme	99
4.4.2.8.5. Damızlık Küçükbaş Hayvan Yatırım Projeleri	99
4.4.2.8.6. Suni Tohumlama Çalışmaları	99
4.4.2.8.7. Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmeleri Denetimleri	99
4.4.3. HAYVAN VE HAYVANSAL ÜRÜNLER İHRACATI VE İTHALATI	100
4.4.3.1. İhracat İşlemleri	100
4.4.3.2. İthalat İşlemleri	100
4.4.3.3. Su Ürünleri İhracatı	100

4.4.3.4. AB'ye Süt Ürünleri İhraç Eden İşletmeler	100
4.4.4. DENETİM VE NUMUNE ALMA FAALİYETLERİ	100
4.4.5. HASTALIKTAN ARI İŞLETMELER VE AB ONAYLI SÜT ÇİFTLİKLERİ	100
4.4.5.1. Hastalıktan Ari Büyükbaş Hayvancılık İşletmeleri	100
4.4.5.2. Hastalıktan Ari Küçükbaş Hayvancılık İşletmeleri	102
4.4.5.3. AB Onaylı Süt Çiftlikleri	103
4.5. BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	104
4.5.1. SU ÜRÜNLERİ RUHSATLANDIRMA	105
4.5.2. SU ÜRÜNLERİ KONTROL VE DENETİMLERİ	106
4.5.2.1. Su Ürünleri Perakende Satış Yerleri	107
4.5.2.2. Balıkçı Barınakları	107
4.5.2.3. Denetim ve Kontrol Teknesi	108
4.5.2.4. Diğer Faaliyetler	108
4.5.3. ÜRKMEZ SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM İSTASYONU	109
4.6. KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	110
4.6.1. TARIMSAL EĞİTİM VE YAYIM FAALİYETLERİ	110
4.6.1.1. Eğitim Faaliyetleri	110
4.6.1.2. Yürütülen Eğitim ve Yayım Projeleri	115
4.6.1.2.1. Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi	115
4.6.1.2.2. Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi	115
4.6.1.2.3. Süt Ve Sağım Hijyeni Eğitimleri	115
4.6.1.2.4. Ödemiş İlçesinde Kadın Çiftçilerle İpekböceği Yetiştiriciliğinin Canlandırılması Projesi	115
4.6.1.2.5. Bayındır'da Kadınlar Zeytinde Yeni Hasat Teknolojileriyle Tanışıyor Projesi	116
4.6.1.2.6. Yerli Yerinde Aynısefa Projesi	116
4.6.1.2.7. Kız Kardeşim Projesi	116
4.6.1.2.8. AgroExpo Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Fuarı	117
4.6.2. TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ VE DESTEKLEME ÇALIŞMALARI	117
4.6.3. TARIMSAL VERİLER	117
4.6.3.1. İstatistik Bilgi Sistemi (İBS)	117
4.6.3.2. Tarımsal Maliyet Sistemi (TAMSİS)	118
4.6.3.3. Türkiye İstatistik Kurumu Sistemi (TÜİK)	118
4.6.3.4. Tarımsal Ürünler Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS)	118
4.6.3.5. Rekolte Tahminleri	118
4.6.3.6. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)	119
4.6.4. TABİİ AFETLER	119
4.6.5. TARSİM	119
4.6.6. ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA (ÇMK)	120
4.6.7. FENOLOJİK GÖZLEM	120
4.6.8. TARIMSAL KURAKLIKLILA MÜCADELE STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI	120
4.6.9. CİMER, TİMER, BİLGİ EDİNME İŞLEMLERİ	121
4.6.9.1. CİMER İşlemleri	121
4.6.9.2. TİMER İşlemleri	121
4.6.9.3. Bilgi Edinme Başvuruları	121
4.6.9.4. Soru Önergeleri	121
4.6.10. STAJ İŞLEMLERİ	122
4.6.11. YATIRIM PROJELERİNİN GERÇEKLEŞME DURUMU	122
4.6.12. ANAHTAR PERFORMANS GÖSTERGELERİ (APG)	123
4.7. KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	124
4.7.1. TARIMSAL ÖRGÜTLENME	124
4.7.1.1. TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLER	125
4.7.1.2. BÖLGE BİRLİKLERİ	127
4.7.1.3. ISLAH AMAÇLI YETİŞTİRİCİ BİRLİKLERİ	127
4.7.1.4. ÜRETİCİ BİRLİKLERİ	128
4.7.1.5. KOOPERATİF EĞİTİM ÇALIŞMALARI	131

4.7.1.5.1. Bakanlık Temsilcisi Eğitimi	131
4.7.1.5.2. Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü	131
4.7.1.5.3. Havza Toplantıları	131
4.7.1.6. KOOPERATİFLERDE DENETİM	131
4.7.2. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)	133
4.7.2.1. KKYDP EKONOMİK YATIRIMLAR HİBE DESTEKLEMELERİ	133
4.7.2.2. BİREYSEL SULAMA MAKİNE EKİPMAN ALIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI	138
4.7.3. KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJELERİNİN DESTEKLENMESİ	140
4.7.4. BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK İŞLETMELERİNE YÖNELİK YATIRIMLARIN DESTEKLENMESİ	147
4.7.5. 2021 YILI BAŞVURU DOSYALARININ İLÇE BAZLI DAĞILIMI	148
BÜYÜKBAŞ KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK 2021 YILI HİBE ÖDEMESİ İLÇE BAZLI DAĞILIMI	149
4.7.6. TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ FAALİYETLERİ	149
4.8. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	151
4.8.1. GIDA İŞLETMELERİ	151
4.8.2. YEM İŞLETMELERİ	153
4.8.3. DENETİM VERİLERİ	153
4.8.4. GIDA VE YEM İHRACATI VE İTHALATI	155
4.8.4.1. İhracat İşlemleri	155
4.8.4.2. İthalat İşlemleri	155
4.8.5. TAKVİYE EDİCİ GIDALAR	155
4.8.6. TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI İLE İLGİLİ İŞLEMLER	155
4.8.7. EĞİTİM	155
4.9. İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	156
4.9.1. YAPILAN FAALİYETLER	157
4.10. HUKUK BİRİMİ	159
4.11. DÖNER SERMAYE SAYMANLIĞI	160
4.12. SİVİL SAVUNMA UZMANLIĞI	161
5. İLİMİZDE 2022 YILINDA UYGULANAN PROJELER	162

I. İlin Genel Tanımı

Ege Bölgesinde yer alan İzmir, Anadolu Yarım adasının Batısındaki İzmir Körfezi etrafında yerleşimi olan, batıda Ege Denizi, kuzeyde Balıkesir, doğuda Manisa ve güneyde Aydın illeri ile çevrili 37°45' ve 39°15' kuzey enlemleri ile 26°15' ve 28°20' doğu boylamları arasında, rakımı 2 m. olan bir liman kentidir. İl genelinde 30 ilçe, 1294 mahalle bulunmaktadır. İlin kuzey-güney uzunluğu yaklaşık 200 km, doğu-batı genişliği 180 km, kıyı şeridi uzunluğu 629 km'dir. İzmir 11.952 km² yüzölçümü ile Ege bölgesinde 3. Türkiye'de 23. sıradadır. Şehir 4.462.056 kişilik nüfus ile 3. Sırada yer almaktadır.

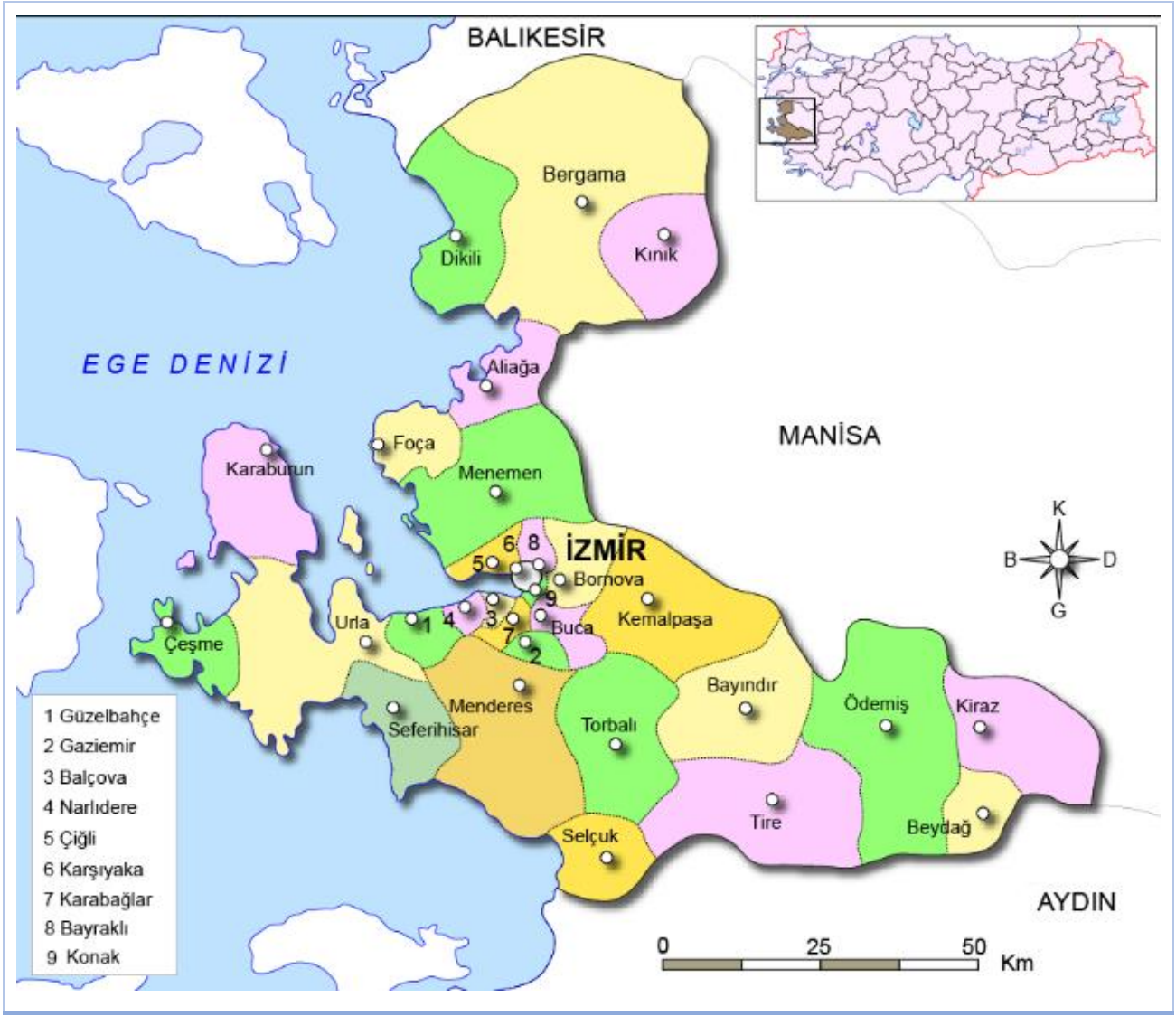
Şekil:1 İzmir'in konumu

İÖ. 3000 yıllarına kadar inen tarihi ile İzmir, bilinmeye ve tanınmaya değer bir kenttir. Bir yerleşme olarak ortaya çıktığı zamandan, İÖ. 800'lü yıllara gelindiğinde İzmir, kent kriterleri taşıyan bir yerleşme olarak bugünkü Bayraklı' da, adını verdiği körfezin karaya ulaştığı noktada kendini göstermeye başlamıştı.

İlkçağ Ege dünyasının en erken ızgara planlı, yani sokakların bir-birini dik kestiği, düzgün geometrik planlı kentlerinden birisi olarak tanınmıştı.

Eski İzmir tapınakları, deniz ticaretine elverişli ortam hazırlayan limanı, savunma tesisleri ve yönetsel özellikleriyle bir kent devletiydi. Saldırılarına maruz kaldı, kentsel özelliklerini yitirdi tekrar köy haline geldi, ancak yeniden canlanmayı başardı. Bu kez eski yerinden farklı ama uzak olmayan bir yerde, Kadife Kale'nin bulunduğu tepenin yamaçlarında tekrar kuruldu. Çeşitli uygarlıkları tanıdı, Roma dünyasının seçkin kentlerinden birisi olarak anıldı. Bizans İmparatorluğu'nun dinsel merkezlerinden birisi ve onun başkenti seviyesinde kabul edilen ayrıcalıklarla donatıldı. Nihayet Türk Beylikleri döneminden sonra, dönemin dünya devleti Osmanlı İmparatorluğu'nun bir kıyı kenti haline geldi. Küçük bir kasaba iken dönemin koşulları ve bulunduğu yerin sağladığı olanaklar sonucu, Akdeniz dünyasının en önemli liman kentleri arasına katıldı. XVII. yüzyıl başlarından itibaren Osmanlı İmparatorluğu'nun dünyaya açılan kapısı olma özelliğini kazandı. Sadece ticari yapıları ve hanlarının yayıldığı bölge bile, sıradan bir kentin tamamına denk gelecek genişlikteki bir alanı kaplıyordu.

Şekil:2 İzmir İlinin İlçeleri ve Ülke Sınırları İçindeki Coğrafi Konumu

İzmir ilinin topografik özelliği, engebeli bir yapıya sahiptir. İlin en yüksek yeri 2.159 m. yükseklikle Bozdağ'dır. İlin % 60'ı dağlık, % 18'i plato ve % 22'si ovadır. En önemli yaylalar, Kozak, Bozdağlar ve Karaburun yaylarıdır. İzmir ili kuzeyde Madra Dağları ve Balıkesir il sınırı, güneyde Kuşadası Körfezi ve Aydın il sınırı, batıda Çeşme Yarımadası ve kendi adı ile anılan İzmir Körfezi, doğusunda da Manisa il sınırı ile çevrilmiş bir coğrafyaya sahiptir.

İzmir ilinin bütün ovaları son derece verimlidir. Küçük Menderes ovası ve vadisi en bereketli olanıdır. Bakırçay akarsuyu kendi ismini taşıyan ova ve vadiyi meydana getirir. 50 km uzunlukta ve 2-12 km genişliktedir. Gediz Irmağının etrafındaki Gediz Ovası önemli bir ovadır. Menemen'de daha genişler ve Menemen Ovası ismini alır. Küçük Menderes Irmağının Bozdağlar ile Aydın Dağları arasında meydana getirdiği ova ve vadi 80 km uzunlukta ve 20 km genişliktedir. İzmir oluk şekilli çukur ovalarla kaplıdır.

Küçük Menderes Irmağı Bozdağlardan çıkıp batıya akar. Küçük Menderes Ovasını sular ve Selçuk batısında denize dökülür. Uzunluğu 124 km'dir. Eski çağlarda Efes şehri deniz kenarındaydı. Bu ırmağın getirdiği alüvyonlar sebebiyle 10 km içerde kalmıştır. Gediz Irmağı, Murat Dağından çıkar ve Dumanlı Dağı ile Yamanlar Dağı arasından geçip Menemen Ovasını sulayıp Foça'nın güneyinden denize dökülür. Eskiden Gediz, İzmir Körfezinin çok sığ bir yerine dökülüyordu. Körfez yavaş yavaş dolmaya başlayınca 1886'da bir kanal açılarak, Foça'nın güneyinde İzmir Körfezine dökülmeye başladı.

Demirköprü Barajı ile kaymalar önlenmiştir. İzmir ilinin içinde Ege bölgesinin önemli akarsularından olan Gediz'in aşağı çığırı ile Küçük Menderes ve Bakırçay akış gösterir. Diğerleri sel karakterli küçük akarsulardır. Bakırçay, İlin kuzeyindedir. Bergama'yı geçip Çandarlı Körfezinin kuzeyinde derin bir delta yaparak denize dökülür. Gediz Nehri, İç Batı Anadolu'da Murat Dağından doğar. Toplam uzunluğu 400 km'dir. İzmir sınırı içindeki Yamanlar Dağından doğan Kemalpaşa Çayı, Gediz'in en önemli kollarından biridir. Gediz; Manisa Ovası'nın batısında İzmir il sınırına ulaşır, Yamanlar Dağı ile Dumanlı Dağ arasındaki Menemen Boğazı'ndan geçerek Foça'nın güneyinde denize dökülmektedir. Küçük Menderes, Bozdağlardan doğar. Uzunluğu 124 km'dir. Kendi ismi ile anılan çok bereketli bir ovayı sulayarak Selçuk ilçesinin batısında denize dökülür. Küçük Menderes de bol alüvyon getirdiği için kıyı çizgisini devamlı olarak ilerletmiş, bu yüzden ilk çağların en önemli liman kentlerinden olan Efes, bugün denizden 5-6 km içeride kalmıştır. Bakırçay, doğuda Ömerdağ, kuzeyde Madra, güneyde Yunt Dağı'ndan gelen kollardan oluşmakta olup, 128 km uzunluğundadır. Ege Havzası'nın bir parçası olan ve büyük bölümü İzmir il sınırları içerisinde yer alan Bakırçay Havzası'nın en önemli akarsuyudur. Çandarlı Körfezi'nde denize dökülmektedir.

İzmir ilinde büyük göller yoktur. Bozdağların zirvesinde çöküntü çukurunda "Gölcük" güzel bir göldür. Yamanlar Dağının "Karagöl" Gölcüğü, Torbalı-Selçuk arasında "Belevi" Gölcüğü, Küçük Menderes Deltasında "Çakalboğaz" göl ve gölcükleri vardır

Akdeniz iklim kuşağında kalan İzmir'de yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçmektedir. Dağların denize dik uzanması ve ovaların İç batı Anadolu eşğine kadar sokulması, denizel etkilerin iç kesimlere kadar yayılmasına olanak vermektedir.

İzmir'de bazında yıllık ortalama sıcaklık, 16°C ile 17° C arasında değişmektedir. İzmir'de ölçülen uç değerler göz önüne alındığında, sıcaklığın maksimum 45,1°C (Torbalı) ile minimum -13°C (Ödemiş) arasında değiştiği anlaşılır.

İzmir'de bağıl nem oranı sıcaklığın yüksek, bulutluluğun az olduğu yaz aylarında düşüktür. Buna karşılık nemli hava akımlarının etkisine girildiği yılın soğuk döneminde artış görülmektedir. Yıl içinde Mart ayından itibaren azalmaya başlayan değerler en düşük oranına Temmuz ayında ulaşmaktadır. Bu ayda aylık ortalama bağıl nem Bergama'da %52, İzmir kent merkezinde %50'dir. Kış mevsiminde ise aylık ortalama %70 civarındadır.

İzmir'de iklim elemanları içinde en büyük değişkenliği yağış miktarı göstermektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı 700 mm. olmasına karşın, genel atmosfer dolaşımında görülen değişmelere bağlı olarak bazı yıllarda yağış toplamı 1000 mm'ye yaklaşmakta, bazı yıllarda ise 300 mm civarına düşmektedir. Yıl içinde yağış miktarı ekim ayının ikinci yarısından itibaren artış göstermekte ve Mayıs ayına kadar devam etmektedir. Aylık ortalama yağış miktarının en yüksek olduğu aylar Aralık, Ocak, Şubat'tır. Ortalama yağış değerlerine göre, sadece Aralık ayında düşen yağışların yıllık toplama katkısı % 20 civarındadır. Yaz aylarında aylık yağış miktarının yıllık toplam içindeki payı ise, % 2 düzeyine düşmektedir.

İzmir ilinde en yüksek rüzgar hızları ve yönleri incelendiğinde, Güzelyalı istasyonunda, 41,2 m/sn. ile güneydoğu yönüne, Seferihisar'da 32,1 m/sn. ile güneydoğu, Ödemiş'te 26,7 m/sn. ile kuzeydoğu, Bornova'da 25,0 m/sn. ile kuzeydoğu ve Çiğli istasyonunda 31,8 m/sn. ile kuzeydoğu yönüne ait olduğu görülür.

İzmir bitki örtüsü yönünden Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Akdeniz bitkilerinin her türü bulunmaktadır. Yüzyıllar boyu aşırı otlatma, yangın ve tarla açma nedenleriyle ormanların ortadan kalktığı yerlerde, maki florası kendini göstermektedir. Maki florasına ardıç, pırnal, kermes meşesi,

yabani zeytin, çitlembik, sakız, akçakesme, tesbih, katırtırnağı, gibi kuraklığa dayanıklı ağaççıklar girer. Makilik alanlar, denizden 600 m. yüksekliğe kadar çıkmaktadır.

Dağlık kesimlerin büyük kısmı ormanlıktır. Ormanlar il içerisinde 460.000 hektar bir alanı kaplar. Ormanların kapladığı alan, il arazisinin % 38'idir. Denizden 600 m. yüksekliğe kadar kızılçam, daha yukarılarda karaçam ormanları vardır. Bergama'nın Kozak, Cumaovası'nın Güner, Torbalı'nın Helvacı Köyü çevresinde doğal olarak yetişmiş fıstıkçamı ormanları bulunur. Toprağı elverişli, kuytu ve nemli dere yataklarında çınar, kestane, dişbudak, söğüt, kavak, akçaağaç, karaağaç ve kızılçak gibi yapraklı ağaçlar yayılış gösterir. Palamut meşesi de ilimiz ormanlarının karakteristik ağaçlarından birisidir.

İzmir İli sahip olduğu tarihi ve kültürel değerleri, ekolojik faktörleri ile bir tarım, kültür ve turizm kentidir. İlin temel geçim kaynağı Tarım ve Hayvancılık olup, hammaddesi tarımsal ürünler olan, tarıma dayalı sanayi de ilin ekonomisinde önemli rol oynamaktadır. İlimiz de **151.065** aile tarım ile uğraşmaktadır. İlimizin arazi varlığı, iklimi, su ürünleri potansiyeli ve hayvan varlığı ile bölgesinde ve ülke genelinde önemli bir yere sahiptir. Tarımın, ülke genelindeki sorunları değişik oranlarda ilimizde de tarımına da yansımaktadır. İlimizde 165 değişik çeşitte bitkisel ürün yetişmektedir.

Türkiye'de tarım alanları 23,8 milyon hektar civarında olup, bunun 15,1 milyon hektarı Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlıdır. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı Tarımsal İşletme Sayısı da 2.200.000 adettir. Yani ülkemizdeki tarım alanlarının ancak % 63,4'ü kayıt altındadır. İlimizde Tarımsal İşletme Sayısı 151.065 olup, bunun ancak 52.243 adedi Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlıdır, yani tarımsal işletmelerin de ancak % 34,5'i kayıtlıdır. Küçük işletmelerde ve küçük parsellerde çiftçiler ancak geçimini sağlayabilecek oranda tarım yapabilmekte ve bu da üretici gelirinin düşük olmasına neden olmaktadır.

İlimiz, ülkemizde süt üretimine dayalı, koyun-keçi yetiştiriciliğinin ve süt sığırcılığının yapıldığı önemli merkezlerden biridir. Bu önemi üretilen süt miktarından ziyade, üretilen sütün kaliteli olmasından ileri gelmektedir. İlimizde günde ortalama 4.200 ton süt, kooperatifler, birlikler ve özel kuruluşlar vasıtasıyla 9.675 adet süt soğutma tankında toplanmaktadır. İzmirli üreticilerin İzmir ve çevre illerdeki sanayiye gönderdiği süt miktarı, 1,4 milyon ton 'dur. İzmir'de 150 firma ve İzmir dışında 100 firma olmak üzere İzmirli üreticilerin sütü 250 adet süt işleme tesisinde işlenmektedir. 2021 yılında Bakanlığımızca İlimizde desteklenen süt miktarı; 1,46 milyon tondur. Destekleme miktarlarına bakıldığında İzmir süt üretimi bakımından Türkiye'de birinci sıradadır.

İlimizde yeni yapılan ve yapımı devam eden baraj ve göletlerin sulama sistemlerinin basınçlı sulama sistemlerine (Damlama ve Yağmurlama) uygun olarak, kapalı borulu sistem yapılması ilimizin güçlü yönlerindenidir. Türkiye genelinde sulanabilir alanların %65'inde sulu tarım yapılırken, ilimizde bu oran % 61'dir. Tarla içi sulamada ilimiz; damlama ve yağmurlama sulama yöntemi gibi basınçlı sulama sistemlerine geçmede büyük bir gelişme göstermiştir. Özellikle sebze ve meyve alanlarında basınçlı sulama sistemleri ile sulama oranı %92 üzerine çıkmıştır. Devletimizin basınçlı sulama sistemlerine uyguladığı destek ve teşvikler ile bu sistemleri kuracak çiftçilere uygulanan sıfır faizli krediler bu konudaki önemli avantajlarımızdandır.

İlimizde 289 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif, 24 adet Üretici Birliği, 4 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birliği, 3 adet Islah Amaçlı Yetiştirici Birliği, 52 adet Tarım Kredi Kooperatifi ve 20 adet Ziraat Odası bulunmaktadır.

İlimiz 629 km kıyı uzunluğu ile olması nedeniyle de önemli bir su ürünleri potansiyeline sahiptir. İlimizde avcılıkla geçimini sağlayan Gerçek Kişi Su Ürünleri Ruhsatına sahip balıkçı sayısı 6.862, ruhsatlı tekne sayısı 1.765 adettir. Mevcut balıkçı ve teknelerin yanı sıra zaman zaman diğer illerden

avlanmakamacıyla gelen balıkçıları da dikkate aldığımızda, ilimizin birim av gücü potansiyeli, ülkemiz balıkçılık filosu içerisinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır.

Yine alternatif tarımsal üretim yöntemlerinden olan Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları yönünden organik tarımda uygun bölgelerin, ürünlerin ve çiftçi bazında bilgi birikiminin olması da ilimiz için bir avantajdır.

Tarım ve Orman Müdürlüğü olarak; toplumumuzun sağlıklı ve dengeli beslenmesini sağlamak, biyolojik çeşitliliği koruyarak toplumsal faydaya dönüştürmek ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir, ülkemizde ve uluslararası alanda rekabet edebilen bir tarım sektörü öncelikli hedefimizdir.

Bu nedenle: İl Müdürlüğümüz organizasyonunda yer alan 9 Şube Müdürlüğü, Hukuk Birimi, Döner Sermaye Saymanlığı, Sivil Savunma Uzmanlığı ve 30 İlçe Müdürlüğü ile İlimizin genelinde, tarımsal faaliyetleri sağlıklı bir şekilde yürüterek, uygun girdileri ve sulama sistemlerini kullanımını sağlayarak, ekonomik değeri bulunan ürünleri ilimizde yaygınlaştırarak, çiftçilerimizin daha fazla gelir elde etmesini temin etmek, İl Müdürlüğümüzce hazırlanacak; Bakanlığımızın bütçe imkânları finanse edilen projelerle, İlimiz Tarımına ve çiftçilerimize önemli katkılar sağlamak temel amacımızdır.

I.I. Tarihi

Günümüzde İzmir olarak kullandığımız isim, Smyrna kelimesinin dönüşmüş biçimidir. Smyrna kelimesinin daha erken biçimlerinin Smira, Lesmira, Zmirra, İsmira, Samorna veya Smurna olduğu da iddia edilmektedir. Smyrna kelimesinin kullanılmasında, kentin kurulduğu yerin yakınında bir kutsal alanın bulunmasının etkili olduğu sanılmaktadır. Bu kutsal alanın, Halkapınar kaynağı ve bu kaynağın oluşturduğu gölcük olduğu iddia edilmektedir. Smyrna / İzmir adının, Ana Tanrıça Kaynağı / Gölcüğü veya en azından Ana Tanrıça / Kutsal Ana anlamlarıyla ilgili olduğu düşünülmektedir. Sözcük büyük olasılıkla Hitit kökenlidir.

İzmir'in kuruluş tarihi ve yeri konusunda bilgiler tartışmalı olmakla birlikte, bugün Bayraklı semtinde yer alan ve Tepekule olarak tanınan ören yerinin, eski İzmir'in kuruluş yeri olduğu kabul görmektedir. Eski İzmir'in kuruluş tarihi ve kurucularının kim olduğu hakkındaki bilgilerimiz bir kaç kategoride toplanabilir.

Bu söylencelerden birisi, İzmir'in ilk kurucularının Amazonlar olduğuna ilişkindir. Bir diğeri ise, efsanevi Frigya kralı Tantalos'un ismi etrafında gelişir. Söylencelerdeki bir başka anlatıda ise, kentin kurucularının Lelegler olduğu dile getirilmektedir.

Bayraklı 'da yapılan kazılarda elde edilen buluntular, İzmir'in kuruluşunun İ.Ö. 3000 yıllarına kadar indiğini açıklamakta; yapılan araştırmalar, İzmir'in bir Aiol kenti olduğunu göstermektedir. BirdönemHitit İmparatorluğu'nun nüfuz alanı içine girse de (İ.Ö. 2000-1200), Aiol kenti olma özelliğinin İonialıların kenti ele geçirmelerine kadar sürdürdüğü bilinmektedir. İ.Ö. 800 dolaylarında ticari faaliyetlerini İzmir Körfezi'nin son noktasına kadar yaymak isteyen İonialılar sınırlarındaki bu Aiol kentini ele geçirdiler. Deniz ötesi kolonileri aracılığıyla iyi işleyen bir ticaret ağına sahip olan İonialıların İzmir'i ele geçirmeleri, kentin tarihinde hızlı bir dönüşüme neden oldu. Kent, ticaret aracılığıyla kısa sürede zenginleşti ve gelişti.

Kentin zenginliği komşu Lydialıları harekete geçirdi ve İzmirililerle savaşa girdiler. İÖ. 610-600 yıllarında Lydia orduları, kenti ele geçirmeyi başardı. Lydialılar daha sonra kenti yıkıp tahrip ettiler. Ancak İzmirililer kentlerini yeniden kurmayı başardılar.

Eski İzmir'in çöküşü, Anadolu'da Pers istilasının sonuçlarındandır. Pers ordularının saldırısı sonucu, İ.Ö. 545 yılında İzmir tahrip edildi. Bu tahribattan sonra, Bayraklıdaki yerleşim alanında bir daha kent düzeninde bir yerleşim oluşmadı. İzmir'in bu ilk döneminden geriye kalan en önemli miras, kentin kendisidir. Bayraklı 'da bulunan ören yeri, yapılan kazılarla her geçen gün biraz daha açığa çıkartılmaktadır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda kentin ızgara planlı, (birbirini dik kesen sokaklarla örülü bir yapıda) olduğu anlaşılmıştır.

İzmir'in yeniden kurulması, Büyük İskender olarak anılan Makedonyalı Alexandros'a bağlanır. Büyük İskender İran seferinin başlarında, İ.Ö. 334 yılında Pers İmparatorluğu'nun Anadolu'daki ordusunu yendikten sonra, ordularıyla Efes üzerine ilerlemişti. Bu harekât sırasında İzmir yöresine geldiğinde, söylenceye göre şimdiki Kadifekale (Pagos Dağı) civarında gördüğü bir rüya üzerine yeni İzmir'in Pagos Dağı'nda kurulmasını ister.

Yeni kent, Kadifekale yamaçlarından, denize doğru uzanıyordu. Kentin varlığı yine deniz ticaretiyle yakından ilgiliydi. Çünkü kentin konumlandığı alan, Kadifekale'nin bulunduğu yer ile küçük bir koydan oluşan doğal liman arasında bulunuyordu. Kent esas olarak bu doğal limanın var ettiği bir yerleşim olacak ve geleceği bu limanın canlılığına göre şekillenecektir.

İzmir, İ.Ö. III. yüzyıl başlarında Efeslilerin tavsiyesi üzerine on üçüncü üye olarak İon kentleri arasındaki birliğe kabul edildi. Daha sonra Bergama Krallığına bağlanan İzmir, İ.Ö. 133'de Bergama kralı III. Attalos'un vasiyeti gereğince, Roma İmparatorluğu'na katılınca, diğer İon kentleriyle birlikte Roma topraklarının bir parçası oldu. İzmir'in Roma döneminde giderek önem kazandığı ve ticaret kenti olma özelliğini geliştirmeye başladığı görülmektedir.

Roma İmparatorluğu İ.S. 395 yılında ikiye ayrıldı. Bu bölünmede Anadolu, dolayısıyla İzmir, Doğu Roma toprakları içinde yer aldı. İ.S.476 yılında Batı Roma'nın yıkılmasıyla birlikte Doğu Roma, bölgenin hâkimi oldu. İzmir, önemli bir ticaret kenti olarak varlığını sürdürdü.

608 yılındaki Sasaniler'in saldırılarını, 637 yılından başlayarak bir süre devam edecek olan Arap akınları izledi. 665 yılındaki Emevi seferinde, İzmir Arapların eline geçti.

İzmir, XI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren tarihinde yaşadığı önemli dönüşüm evrelerinden birisine daha girdi. Kentteki Doğu Roma egemenliği tartışmalı hale geldi. Bu dönemde Doğu Roma İmparatorluğu ile bölgeye ulaşan Türkler arasında İzmir'in birkaç kez el değiştirdiği bilinmektedir.

1071 yılında Büyük Selçuklu Ordusu'nun Doğu Roma Ordusu karşısında kazandığı zafer, Anadolu tarihi açısından bir dönüm noktası olmuştur. Nitekim 1071'den kısa bir süre sonra 1076 yılında, İzmir önlerinde Türk kuvvetleri görülmeye başlamıştır. Aynı yıl, İzmir kısa bir zaman sürecek olan Türk egemenliğini de tanıyacaktır. Bu dönemi, büyük Türk denizcisi Çaka Bey'in 1095 yılına kadar devam edecek olan egemenlik yılları izler. İzmir'deki bu ilk dönem Türk egemenliği, yaklaşık yirmi yıl sürer. Bu olaydan sonra ilk haçlı seferini (1096) izleyen günlerde, Doğu Roma kuvvetleri kenti ele geçirirler. Türklerin kısa bir dönem yönettikleri İzmir, yeniden bir Doğu Roma kenti haline gelir ve 1317 yılına kadar kentin bu konumu değişmeden kalır.

XIV. yüzyılda İzmir, Doğu Roma yönetiminde olmakla birlikte, 1261 Nif antlaşmasıyla İzmir'de yerleşim hakkını elde eden Cenevizliler ve Venedikliler, kentte ticari açıdan etkin bir konuma yükselmişlerdir.

İzmir, 1317 yılında bir Türkmen Bey'i olan Aydınoğlu Umur Bey'in denetimi altına girer.

1344 yılında Papa VI. Clement'in örgütlediği, Venedik, Kıbrıs ve Rodos şövalyelerinin katıldığı bir Haçlı seferinde Liman Kalesi Latinlerin eline geçer ve Pagos Dağı'nın zirvesindeki Kadifekale ise

Türklerin egemenliğinde kalır. Böylece kent, uzun bir süre devam edecek olan bu yapısına kavuşmuş olur, yukarıda "Türk İzmir" ve aşağıda "Hristiyan İzmir" olmak üzere ikiye bölünür.

XV. yüzyılın başında Timur İzmir'e bir sefer düzenleyerek, Rodos şövalyelerinin egemen olduğu Liman Kale'yi ele geçirir ve onu yıktırarak, Türkmen Aydınoğlu Beyliği'nin canlanmasını sağlar ve İzmir'i Umur Bey'in torunu Aydınoğlu Cüneyt Bey'e verir.

1426'da Osmanlılar, Aydınoğlu Beyliği'ne son vererek, Batı Anadolu ve İzmir'i egemenlikleri altına aldılar. Böylece, Osmanlı egemenliğine dek süren İzmir'in yönetsel belirsizliği de sona ermiştir. Osmanlı egemenliğine girdiği dönemde küçük bir kasaba konumunda olan İzmir, Osmanlı Barışıyla birlikte nüfusu artmaya başlayınca, 1528-1529 yıllarında Türkler, tepedeki yerleşim yerlerinden limana doğru yönelerek, Yukarı Kale ile Liman Kalesi arasında kesintisiz bir Türk yerleşim kuşağı oluşturmuşlardır.

İzmir'in ticaret merkezi olarak yükselişinin ardında, Doğu Akdeniz ticaretinde egemen olan Fransa ve Venedik ile rekabete girişen İngilizlerin Yakın Doğu'da yayılma çabalarının etkisi büyüktür. 1610 ile 1630 yılları arasında İngilizler ve Fransızlardan sonra Hollandalılar da İzmir'e gelerek, Batı Anadolu'daki ticareti yeniden biçimlendirmeye başladılar. Böylece İzmir Doğu Akdeniz'in en önemi liman kentlerinden biri haline geldi.

XIX. yüzyıla girilmesiyle, İzmir ve Batı Anadolu'nun tarihsel serüveninde çok önemli dönüşümler yaşanmaya başlamıştır. 1838 yılında Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında imzalanan serbest ticaret antlaşmasıyla, İmparatorlukta yabancılara ticaret yapma hakkının tanınmasıyla, Sakız Adası'nda ticaretle uğraşanlar İzmir'e gelip, yerleşmeye başladılar. Böylece İzmir, Batılı devletlerle olan ticari hacmine paralel olarak büyük bir gelişim ve dönüşüm içine girdi. 1850'li yıllardan itibaren hız kazanan bu değişim, I. Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılına kadar aralıksız devam etmiştir.

I. Dünya Savaşı'nın yitirilmesi, İzmir ve Ege için bir sonun başlangıcı oluyordu. 15 Mayıs 1919'da başta İzmir olmak üzere, tüm Ege Bölgesi Yunan işgali altına giriyor ve bölgede yeni bir yapılanma başlıyordu. I. Dünya Savaşı'nın galip devletleri, işgalle, Osmanlı Devleti'ne Sevr Antlaşması'nı imzalatmayı hedefliyorlardı. Sevr Antlaşması, başta İzmir olmak üzere, Ege Bölgesi'nin Yunanistan'a bağlanmasını öngörüyordu. İzmir'in işgaliyle birlikte, Ege'de işgalci Yunanlılara karşı Türk ulusal direniş hareketi başlar. İzmir'de Gazeteci Hasan Tahsin tarafından atılan ilk kurşun Ulusal Kurtuluş Savaşımızın başlangıcını simgeler.

İzmir'in işgali ve bu işgalden kurtuluşun Türkiye'nin siyasi tarihi açısından çok önemli sonuçları olmuştur. İzmir'in kurtuluşuyla birlikte; monarşik, teokratik ve çokuluslu bir imparatorluktan, ulusal, laik ve çağdaş bir Cumhuriyet'e geçişin kapıları ardına kadar açılmıştır.

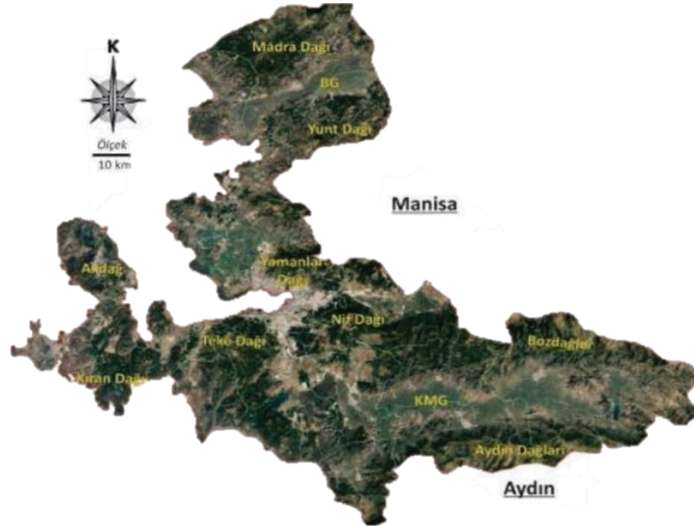
9 Eylül 1922'de Türk Ordusu'nun İzmir'e girmesi ile Yunan işgali sona erer. Ancak, İzmir 13 Eylül sabahı tarihinin en büyük felaketlerinden birini yaşamaktan kurtulamaz. Basmane semtinde başlayan yangın, 2.600.000 metrekarelik bir alanda 20.000'den fazla ev ve işyerini yok eder. İzmir, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu sonrası "Zümrüdü Anka" kuşu gibi kendi külleri içinden adeta yeniden doğar.

I.II Coğrafi ve Jeolojik Yapısı

Türkiye'nin 3. büyük metropolü olan İzmir ilinin içinde bulunduğu Batı Anadolu'nun yeryüzü şekilleri, bölgenin jeolojik yapısı ve iklim özellikleri etkisinde günümüze kadar devam eden oluşum ve değişim içerisinde. Metropol güneyden kuzeye doğru, Aydın Dağları, Kıran Dağı, Bozdağlar, Akdağ, Yamanlar Dağı, Teke Dağı, Nif Dağı, Yunt Dağı ve Madra Dağının yamaçları ile çevrilidir. Aydın Dağları ile Bozdağlar arasında, Küçük Menderes Grabeni olarak bilinen Küçük Menderes Ovası yer almaktadır. Küçük Menderes Ovası, doğuda hemen hemen Beydağ yerleşim alanından başlar, ortalama 10-15 km. genişlikte, Torbalı ve Selçuk'a kadar uzanır. Alanda şist, fillit, mermer başta olmak üzere metamorfik kayalar ile kumtaşı, çamur taşı ve kireçtaşı gibi tortul birimler yüzeylenmektedir.

Bozdağlar, doğuda Manisa İline bağlı olan Sarıgöl'ün güneyinden başlar ve Kemalpaşa'nın güneydoğusundaki Karabel Geçidine kadar uzanır. 2159 m. yüksekliğinde olan Bozdağlar, kuzeyindeki Gediz Ovasına ve güneyindeki Küçük Menderes Ovasına oldukça dik yamaçlarla iner. İzmir Körfezinin doğusunda yüksekliği 1500 m.'ye kadar çıkan Nif Dağında, yine körfezin batısındaki Teke Dağında yamaçlar çok dik, vadiler derin ve dardır. Urla'dan Çeşme'ye kadar olan yerlerde 500 m.'yi geçen tepelere az rastlanır. Karaburun Yarımadasında bu sıradağlara dikey durumda olan ve kuzeyden güneye doğru uzanan 1218 m.'ye kadar çıkan Akdağ yer alır. Hemen güneyindeki 660 m.'lere uzanan Kıran Dağı, yarımadaının en güneyinde Teke Burnu'nun kuzeyindedir (Şekil 3).

Bornova Ovası, körfezin doğusunda, yakın yamaçlardan inen akarsuların getirdiği alüvyonların ve akaçlama alanının taşıdığı alüvyonların denizi doldurması ile oluşmuştur ve doğusunda Kemalpaşa Ovası yer alır. Bornova Ovası ile Kemalpaşa Ovası arasında yüksekliği 250 m.'ye kadar çıkan Belkahve Geçidi bulunur.

Şekil 3: İzmir İli Ana Yükseltilerini Gösteren Uydu Görüntüsü (DEÜ-DAUM, 2021)

İl sınırlarından geçen Küçük Menderes, Bakırçay ve Gediz Nehirleri Ege Bölgesinin ve ilin en önemli akarsularıdır. Diğerleri sel karakterli küçük akarsulardır.

Gediz Nehri, İç batı Anadolu'da Murat Dağı'ndan doğar. Toplam uzunluğu 400 km'dir. İzmir sınırı içindeki Yamanlar Dağı'ndan doğan Kemalpaşa Çayı Gediz'in en önemli kollarından biridir. Gediz, Manisa Ovası'nın batısında İzmir il sınırına ulaşır, Yamanlar Dağı ile Dumanlı Dağ arasındaki Menemen Boğazı'ndan geçerek, Foça'nın güneyinde denize dökülür. Gediz Havzası; Gediz Nehri, Alaşehir Çayı, Gürdük Çayı, Kum Çayı, Kemalpaşa (Nif) Çayı, Kokarazmak Çayı, Ahmetli Çayı, Karacalı Deresi, Sart Deresi ve Tabakçayı Deresi gibi su toplama alanlarını kapsamaktadır. Gediz Havza sınırları içerisinde İzmir İlinin yaklaşık %16'sı bulunmaktadır.

Küçükenderes, Bozdağlar' dan doğar. Uzunluğu 124 km'dir. Kendi ismi ile anılan çok bereketli bir ovayı sulayarak, Selçuk ilçesinin batısında denize dökülür. Küçükenderes de bol alüvyon getirdiği için, kıyı çizgisini devamlı olarak ilerletmiş, bu yüzden ilk çağların en önemli liman kentlerinden olan Efes, bugün denizden 5-6 km içeride kalmıştır. Küçük Menderes Havzası; Gediz ve Büyük Menderes Havzaları arasında, sularını Küçük Menderes Nehri ve diğer akarsularla Ege Denizi'ne boşaltan alanı kapsamaktadır. Küçük Menderes Havza sınırları içerisinde İzmir İlinin yaklaşık %54,3'ü bulunmaktadır.

Bakırçay, doğuda Ömerdağ, kuzeyde Madra, güneyde Yunt Dağı'ndan gelen kollardan oluşur, 128 km uzunluğundadır. Ege Havzası'nın bir parçası olan ve büyük bölümü İzmir il sınırları içerisinde yer alan Bakırçay Havzası'nın en önemli akarsuyudur. Çandarlı Körfezi'nde denize dökülür.

Kuzey Ege Havzası: Karamenderes Çayı, Tuzla Çayı, Havran Çayı, Madra Çayı, Güzelhisar Çayı ve Bakırçay Nehri'nin su toplama alanlarını kapsamaktadır. Kuzey Ege Havza sınırları içerisinde İzmir İlinin yaklaşık %24,96'sı bulunmaktadır.

İl sınırları içinde dağlarda bulunan küçük göllerle birlikte birçok tabii göl bulunmaktadır. En büyük göl Ödemiş İlçesi sınırlarındaki Gölcük Gölü'dür. İkinci büyük göl, derin bir göl olmayan Belevi Gölü'dür. Üçüncü büyük göl Bornova İlçe sınırlarındaki Karagöl'dür. Tahtalı, Balçova, Güzelhisar, Ürkmez ve Kutlu Aktaş Barajları İzmir İlinin önemli yüzeysel su kaynaklarını oluşturmaktadır.

Menemen-Çavuşköy kuyularının bulunduğu bölgede, Karşıyaka-Menemen-Foça İlçeleri arasında Gediz Nehrinin getirmiş olduğu, oldukça geniş alanlarda (yaklaşık 250 km²) yayılım gösteren, Kuvaterner yaşlı (0,8-5 milyon yıl), kil, silt, kum, çakıl ve blok boyutunda malzemelerden oluşan alüvyon akiferi yer alır. Alüvyon akifer serbest akifer olup, bölgede önemli miktarda yer altı suyu rezervine sahiptir. Göksu kaynakları, Neojen kireçtaşlarından beslenmekte olup, yaklaşık 1.700 km² yayılım gösterirler. Göksu ve Sarıkız kaynaklarının bulunduğu akiferler basınçlı akiferdir. Halkapınar kaynakları; Kemalpaşa-Bornova-Dağkızılca-Buca arasında yayılım gösteren Mesozoik yaşlı kireçtaşları İzmir'in doğu, kuzeydoğu ve güneydoğu bölümünde yer alan önemli bir akiferden beslenir. Halkapınar kaynaklarının yanı sıra, Pınarbaşı, Buca yönünde Kaynaklar Beldesinde Gürlek Kaynağı, Vişneli Köyünden de Başpınar kaynakları boşalır. Ayrıca Kemalpaşa yönünde onlarca küçük kaynak çıkışları mevcuttur.

I.III. İklim Özellikleri

Akdeniz iklim kuşağında kalan İzmir'de yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçmektedir. Dağların denize dik uzanması ve ovaların İç batı Anadolu eşğine kadar sokulması, denizel etkilerin iç kesimlere kadar yayılmasına olanak vermektedir.

İzmir'de bazında yıllık ortalama sıcaklık, 16°C (Bergama) ile 17°C (Bayındır) arasında değişmektedir. İzmir'de ölçülen uç değerler göz önüne alındığında, sıcaklığın maksimum 45,1°C (Torbalı) ile minimum -13°C (Ödemiş) arasında değiştiği anlaşılr.

İzmir'de bağıl nem oranı sıcaklığın yüksek, bulutluluğun az olduğu yaz aylarında düşüktür. Buna karşılık nemli hava akımlarının etkisine girildiği yılın soğuk döneminde artış görülmektedir. Yıl içinde Mart ayından itibaren azalmaya başlayan değerler en düşük oranına Temmuz ayında ulaşmaktadır. Bu ayda aylık ortalama bağıl nem Bergama'da %52, İzmir kent merkezinde %50'dir. Kış mevsiminde ise aylık ortalama %70 civarındadır.

İzmir'de iklim elemanları içinde en büyük değişkenliği yağış miktarı göstermektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı 700 mm. olmasına karşın, genel atmosfer dolaşımında görülen değişmelere bağlı olarak bazı yıllarda yağış toplamı 1000 mm'ye yaklaşmakta, bazı yıllarda ise 300 mm civarına düşmektedir. Yıl içinde yağış miktarı ekim ayının ikinci yarısından itibaren artış göstermekte ve Mayıs ayına kadar devam etmektedir. Aylık ortalama yağış miktarının en yüksek olduğu aylar Aralık, Ocak, Şubat'tır. Ortalama yağış değerlerine göre, sadece Aralık ayında düşen yağışların yıllık toplama katkısı % 20 civarındadır. Yaz aylarında aylık yağış miktarının yıllık toplam içindeki payı ise, % 2 düzeyine düşmektedir.

İzmir ilinde en yüksek rüzgâr hızları ve yönleri incelendiğinde, Güzelyalı istasyonunda, 41,2 m/sn. ile güneydoğu yönüne, Seferihisar'da 32,1 m/sn. ile güneydoğu, Ödemiş'te 26,7 m/sn. ile kuzeydoğu, Bornova'da 25,0 m/sn. ile kuzeydoğu ve Çiğli istasyonunda 31,8 m/sn. ile kuzeydoğu yönüne ait olduğu görülür.

Meteorolojik Uç ve Ortalama Değerleri İle Uzun Yıllar Yağış Değerleri

Ekstrem Durum	Değerler	Tarih
En yüksek sıcaklık (Co)	43	12.08.2002
En düşük sıcaklık (Co)	-8,2	04.01.1942
En çok yağış (kg/m ²)	145,3	29.09.2006
En hızlı rüzgar (km/h)	127,1	29.03.1970
En yüksek kar yüksekliği (cm)	32	31.01.1945
Yıllık ortalama sıcaklık (Co)	17,9	
Yıllık ortalama nispi nem (%)	61,6	
Yıllık ortalama güneşlenme süresi (h)	7,9	
Yıllık ortalama rüzgar hızı (m/sn.)	3	
Yıllık ortalama toplam yağış (mm)	696,7	

Kaynak: Meteoroloji 2. Bölge Müdürlüğü, 2021

I.IV. İdari Yapı ve Nüfus

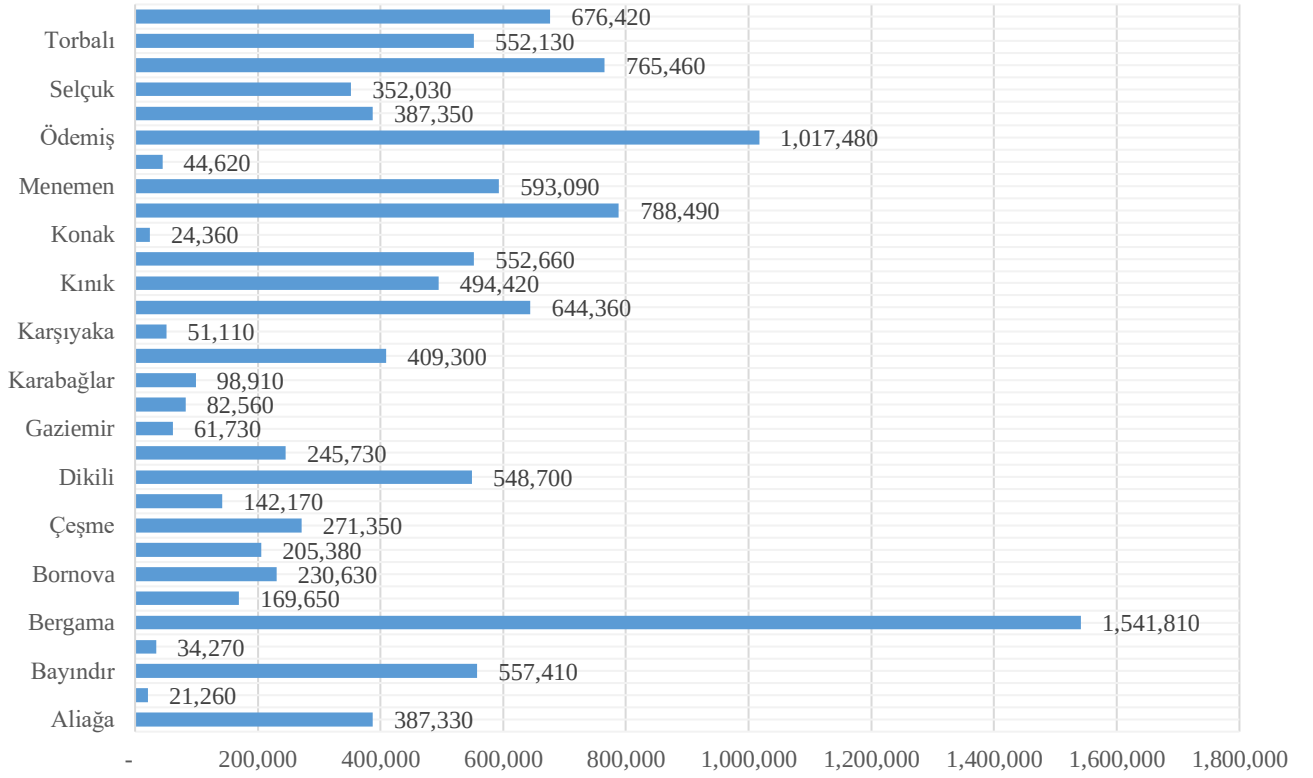
İlçe	Kırsal Mahalle	Kentsel Mahalle	Toplam Mahalle
Aliağa	21	9	30
Balçova	0	8	8
Bayındır	17	42	59
Bayraklı	0	24	24
Bergama	112	23	135
Beydağ	19	6	25
Bornova	8	37	45
Buca	8	40	48
Çeşme	13	12	25
Çiğli	2	24	26
Dikili	25	5	30
Foça	11	5	16
Gaziemir	0	16	16
Güzelbahçe	4	8	12
Karabağlar	2	56	58
Karaburun	14	2	16
Karşıyaka	2	25	27
Kemalpaşa	38	11	49
Kınık	30	7	37
Kiraz	46	10	56
Konak	0	113	113
Menderes	28	16	44
Menemen	38	27	65
Narlıdere	0	11	11
Ödemiş	79	20	99
Seferihisar	14	7	21
Selçuk	9	5	14
Tire	66	22	88
Torbalı	40	20	60
Urla	18	19	37
Toplam	664	630	1294

Kaynak: İzmir Valiliği

İlçe Adı	Yüzölçümü (da)	Oran (%)	Nüfus	Oran (%)
Aliğa	387.330	3,24	104.828	2,35
Balçova	21.260	0,18	80.721	1,81
Bayındır	557.410	4,66	40.073	0,9
Bayraklı	34.270	0,29	298.519	6,69
Bergama	1.541.810	12,90	105.754	2,37
Beydağ	169.650	1,42	12.030	0,27
Bornova	230.630	1,93	454.470	10,19
Buca	205.380	1,72	522.404	11,71
Çeşme	271.350	2,27	48.924	1,1
Çiğli	142.170	1,19	214.065	4,8
Dikili	548.700	4,59	47.360	1,06
Foça	245.730	2,06	34.946	0,78
Gazimir	61.730	0,52	137.754	3,09
Güzelbahçe	82.560	0,69	37.753	0,85
Karabağlar	98.910	0,83	479.338	10,74
Karaburun	409.300	3,42	12.200	0,27
Karşıyaka	51.110	0,43	346.264	7,76
Kemalpaşa	644.360	5,39	114.250	2,56
Kınık	494.420	4,14	28.694	0,64
Kiraz	552.660	4,62	43.510	0,98
Konak	24.360	0,20	332.277	7,45
Menderes	788.490	6,60	106.173	2,38
Menemen	593.090	4,96	200.904	4,5
Narlidere	44.620	0,37	62.923	1,41
Ödemiş	1.017.480	8,51	132.740	2,97
Seferihisar	387.350	3,24	54.993	1,23
Selçuk	352.030	2,95	38.151	0,86
Tire	765.460	6,40	87.462	1,96
Torbali	552.130	4,62	207.840	4,66
Urla	676.420	5,66	74.736	1,67
Toplam	11.952.170	100	4.462.056	100

Kaynak: İ.B.B.B. Harita ve Cbs Dairesi Başkanlığı- Tüik

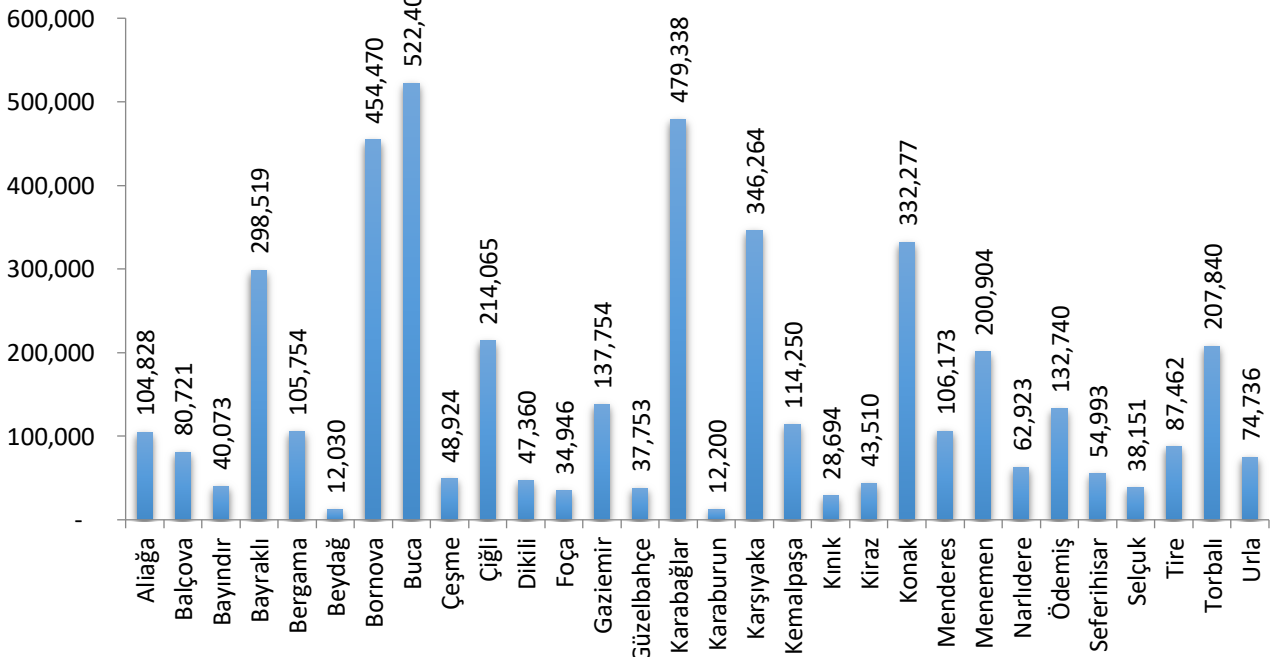
Yüzölçümü (da)

İzmir 4.462.056 kişilik nüfusu ile İstanbul ve Ankara'nın ardından Türkiye'nin en büyük üçüncü kentidir. Erkek nüfusu 2.215.716 (49,66%) olup kadın nüfusu 2.246.340 (50,34%)'dır.

Nüfusu en fazla olan ilçe Buca, en az olan ilçe ise Beydağ'dır.

İlçelerin Nüfusları

1. KURUMSAL YAPI

1.1. İL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREVLERİ

- İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,
- Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,
- Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,
- Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla işbirliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,
- İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,
- Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,
- İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları, gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,
- İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,
- Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik vb. merkezleri yönetmek; özel sektörcü kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,
- Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslara ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- Özel sektörcü kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,
- İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,
- Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,

- İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları elemek,
- İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,
- İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,
- Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldırarak, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.
- Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,
- Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,
- Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

- Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,
- Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,
- Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,
- Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,
- Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin il ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,
- Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,
- Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,
- Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.
- Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,
- Bakanlığın İl Müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,
- İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,
- İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,
- Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,
- Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,
- Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- İlde bulunan toprak-bitki –sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

- Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.
- Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,
- İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,
- Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 08/09/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,
- İlde Kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,
- Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,
- İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,
- Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak,
- İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.
- Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

1.2. TEŞKİLAT YAPISI

1.2.1. Ana Hizmet Birimleri

Bakanlık İl Müdürlüğü, İl Müdürü yönetiminde ve aşağıdaki birimlerden oluşur:

- Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
- Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Arazi Topplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü
- Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü
- Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
- Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü
- Hukuk Birimi
- Döner Sermaye Saymanlığı
- Sivil Savunma Uzmanlığı

1.2.2. İlçe Teşkilatı

İlimizde İl İdaresi teşkilatlanmasında 30 ilçede Bakanlık İlçe Müdürlüğü bulunmaktadır:

Bakanlık İlçe Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- İlçenin kalkınması, çiftçilerin gelir ve hayat seviyelerinin yükselmesi için hizmet ve görev alanına giren konularda program ve projelerin hazırlanması için gerekli bilgileri toplamak ve teklifte bulunmak,
- Program ve projelerin ilçeyi ilgilendiren bölümlerini uygulamak ve sonuçlarını değerlendirmek,
- Çiftçilerin eğitimi için yayım programları hazırlamak ve uygulamasını sağlamak,
- Üst kuruluşlarca hazırlanıp kendilerine intikal ettirilmiş olan örnek çiftlik geliştirme planlarına göre işletme kurulmasına yardımcı olmak,
- İlçenin tarım, hayvancılık ve su ürünleri ile ilgili her türlü tarımsal girdi ihtiyaçlarını tespit ederek İl müdürlüğüne bildirmek, bu girdilerin temininde yardımcı olmak,
- İlçede bitki ve hayvan sağlığını korumak amacıyla mevzuatında belirtildiği şekilde hastalık ve zararlılarla mücadeleyi sağlamak,

- İlçenin tarımla ilgili istatistiklerini üst kuruluşlarca verilen formlara uygun olarak zamanında derlemek ve ilgili yerlere intikal ettirmek,
- İlçenin program ve projelere dayalı yıllık bütçe teklifini hazırlayarak zamanında İl Müdürlüğüne göndermek,
- Toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- Verilen yetki çerçevesinde ilçede denetim faaliyetlerini yürütmek,
- Her türlü hayvan ıslah faaliyetini yürütmek, Bakanlık tarafından uygulamaya konulan kayıt sistemlerine veri girişlerini yapmak ve veri kaydına dayalı destekleme işlemlerini uygulamak,
- Kayıt sistemleri veri giriş işlemleri ve sistemlere bağlı destekleme uygulamalarını İl Müdürlüğü ile koordineli olarak yürütmek,
- Yukarıda sayılanlar dışında, mevzuat ile verilen diğer görevler ile Kaymakam ve İl Müdürü tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

1.2.3. Personel Durumu

	Teknik Personel	Sağlık Personeli	Genel İdari Hizmetler	Yardımcı Hizmetler	Avukat	Diğer Sözleşmeli Personel	İşçi	Toplam
Merkez	365	58	41	12	6	6	69	557
İlçeler	763	317	42	10	-	10	57	1.199
Toplam	1.128	375	83	22	6	16	126	1.756

1.2.4. Bina ve Arazi Durumu

- İl Müdürlüğü Kampüsü 39.554 m2 alan üzerine kurulmuş A-B-C ve D bloklarından oluşmaktadır.
- 150 kişinin aynı anda yemek yiyebileceği yemekhane mevcuttur.
- A blokta 30, B blokta 100 kişi kapasiteli 2 toplantı salonu bulunmaktadır.
- İl Müdürlüğü yerleşkesinde 3 blokta 30, Veteriner Araştırma Enstitüsü bahçesinde tek blokta 6 olmak üzere toplam 36 adet lojman mevcuttur.
- Aliaga' da 2, Bayındır' da 4, Çeşme' de 3, Çiğli' de 2, Dikili' de 3, Foça' da 5, Menemen'de 4, Seferihisar' da 4 ve Urla' da 1 adet olmak üzere İlçelerimizde toplamda 28 adet lojman bulunmaktadır. (Urla' da bulunan 2 adet lojmandan bir tanesi (Müdür lojmanı) ağır hasardan dolayı yıkılmıştır.)
- İl Müdürlüğü misafirhanesi 13 oda, 25 yatak kapasitelidir.
- Personelin yararlanabileceği 210 m2'lik kapalı alanı olan kafeterya mevcuttur.
- Çınarlı Atölye Kampüsü 11.700 m2 üzerine kurulmuştur.

1.2.5. Araç Durumu

1.2.5.1 Kara Araçları

MERKEZ	Resmi Plakalı		Kiralık	
	Binek	2	Binek	9
	Minibüs	3	Panelvan	24
	Soğutuculu	3	Pikap	4
	Panelvan	3		
	Pikap	5		
	Otobüs	1		
	Traktör	3		
	Toplam	20	Toplam	37
İLÇE MÜDÜRLÜKLERİ	Binek	6	Binek	-
	Minibüs	1	Panelvan	84
	Soğutuculu	4	Pikap	14
	Panelvan	13		
	Pikap	18		
	Jeep	1		
	Toplam	43	Toplam	98
	Genel Toplam	63		135

İzmir ilinde 63 resmi plakalı, 135 kiralık araç olmak üzere toplam 198 kara aracı ile hizmet verilmektedir.

1.2.5.2 Deniz Araçları

İl Müdürlüğümüz mülkiyetinde kontrol hizmetlerini sağlayan Reis Bey ve Kontrol-35 isimli 2 adet tekne bulunmaktadır.

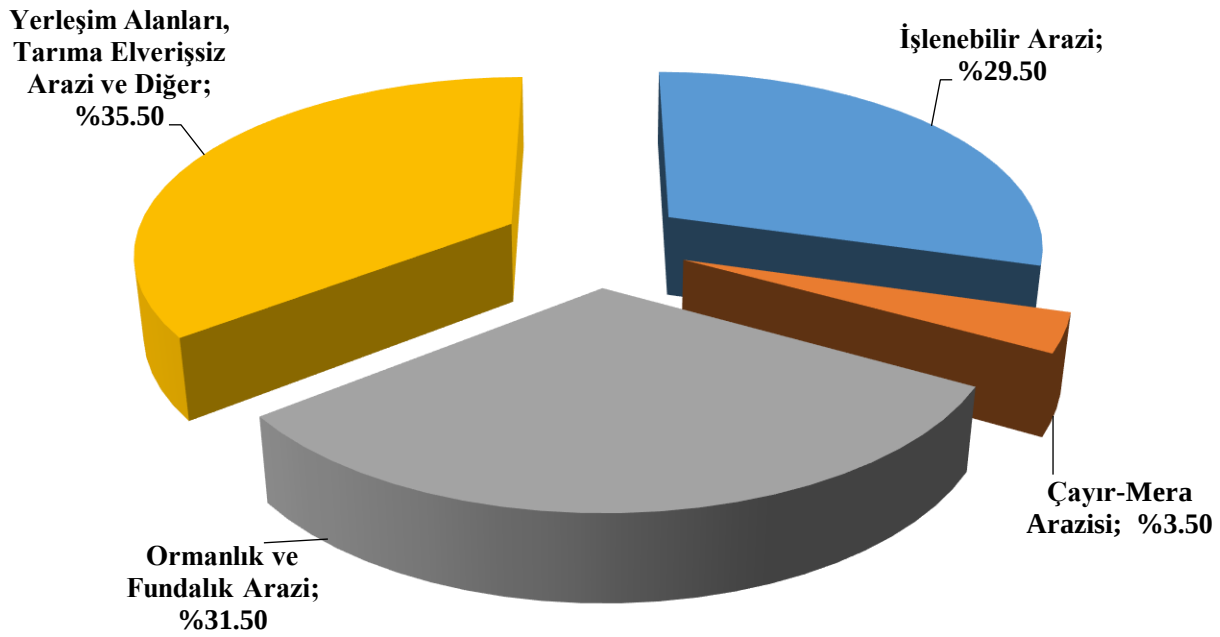

2. TARIMSAL YAPI

2.1.Toprak Dağılımı

İzmir İlinin % 29,5'i işlenebilir arazi, % 3,5'i çayır-mera, % 31,5'i ormanlık ve fundalık araziler, % 35,5'i diğer araziler kaplamaktadır.

Toprak Varlığı ve Dağılımı	Alanı (Hektar)	Payı (%)
İşlenebilir Arazi	353.318	29,5
Çayır-Mera Arazisi	42.119	3,5
Ormanlık ve Fundalık Arazi	376.710	31,5
Yerleşim Alanları, Tarıma Elverişsiz Arazi ve Diğer	425.153	35,5
TOPLAM	1.197.300	100

2.1.1.İşlenebilir Arazi Dağılımı

İzmir İlinde 2022 yılında işlenebilir arazinin ürün ve kullanım alanına göre dağılımı aşağıya çıkartılmıştır. İlde işlenebilir arazinin % 48,1'i Tarla Arazisi (Nadas + Tarıma Elverişli Boş Arazi Dahil), % 8'i Sebze Arazisi (Örtüaltı Dahil), % 43,4'ü Meyve ve Baharat Arazisi, % 0,5'i Süs Bitkileri Arazisinden oluşmaktadır.

İşlenebilir Arazi Dağılımı	Alanı (ha)	Payı (%)
Tarla Arazisi (Nadas +TEBADahil)	170.118	48,1
Sebze Arazisi (Örtüaltı Dahil)	28.150	8,0
Meyve ve Baharat Arazisi	153.410	43,4
Süs Bitkileri Arazisi	1.640	0,50
TOPLAM	353.318	100

2.1.2. İşlenebilir Arazinin Ülke İçindeki Payı

İzmir İli 2022 yılı işlenebilir arazinin ülke tarım alanı içindeki payı aşağıda verilmiştir:

İşlenebilir Arazi Dağılımı	Türkiye (ha)	İzmir (ha)	Payı (%)
Tarla Alanı (Nadas Dahil)	19.446.216	158.630	0,81
Sebze Alanı (Örtü Altı Dahil)	717.680	28.150	3,9
Meyve Alanı	3.675.480	153.410	4,2
Süs Bitkileri	5.672	1.640	28,9
TOPLAM	23.845.048	341.830	37.81

2.1.3 İlçelerin Arazi Varlığı

İlçe	Yüzölçümü (ha) (*)	%	İşlenebilir Arazi (ha)		Orman ve Fundalık Arazi (ha)		Çayır-Mera Arazisi (ha)	
			Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Aliğa	38.733	3,2	6.490.00	16,75	5.358	13,8	4.667.00	12
Balçova	2.126	0,2	429.00	20,17	1.100	51,74	18.00	0,9
Bayındır	55.741	4,6	32.137.00	57,6	11.702	21	635.00	1,14
Bayraklı	3.427	0,3	17.40	0,51	345	10,06	61.30	1,8
Bergama	154.181	12,8	32.443.00	21,04	50.587	32,8	12.183.00	7,9
Beydağ	16.965	1,4	6.127.00	36,1	6.312	37,2	34.20	0,2
Bornova	23.063	1,9	2.678.00	11,61	1.232	5,34	888.00	3,85
Buca	20.538	1,7	2.073.00	10,09	1.756	8,55	18.50	0,09
Çeşme	27.135	2,3	1.967.00	7,25	3.790	13,97	435.00	1,6
Çiğli	14.217	1,2	1.350.00	9,5	1.085	7,63	28.40	0,2
Dikili	54.870	4,6	13.797.00	25,14	18.550	33,8	5.673.00	10,33
Foça	24.573	2	4.991.00	20,3	6.552	26,66	1.275.00	5,18
Gazimur	6.173	0,5	270.00	4,37	2.957	47,9	-	0
Güzelbahçe	8.256	0,7	1.353.00	16,39	349	4,23	99.00	1,2
Karabağlar	9.891	0,8	483.00	4,88	5.889	59,53	30.00	0,3
Karaburun	40.930	3,4	3.643.00	8,9	23.481	57,37	4.549.00	11,11
Karşıyaka	5.111	0,4	358.00	7	761	14,9	342.00	6,7
Kemalpaşa	64.436	5,4	22.265.00	34,55	3.203	4,97	179.00	0,3
Kınık	49.442	4,1	9.991.00	20,21	28.454	57,57	951.00	1,92
Kiraz	55.266	4,6	22.775.00	41,2	17.118	30,97	676.00	1,2
Konak	2.436	0,2	-	0	0	0	23.00	0,9
Menderes	78.849	6,6	21.510.00	27,27	42.154	53,46	460.00	0,6
Menemen	59.309	4,9	20.755.00	35	14.636	24,67	2.981.00	5,02
Narlıdere	4.462	0,4	125.00	2,8	3.738	0,83	-	0
Ödemiş	101.748	10,1	40.730.00	40,03	27.144	26,67	1.722.00	1,7
Seferihisar	38.735	3,2	8.605.00	22,34	19.931	51,45	192.00	0,5
Selçuk	35.203	2,9	15.081.00	42,83	10.154	28,84	130.00	0,4
Tire	76.546	6,4	40.409.00	52,8	10.049	13,12	2.673.00	3,5
Torbalı	55.213	4,6	29.536.00	53,49	17.887	32,39	845.00	1,53
Urla	67.642	5,6	10.927.00	16,15	40.436	59,77	350.00	0,5
Toplam	1.195.217	100	353.315	29,6	376.710	31,5	42.118,40	3,5

(*) İlçe yüzölçüm verileri İzmir Büyükşehir Belediyesi 2020 yılı verileridir.

3. TARIMSAL ÜRETİM

3.1 Bitkisel Üretim

3.1.1. Tarla Bitkileri Üretimi

ÜRÜNLER		İZMİR			TÜRKİYE			ÜLKE ÜRETİM PAYI %	ÜLKE ALAN PAYI %
		Üretim (ton)	ALAN (Da)	VERİM (kg/da)	Üretim (ton)	ALAN (Da)	VERİM (kg/da)		
TAHILLAR	Arpa	14.605	52.336	279	8.100.000	30.876.172	263	0,18	0,17
	Buğday (toplam)	92.839	239.891	410	19.750.000	66.287.386	305	0,47	0,36
	Mısır (Dane)	96.007	111.997	857	8.500.000	9.118.849	933	1,12	1,22
	Yulaf (dane)	1.633	4.472	365	365.000	1.376.551	266	0,45	0,32
	Çavdar	288	1.186	243	273.000	979.347	279	0,11	0,12
BAKLAGİLLER	Bakla (kuru)	146	511	286	4.234	17.640	240	3,45	2,89
	Bezelye (kuru)	71	282	252	2.391	8.873	270	2,96	3,17
	Nohut	25	152	164	580.000	4.568.339	127	0,01	0,01
	Börülce	26	168	155	1.161	11.521	101	2,23	1,45
	Kuru fasulye	12	48	250	270.000	970.520	278	0,01	0,01
ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	Pamuk kütlü	172.839	332.647	520	2.750.000	5.731.616	480	6,28	5,80
	Tütün (işlenmemiş)	824	12.343	67	82.250	750.510	110	1,00	1,64
YAĞLI TOHUMLAR	Ayçiçeği	14.721	56.759	259	2.350.000	9.005.177	261	0,62	0,63
	Susam	3	30	100	17.366	242.857	72	0,02	0,01
YUMRULU BİTKİLER	Patates	436.530	111.733	3907	5.200.000	1.391.716	3739	8,39	8,03
	Soğan (kuru)	6.768	2.030	3333	2.350.000	576.304	4077	0,29	0,35
	Sarımsak (kuru)	11	12	916	140.464	139.626	1006	0,01	0,01
YEM BİTKİLERİ	Mısır (silaj)	3.622.924	566.489	6395	28.558.983	5.247.915	5444	12,69	10,80
	İtalyan çimi	450.885	123.104	3663	2.122.105	539.944	3931	21,25	22,8
	Yonca (yeşil ot)	192.227	44.098	4359	19.064.213	6.435.927	2974	1,01	0,69
	Triticale (yeşil ot)	328.645	141.411	2324	1.072.635	619.185	1732	30,64	22,84
	Fiğ (yeşil)	109.709	65.257	1491	3.497.902	2.099.385	1267	3,13	3,10
	Yem şalgamı	123.724	20.127	6148	268.890	49.459	5437	46,01	40,68
	Arpa (yeşil ot)	105.389	50.755	2076	482.665	292.728	1652	21,83	17,34
	Triticale	3.776	9.754	387	320.000	996.403	321	1,18	1,00
	Mısır (hasıl)	1.920	520	3692	114.672	50.607	2266	1,63	1,03
	Sorgum (yeşil ot)	1.475	560	2634	117.076	29.205	4012	1,26	1,92
	Bezelye (yemlik)	5.723	2.713	2109	475.005	258.867	1836	1,20	1,05
	Buğday (hası/yeşil ot)	59.022	33.998	1736	310.966	168.327	1848	18,98	20,19
	Hayvan pancarı	276	47	5872	56.360	11.491	4905	0,49	0,41
	Bakla (kuru, yemlik)	8	20	400	2.452	8.165	300	0,33	0,25
	Korunga (yeşil ot)	76	76	1000	1.786.207	1.618.249	1110	0,01	0,01
DİĞER	Adaçayı	6	47	128	2.356	12.781	186	0,25	0,37
	Lavanta	39	111	351	7.722	47.176	166	0,50	0,24
	Anason	2	30	67	5.787	87.616	67	0,03	0,03
	Kekik	11	43	256	44.358	218.330	203	0,02	0,02

3.1.2.Açıkta Sebze Yetiştiriciliği Üretimi

ÜRÜNLER		İZMİR			TÜRKİYE			ÜLKE ÜRETİM PAYI %	ÜLKE ALAN PAYI %
		Üretim (ton)	ALAN (Da)	VERİM (kg/da)	Üretim (ton)	ALAN (Da)	VERİM (kg/da)		
YAPRAĞI YENEN	Ispanak	50.300	29.268	1718	230.071	153.643	1497	21,86	19,04
	Pirasa	27.762	6.679	4156	168.710	53.963	3126	16,46	12,37
	Lahana (beyaz)	22.415	5.974	3752	666.959	125.985	5293	3,36	4,74
	Marul (göbekli)	16.779	7.923	2117	204.422	80.148	2550	8,20	9,88
	Enginar	11.028	8.471	1301	40.815	28.699	1422	27,02	29,51
	Marul (kıvırcık)	11.074	4.308	2570	252.583	100.717	2507	4,38	4,28
	Lahana (kırmızı)	5.306	2.011	2638	238.363	46.600	5115	2,23	4,32
	Marul (İnceberg)	3.488	1.175	2968	104.985	35.783	2933	3,32	3,28
	Roka	3.670	6.360	577	40.674	26.856	1514	9,02	23,68
	Maydanoz	2.959	1.927	1535	105.574	75.752	1393	2,80	2,54
	Dere otu	395	376	1050	10.229	10.506	973	3,86	3,58
	Tere	129	150	860	10.222	7.806	1309	1,26	1,92
	Nane	127	100	1270	26.911	15.019	1791	0,47	0,66
	Pazı	10	6	1666	7.429	4.669	1591	0,13	0,12
	Semizotu	8	12	666	12.205	3.866	3157	0,06	0,31
	Kereviz (sap)	8	7	1142	1.046	492	2126	0,77	1,42
BAKLAGİL	Fasulye (taze)	41.193	24.583	1676	510.366	395.035	1292	8,07	6,22
	Bezelye (taze)	10.608	9.240	1148	120.455	124.332	969	8,81	7,43
	Barbunya (taze)	7.943	6.663	1192	75.961	68.256	1112	10,46	9,76
	Bakla (taze)	4.479	8.103	552	38.163	45.046	847	12,52	17,99
	Börülce (taze)	1.956	1.654	1182	14.644	17.609	831	17,99	9,91
MEYVESİ YENEN	Domates (Salçalık)	735.450	83.053	8855	5.045.144	602.800	8369	14,58	13,78
	Domates (Sofralık)	119.600	17.507	6831	7.954.856	984.391	8080	1,50	1,78
	Hıyar (Sofralık)	105.748	6.468	16349	1.690.523	258.960	6528	6,27	2,50
	Biber (salçalık, kapa)	55.420	16.203	3420	1.481.612	362.989	4081	3,74	4,47
	Karpuz	48.715	11.931	4083	3.394.783	690.207	4918	1,43	1,73
	Hıyar (turşuluk)	81.219	33.034	2458	248.022	94.370	2628	32,75	35,00
	Biber (sivri)	23.623	8.115	2911	979.180	261.893	3738	2,41	3,10
	Kavun	22.838	10.112	2258	1.587.230	627.243	2530	1,44	1,61
	Patlıcan	13.690	4.124	3319	781.242	166.751	4658	1,75	2,47
	Biber (dolmalık)	11.940	3.133	3811	404.459	116.672	3466	2,95	2,69
	Bamya	2.736	3.754	710	30.484	45.562	669	8,98	8,24
	Kabak (sakız)	2.669	1.116	2391	590.362	104.323	5658	0,45	1,07
	Acur	308	90	3422	39.421	23.971	1644	0,38	0,68
SOĞAN- YUMRU KÖK	Kereviz (kök)	11.082	3.529	3140	25.818	10.249	2519	42,92	34,43
	Soğan (taze)	1.452	965	1504	124.631	67.752	1839	1,17	1,42
	Kırmızı pancar	2.033	765	2657	23.543	4.137	5690	8,63	18,49
	Havuç	1.017	508	2002	788.578	135.624	5814	0,13	0,37
	Turp (kırmızı)	526	372	1413	171.381	50.099	3420	0,31	0,74
	Sarımsak (taze)	118	95	1242	47.487	24.670	1924	0,25	0,39
	Turp (bayır)	38	17	2235	13.828	5.929	2332	0,27	0,29
DİĞER	Karnabahar	50.244	21.868	2297	239.857	86.771	2764	20,94	25,20
	Brokoli	51.966	21.025	2471	106.792	48.664	2194	48,66	43,20
	Mantar (kültür)	606	32	18937	65.636	1.000	65636	0,92	3,20
	Kuşkonmaz	36	43	837	1.342	1.562	859	2,68	2,75

3.1.3. Örtü Altı Üretimi

3.1.3.1 Süs Bitkileri Örtü Altı Üretimi

ÜRÜNLER	İZMİR			TÜRKİYE			ÜLKE ÜRETİM PAYI %	ÜLKE ALAN PAYI %
	Üretim (adet)	ALAN (m²)	VERİM (adet/m²)	Üretim (adet)	ALAN (m²)	VERİM (adet/m²)		
CAM SERA								
Gerbera, kesme	600.000	4.000	150	6.251.600	59.916	104	9,60	6,68
İç Mekan Süs Bitkileri (Oda Bit.)	205.000	15.000	13	2.459.782	133.740	18	8,33	11,22
Statice, Kesme	139.350	2.787	50	139.350	2.787	50	100	100
Glayöl, Kesme	125.000	2.500	50	125.000	2.500	50	100	100
Kasımpatı (Krizantem), Kesme	50.000	1.000	50	3.136.625	77.155	40	1,59	1,30
Dış Mekan Süs Bitkileri	15.000	500	30	2.629.770	44.395	59	0,57	1,13
PLASTİK SERA								
Kasımpatı (Krizantem), Kesme	66.755.000	919.400	73	71.732.785	1.023.024	70	93,32	89,87
Karanfil, Kesme	56.760.000	426.000	133	923.280.152	6.044.734	153	6,15	7,05
Gül, kesme	24.330.000	788.000	30	55.631.235	1.440.794	38	54,69	56,56
Gerbera, kesme	10.183.108	66.284	153	61.841.108	847.884	73	16,47	7,82
Diğer Kesme Çiçek ve Çiçek Koncaları	9.980.000	321.000	31	13.701.000	691.675	20	72,84	46,41
Lisianthus, Kesme	4.100.000	54.500	75	11.881.600	169.614	70	34,51	32,13
Lilyum (Zambak),Kesme	2.075.000	75.000	27	2.653.500	99.740	27	78,20	75,20
Dış Mekan Süs Bitkileri	1.455.605	160.000	9	114.584.349	1.611.044	71	1,27	9,93
İç Mekan Süs Bitkileri (Oda Bit.)	786.000	289.000	3	17.594.650	897.283	20	4,47	32,21
Fresia, Kesme	2.363.200	14.770	160	6.555.760	52.912	120	36,04	27,91
Şebboy, Kesme	760.390	11.357	67	2.391.340	67.767	35	31,80	16,76
Statice, Kesme	245.000	3.500	70	575.000	9.500	60	42,61	36,84
Gypsohilla, Kesme	220.000	5.500	40	33.160.220	335.500	99	0,66	1,64
Glayöl, Kesme	149.100	7.464	20	401.100	15.864	25	37,17	47,05
YÜKSEK TÜNEL								
Dış mekan süs bitkisi	28.962.500	501.500	58	79.179.296	1.794.296	44	36,58	27,95
İç Mekan Süs Bitkileri (Oda Bit.)	860.050	50.000	17	22.323.545	571.650	40	3,85	8,75
Gerbera, kesme	90.000	300	300	2.575.500	27.205	95	3,49	1,10
ALÇAK TÜNEL								
Dış mekân süs bitkisi	500.000	50.000	10	1.470.000	60.500	24	34,01	82,64

3.1.3.2 Sebze ve Meyve Örtü Altı Üretimi

ÜRÜNLER	İZMİR			TÜRKİYE			ÜLKE ÜRETİM PAYI %	ÜLKE ALAN PAYI %
	Üretim (ton)	ALAN (Da)	VERİM (kg/da)	Üretim (ton)	ALAN (Da)	VERİM (kg/da)		
PLASTİK SERA								
Biber (dolmalık)	5.018	1.005	4993	123.852	12.190	10.160	4,05	8,24
Biber (sivri)	3.309	831	3982	384.906	38.174	10.083	0,86	2,18
Muz, Plantain Ve Benzerleri	594	110	5400	791.690	102.822	7.699	0,08	0,11
Çilek	875	157	5573	48.016	10.208	4.704	1,82	1,54
Fasulye (Taze)	196	99	1980	15.936	4.066	3.919	1,23	2,43
Marul (Kıvırcık)	8.375	2.702	3100	67.044	17.057	3.931	12,49	15,84
Marul (Göbek)	1.577	488	3232	20.628	4.798	4.299	7,64	10,17
Marul (Iceberg)	2.790	900	3100	12.458	4.289	2.905	22,40	20,98
Maydanoz	380	360	1056	7.832	2.955	2.650	4,85	12,18
Roka	241	232	1039	24.550	10.825	2.268	0,98	2,14
Tere	3	1	3000	3.758	1.634	2.300	0,08	0,06
Hıyar (Sofralık)	101.333	5.043	20094	803.807	61.013	13.174	12,61	8,27
Patlıcan	2.745	463	5929	140.150	10.549	13.286	1,96	4,39
Domates (sofralık)	29.773	1.115	26702	3.466.581	212.493	16.314	0,86	0,52
YÜKSEK TÜNEL								
Çilek	1.416	339	4000	97.012	22.183	4.343	1,46	1,53
Hıyar (sofralık)	370	20	18500	108.218	7.793	13.887	0,34	0,26
Domates (sofralık)	120	10	12000	141.715	9.903	14.310	0,08	0,10
ALÇAK TÜNEL								
Domates (sofralık)	200	20	10000	35.174	4.921	7.148	0,57	0,41
Çilek	180	45	4000	137.296	31.357	4.379	0,13	0,14
CAM SERA								
Domates (sofralık)	3.390	113	30000	495.867	30.980	16.006	0,68	0,36

3.1.4. Meyve Üretimi

ÜRÜN ADI	İZMİR				TÜRKİYE				Ülke Üretim Payı %
	Alan (da)	Meyve Veren Ağaç (adet)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)	Alan (da)	Meyve Veren Ağaç (adet)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)	
BAĞ									
Kr Üzüm, Çekirdeksiz	46.217		70.590	1.527	794.289		1.334.283	1.746	5,30
Sof. üzüm, çekirdekli	22.652		27.819	1.228	16.852.588		1.543.359	916	1,80
Sof.üzüm, çekirdeksiz	18.523		23.388	1.263	315.469		556.500	1.764	4,20
Şaraplık üzüm	16.418		18.734	1.141	567.735		383.333	675	4,89
Kr. Üzüm, Çekirdekli	41		36	878	512.618		347.525	678	0,01
ZEYTİN									
Yağlık zeytin	879.063	16.223.366	409.732	25	6.684.972	111.417.952	2.037.783	18	20,11
Sofralık zeytin	100.682	1.889.069	52.081	28	2.326.289	51.616.732	932.217	18	5,55
YUMUŞAK ÇEKİRDEKLİ									
Armut	2.957	180.775	4.813	27	237.063	11.554.130	551.086	48	0,87
Ayva	2.914	138.412	5.127	37	80.647	3.613.849	197.503	55	2,60
Diğer elma	1.092	29.333	1.552	53	498.185	30.708.284	1.349.382	44	0,12
Elma (golden)	1.184	18.678	865	46	384.370	14.165.480	1.164.501	82	0,07
Elma (starking)	694	21.648	752	35	604.282	23.364.424	1.858.896	80	0,04
Muşmula	0	4.500	81	18	2.214	258.767	5.278	20	1,53
Hünnap	29	1.950	79	41	2.921	90.821	2.248	25	3,51
SERT ÇEKİRDEKLİ									
Kiraz	118.283	32.307.955	83.383	26	804.818	22.199.577	656.041	30	12,71
Şeftali	38.545	1.304.021	65769	50	397.328	15.736.049	803.514	51	8,19
Erik	11.989	455.521	18.076	40	216.903	9.183.911	348.750	38	5,18
Nektarin	2.459	80.560	3.616	45	137.988	4.679.977	204.671	44	1,77
Kayısı	2.325	97.211	4.148	43	1.418.513	19.158.407	803.052	42	0,52
Vişne	343	16.567	439	26	193.436	5.611.467	176.770	32	0,25
İğde	0	8.740	101	12	205	257.292	3.903	15	2,59
Zerdali	0	2.605	52	20	9.712	737.970	20.832	28	0,25
SERT KABUKLULAR									
Kestane	38.315	545.590	23.374	43	139.400	2.519.996	80.200	32	29,14
Ceviz	39.310	418.619	10.907	26	1.664.949	15.327.219	335.000	22	3,26
Badem	7.593	236.548	2.998	13	632.663	13.616.290	190.000	14	1,58
Şam fıstığı(Antep fıstığı)	3.026	85.967	726	8	4.087.086	58.143.861	239.289	4	0,30
TURUNÇGİLLER									
Mandalina (satsuma)	46.828	1.731.973	163.069	94	263.235	8.251.941	854.720	104	19,08
Mandalina (diğer)	100	11.600	612	53	383.997	10.347.245	918.366	89	0,07
Portakal (Washington)	222	8.132	481	59	306.107	8.475.292	856.424	101	0,06
Limon Ve Misket Limonu	278	9.123	263	29	554.264	14.698.790	1.323.000	90	0,02
Diğer Portakallar	16	899	44	49	176.280	4.021.477	418.883	104	0,01
Portakal (Yafa)	10	550	36	65	12.969	469.370	46.693	99	0,08
Mandalina (Klemantin)	0	260	7	27	28.451	960.757	86.121	90	0,01
ÜZÜMSÜ BİTKİLER									
İncir yaşı	121.650	2.156.805	76.334	35	572.472	10.852.343	350.000	32	21,81
Nar	6.710	471.844	18.532	39	290.697	14.133.177	681.460	48	2,72
Çilek	2.316		9.348	4.036	222.715		728.112	3.269	1,28
Trabzon hurması	536	92.330	5.333	58	59.491	1.663.793	97.560	59	5,47
Dut	292	33.392	576	17	16.334	1.964.724	72.892	37	0,79
Böğürtlen	10		2	200	3.430				
DİĞER									
Muz, Plantain vb.	110		594	5.400	142.030		997.244	7.021	0,06

3.1.5.Süs Bitkileri Üretimi

ÜRÜN ADI	İZMİR			TÜRKİYE			ÜLKE ÜRETİM PAYI %	ÜLKE ALAN PAYI %
	ÜRETİM	ALAN	VERİM	ÜRETİM	ALAN	VERİM		
	(adet)	(m2)	(adet/m2)	(adet)	(m2)	(adet/m2)		
DIŞ MEKAN	208.432.705	12.699.000	16	537.962.657	39.855.385	14	38,74	31,86
KESME ÇİÇEK	201.353.148	3.344.861	66	1.383.034.045	14.386.286	63	14,60	23,25
Kasımpatı (Krizantem)	73.260.000	1.019.900	72	84.133.160	1.271.754	66	87,08	80,20
Karanfil	58.370.000	449.000	130	986.298.552	6.416.714	154	5,92	7,00
Gül	24.330.000	788.000	31	99.417.885	2.736.408	36	24,47	28,80
Diğer Kesme Çiçek Ve Çiçek Koncaları	11.055.000	364.000	30	18.593.175	828.962	22	59,46	43,91
Gerbera	10.873.108	70.584	154	70.893.208	938.005	76	15,34	7,52
Nergis	10.370.000	314.000	33	26.510.000	632.400	42	39,13	49,65
Lisianthus	4.100.000	54.500	75	14.978.100	229.258	65	27,37	23,77
Lilyum (Zambak)	3.575.000	175.000	20	8.086.025	360.351	22	44,21	48,56
Glayöl	1.282.100	51.964	25	5.427.900	205.064	26	23,62	25,34
Fresia	2.363.200	14.770	160	14.437.160	106.108	136	16,37	13,92
Şebboy	760.390	11.357	67	8.645.290	169.585	51	8,80	6,70
Sünbül	410.000	20.000	21	991.000	37.850	26	41,37	52,82
Statice	384.350	6.287	61	714.350	12.287	58	53,80	51,17
Gypsophilla	220.000	5.500	40	41.908.240	441.540	95	0,52	1,25
ÇİÇEK SOĞANLARI	39.363.800	12.698	3100	72.546.322	505.568	144	54,26	2,51
İÇ MEKAN	1.851.050	354.000	5	44.530.347	1.839.474	24	4,16	19,24

3.1.6. İlimizde Yetiştirilen Önemli Ürünlerin Üretim Miktarına Göre Ülkemizdeki Sıralaması

Ürün Çeşidi	Üretim Miktarı (ton)	Alan (da)	Türkiye %si	Sıralama
Tarla Bitkileri				
Silajlık Mısır	3.622.924	566.489	TR'nin %12,68'i	TR'de 1.
Yem şalgamı	123.724	20.124	TR'nin %46,01'i	TR'de 1.
Triticale (yeşil ot)	328.645	141.411	TR'nin %30,63'ü	TR'de 1.
İtalyan çimi	450.885	123.104	TR'nin %21,24'ü	TR'de 2.
Patates	436.530	111.733	TR'nin %8,39	TR'de 5.
Pamuk (kütü)	172.839	332.647	TR'nin %6,28	TR'de 5.
Sebzeler				
Brokoli	51.966	21.025	TR'nin %48,66	TR'de 1.
Kereviz (kök)	11.082	3.529	TR'nin %42,92	TR'de 1.
Enginar	11.028	8.471	TR'nin %27,01	TR'de 1.
Ispanak	50.300	29.268	TR'nin %21,86	TR'de 2.
Karnabahar	50.244	21.864	TR'nin %20,94	TR'de 2.
Hıyar (turşuluk)	81.219	33.034	TR'nin %32,74	TR'de 1.
Pırasa	27.762	6.679	TR'nin %16,45	TR'de 1.
Börülce (taze)	1.956	1.654	TR'nin %13,35	TR'de 3.
Domates (salçalık)	735.450	83.053	TR'nin %14,57	TR'de 3.
Pancar (kırmızı)	2.033	765	TR'nin %8,63	TR'de 3.
Bezelye (taze)	10.608	9.244	TR'nin %8,80	TR'de 3.
Meyveler				
Kiraz	82.383	118.283	TR'nin %12,71'i	TR'de 1.
Kestane	23.374	38.315	TR'nin %29,14	TR'de 2.
İncir (yaş)	76.334	121.650	TR'nin %21,80	TR'de 2.
Zeytin (Yağlık)	409.732	879.306	TR'nin %20,16	TR'de 1.
Mandalina Satsuma	163.063	46.828	TR'nin %19,07	TR'de 2.
Süs Bitkileri				
	(adet)	(da)		
Dış Mekan Süs Bitkileri	208.432.705	12.699	TR'nin %38,74	TR'de 1.
Çiçek Soğanı	39.363.800	13	TR'nin %54,26	TR'de 1.
Kesme Çiçek				
Nergis	10.370.000	314	TR'nin %39,11'i	TR'de 2.
Kasımpatı (krizantem)	73.260.000	1.001	TR'nin %87,07	TR'de 1.
Diğer Kesme Çiçek	11.055.000	364	TR'nin %59,45	TR'de 1.
Statice	384.350 adet	6,4	TR'nin %53,80'ni	TR'de 1.
İç Mekan Süs Bitkileri	1.851.050 adet	354 da	TR'nin %4,15'i	TR'de 6.

3.2. Hayvansal Üretim

3.2.1. Büyükbaş Hayvan Varlığı

İlçe	BÜYÜKBAŞ		
	2020	2021	2022
Aliağa	7.706	8.305	8.250
Balçova	400	373	144
Bayındır	97.500	94.330	94.080
Bayraklı	130	107	64
Bergama	50.846	63.292	64.783
Beydağ	31.925	29.831	30.997
Bornova	4.195	3.780	30
Buca	4.349	3.891	5.802
Çeşme	1.897	1.725	1.657
Çiğli	3.314	2.538	2.093
Dikili	8.878	11.200	10.079
Foça	17.991	14.886	10.497
Gaziemir	375	441	398
Güzelbahçe	1.350	1.176	586
Karabağlar	24	20	21
Karaburun	226	188	175
Karşıyaka	196	185	189
Kemalpaşa	30.183	34.451	37.666
Kınık	13.772	16.287	16.269
Kiraz	103.891	104.685	106.746
Konak	-	-	-
Menderes	27.259	25.279	23.796
Menemen	22.587	22.700	22.520
Narlıdere	34	39	22
Ödemiş	195.243	182.028	178.543
Seferihisar	4.678	3.522	3.546
Selçuk	3.633	3.444	3.402
Tire	115.208	115.824	116.538
Torbalı	35.282	33.346	33.460
Urla	2.536	3.197	3.145
TOPLAM	785.608	781.070	778.468

3.2.2. Küçükbaş Hayvan Varlığı

İlçe	KÜÇÜKBAŞ		
	2020	2021	2022
Aliğa	44.581	49.494	49.785
Balçova	2.592	2.821	2.059
Bayındır	36.343	37.600	39.339
Bayraklı	555	677	599
Bergama	125.299	118.687	105.100
Beydağ	4.022	5.679	7.765
Bornova	16.219	15.202	14.200
Buca	9.253	8.840	8.600
Çeşme	10.572	12.321	12.956
Çiğli	20.660	14.966	13.093
Dikili	96.164	910	79.096
Foça	32.785	150	11.200
Gaziemir	2.351	2.736	3.293
Güzelbahçe	10.973	10.154	10.242
Karabağlar	85	7.500	7.366
Karaburun	34.716	29.476	28.484
Karşıyaka	3.943	3.500	3.250
Kemalpaşa	47.097	37.186	34.817
Kınık	55.760	62.111	61.130
Kiraz	35.163	40.324	35.484
Konak	-	-	-
Menderes	59.163	58.401	43.292
Menemen	81.860	62.640	60.040
Narlıdere	552	821	768
Ödemiş	88.243	53.494	56.971
Seferihisar	59.678	49.538	46.530
Selçuk	12.746	13.437	11.279
Tire	72.253	55.326	54.817
Torbalı	57.351	48.969	55.234
Urla	28.200	25.030	21.445
TOPLAM	1.057.099	932.930	878.234

3.2.3. Kanatlı Varlığı

İlçe	KANATLI		
	2020	2021	2022
Aliağa	1.225.980	1.452.800	1.175.532
Balçova	150	250	150
Bayındır	586.101	660.880	344.648
Bayraklı	210	185	250
Bergama	2.099.135	2.098.895	2.063.811
Beydağ	5.940	5.911	5.915
Bornova	6.505	4.090	4.082
Buca	62.085	61.741	86.127
Çeşme	5.232	3.825	3.883
Çiğli	-	-	-
Dikili	160.650	152.404	140.107
Foça	1.663.300	2.247.370	2.247.370
Gazimir	262	245	188
Güzelbahçe	21.401	21.245	21.750
Karabağlar	1.100	1.200	1.481
Karaburun	3.048	3.049	3.048
Karşıyaka	267	270	285
Kemalpaşa	7.386.746	3.830.354	4.245.863
Kınık	1.236.253	1.235.528	1.249.515
Kiraz	165.320	174.170	175.731
Konak	-	-	-
Menderes	366.123	306.265	379.230
Menemen	562.703	1.883.687	1.889.250
Narlıdere	629	589	1.075
Ödemiş	928.873	919.310	989.701
Seferihisar	243.355	187.577	133.773
Selçuk	10.238	40.209	90.663
Tire	816.497	1.401.800	1.210.503
Torbali	3.686.885	3.658.625	3.812.575
Urla	283.100	92.395	111.640
TOPLAM	21.528.088	20.444.869	20.388.146

3.2.4. Arılı Kovan Varlığı

İlçe	ARILI KOVAN		
	2020	2021	2022
Aliağa	4.861	4.325	4.151
Balçova	1.683	971	1.174
Bayındır	12.020	12.820	10.500
Bayraklı	4.552	4.784	5.294
Bergama	80.898	65.078	75.107
Beydağ	1.615	1.617	2.012
Bornova	5.412	5.525	4.850
Buca	4.700	5.100	5.231
Çeşme	950	1.150	1.175
Çiğli	2.400	2.100	3.013
Dikili	3.994	4.300	4.868
Foça	2.600	2.600	2.335
Gaziemir	1.870	1.658	1.062
Güzelbahçe	748	745	1.983
Karabağlar	3.083	2.408	2.738
Karaburun	1.123	1.675	20
Karşıyaka	2.810	2.633	2.726
Kemalpaşa	29.248	29.701	45.714
Kınık	4.230	2.745	3.435
Kiraz	5.220	5.460	5.774
Konak	1.014	992	252
Menderes	10.416	11.210	11.766
Menemen	10.802	10.800	11.930
Narlıdere	477	575	526
Ödemiş	36.014	46.831	32.852
Seferihisar	9.046	11.062	9.165
Selçuk	3.750	4.224	5.329
Tire	12.165	120	11.146
Torbalı	13.800	15.803	15.881
Urla	2.448	2.500	3.190
TOPLAM	273.949	273.392	287.179

3.2.5. Tek Tırnaklı Varlığı

İlçe	TEK TIRNAKLI		
	2020	2021	2022
Aliağa	93	79	77
Balçova	15	16	19
Bayındır	336	273	327
Bayraklı	-	-	-
Bergama	15	19	143
Beydağ	237	181	171
Bornova	161	160	183
Buca	1.058	1.059	42
Çeşme	40	23	19
Çiğli	83	38	53
Dikili	355	350	375
Foça	31	21	18
Gaziemir	-	-	-
Güzelbahçe	19	19	10
Karabağlar	44	44	46
Karaburun	3	8	7
Karşıyaka	50	55	55
Kemalpaşa	209	161	196
Kınık	223	168	168
Kiraz	73	58	43
Konak	-	-	-
Menderes	216	9	28
Menemen	600	220	218
Narlıdere	16	16	16
Ödemiş	498	364	394
Seferihisar	51	51	27
Selçuk	141	145	156
Tire	426	387	421
Torbalı	347	116	97
Urla	285	248	44
TOPLAM	5.625	4.288	3.353

3.2.6. Hayvansal Üretim

Ürünler	2020	2021	2022
Süt Üretim Miktarı (ton)	1.2 milyon	1.18 milyon	1.405 milyon
Bal (ton)	1,5 bin	3 bin	3,5 bin
Yumurta (adet)	1.930 milyon	-	1.970 milyon
Kırmızı Et (ton)	35 bin	40 bin	42 bin
Beyaz Et (ton)	321 bin	386 bin	-

3.2.7. Su Ürünleri Üretimi

Yıl			Üretim (Ton)
2021	Avcılık	İç su	10.7
		Deniz	3.817
		Toplam	3.827.70
	Kültür Üretimi	İç su	140
		Deniz	109.860
		Toplam	110.000
	Genel Toplam		113.827.70
2022	Avcılık	İç su	8
		Deniz	2.588
		Toplam	2.596.00
	Kültür Üretimi	İç su	165
		Deniz	104.900
		Toplam	105.065
	Genel Toplam		107.661

3.2.8. Süt Soğutma Tankı Varlığı

İlçeler	2021		2022		
	Tank Sayısı	Yıllık Kapasite (ton)	Tank Sayısı	Günlük Kapasite (ton)	Yıllık Kapasite (ton)
Aliğa	37	12.640	39	39.30	14.355
Balçova	-	-	-	-	-
Bayındır	1.294	524.414	1.218	1.615.20	589.530
Bayraklı	-	-	-	-	-
Bergama	250	194.268	227	552.20	201.568
Beydağ	302	94.674	325	337.80	123.304
Bornova	5	1.095	4	3	1.095
Buca	8	2745	9	9.50	3.475
Çeşme	-	-	4	1.40	493
Çiğli	17	12.593	15	34.50	12.593
Dikili	58	32.157	55	100.10	36.537
Foça	130	146.511	125	424.90	155.089
Gazimur	-	-	-	-	-
Güzelbahçe	-	-	3	13.10	4.771
Karabağlar	-	-	-	-	-
Karaburun	2	2.482	2	6.80	2.482
Karşıyaka	-	-	-	-	-
Kemalpaşa	91	55.816	96	165.50	60.415
Kınık	44	17.849	64	64.50	23.543
Kiraz	1.194	522.655	1.248	1.734.40	633.045
Konak	-	-	-	-	-
Menderes	177	90.283	181	283.30	103.393
Menemen	100	61.349	87	175.10	63.904
Narlıdere	-	-	-	-	-
Ödemiş	4.486	1.395.340	4.222	4.271.20	1.558.981
Seferihisar	58	18.546	52	53	19.330
Selçuk	15	7.793	17	26.90	9.800
Tire	1.184	478.070	1.535	1.968	718.320
Torbalı	128	118.935	120	340.90	124.429
Urla	28	9.216	27	29	10.567
Toplam	9.608	3.799.431	9.675	12.250	4.471.019

*İlimizin tüm bölgelerinde çiğ süt, soğuk zincir ile taşınmaktadır.

3.3. Makro Veriler

3.3.1 Tarımsal Üretim Değeri

2002 yılında 2,3 milyar TL olan tarımsal üretim değerimiz, 2020 yılında 18 milyar TL'na ulaşarak Türkiye sıralamasında dördüncü sıraya yerleşmiştir. 2021 yılı Toplam Tarımsal Üretim Değeri 18.808.469 milyar Türk Lirasıdır.

	2020	2021
Bitkisel Üretim Değeri (TL)	7.391.570.000	9.535.889.000
Hayvansal Üretim Değeri (TL)	2.787.927.000	Açıklanmadı
Canlı Hayvan Değeri (TL)	7.771.782.000	9.272.580.000
Toplam Tarımsal Üretim Değeri (TL)	17.951.279.000	18.808.469.000
Ülke sıralaması	4. Sırada	

3.3.2 Tarım Ürünleri İhracatı

2002 yılında 875 milyon dolar olan tarımsal ihracatımız; 2020 yılında 2,6 milyar dolara yükselirken, 2021 yılında da yaklaşık 3 milyar dolar seviyelerine ulaşmış ve 2022 yılında tarımsal ihracatımız 3.317.293 dolardır.

İhracat Çeşidi	2020	2021	2022
Deri ve Deri Mamulleri	115.307	150.405	162.492
Fındık ve Mamulleri	60.327	69.642	49.931
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	346.705	464.597	688.888
Kuru Meyve ve Mamulleri	447.440	482.571	481.587
Meyve Sebze Mamulleri	401.884	455.759	480.274
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	386.524	490.990	521.375
Süs Bitkileri ve Mamulleri	12.901	16.599	18.746
Tütün	586.880	494.372	521.420
Yaş Meyve ve Sebze	193.768	210.009	220.026
Zeytin ve Zeytinyağı	63.670	88.371	172.554
TOPLAM	2.615.406	2.923.315	3.317.293

3.4. Tarımsal Destekleme ve Hibe Değerleri

Bakanlığımızca 2002- 2023 yılları arasında ilimize yapılan tarımsal destekleme ve hibe tutarı 7.075.408.890_TL'dir.

DESTEKLEME TÜRÜ	2002-2018 Toplam	2019	2020	2021	2022	Toplam
Bitkisel Üretim	1.609.537.865	204.449.243	221.663.832	246.088.364	286.228.531	2.567.967.835
Hayvansal Üretim	1.493.926.834	327.808.955	444.330.736	473.481.272	816.811.202	3.556.358.999
Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği	90.146.026	1.505.582	2.189.818	3.123.254	3.301.594	100.266.274
Yem Bitkileri	386.360.449	50.748.890	55.029.647	53.219.290	47664319,99	593.022.596
Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı	187.251.164	23.085.342	13.936.368	18.780.468	15.061.844	258.115.186
TOPLAM	3.767.222.338	607.598.012	737.150.401	794.692.648	1.169.067.491	7.075.730.890

3.4.1. Bitkisel Üretim Desteklemeleri

DESTEKLEME TÜRÜ	2019	2020	2021	2022
Mazot Desteği	50.053.895,62	47.430.623,24	52.681.422,02	215.086.417,35
Kimyevi Gübre Desteği	9.114.659,56	18.797.463,17	19.655.962,68	50.854.325,97
Toprak Analiz Desteği	-	-	-	-
Fark Ödemesi Desteği (Hububat)	1.497.966,41	2.976.336,81	4.978.370,01	3.153.144,45
Fark Ödemesi Desteği (Pamuk, Ayçiçeği, Aspir, Kanola)	123.372.214	124.669.204,63	129.561.955,19	-
Fark Ödemesi Desteği (Mısır)	1.817.857,10	2.371.316,37	2.078.420,66	1.515.216,21
Fark Ödemesi Desteği (Zeytinyağı)	5.497.886,36	4.616.980,17	5.068.197,41	77.459,20
Dane Zeytin Desteklemesi	291.683,57	516.551,55	659.973,21	-
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	1.260.313,56	2.247.311,78	2.368.559,78	2.480.793
Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği	269.427,98	525.456,63	399.318,29	387.420,80
Sertifikalı Tohum Üretimi Desteği	1.342.436	325.727	913.116	-
Sertifikalı Fide Üretimi Desteği	317.594,25	214.426,25	266.021,75	-
Küçük Aile işletme Desteği	773.512,20	189.694,10	256.876,90	561.612,60
Geleneksel Zeytin Budama Desteklemesi	23.906	14.924,90	19.667,30	-
Fındık Alan Bazlı Desteklemesi	3.913,57	12.458,03	6.720,78	7.563,47
Lisanslı Depoculuk Desteklemesi	5.408,25	3.789,33	4.170	-
Ek Girdi Desteği	-	-	10.523.560	-
ÇATAK	3.760.744,65	1.999.164,62	-	-
Biyolojik ve Biyoteknik Müc. (Açıkta ve Örtüaltı) Desteklemesi	616.954,71	1.026.987,93	849.378,28	1.055.126,15
Organik Tarım Desteği (Bitkisel)	2.687.586,69	8.360.003,27	8.455.961,36	-
İyi Tarım Uygulamaları Desteği	609.430,38	1.680.286,74	1.911.174,14	-
Bitkisel Karantinası Desteği	78.705	182.880	274.410	1.219.920
Katı Organik-Organomineral Gübre Desteği	496.346,78	2.555.885,64	4.030.541,30	4.298.963,06
Verim Kaybı-Kuraklık Desteklemesi	-	-	242.106,83	-
ÇMVA	121.800	107.400	103.200	-
Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteği	342.000	736.000	690.000	660.000
Doğrudan Gelir Desteği	-	-	-	-
TMO Alım Prim Desteklemesi	-	-	-	4.720.569
Bombus Arısı Desteklemesi	93.000	102.960	89.280	150.000
TOPLAM	204.449.242,64	221.663.832,16	246.088.363,89	286.228.531,26

3.4.2. Hayvansal Üretim Desteklemeleri

DESTEKLEME TÜRÜ	2019	2020	2021	2022
Çiğ Süt Desteklemesi	169.026.817,53	300.873.670,15	313.167.995,78	625.679.452,84
Süt Tozu Desteklemesi	-	-	-	-
Ari İşletme Desteklemesi	13.296.375	11.254.725	12.105.675	16.268.100
Onaylı İşletme Desteklemesi	2.016.400	2.270.800	2.402.100	2.666.200
Süt Analizi Desteklemesi	17.341.800	10.010.300	1.289.300	8.432.500
Gen Kaynaklarını Geliştirme (Halk Elinde Islah) Desteklemesi	2.123.635	1.226.585	883.205	2.312.100
Arılı Kovan Desteklemesi	3.424.633,56	3.549.792,66	4.293.360	6.450.010
Hastalık Tazminatı	3.614.034,37	5.686.383,28	6.724.262,11	6.720.111
Küpe Uygulama Desteklemesi	738.360	650.061,25	592.012	437.878
Buzağı Desteklemesi	96.268.550	87.104.658,75	97.777.232	85.702.335
Besilik Sığır Desteklemesi	7.342.500	6.244.500	7.159.175	13.086.225
Anaç Koyun-Keçi Desteklemesi	9.312.150	11.980.810	12.005.405	17.250.250
Malak Desteklemesi	3.500	10.750	25.500	31.500
Sürü Büyütme Desteklemesi	3.060.200	3.229.300	4.722.910	5.682.600
Sürü Yöneticisi Desteklemesi	140.000	160.000	150.000	372.000
Düve Alım Desteklemesi	100.000	78.400	-	-
Damızlık Küçükbaş Hayvan Yatırımı (15+1) Desteklemesi	-	-	10.130.640	-
Çiğ İnek Sütünün Sınıflandırılması Dest.	-	-	-	25.573.440
Gebe Düve Desteklemesi	-	-	-	-
Dişi Manda Desteklemesi	-	-	52.500	146.500
Anaç Sığır	-	-	-	-
TOPLAM	327.808.955,46	444.330.736,09	473.481.271,89	816.811.201,84

3.4.3. Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri

DESTEKLEME TÜRÜ	2019	2020	2021	2022
Su Ürünleri Yetiştiriciliği	475.331,78	1.029.068,07	1.435.154,15	1.643.143,55
Geleneksel Kıyı Balıkçılığı	1.030.250	1.160.750	1.688.100	1.658.450
TOPLAM	1.505.581,78	2.189.818,07	3.123.254,15	3.301.593,55

3.4.4. Yem Bitkileri Üretimi Desteklemeleri

DESTEKLEME TÜRÜ	2019	2020	2021	2022
Yem Bitkileri Üretim	50.748.889,73	55.029.647,11	53.219.289,98	47.664.319,99

3.4.5. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteklemeleri

DESTEKLEME TÜRÜ	2019	2020	2021	2022
Tarımsal Yayım ve Danışmanlık	342.000	736.000	690.000	660.000

3.4.6. Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı Kapsamında Yapılan Hibe Ödemeleri

DESTEKLEME TÜRÜ	2019	2020	2021	2022
Ekonomik Yatırımlar	22.977.558	11.476.269	10.347.648	8.617.572
Makine Ekipman Yatırımları	-	-	-	5.549.506
Bireysel Sulama Yatırımları	107.784	-	159.550	395.856,38
Genç Çiftçi Projesi	-	-	-	-
Uzman Eller Projesi	-	2.460.099	-	498.910
Büyükbaş ve Küçükbaş	-	-	7.749.924	-
Arıcılık ve İpekböcekçiliği	-	-	523.346	-
TOPLAM	23.085.342	13.936.368	18.780.468	15.061.844

3.5. İlimize ait Coğrafi İşaretli Ürünler

İzmir İlinde 1996 yılında Bergama ilçemizde “Bergama El Halısı” ile başlayan Coğrafi işaret başvuruları en son Bergama Ticaret Odasının 15.03.2022 tarihinde başvuruda bulunduğu ve 08.12.2022 tarihinde Bergama Köftesinin tescil olmasıyla devam etmektedir. İzmir ilinde 13 adet başvuru aşamasında bekleyen, 19 tane Mahreç İşareti ve 17 adet Menşe Adı bulunan toplam 36 Adet tescilli ürün bulunmaktadır.

Tescilli Ürünler

Ürün Grubu	Coğrafi İşaretin Adı	Türü
Çikolata, şekerleme ve türevi ürünler (1)	Bozdağ Kestane Şekeri	Mahreç İşareti
İşlenmiş İşlenmemiş Et Ürünleri (1)	Bergama Köftesi	Mahreç İşareti
Peynirler (1)	İzmir Tulum Peyniri	Mahreç İşareti
Yemekler ve çorbalar (3)	Ödemiş Köftesi	Mahreç İşareti
	Tire Şiş Köfte	Mahreç İşareti
	İzmir Kumrusu	Mahreç İşareti
	Ödemiş Çekişte Zeytinyağı	Menşe Adı
Tereyağı dâhil katı ve sıvı yağlar (3)	Kuzey Ege Zeytinyağları	Mahreç İşareti
	Güney Ege Zeytinyağları	Menşe Adı
	İzmir Gevreği	Mahreç İşareti
Fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar (4)	İzmir Boyozu	Mahreç İşareti
	İzmir Lokması	Mahreç İşareti
	İzmir Şambalisi	Mahreç İşareti
	Torbalı Kuru Domatesi	Mahreç İşareti
İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar (16)	Arsıslanlar Biberi	Menşe Adı
	Kınık Kuru Domatesi	Mahreç İşareti
	Çavuşdağı Kuru Fasulyesi	Mahreç İşareti
	Bornova Misket Üzümlü	Menşe Adı
	Ödemiş Patatesi	Menşe Adı
	Ege Sultani Üzümlü	Menşe Adı
	Kemalpaşa Kirazı	Menşe Adı
	Çeşme Kavunu	Menşe Adı
	Ege İnciri	Menşe Adı
	Bergama Kozak Çam Fıstığı	Menşe Adı
	Bornova Kınalı Bamyası	Menşe Adı
	Gümöldür Mandalinası (Gümöldür Mandarin)	Menşe Adı
	Urla Sakız Enginarı	Menşe Adı
	Kavacık Üzümlü	Menşe Adı
	Seferihisar Mandalinası	Menşe Adı
Halılar ve kilimler (1)	Bergama El Halısı	Mahreç İşareti
Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri (1)	Görece Nazar Boncuğu	Mahreç İşareti
Dokumalar (1)	Tire Beledi Dokuması	Mahreç İşareti
Diğer ürünler (4)	Ödemiş İpeği	Menşe Adı
	Ege Pamuğu	Menşe Adı
	Bergama Graniti	Mahreç İşareti
	Bergama Parşömeni/ Bergama Kâğıdı	Mahreç İşareti

Başvuru Aşamasındaki Coğrafi İşaretli Ürünler

Sıra No	Coğrafi İşaretin Adı	Başvuru Tarihi	Türü	Başvuru Yapan/Tescil Ettiren
1	Bademli Koruk Şerbeti	26.11.2020	Mahreç İşareti	Dikili İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
2	Bergama Çığırması	01.06.2022	Mahreç İşareti	Bergama Ticaret Odası
3	Bergama Tulum Peyniri	15.01.2020	Menşe Adı	Bergama Ticaret Odası
4	Beydağ Simit Dürüm	31.08.2021	Mahreç İşareti	Beydağ Belediyesi
5	Çeşme Limonu	23.04.2021	Menşe Adı	Çeşme İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
6	Bayındır Çiçeği	09.03.2023	Menşe Adı	Halil BUHUR
7	Gökçealan Osmancık Üzümlü	03.03.2020	Menşe Adı	Selçuk Belediyesi
8	İzmir Çeşme Damla Sakızı	15.06.2020	Menşe Adı	Ahmet Keçeci
9	Menemen Menemeni	25.01.2023	Mahreç İşareti	Menemen Belediyesi
10	Ödemiş Nohut Ekmeği	20.04.2021	Mahreç İşareti	Ödemiş Ticaret Odası
11	Ödemiş Tostu/Sandvici	20.04.2021	Mahreç İşareti	Ödemiş Ticaret Odası
12	Payamlı Bardacık İnciri	11.08.2022	Menşe Adı	Güzelbahçe Belediyesi
13	Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı	16.02.2022	Menşe Adı	Seferihisar Belediyesi

Başvuru dağılımına bakıldığında;

- 2 adet gerçek kişi,
- 5 adet Belediyeler tarafından,
- 2 adet İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü,
- 4 adet Ticaret Odası

Tarafından yapılmış toplam 13 başvuru bulunmaktadır.

3.6. Tarım Alet ve Makine Durumu

İlimizde 2022 yılında tarımsal faaliyette bulunan işletmelerdeki tarım alet makinelerinin miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Alet-Makine Adı	Adet	Alet-Makine Adı	Adet	Alet-Makine Adı	Adet	Alet-Makine Adı	Adet
Karasaban	194	Kombine Patates Hasat Makinesi	6	Ot Silaj Makinesi	1.651	Ürün Sınıflandırma Makinesi	336
Hayvan Pulluğu	1.081	Pancar Sökme Makinesi	3	Mısır Silaj Makinesi	4.401	Yem Dağıtıcı Römork	2.746
Kulaklı Traktör Pulluğu	31.620	Traktörle Çekilen Çayır Biçme Makinesi	1.194	Pamuk Toplama Makinesi	137	Damla Sulama Tesisi	20.463
Ark Açma Pulluğu	9.318	Kuluçka Makinesi	83	Mısır Daneleme Makinesi	82	Yayık	2.005
Diskli Traktör Pulluğu	2.812	Civciv Ana Makinesi	56	Mısır Hasat Makinesi	56	Kepçe	2.273
Diskli Anız Pulluğu	583	Süt Sağım Tesisi	5.070	Selektör	11		
Kulaklı Anız Pulluğu	997	Süt Sağım Makinesi	15.596	Yem Hazırlama Makinesi	2.581	Traktör	Adet
Toprak Frezesi	4.087	Römork	33.898	Sap Parçalama Makinesi	1.617	Paletli	2
Kültivatör	12.835	Su Tankeri	10.964	Sırt Pülverizatörü	37.903	Tek Akslı 1-5 BG	56
Merdane	1.981	Dip Kazan	1.608	Sedyeli, Motorlu Pülverizatör Tozlayıcı Kombine Atomizör	546	Tek Akslı 5 BG Fazla	301
Diskli Tırmık	16.194	Rototiller	1.633	Kuyruk Milinden Hareketli Pülverizatör	10.560	2 Akslı 1-10 BG	209
Dişli Tırmık	14.303	Taş Toplama Makinesi	23	Motorlu Pülverizatör	4.835	2 Akslı 11-24 BG	699
Kombikürüm	3.550	Toprak Tesviye Makinesi	1.341	Tozlayıcı	468	2 Akslı 25-34 BG	2.717
Ot Tırmığı	2.130	Set Yapma Makinesi	1.859	Atomizör	7.450	2 Akslı 35-50 BG	19.686
Traktörle Çekilen Hububat Ekim Makinesi	864	Toprak Burgusu	585	Santrifüj Pompa	4.525	2 Akslı 51-70 BG	14.273
Patates Dikim Makinesi	2.981	Hayvanla Ve Traktörle Çekilen Ara Çapa Makinesi	11.936	Elektropomp	19.871	2 Akslı 70 BG Fazla	2.726
Çiftlik Gübresi Dağıtma Makinesi	1.190	Pnömatik Ekim Makinesi	2.347	Motopomp	6.070	Toplam	40.669
Kimyevi Gübre Dağıtma Makinesi	16.193	Üniversal Ekim Makinesi	8.738	Derin Kuyu Pompa	28.449	Biçerdöver	Adet
Orak Makinesi	30	Anıza Ekim Makinesi	86	Yağmurlama Tesisi	3.142	0-5 Yaş	11
Biçer Bağlar Makinesi	15	Fide Dikim Makinesi	529	Krema Makinesi	147	6-10 Yaş	21
Balya Makinesi	1.038	Sap Döver Ve Harman Makinesi	275	Motorlu Tırpan	2.862	11-20 Yaş	5
Tınaz Makinesi	32	Sap Toplamalı Saman Yapma Makinesi	147	Ürün Kurutma Makinesi	26	21 ve Üzeri	7
Patates Sökme Makinesi	2.834	Saman Aktarma-Boşaltma Makinesi	9	Meyve Hasat Makineleri	2.420	Toplam	44

4. İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜNÜN FAALİYETLERİ

4.1. ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARIMSAL ALTYAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Arazi ve toprak etüdü, sınıflama ve haritalama işlerini yapmak, yaptırmak,
- Toprak ve arazi veri tabanına ilişkin çalışmaları yapmak,
- Toprak ve sulama suyu ile ilgili analizleri yapmak ve yaptırmak,
- Arazi kullanım planlarını yapmak, yaptırmak,
- Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- Tarımsal üretim potansiyeli yüksek ovaların belirlenmesi işlemlerini yapmak, yaptırmak,
- Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş izinleri ile ilgili işlemleri yürütmek,
- Toprak ve arazilerin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılması ile ilgili çalışmalar yapmak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek, toprak, su, biyolojik çeşitlilik gibi doğal kaynakların doğal olaylar veya arazi kullanımından kaynaklanan bozulmalarını önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- Tarım dışı arazi kullanım taleplerini değerlendirmek,
- Tarım alanlarının korunması ve amacına uygun kullanımını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve zorunlu hallerde amacı dışında kullanımına izin vermek,
- Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak, arazi değerlendirmesine esas nüfus, iklim, toprak, bitki, hidroloji, jeoloji ve diğer arazi bilgilerini temin etmek,
- Tarım arazilerinin korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulanmış veya planlanan projelerin tarımsal üretime etkileri yönünden incelenmesi ve değerlendirilmesi için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, yatırım önceliklerinin belirlenmesine yardımcı olmak,
- Toprak koruma kurullarının sekreteryaya hizmetlerini yürütmek, çalışmalarda bulunmak ve katılım sağlamak,
- Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile ilgili etüt, proje ve uygulama işlemlerini yapmak, yaptırmak
- 5403 sayılı Kanun kapsamında yapılan özel arazi toplulaştırma taleplerini değerlendirmek, kontrol etmek,
- Arazi derecelendirme işlemlerini yapmak, yaptırmak,
- Kırsal alan düzenlemesi, geliştirilmesi ve altyapı çalışmalarını yapmak, yaptırmak,
- İdari bağlılık işlemlerini (köy altı yerleşim birimlerinin birleştirilerek yeni köy oluşturulması, bağımsız köy oluşturulması) yürütmek,
- Sulama projelerinin etüt, proje ve uygulamalarını yapmak, yaptırmak,
- Mevcut sulama şebekelerinde sulama sonuçlarını bitkisel üretim, sulama ve toprak koruma açısından izlemek değerlendirmek ve iyileştirici tedbirler almak,
- Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- Tarımsal sulamada verimliliği artırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanımını sağlamak,
- Sulama alanlarında su tasarrufu sağlayacak modern sulama sistemlerin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapmak, projeler yapmak, yaptırmak ve desteklemek,
- Sorunlu ve sorunlu olabilecek tarım arazilerini tespit etmek, ettirmek ve uygun projeler (Erozyon, drenaj, arazi ıslahı vd.) hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak,
- İl dahilinde sulamaya açılan alanlarla ilgili kuruluşlarca işbirliği yaparak sulu tarım tekniklerini hazırlanacak bir program içerisinde çiftçilere öğretmek ve yaymak.
- Entegre İdare ve Kontrol Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) dayalı çalışmaları yürütmek.
- Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgi ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması amacıyla, yapılacak müracaatların ilk değerlendirmesini ve uygun görülenler için yer seçimi ön çalışmalarını yapmak,

- Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerine ilişkin sekretarya hizmetlerini yürütmek, komisyonlar oluşturmak, teknik destek sağlamak ve çalışmalarını koordine etmek,
- Kurulmuş tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin uygulamalarını takip etmek, izlemek ve değerlendirmek,
- Su kaynaklarının, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması ve su kalitesinin izlenmesine yönelik çalışmaları yürütmek.
- 3083 sayılı Kanun kapsamındaki uygulama alanlarında köy gelişim alanlarını belirlemek, köy imar planlarını ve altyapı hizmetlerini yapmak veya yaptırmak.
- 3083 sayılı Kanun kapsamındaki uygulama alanlarında, zorunluluk hali ve Kanunun amaçları gözetilerek yürütülen tarım arazisinin tarım dışı amaçla kullanım izinleri, satışlar, şerhler ve tahsis işlemlerini yürütmek,
- Tarım arazilerinde satış, hibe veya takas yolu ile devir işlemlerinin 5403 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda yapılmasını sağlamak,
- Tarım arazilerine ilişkin tevhid, ifraz ve vasıf değişikliği gibi talepleri değerlendirmek,
- Mirasa konu tarım arazilerinin 5403 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda mirasçılara devrini sağlamak,
- Mirasa konu tarım arazilerinde mirasçıların anlaşmaları konusunda teknik destek sağlamak,
- 5403 sayılı Kanunun 8/Ç maddesinde öngörülen süre içerisinde yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetinin devredilmemesi halinde, bu madde kapsamında Bakanlık ile koordineli olarak yetkili sulh hukuk mahkemesinde açılacak davalara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri Bakanlığa intikal ettirmek,
- Mirasa konu tarım arazilerinde; taşınırın devri, tarımsal arazi yönetiminin tedbiren verilmesi, sona erme, tasfiye ve yan sınaî işletmenin devri gibi süreçleri izlemek ve gerekli iş ve işlemlerin yürütülmesini sağlamak,
- Yeter gelirli arazi büyüklüklerini hesaplamak, sürdürülebilir işletme ölçeğini belirleyerek arazi edindirme işlemlerini yürütmek,
- Tarım arazilerinin değer tespitlerini yapmak,
- Arazi dağıtım ve kiralama çalışmalarını yapmak, yaptırmak, arazi satış izni, ipotek ve temlik işlemlerini yürütmek,
- Yabancıların tarım arazisi edinimi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Kiracılık, ortakçılık ve yarıcılık işlerinin yürütülmesini sağlamak,
- Tarımsal arazi arz ve talep listelerini oluşturmak,
- Tarımsal arazilerde alıcı, satıcı ve kiracıların anlaşmaları konusunda doğrudan aracılık yapmak,
- Tarımsal arazilerde kredi işlemlerine teknik destek sağlamak,
- Mülkiyetten kaynaklanan ihtilaflarda ve uygulama alanlarında, alım, satım, kamulaştırma ve takas işlemlerinin yürütülmesini sağlamak,
- Hazine arazisinin kamu kuruluşlarına tahsis işlemlerini yapmak, Bakanlığa tahsisli tarım arazileri ile tarım işletmelerinin kiraya verilmesi ve amacına uygun kullanılıp kullanılmadığının kontrol edilmesi ile ilgili sekretarya görevini yürütmek,
- 3083 sayılı Kanun ile uygulayıcı kuruluşun tasarrufuna geçen ve bu kapsamda kullanılmayan arazilerin değerlendirilmesini sağlamak,
- Görev alanı ile ilgili bilgileri çiftçilere ulaştırmak, bilgilendirmek, eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

4.1.1. Arazi Edindirme İş ve İşlemleri;

6537 Sayılı Kanunla Değişik 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu Uygulamaları kapsamında;

4.1.1.1. Tarım Arazilerinin Satış Yoluyla Mülkiyetinin Devri İşlemleri

İzmir İli ve ilçelerinde toplam 3.719 adet parselin (61.161 da) satış yoluyla devrinin yapılması için Tapu Müdürlüklerinden müracaat gelmiş olup, 2.898 adet parselin (50.130 da) devrine olumlu ve 821 adet parselin (11.031 da) devrine olumsuz görüş bildirilmiştir.

4.1.1.2. Tarım Arazilerinin Miras Yoluyla Mülkiyetinin Devri İşlemleri

İzmir İli ve ilçelerinden toplam 9.171 adet parselin (134.207 da) miras yoluyla devrinin yapılması için Tapu Müdürlüklerinden müracaat gelmiş olup, 7.140 adet parselin (83.991 da) devrine olumlu ve 2.031 adet parselin (50.215 da) devrine olumsuz görüş bildirilmiştir.

4.1.1.3. Yabancı Uyruklu Kişilerin Tarım Arazisi Niteliğindeki Taşınmazları Edinimi İşlemleri

2013-2022 yılları arasında toplam 56 adet müracaat alınmış ve değerlendirilmiştir. Buna göre; 39 (otuz dokuz) Adet müracaat, değişik gerekçelerle (arazi büyüklüğü, arazi vasfı vb.) “ret” edilmiştir. 1(bir) Adet müracaat olumlu olarak değerlendirilmiş olup proje hazırlanması için süre verilmiştir. 10 (on) Adet müracaat dosya tamamlanmış olmasına rağmen (süresi içinde proje verilmemesi, amaç dışı kullanımı, taşınmaz devri vb.) “iptal” edilmiştir.

3 (üç) Adet proje “devam etmekte” olup rutin kontrolleri yapılmaktadır.

- Bayındır /Arıkbaşı Mahallesi 1 adet taşınmaz (14,48 da)
- Kemalpaşa/Yukarı Kızılca Mahallesindeki 1 adet taşınmaz (12,5 da)
- Torbalı/Yeniköy Mahallesindeki 1 adet taşınmaz (21,33 da)

3 (üç) Adet proje “sonuçlanmış” olup rutin kontrolleri yapılmaktadır.

- Çeşme/Alaçatı Mahallesindeki 1 adet taşınmaz (2,2 da) ve
- Selçuk/Burgaz Mahallesindeki 3 adet taşınmaz (toplam alanı 41.15 da)
- Bayındır/Havuzbaşı Mahallesindeki 1 adet taşınmaz (20,53 da)

4.1.1.4. Diğer Faaliyetler

İlçe Müdürlüklerimiz ve diğer kurumlar tarafından, İl Müdürlüğümüze görev alanımızla ilgili 346 adet görüş sorulmuş ve tamamı cevaplanmıştır.

4.1.2. 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu Uygulamaları

19/07/2005 Tarih ve 25880 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 29/06/2009 tarih ve 2009/15154 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 24/07/2009 tarih ve 27298 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tüzük, 15/12/2015 tarih ve 26024 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Uygulama Yönetmeliği (ilgili yönetmelikte 26/04/2018 tarihi itibarıyla değişiklik yapılmıştır.) ile Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü’nün 10/10/2013 tarih ve 84367 Sayılı talimatları ile 26 Ocak 1939 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun 20. maddesi ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik çerçevesinde 5403 Sayılı Kanunun 13. ve 14. madde kapsamında; 2022 yılı toplam 1502 adet başvuru yapılmıştır.

5403 Sayılı Kanun Kapsamında Denetim Uygulamaları:

19/07/2005 Tarih ve 25880 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 9 Aralık 2017 Tarih ve 30265 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik ve 04.11.2020 tarih ve 31294 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7255 sayılı kanunun 23 üncü maddesi ile değişik 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunun 19 uncu maddesi gereği ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 01.04.2021 tarih ve E-58125898-230.04.02-535200 sayılı yazısı ile verilen izinlerin tamamının denetimlerinin yapılması istenmiştir.

2022 yılı içerisinde 178 adet tarımsal amaçlı izinlendirilen parsel denetimi, 163 adet tarım dışı izinlendirilen parsel denetimi ile denetim işlemi neticesinde iptaline ilişkin işlemleri devam eden 189 adet parselin iş ve işlemleri devam etmektedir. 5403 Sayılı Kanunun 21. ve 22. Maddesi gereğince il genelinde 2022 yılında 34.858.919 TL ceza miktarı, toplam 1.902.846 m2 alanda idari yaptırım kararı uygulanmıştır.

4.1.3. Büyük Ovaların Belirlenmesi Çalışmaları

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunun 14. Maddesi kapsamında İl Müdürlüğümüzce yapılan çalışmalar neticesinde;

Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 20.03.2020 tarih ve 971468 sayılı yazısı ile koruma alanı ilan edilmesi öngörülen yeni büyük ova çalışmalarının tamamlanması ve gerek görülmesi halinde daha önceden belirlenen Büyük Ova alanlarının revize edilmesi istenmiştir. Toprak Koruma Kurulu'nun 18.11.2020 tarih ve 2020/68 Sayılı kararı ile İzmir ili sınırları içerisinde yer alan 4 adet ovanın (Menderes Ovası, Oğlananası Ovası, Kiraz Ovası, Selçuk/Çamlık Ovası) Büyük Ova Koruma Alanı'na dahil edilmesi kabul edilip 02.12.2020 tarih ve 3399630 sayılı yazımız ile Bakanlığımıza iletilmiş ve 08.05.2021 tarih ve 3977 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilmiştir.

İlaveten yapılan çalışmalar neticesinde, Toprak Koruma Kurulu'nun 18.11.2020 tarih ve 2020/68 sayılı kararı ile İzmir ili sınırları içerisinde yer alan Bakırçay ve Kemalpaşa Ovası sınırları revize edilmiştir. Önceki adı Çamlık Ovası olan ovamız 03.02.2021 tarihinde yapılan Toprak Koruma Kurulu'nun 22 numaralı kararı ile Selçuk/Çamlık Ovası olarak isim değişikliği kabul edilip Bakanlığımıza 17.02.2021 tarihli ve 502670 sayılı yazımız ile bildirilmiştir. Böylece, İlimizdeki toplam ova sayısı 11 adet olup Büyük Ova Koruma Alanı toplam 179.979 hektara çıkmıştır.

İlimizdeki ova alanlarının toplam yüzölçümleri yaklaşık 179.979hektar olup; Büyük Ovaların toplam ova alanlarına oranı %88 civarındadır.

İlimizde Büyük Ova İlan Edilen Yerler

Sıra	Ova Adı	Karar Sayısı	Büyüklüğü (ha)
1	Altınova Ovası	Bakanlar Kurulunun 12/12/2016 tarih ve 2016/9620 sayılı Kararı ile ilan edilmiştir.	4.782
2	Aliaga Ovası		2.953
3	Bakırçay Ovası		31.977
4	Kemalpaşa Ovası		11.261
5	Menemen(Gediz) Ovası		36.368
6	Ödemiş (K. Menderes)		68.848
7	Selçuk/Çamlık Ovası	08.05.2021 tarih 3977 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilmiştir.	1.940
8	Menderes Ovası		6.056
9	Oğlananası Ovası		1.472
10	Kiraz Ovası		6.454
11	Selçuk Ovası	Bakanlar Kurulunun 04.12.2017 tarih ve 2017/11414 Sayılı Kararı ile ilan edilmiştir.	7.869
Toplam			179.980

4.1.4. Cbs (Coğrafi Bilgi Sistemi) Çalışmaları

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 22/05/2014 tarih ve 40361 sayılı ve Tarım Bilgi Sisteminin (TBS) Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Sorumluları Tarafından Kullanılmaya Başlanması konulu yazıları üzerine CBS çalışmaları Şube Müdürlüğümüz tarafından yürütülmeye başlanmıştır. İl genelindeki tarım parsellerinin yaklaşık % 99 u sisteme tanıtılmış olup tarım parsellerinde sürekli güncelleme çalışmaları devam etmektedir. 2022 yılı genelinde 125.000 adet sorunlu tarım parseli sisteme tanıtılmıştır. 30 İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü CBS sistem sorumlusuna CBS modül tanıtımı eğitim çalışmaları yapılmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı hüküm ve tasarrufu altında bulunan ormanlık alanlardan kiralanan arazilerin, ÇKS kaydının sağlanması amacıyla 7 İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden ulaşan kiralama dosyalarının CBS 'ne tanıtımı yapılmıştır. Bu amaçla yapılan tanıtıma ilişkin çalışma aşağıdaki gibidir.

CBS Tanıtımı Yapılan Orman Arazilerinden Kiralanan Alanlar				
Yıl	İlçe	Dosya Sayısı	Bölme Sayısı	Toplam Alan (HA)
2022	Gazimdir	1	1	18.587
	Aliağa	1	1	24.871
	Buca	1	1	6.400
	Torbalı	1	1	55.893
	Kiraz	1	1	3.525

Bakanlığımız “Nitratt eylem planları için izleme ve raporlama metodolojisi oluşturularak Suların Tarımsal Kirliliğe Karşı korunması Projesi “ kapsamında İlimiz genelinde mevcut, kayıtlı yaklaşık 90000 adet hayvancılık amaçlı yapının uydu görüntüleri üzerinden konum bilgileri kontrolü ve düzeltmeleri yapılarak, 30 İlçe Haybis (Hayvancılık Bilgi Sistemi) sorumlularına eğitim verilmiştir.

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğünce Yürütölen “ 1/25000 Ölçekli Arazi Kullanım Planlaması “ Projesi, İlimiz sınırları dahilinde uydu görüntüleri üzerinden kontrol çalışmaları tamamlanmış gerekli sayısallaştırmalar ve veri girişleri gerçekleştirilmiştir.

4.1.5. Nitratt Direktifi Uygulanması Projesi Kapsamında; Tarımsal Kaynaklı Nitratt Kirliliğine Karşı Suların Korunmasına İlişkin Faaliyetler

4.1.5.1. Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin İzlenmesi

03/06/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. ve 11. maddeleri ile 29/6/2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. ve 9. maddelerine dayanılarak hazırlanan Tarımsal Kaynaklı Nitratt Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütölen hizmetler aşağıdaki gibidir.

Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrattın yer üstü ve yer altı sularında neden olduğu kirlenmenin tespit edilmesi ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi amacıyla izleme çalışmaları yapılmaktadır. Bakanlığımızca İl Müdürlüğümüze araç ve analiz ekipmanları tahsis edilmesi ile tarımsal kaynaklı nitratt kirliliğinin izlenmesine ilişkin numune alımı ve analiz işlemlerine 2018 yılı Eylül ayı itibariyle başlanmıştır.

Bu kapsamda 74 adet yeraltı suyu, 20 adet yüzeysel su olmak üzere toplam 94 adet aktif gözlem istasyonu mevcuttur.

Yüzey sularından her ay, yeraltı sularından ise üç ayda bir numune alınarak aşağıda belirtilen analizler yapılmaktadır.

Mevcut Gözlem Nokta Sayıları			
Durum	Yeraltı Suyu	Yüzeysel Su	Toplam
Aktif	74	20	94
Pasif	5	22	27
Toplam	79	42	121

Analiz Parametreleri

Nitrat, Toplam Azot, Toplam Fosfor, Ortofosfat, Çözünmüş Oksijen, pH, Sıcaklık, Klorofil-a, Elektriksel İletkenlik.

Bakanlığımız Performans Programında yer alan ve iller bazında izlenen “Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı” göstergesine ilişkin;

2022 yılının ilk üç aylık döneminde (Ocak, Şubat, Mart) 134 adet, ikinci üç aylık döneminde (Nisan, Mayıs, Haziran) 126 adet, üçüncü üç aylık döneminde (Temmuz, Ağustos, Eylül) 134 adet ve dördüncü üç aylık döneminde (Ekim, Kasım, Aralık) 134 adet numune alınmış, alınan numunelerin analizleri yapılarak NİBİS’e (Nitrat Bilgi Sistemi) işlenmiştir.

Yıllık olarak alınması hedeflenen numunelerin % 98,5’sine ulaşılmıştır.

4.1.5.2. İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

11/02/2017 tarih ve 29976 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği ve 09/04/2021 tarih 31449 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği’ (Tebliğ No: 2021/8) ne göre aşağıdaki çalışmalar yürütülmektedir.

İyi Tarım Uygulamaları Kodunun temel amacı; nitrat kirliliğini azaltmak, tarım arazisine uygulanacak hayvan gübresi miktarının 170 kg N/ha/yıl, yer altı ve yüzey suyundaki nitrat konsantrasyonunun 50 mg NO₃-L miktarını geçmemesini ve ötrofikasyonun önlenmesini sağlamaktır.

Söz konusu Tebliğ gereğince; mevcutta faaliyet gösteren yılda 3500 kg ve üzeri azot üreten hayvancılık işletmeleri (50 büyükbaş ve üzeri) 11/02/2024 tarihine kadar iyi tarım uygulamaları koduna uyum sağlamakla (gübre yönetim planlarının hazırlanması, hayvansal gübre depolarının kurulması vb.) yükümlüdür.

Ayrıca, ülkemizdeki 25 nehir havzasında nitrata hassas bölgelerin ilan edilmesi çalışmaları devam etmektedir. Nitrata hassas bölgelerin resmi olarak ilan edilmesi durumunda, bu alanlarda faaliyet gösteren yılda 1600 kg ve üzeri azot üreten hayvancılık işletmeleri iyi tarım uygulamaları koduna uyum sağlamakla (gübre yönetim planlarının hazırlanması, hayvansal gübre depolarının kurulması vb.) yükümlü olacaktır.

Nitrata hassas ve hassas olmayan bölgelerde; yılda 1600 kg ve üzeri azot üretme kapasitesine sahip olarak kurulacak hayvancılık işletmeleri ile yıllık ürettikleri azot miktarına bakılmaksızın hibe, destek, teşvik ve düşük faizli kredi kullanılarak kurulacak hayvancılık işletmeleri, iyi tarım uygulamaları koduna uyumlu olarak planlanır.

Nitrat Eylem Planları İçin İzleme ve Raporlama Metodolojisi Oluşturularak Suların Tarımsal Kirliliğe Karşı Korunması Projesi Çalışmaları :

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan ve Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-II) kapsamında desteklenen "Nitrat Eylem Planları İçin İzleme ve Raporlama Metodolojisinin Oluşturularak Suların Tarımsal Kirliliğe Karşı Korunması Projesi (NEPİZ)" kapsamında düzenlenen eğitimlere ve arazi çalışmalarına katılım sağlanmaktadır

İl Yayın Programı kapsamında 2022 yılı içerisinde Küçük Menderes Havzası’nda çiftçi eğitim yayın programı kapsamında gerçekleştirilen Çiftçi Bilgilendirme ve Eğitim Toplantılarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Yayım Faaliyeti	Konusu	Yapıldığı İlçe/Mahalle	Katılımcı Sayısı	Tarihi
Çiftçi Bilgilendirme ve Eğitim Toplantısı	“İyi Tarım Uygulamaları Kodu kapsamında suların tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğine karşı korunmasına yönelik tedbirler ve uygulama esaslarında çiftçi farkındalığının ve kapasitesinin artırılması” ve “Modern Sulama Sistemlerinin Önemi ve Sulama Zaman Planlanması ve Teknolojileri”	Kemalpaşa / Halilbeyli Mah.	25	13.04.2022
		Ödemiş İlçe Müdürlüğü	21	28.06.2022
		Kiraz/ Karaburç Mah.	21	01.07.2022
		Selçuk/ Belevi Mah.	24	16.09.2022
		Bayındır/ Yusufllu Mah.	31	22.09.2022
		Torbalı/ Ahmetli Mah.	15	23.09.2022
		Menderes/Karakuyu Mah.	27	30.09.2022
		Ödemiş/Demircili Mah.	16	18.10.2022
		Tire İlçesi/Toplantı Salonu	41	20.12.2022
		Beydağ İlçesi /Toplantı Salonu	19	21.12.2022

Ayrıca İlçe Müdürlükleri ziyaretlerinde de personeller bahse konu mevzuat ile ilgili bilgilendirilmektedir.

4.1.6 Nehir Havza Yönetimi Çalışmaları, Sulama Yönetimi Birimi

“Gediz, Küçük Menderes ve Kuzey Ege Havza Yönetimi Heyeti” ile “İzmir İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu” Toplantılarına katılım sağlanarak, gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

4.1.6.1.Nehir Havza Yönetim Çalışması

Küçük Menderes Havzası "Tarım Kaynaklı Kirliliğin Yönetimi ve Sulama Suyu Kalitesi Alt Komisyonu Çalışmaları:

DSİ 2. Bölge Müdürlüğünün 27.10.2021 tarihli ve E-54.495.999-050.99-1691207 sayılı yazısı gereğince, Kurumumuzun Komisyon Başkanı olduğu Küçük Menderes Havzası "Tarım Kaynaklı Kirliliğin Yönetimi ve Sulama Suyu Kalitesi Alt Komisyonu'nun 2022 yılı toplantısı; İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü başkanlığında 27/04/2022 tarihinde komisyon üyelerinin katılımı ile çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir.

KüçükMenderesNehrininEgeDenizi'nedöküldüğüPamucakmevkiinde-KüçükMenderesNehri'ninson20-25km'sindeMayıs-HaziranveAğustos-Eylülaylarındayıldaikikezolmaküzere sulamasuyukalitesi izlenecektir.

Sulama Suyu Kalitesinin belirlenmesinde, Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarımsal Amaçlı Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarlarının Kuruluş, Yetki ve Denetim Genelgesi'nde belirtilen parametreler ile BOİ5 (Biyokimyasal Oksijen İhtiyacı), KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ve FekalKoliform parametrelerinin analizi yapılacaktır.

Müdürlüğümüz ve DSİ 2. Bölge Müdürlüğünce gerçekleştirilen arazi çalışmasında, Küçük Menderes Nehri son 20-25 km içerisinde 5 adet izleme noktası belirlemiştir.

- Selçuk Belevi Mah. Fetrek Çayı birleşimi öncesi Rahmanlar Kolu,
- Selçuk Belevi Mah. Fetrek Çayı birleşimi sonrası Kozpınar DSİ Akım Gözlem İstasyonu yeri,
- Selçuk İsabey Mah. K. Menderes Nehri DSİ Gözetimsel İzleme Noktası yeri,
- Selçuk İsabey Mah. K. Menderes Nehri ZeytinköyKocaköprü,
- K. Menderes Nehri Selçuk-Seferihisar Yolu Köprüsü.

13 Haziran 2022 tarihinde belirlenen 5 adet izleme noktasının tamamından ilk numuneler alınmış olup, analiz edilmek üzere Menemen UTAEM Laboratuvarı'na ve DSİ 2. Bölge Müdürlüğü'ne aynı gün teslim edilmiştir ve analiz sonuçları elde edilmiştir. Analiz sonuçları UTAEM tarafından 20 Mart 2010 tarihli ve 27527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atıksu Arıtma Tesisleri Teknik Usuller Tebliği'ne göre değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucuna göre; 5 No'lu Küçük Menderes Nehri Selçuk-Seferihisar Yolu Köprüsü (KMKAİN001) izleme noktasının sulamada kullanılması uygun görülmüştür. Geriye kalan 4 adet izleme noktasının sulamada kullanılması uygun görülmemiştir.

Ağustos-Eylül dönemi için, belirlenen izleme noktalarından 1 No'lu Küçük Menderes Nehri Rahmanlar Kolu (Fetrek Çayı Birleşimi Öncesi) kurduğu için numune alınamamıştır.

7 Eylül 2022 tarihinde 4 adet izleme noktasından numuneler alınmış olup, analiz edilmek üzere Menemen UTAEM Laboratuvarı'na aynı gün teslim edilmiştir ve analiz sonuçları elde edilmiştir. Analiz sonuçları UTAEM tarafından 20 Mart 2010 tarihli ve 27527 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Atıksu Arıtma Tesisleri Teknik Usuller Tebliği'ne göre değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucuna göre; numune alınan 4 adet izleme noktasının sulamada kullanılması uygun görülmemiştir.

Küçük Menderes Nehir Havzası Kirliliği ve Kirliliğin Bertarafı Çalışmaları :

Valimiz Sayın Yavuz Selim KÖŞGER başkanlığında gerçekleştirilen toplantılar neticesinde, Kurumumuza verilen talimatlar doğrultusunda gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

4.1.6.2. Sulama veri tabanı projesi ve modern basınçlı sulama kredileri proje onayları

2022 yılı itibarıyla 25 Mart 2020 tarih ve 31079 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği; Tebliğ No: 2020/4 ve 2020/4 Tebliği'nde değişiklik yapılmasına dair tebliğ 2021/2 ile 2022/26 ve 6 Nisan 2022 tarih ve 31801 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Cumhurbaşkanı Kararı (Karar No: 5362)" na uygun olarak 10 adet Damla Sulama Projesi incelenerek 9 adet proje krediye uygun bulunmuştur.

İzmir Valiliği'nin 22.07.2022 tarih ve E-62689540-000-92428 sayılı yazısı ile 15 Haziran 2022 tarihinde gerçekleştirilen "Küçük Menderes Nehir Havzası Kirliliği ve Kirliliğin Bertarafı" konulu toplantı neticesinde Valimiz Sayın Yavuz Selim KÖŞGER tarafından talimatlandırılan kararlar doğrultusunda İzmir Tarım ve Orman İl Müdürlüğünce, havzadaki tarımsal sulama amaçlı su tüketimi envanterinin çıkarılmasına yönelik çalışmalar yapılması talep edilmiştir. Yapılan çalışmada İzmir Büyükşehir Belediyesi gölet ve kapalı alan sulama verileri DSİ kuyu verileri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden ÇKS, CBS sistemlerinden ve Sulama Birlikleri Baraj verilerinden yararlanılmıştır. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablodadır.

Toplam Sulanan Alan	1.411.182,459 dekar
Toplam Yağmurlama Sulama Alanı	36.174,15 dekar
Toplam Damla Sulama Alanı	188.677,30 dekar
Yağmurlama/Toplam Sulanan Alan Yüzdesi	(%) 2,56
Damla/Toplam Sulanan Alan Yüzdesi	(%) 13,37

4.1.7. Toprak Bitki ve Su Analiz Laboratuvarları Yetkilendirme Ve Denetim İşleri

Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 2013/1 nolu Tarımsal Amaçlı Toprak Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarlarının Kuruluş, Yetki ve Denetim Genelgesi kapsamında yapılan hizmetler şunlardır:

İlimizde 2 adet resmi, 7 adet özel ve tüzel olmak üzere 9 adet Toprak-Bitki ve Sulama Suyu Analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Resmi laboratuvarlar Bakanlıkça denetlenmektedir. Valilik Oluru ile oluşturulan Komisyon tarafından 7 özel ve tüzel laboratuvarlarda yılda 2 defa Genel Denetim yapılmakta olup yerinde verilen eğitimlerle eksiklikler ve sorunlar giderilmektedir.

İlimizde faaliyet gösteren yetkili Toprak-Bitki Sulama Suyu Analiz Laboratuvarları:

- UTAEM Laboratuvarı
- Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Laboratuvarı
- Kiraz Ziraat Odası Başkanlığı Laboratuvarı
- Tarış Ar-Ge Müdürlüğü Laboratuvarı
- GÜBRETAS Laboratuvarı
- Deppo Lojistik Laboratuvarı
- E.Ü Bergama Meslek Yüksek Okulu EGETAL Tarımsal Analiz Laboratuvarı
- İzmir Büyükşehir Belediyesi Toprak-Bitki Analiz Laboratuvarı
- SM Su Analiz Laboratuvarı

2022 yılı içinde söz konusu laboratuvarların denetimleri iki kez yapılmıştır.

4.1.8. 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkındaki Kanun Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkındaki Kanun çerçevesinde Defterdarlık Milli Emlak Dairesi Başkanlığının Hazineye ait arazilerin kiralanması veya satışına esas zeytinlik saha görüşleri ile İlçe Müdürlüklerince istenen zeytin sökümü ile ilgili görüşler verilmiştir. 2022 yılında 65 parsel görülmüş olup 3573 Sayılı Kanun kapsamında işlemler yapılmıştır.

4.1.9. Tarım Arazilerin Sulanmasına Yönelik Tarımsal Elektrik Aboneliği İşlemleri

İzmir Valilik Makamının 09.07.2015 tarih ve 34182 sayılı oluru çerçevesinde; çalışmalar yürütülmektedir. Metropol ilçelerde; İlçe Müdürlüklerimiz oluşturulduktan sonra görev İlçelere devredilmiştir. Münferit açmazlar ve dilekçeler değerlendirilip, gerekli işlemler yapılmıştır.

4.1.10. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Kurulması Çalışmaları

Tarım ve Orman Bakanlığımızın desteği ile İzmir'deki Oda, Borsa ve Birlikler olarak "Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri" kurulması kararlaştırılmıştır.

İzmir'de Tarıma Dayalı İhtisas OSB kurma projesi 03.08.2018 tarihinde açıklanan Cumhurbaşkanlığımızın 100 günlük eylem planına girmiştir.

Projenin kurucu ortakları arasında yer alan meslek örgütleri; İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Borsası, Ege İhracatçı Birlikleri, Bergama Ticaret Odası'dır

07.11.2019 tarihli Bakanlık oluru ile Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB) 21 numaralı sicil ile tüzel kişilik kazanarak kurulmuştur.

Ayrıca İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Borsası ve Ege İhracatçı Birlikleri ortaklığında yapılan protokolle Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliği çerçevesinde İzmir İlinde Kınık Tarıma Dayalı İhtisas Sera (Sera, Tohum, Fide, Aromatik Bit.) Organize Sanayi Bölgesi ve Bayındır Tarıma Dayalı İhtisas (Çiçekçilik) Sera Organize Sanayi Bölgesi kurulmuştur.

Bergama Tarıma Dayalı Süt(Süt Sığırcılığı) Organize Sanayi Bölgesi kurma çalışmaları devam etmektedir.

4.2. ÇAYIR, MERA VE YEM BİTKİLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

4.2.1. İlin İlçeler İtibariyle Mera Varlığı

S.No	Mahalle	Tespit Edilen Alan (ha)	Tahdit Edilen Alan (ha)	Tahsis Edilen Alan (ha)
1	Aliağa	4.666.90	4.666.90	3.992.27
2	Balçova	18.30	18.30	-
3	Bayındır	634.91	634.91	603.98
4	Bayraklı	61.31	61.31	60.59
5	Bergama	12.182.63	12.182.63	5.278.74
6	Beydağ	34.17	34.17	34.17
7	Bornova	888.15	888.15	855.44
8	Buca	18.52	18.52	-
9	Çeşme	434.78	434.78	397.78
10	Çiğli	28.36	28.36	25.82
11	Dikili	5.672.69	5.672.69	3.811.51
12	Foça	1.274.93	1.274.93	525.28
13	Gaziemir	-	-	-
14	Güzelbahçe	99.12	99.12	47.38
15	Karabağlar	29.98	29.98	-
16	Karaburun	4.549.36	4.549.36	3.949.73
17	Karşıyaka	341.56	341.56	-
18	Kemalpaşa	179.49	179.49	152.17
19	Kınık	951.03	951.03	291.48
20	Kiraz	676.60	676.60	674.01
21	Konak	23.06	23.06	-
22	Menderes	459.50	459.50	99.27
23	Menemen	2.981.26	2.981.26	2.470.69
24	Narlidere	-	-	-
25	Ödemiş	1.721.84	1.721.84	1.714.43
26	Seferihisar	192.25	192.25	153.33
27	Selçuk	130.47	130.47	105.71
28	Tire	2.673.04	2.673.04	1.631.26
29	Torbalı	844.92	844.92	844.92
30	Urla	350.71	350.71	309.74
Toplam		42.119.84	42.119.84	28.029.70

4.2.2. Yıllar İtibariyle Meralarda Tahsis Amacı Değişiklikleri

4342 Sayılı Mera Kanunu hükümleri doğrultusunda mera yaylak ve kışlak alanları ile umuma ait çayır, otlak ve kamu orta mallarının tahsis amacı; İl Mera Komisyonu'nun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine talep edilen alanın tamamının veya bir kısmının tahsis amacı Valilikçe değiştirilebilir.

Yıllar	4342 Sayılı Mera Kanununun 14. Maddesine göre Tahsis Amacı Değişikliği Yapılan Alan (ha)
1998-2013	3.606
2014	71
2015	80
2016	222
2017	92
2018	369
2019	915
2020	30
2021	427
2022	14
Toplam	5.826

4.2.3. Islah Amaçlı Mera Kiralamaları

İlimizde 2018 yılında gerçekleşen 1 adet ıslah amaçlı mera kiralama işlemi gerçekleşmiştir.

Kiralaması Gerçekleşen Parseller					
Yıl	Sayı	İlçe	Mahalle	Ada/Parsel	Alanı(da)
2018	1	Menemen	Ulucak	3115/9	75
2019	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
Toplam					75

4.2.4. Mera Islah Çalışmalarıyla İlgili Yapılan İşlemler

Yıl	Adet	İlçe/Mahalle	Alan(Da)	Başlangıç-Bitiş Yılı
2016	1	Bergama/Çamavlu	23.674	2016 - 2019
2017	1	Bergama/Kıranlı	14.608	2017 - 2020
2018	8	Bergama/Dağıstan	6.133	2018-2021
		Bergama/Güneşli		
		Bergama/Yenikent		
		Menemen/Buruncuk		
		Seferihisar/Düzce		
		Seferihisar/Turabiye		
		Ödemiş/Türkönü		
		Torbalı/Arslanlar		
2019	2	Bayındır/Çırpı	712	2019 - 2021
		Menemen/Tuzçullu		
2020	5	Bergama/Ayazkent	16.006	2020-2022
		Bergama/Aziziye		
		Bergama/Ferizler		
		Dikili/Demirtaş		
		Bornova/Çamiçi		
2021	1	Bergama/Çamavlu	24.033	2021-2023
2022	3	Bergama/Bölcek	2.570	2022-2024
		Bergama/Paşaköy		
		Bergama/Göbeller		

4.2.5. Mera Yönetim Birlikleri

4342 Sayılı Mera Kanunu'nun 19. maddesi doğrultusunda mera yaylak ve kışlakların sınır ve işaretlerinin korunmasından tahsis amacına göre en iyi şekilde kullanılmalarının sağlanması için ilgili köy ve beldelerde "Mera Yönetim Birlikleri" kurulmaktadır. Bu doğrultuda ilimizde Mera Islahı ve Amenajmanı Projesi uygulanan Bergama İlçesi'nde bulunan 7 yerleşim biriminde ve Kınık İlçesi'nde 2 yerleşim biriminde olmak üzere toplam 9 adet mera yönetim birliği kurulmuştur.

Sıra	İlçe	Köy/Belde
1	Bergama	Aşağıkırıklar
2	Bergama	Kadıköy
3	Bergama	Zağnos
4	Bergama	Çitköy
5	Bergama	Bölcek
6	Bergama	Ayazkent
7	Bergama	Yenikent
8	Kınık	Merkez
9	Kınık	Dündarlı

4.2.6. Yem Bitkileri Desteklemesi

19.11.2022 tarih ve 32018 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2022/37 nolu “Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ” hükümleri doğrultusunda yürütülen 2022 yılı Yem Bitkileri Desteği kapsamında; 10.522 çiftçiye, 571.568,944 dekar alanda 47.664.319,99 TL destek ödemesi yapılmıştır. Fark Ödemesi İcmali olduğu takdirde toplamda çiftçi, alan ve destek tutarında değişiklik oluşabilecektir.

4.3. BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğünün Görevleri Şunlardır:

- İlin bitkisel üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak,
- Bakanlığın politika, stratejik plan ve programlarına dayalı il için üretimi uygun ve çiftçilere kazanç sağlayıcı, bitkisel üretim desenlerini belirlemek,
- İldeki bitkisel üretimi, Bakanlığın belirlediği esaslar dahilinde ve tarım ve sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek,
- Bakanlığın belirlediği esaslar doğrultusunda ildeki bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırıcı çalışmalar yapmak,
- Ürün kaybını ve ekolojik sisteme zarar verici faaliyetleri önleyici işlemleri mevzuatı çerçevesinde yürütmek,
- Bakanlığın insan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek belirlediği ve esaslarını ortaya koyduğu yeni üretim şekillerinin ilde uygulanması yönünde çalışmalarda bulunmak,
- Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak,
- İlin içerisinde olduğu tarım havzası mevzuatı ve gerekliliği çerçevesinde faaliyet göstermek,
- İlde sertifikalı tohum ve fide-fidan üretimi ve kullanılmasını sağlayıcı faaliyette bulunmak,
- Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlara göndermek,
- Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,
- Tohumluk üretici, işleyici, yetiştirici ve bayilerinin izin, kayıt ve kontrolünü yapmak,
- Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek vb. üretim materyalinin ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek.
- Mera tespit, tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek.
- İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerinin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,
- Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,
- İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,
- Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- İlde bulunan toprak-bitki analiz laboratuvarların yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek,
- İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- İl dahilinde bitkilere zarar veren hastalık, zararlı ve yabancı otları tespit etmek ve mücadele programlarını hazırlayarak onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak.
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ildeki bitki sağlığını korumak, bitki hastalık ve zararlıları ile erken uyarı tahmin vb. yöntemlerle ve entegre/ biyolojik mücadele gibi en az kimyasal kullanımını sağlayıcı modern metot ve usullerle mücadele etmek, bu işlerle ilgili gerekli eğitim ve altyapının hazırlanmasını sağlamak,
- Tarımsal işletmelerde kullanılan kimyasalların kaydına ilişkin kayıtları kontrol etmek, izlemek ve denetlemek,
- Bitki pasaport sistemi ile bitki ve bitkisel ürün hareketlerini ilde kontrol etmek,
- İl dahilindeki bitki sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini yürütmek,

- Ziraî ilaç satışı, ziraî mücadele alet ve makineleri imalat, toptancılığı ve bayiliği gibi hususlarda gerekli kontrol işlemi yapılarak faaliyetlerine Bakanlıkça belirlenmiş esaslar çerçevesinde kaydını yapmak, izin vermek, denetimlerini gerçekleştirmek.
- Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları belgelendirmek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek.
- Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgileri ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençler için eğitim programlarını ve projeleri uygulamak,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak.
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

4.3.1. İlaç- Alet Makine Çalışmaları

İlimizde Reçete Yazma Yetki Belgesine Sahip Kişi Sayısı 982 olup, Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Yetki Belgesi Alan Kişi Sayısı 16.883 dir.

4.3.1.2. a. Bitki Koruma Ürünleri Bayileri

İlçeler	Bayi Sayısı	Denetim Sayısı	İlçeler	Bayi Sayısı	Denetim Sayısı	İlçeler	Bayi Sayısı	Denetim Sayısı
Aliğa	1	11	Dikili	8	32	Konak	5	10
Balçova	1	10	Foça	1	8	Menderes	28	115
Bayındır	12	39	Gazimur	0	0	Menemen	19	64
Bayraklı	0	0	Güzelbahçe	4	37	Narlıdere	1	9
Bergama	24	131	Karabağlar	0	0	Ödemiş	33	135
Beydağ	1	1	Karaburun	0	0	Seferihisar	8	52
Bornova	26	95	Karşıyaka	2	23	Selçuk	12	60
Buca	1	7	Kemalpaşa	44	195	Tire	15	117
Çeşme	5	14	Kınık	10	36	Torbalı	23	93
Çiğli	1	11	Kiraz	7	37	Urla	10	74
Toplam Bayi Sayısı							302	
Toplam Denetim Sayısı							1416	

4.3.1.2. b. Zirai Mücadele Alet Makina Bayi Denetimleri

İlçeler	Bayi Sayısı	Denetim Sayısı	İlçeler	Bayi Sayısı	Denetim Sayısı	İlçeler	Bayi Sayısı	Denetim Sayısı
Aliğa	3	26	Dikili	6	6	Konak	12	9
Balçova	-	-	Foça	1	2	Menderes	18	19
Bayındır	10	13	Gaziemir	-	-	Menemen	9	14
Bayraklı	-	-	Güzelbahçe	4	4	Narlidere	1	0
Bergama	18	49	Karabağlar	-	-	Ödemiş	21	57
Beydağ	1	-	Karaburun	-	-	Seferihisar	6	6
Bornova	4	8	Karşıyaka	2	6	Selçuk	8	9
Buca	1	-	Kemalpaşa	15	48	Tire	13	68
Çeşme	5	5	Kınık	7	5	Torbalı	19	30
Çiğli	2	1	Kiraz	7	7	Urla	11	45
Toplam Bayi Sayısı							204	
Toplam Denetim Sayısı							437	

2022 Yılı	Adet (Toplam)	İlçe Sayısı
BKÜ Perakende Bayi Sayısı	257	26
Denetlenen BKÜ Perakende Bayi Sayısı	257	26
BKÜ Toptancı Bayi Sayısı	46	3
Denetlenen BKÜ Toptancı Bayi Sayısı	46	3
Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayi Sayısı	204	25
Denetlenen Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayi Sayısı	204	25
Toplam	1014	108

6 BKÜ Bayisine, 1 ruhsat sahibi firmaya, 2 gerçek ve tüzel kişiliğe idari para cezası uygulanmış, 1 BKÜ Bayisi kapatılmıştır. İthalatı yapılan bitki koruma ürünlerinden 190 numune alınmıştır.

4.3.2. Sebze Yetiştiriciliği Çalışmaları

İlimiz sınırları içinde yetiştirilen sebze hastalık, zararlı ve yabancı ot konularında ve sebze yetiştiriciliğinde birebir çiftçi görüşmeleri, üretici ve gerektiğinde teknik personel eğitimleri yapılmakta, tarla ve sera kontrolleri yapılarak teşhis ve tavsiyelerde bulunmaktadır.

Ülkemizde domateste büyük ekonomik zarara neden olan Domates Güvesi (Tuta absoluta), Bitki Sağlığı Uygulama Programında Eylem Planı kapsamında haftalık kontroller yapılarak tüm üreticilerin bilgilendirilmesi ve biyoteknik-biyolojik mücadele yöntemlerinin öğrenilmesi, kullanılması hususunda takip ve eğitim çalışmaları yapılmaktadır. Monitör amaçlı 97 adet tuzak ve 180 adet feromon ilçelere dağıtılmıştır. Tuzaklar haftalık olarak kontrol edilmekte ve sayım sonuçları haftalık olarak Bakanlığa gönderilmektedir. Rusya Federasyonu'na sebze ihracatı talebi doğrultusunda Form-1 işlemleri yapılmaktadır. Her türlü üretici şikâyetleri ve başvuruları değerlendirilmekte olup yerinde incelemeler yapılarak teknik destekler sağlanmaktadır.

4.3.2.1. Açıktaki Ve Örtüaltı Sebze Entegre Ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi

Bakanlığımız 2010 yılında Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi Projesi (EKÜY)’ni başlatmıştır. EKÜY (Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi) projesinin hedefi; üretilen taze sebze ve meyveye zarar veren hastalık zararlı ve yabancı otlara karşı kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin “Zirai Mücadele Teknik Talimatları” ve Entegre Mücadele prensipleri doğrultusunda kullanılmasını sağlamak, iç ve dış pazara Türk Gıda Kodeksinde belirlenmiş limitlerin altında veya alıcı ülkenin standartlarına uygun ürünlerin arzını sağlayarak tüm üreticilere örnek olmaktır.

Ürün	Kişi	Alan (da)
Domates	29	732,2
Biber	23	230
Patlıcan	4	29
Hıyar	25	100
Toplam	81 kişi	1091,2 da

4.3.2.2. Yaş Sebzede Hasat Öncesi Kalıntı Önleme Amaçlı Resmi Denetim Çalışmaları

Bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının denetlenmesi ile insan sağlığına yönelik oluşabilecek risklerin önlenmesi, doğal dengenin korunması ve bitkisel üretimin sürekliliğinin sağlanması amacıyla yıl boyunca denetimler yapılmıştır.

2022 yılı Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı Uygulama Talimatı (31.01.2022) doğrultusunda il ve İlçe Müdürlükleri tarafından numuneler alınmıştır. Gıda Kontrol Laboratuvarından gelen analiz sonuçları talimat, Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerim Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği kapsamında değerlendirilerek olumsuz numuneler 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun 39. Madde ‘j’ bendine göre İdari Para Cezası uygulanmaktadır.

Yaprağı yenen sebzelerde kalıntıyı önleme çalışmaları kapsamında marul (Bayındır-Menderes-Menemen-Tire-Ödemiş-Torbalı) ve ıspanakta (Menemen, Foça ve Torbalı)2022-2024 yılları arasında üç yıllık eylem planı uygulanmaya başlanmıştır. 2022 yılında eğitim ve denetim ekipleri oluşturuldu. Eğitim, denetim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Bu eylem planının amacı; yaprağı yenen sebzelerde zarara neden olan hastalık, zararlı ve yabancı otların neden olduğu verim ve kalite kaybı nedeniyle entegre mücadele prensipleriyle çalışmalar yürütmek, böylece tarımsal üretimde kullanılan yoğun kimyasal kullanımı azaltarak, insan ve çevre sağlığına zarar vermeyen, doğal dengeyi bozmayan, sürdürülebilir teknolojilerin kullanıldığı tarımsal üretim yapılmasını sağlamaktır.

DENETİM PROGRAMI													
ÜRÜN	EKÜY PROJESİ				KONVANSİYONEL				TOPLAM				
	Alınacak Numune	Alınan Numune	Hasat Geciktirme	İPC	Alınacak Numune	Alınan Numune	Hasat Geciktirme	İPC	Alınacak Numune	Alınan Numune	Hasat Geciktirme	İPC	İPC itiraz
Domates	28	22	-	-	30	31	-	-	58	53	-	-	-
Biber	23	13	-	-	20	26	-	-	43	39	-	-	-
Hıyar	25	3	-	-	40	45	-	1	65	48	-	1	-
Patlıcan	4	2	-	-	5	7	-	-	9	9	-	-	-
T Fasulye	-	-	-	-	40	41	1	4	40	41	1	4	-
Kabak	-	-	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	-
Marul	-	-	-	-	150	160	2	9	175	160	2	9	-
Ispanak	-	-	-	-	90	86	6	14	90	86	6	14	-
Mantar	-	-	-	-	4	5	-	-	4	5	-	-	-
Maydanoz-Roka-Nane	-	-	-	-	120	111	1	12	120	111	1	12	-
Enginar	-	-	-	-	5	6	-	-	5	6	-	-	-
Bamya	-	-	-	-	6	6	-	-	6	6	-	-	-
Patates	-	-	-	-	11	12	-	-	11	12	-	-	-
Brokoli	-	-	-	-	15	15	-	1	15	15	-	1	-
Dereotu	-	-	-	-	10	10	1	-	10	10	1	-	-
Karnabahar	-	-	-	-	8	9	-	-	8	9	-	-	-
Toplam	80	40	-	-	559	575	11	41	664	615	11	41	-

4.3.2.3. Örtüaltı Sebze Entegre Mücadele

Örtü altı Entegre Mücadele çalışmalarının amacı, kültür bitkilerine zararlı türlerin, uygun olan bütün mücadele tekniklerini uyumlu bir şekilde kullanarak popülasyonlarını ekonomik zarar seviyesinin altında tutmaktır.

İlimizde 2022 yılında Örtü altı Entegre Mücadele çalışmaları 2 üründe (domates, hıyar) 4 İlçede 25 üretici ile 166,51 da alanda yürütülmüştür.

Üretim alanları, İl ve İlçe Müdürlüğü teknik elemanlarınca kontrol edilmektedir. Tuta absoluta (Domates güvesi) ve Phytophthora infestans (Domates Mildiyösü)'a karşı üreticilere mücadele etmeleri konusunda duyurular yapılmış olup ekonomik zarar eşiğini aşan zararlılara mücadele önerilmiştir.

Bu çalışmalarla insan sağlığı, çevre ve doğal denge korunmaya çalışılmış, başarılı sonuçlar elde edilmiştir. Entegre mücadele çalışmaları gelecek yıllarda da sürdürülecektir.

4.3.2.4. Domates Güvesi Eylem Planı

Domates Güvesi Bakanlığımızın bitki sağlığı yıllık mücadele programında yer almakta olup teknik talimatlar çerçevesinde mücadelesi ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir. Teknik ekipler oluşturularak, zararlı yıl boyu takip edilerek çıkış zamanı, popülasyon yoğunluğu ve ekonomik zarar eşiği seviyesi ile mücadelesi yapılması gereken yerler ve mücadele tarihleri belirlenerek üreticilere duyuruldu. İlimizde toplam 21 ekip oluşturularak haftalık tuzak sayımları, birebir bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Açıkta ve Örtüaltı alanlarda yetiştirilen domateslerde Domates Güvesi ile mücadelede kullanılan biyolojik ve biyoteknik mücadele ürünleri tarımsal desteklemeler kapsamında olduğundan uygulamanın yaygınlaştırılması için üretici bilgilendirme çalışmaları yapıldı.

4.3.2.5. Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Çalışmaları

Biyolojik mücadele; gerek çevrede mevcut ve etkili doğal etmenlerin, gerekse laboratuvar ortamında üretilen faydalıların zararlılar üzerinde etkinliklerinin artırılması ile zararlı organizmaların kontrol altına alınmasıdır. İlimizde sebze üretimi yapılan seralarda domatestes Tuta absoluta (Domates Güvesi) ile mücadelede Nesidiocoris tenuis adlı doğal düşmanı ve hıyarda Beyaz Sinek-Thrips spp. için Amblyseius swirskii (Swirski-Mite) adlı doğal düşman kullanılmıştır.

Biyoteknik Mücadele; hedeflenen zararlı türlerin biyolojik, fizyolojik ve davranış özellikleri üzerinde etkili olan bazı yapay veya doğal maddeler kullanarak, zararlıların normal özelliklerini bozmak suretiyle uygulanan yöntemlerle yapılan mücadeledir. Domateslerde Domates Güvesi ve hıyarda beyazsinek ve Thrips spp. ile mücadelede biyoteknik mücadele uygulanmıştır.

Açıkta ve Örtüaltı alanlarda yetiştirilen domateslerde Domates Güvesi ile mücadelede kullanılan biyolojik ve biyoteknik mücadele ürünleri tarımsal desteklemeler kapsamında olduğundan uygulamanın yaygınlaştırılması için üretici bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

4.3.2.6. Proje Çalışmaları

2022 yılında, kentsel ve kırsal tarıma katkı sunmak doğrultusunda; kentte taraçalarda, evlerinin balkonlarında, çatı katlarında vb. alanlarda ve kırsalda da bahçe ve küçük aile işletmesi boyutundaki topraklarında sebze yetiştiriciliği yapmak isteyen kadınlarımıza ücretsiz olarak fide dağıtılmıştır. 30 ilçede toplam 300.000 adet domates, biber ve patlıcan fidesi "Yerli ve Milli Çeşitleri İzmirli Kadınlarla Kentte Taraçada Balkonda, Kırsalda Bahçede Tarlada Toprakla Buluşturuyoruz" projesi kapsamında dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Bir diğer projemiz ile de; bulunduğu ekosisteme ve bölgeye daha uyumlu ve ürün kayıplarını en aza indirecek şekilde geleceğin iklim değişikliğine uyum sağlayabilen, ülkemiz koşullarına adapte olmuş yerli ve milli çeşitlerin kullanılması düşünülmüştür. Bu amaçla "Yerli ve Milli Çeşitlerin Yaygınlaştırılması" adı ile gerçekleştirilen projemizle Ege Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü bünyesinde üretimi gerçekleştirilen 1.112.791 adet fide (domates, biber, patlıcan, marul) ile 300 kg tohum (kavun ve banya) %75 Tarım ve Orman Bakanlığı, %25 çiftçi desteğiyle tarımın aktif rol aldığı ilçelerimizde üreticilerimizle buluşturulmuştur.

4.3.3. Meyve Yetiştiriciliği Ve Sağlığı Çalışmaları

4.3.3.1. Sürveyleri Yürütülen Zararlı Organizmalar

Asmada Flavescence Doree Phytoplasma ve Bois Noir, Turunçgilde Narenciye yeşillendirme ve Turunçgil sarı damar açılması virüsü, Zeytin ve Bağda xylella yaprak yanıklığı, Narda bakteriyel yanıklık, Cevizde ceviz güvesi, Kestane ağaçlarında Gal Arısı zararlısıdır.

Bakanlığımız Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "2022 yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programı"nda yer alan zararlı organizmaların surveyi yapılmakta ve KASK sistemine girişi yapılmaktadır.

Kestane gal arısı Ödemiş ve Beydağ ilçelerinde tespiti yapılmış olup, mevzuata uygun sınırlandırma çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca Orman İşletme Müdürlüğü tarafından bulaşık alanlarda larva parazitoiti salımı yapılmış, parazitoitin üretiminin artırılması hedeflenerek mücadele yapılması öngörülmüştür.

4.3.3.2. Yapılan Diğer Çalışmalar

Proje kapsamı dışında kalan meyve, bağ ve subtropik bitki yetiştirilen alanlardaki hastalık ve zararlıları ile mücadelede üreticilere entegre mücadele prensiplerine göre mücadele etmeleri konusunda arazide eğitimler yapılmakta tavsiyelerde bulunmaktadır. 2022 yılında da şu ana kadar bitki fenolojisi ve böcek morfolojisi açısından uygun olan zamanlarda bölgemiz üreticilerine uyarıcı bildirimlerde (sms, İlçe Müd. yazı) bulunulmuştur.

4.3.3.3. Entegre Mücadele

Entegre mücadele çalışmalarının amacı, kültür bitkilerine zararlı türlerin, uygun olan bütün mücadele tekniklerini uyumlu bir şekilde kullanarak popülasyonlarını ekonomik zarar seviyesinin altında tutmaktır.

Ürün	Üretici Sayısı (Kişi)	Alan (da)
Zeytin	242	13.263,051
Kiraz	120	716,100
Toplam	262	13.979,151

4.3.3.3.1. Zeytinde Entegre Mücadele

Entegre mücadele çalışmalarının amacı, kültür bitkilerine zararlı türlerin, uygun olan bütün mücadele tekniklerini uyumlu bir şekilde kullanarak popülasyonlarını ekonomik zarar seviyesinin altında tutmaktır.

İlimizde 2022 yılında Zeytin Entegre Mücadele çalışmaları 242 üretici ile 13.263,051 da alanda yürütülmektedir. Zeytin bahçeleri, İl/ İlçe Müdürlükleri teknik elemanlarınca kontrol edilmiştir. Halkalı leke, zeytin güvesi ve zeytin sineğine karşı üreticilere mücadele etmeleri konusunda duyurular yapılmıştır. Ekonomik zarar eşiğini aşan zararlılarla mücadele önerilmiştir.

Bu çalışmalarla insan sağlığı, çevre ve doğal denge korunmaya çalışılmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanmış olan Meyve Sinekleri Eylem Planı kapsamında 3 zeytinyağı sıkım işletmeleri, fabrikalarına zeytin sineği vuruk kontrolüne gidilmiştir.

4.3.3.3.2. Kiraz Entegre Mücadele

Entegre mücadele çalışmalarının amacı, kültür bitkilerine zararlı türlerin, uygun olan bütün mücadele tekniklerini uyumlu bir şekilde kullanarak popülasyonlarını ekonomik zarar seviyesinin altında tutmaktır.

İlimizde 2022 yılında Kirazda Entegre Mücadele çalışmaları 2 İlçede (Kemalpaşa ve Bayındır) 120 üretici ile 716,1 da alanda yürütülmektedir.

Kiraz bahçeleri İl-İlçe Müdürlükleri teknik elemanlarınca kontrol edilmiştir. Kiraz Sineğine karşı üreticilere mücadele etmeleri konusunda duyurular yapılmıştır. Ekonomik zarar eşiğini aşan zararlılara mücadele önerilmiştir.

Arazi çalışmaları sırasında üreticilere, Entegre mücadele, doğal denge, faydalı böcekler, zararlı türler (hastalık, zararlı ve yabancı otlar), pestisit kalıntısı konuları anlatılmaktadır.

Bu çalışmalarla insan sağlığı, çevre ve doğal denge korunmaya çalışılmış, başarılı sonuçlar elde edilmiştir. Entegre mücadele çalışmaları gelecek yıllarda da sürdürülecektir.

4.3.3.4. Akdeniz Meyve Sineği İzleme Projesi

Bakanlığımız tarafında 2016 yılında 42 İlde başlatılan Akdeniz Meyve Sineği(Ceratitiscapitatawied. DipteraTephritidae) izleme projesi İlimizde 83 İstasyonda devam etmektedir. Tuzaklarda yakalanan sinekler haftada bir kez sayılarak kaydedilmekte, her hafta tuzak sonuçları TBS' ye girişleri yapılmaktadır.Her ay proje koordinatörü olan Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilmektedir.

4.3.3.4.1. Akdeniz Meyve Sineği Mücadelesi ” Ulusal Eylem Planı”

Bakanlığımız, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından 2020-2022 yıllarını kapsayan “Akdeniz Meyve Sineği Mücadelesi Ulusal Eylem Planı” oluşturularak Müdürlüğümüze gönderilmiştir.

Bu konuda eylem planında yer alan paydaşlar ile 09.01.2020 tarihinde bir toplantı yapılarak çalışmalara başlanmıştır. Alınması gereken tedbirler tüm paydaşlara (İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri, Belediye Başkanlıkları, Ticaret Borsası ve Ticaret Odası, Bağlı kurum ve kuruluşlar ve Ege Üniversitesine yazı ile bildirilmiş ve bu konuda yapılacak ve yapılan iş ve işlemler istenilmiş ve

Bakanlığımıza raporlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanmış olan Akdeniz Meyve Sineği Mücadelesi Ulusal Eylem Planı ve Turunçgilde Kalıntı Eylem Planı kapsamında ilimizde bulunan 8 adet mandarin işletmesi ziyaret edilerek çalışanlar ve sorumlulara zararlı hakkında bilgilendirme yapıldı. Ayrıca Akdeniz Meyve Sineği monitör tuzağı asılmamış olan işletmelere tuzak asılması ve vuruklu, ıskartaya ayrılan meyvelerin belediyeler tarafından toplanarak imha edilmesi yönünde uyarıda bulunulmuştur.

Ege İhracatçı Birliği tarafından alınan 2500 adet Biyoteknik mücadele tuzakları Menderes (850 adet-170 da.), Seferihisar (850 adet-170 da.) ve Selçuk (800 adet-160 da.) İlçelerindeki İyi Tarım Uygulamaları yapan Mandalina üreticilerine dağıtıldı.

4.3.3.5. 2022 Yılı Yapılan Uyarılar – Anonslar

Tarih	Anons	SMS Üretici Sayısı
07.03.2022	Şeftali yaprak kıvrıcıklığı yazısı	İlçelere yazıldı.
08.03.2022	Şeftali yaprak kıvrıcıklığı (SMS)	506 kişi
07.03.2022	Zeytinde halkalı leke yazısı	İlçelere yazıldı.
08.03.2022	Zeytinde halkalı leke (SMS)	1.899 kişi
15.03.2022	Bağ Ölükol mücadelesi yazısı	İlçelere yazıldı.
16.03.2022	Bağ Ölükol mücadelesi (SMS)	300 kişi
23.09.2022	Zeytin Sineği mücadelesi yazısı	İlçelere yazıldı.
26.09.2022	Zeytin Sineği mücadelesi (SMS)	1901 kişi
27.09.2022	AMS Mücadele yazısı	İlçelere yazıldı.
28.09.2022	AMS Mücadele (SMS)	784 kişi

4.3.3.6. Projeler

4.3.3.6.1. İyi Tarım Uygulamalarında Dijital Feromon Tuzak İle Anında Görüntü Projesi

2022 yılında uygulanan İyi Tarım Uygulamalarında Dijital Feromon Tuzak İle Anında Görüntü Projesi kapsamında çalışılacak zararlı ve ilçeler konusunda İyi Tarım Birimi ile koordineli olarak Ayva, Bağ, Mandarin, Şeftali, Zeytin bahçelerine kurulumu yapılarak zararlı takibi yapılmıştır.

4.3.3.6.2. EKÜY Projesi

Bakanlığımız 2010 yılında Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi Projesini (EKÜY) başlatmıştır.

EKÜY (Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi) projesinin hedefi, üretilen taze sebze ve meyveye zarar veren hastalık zararlı ve yabancı otlara karşı kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin ‘‘Zirai Mücadele Teknik Talimatları’’ ve Entegre Mücadele prensipleri doğrultusunda kullanılmasını sağlamak, iç ve dış pazara Türk Gıda Kodeksinde belirlenmiş limitlerin altında veya alıcı ülkenin standartlarına uygun ürünlerin arzını sağlanarak tüm üreticilere örnek olmaktır.

2022 yılında Kiraz, Şeftali, Erik, Bağ, Mandarin, Çilek, Ayva ve İncir de 428 üretici ile 7.834,05 da. alanda EKÜY projesi uygulanmıştır.

Ürün	Üretici (adet)	Alan (da)
Kiraz	99	1.005,95
Şeftali	64	1.758
Erik	10	102
Bağ	68	816
Mandarin	115	3.228
Çilek	10	59,10
Ayva	10	388
İncir	52	477
Toplam	428	7.834,05

4.3.3.7. Eğitim Çalışmaları

Toplantının Konusu	Toplantıya Katılan Kişi Sayısı
Bağ Entegre Mücadele	16
Kiraz Entegre Mücadele	48
Zeytin Entegre Mücadele	155
Akdeniz Meyve Sineği Mücadele	409
Bitki Hastalık ve Zararlıları	100
Zeytin hastalık ve zararlıları ile mücadele	221
Hasat öncesi pestisit denetimi	549
Kiraz Hastalık ve Zararlıları	60
Kestane Gal Arısı	92
İncirde Aflatoksin ve Aflatoksin oluşumunun önlenmesi	329
İncir Hastalık ve Zararlıları	363
Kestane Hastalık ve Zararlıları	159
Erik Hastalık ve Zararlıları	28
Mandalina Entegre Mücadele	27
Bağ Hastalık ve Zararlıları	39
İncir EKÜY	7
Şeftali EKÜY	9
Biyoteknik Mücadele	251

Pandemi dolayısıyla eğitim çalışmaları sadece belirli sayıda üreticilere yönelik arazide uygulamalı yapılmıştır.

4.3.3.8. Yaş Meyvede Hasat Öncesi Kalıntı Önleme Amaçlı Resmi Denetim Çalışmaları

DENETİM PROGRAMI									
ÜRÜN	EKÜY PROJESİ (En az Üretici Sayısının % 10'u alınacak)				KONVANSİYONEL				
	Alınacak Numune Sayısı (adet)	Alınan Numune Sayısı (adet)	Hasat Geciktirme	İPC	Alınacak Numune Sayısı (adet)	İl Müdürlüğü Tarafından Alınan Numune Sayısı (adet)	Alınan Numune Sayısı (adet)	Hasat Geciktirme	İPC
Kiraz	100	54	-	-	120	12	132	2	1
Erik	10	3	-	-	30	3	36	3	1
Ayva	10	9	-	3	-		-	-	-
Şeftali	64	54	-	1	70	7	77	13	3
Üzüm	68	25	-	-	40	4	44	1	-
Asma yaprağı	-	-	-	-	30	3	33	9	-
Çilek	10	9	-	-	30	3	32	10	2
Mandarin	115	28	-	-	150	15	165	3	11
Nar	-	-	-	-	30	3	33	5	3
İncir	52	21	-	-	30	4	34	-	-
TOPLAM	429	203	-	4	530	54	586	46	21

4.3.4. İyi Tarım Uygulamaları Çalışmaları

4.3.4.1. Üretici ve Üretim Miktarları

Üretim	Kişi (adet)	Alan (da)	Üretim Miktarı
Bitkisel Üretim	336	35.960,339 Açık alan	112.593,67 Ton
		1.074,749 Örtüaltı	4.310.944 Adet
Hayvansal Üretim	68	Etlik Piliç	40.314.858 Baş
			94.456 Ton
	40	Hindi(etlik)	1.719.600 Baş
			19.598 Ton

4.3.4.2. Denetçi Sayısı

Müdürlük	Kişi
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	6
Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	5
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	2
Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği	2
Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	2
Arazi Topplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü	2
Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	2
30 İlçe Müdürlüğü (Ziraat Mühendisi, Veteriner, Gıda Mühendisi ve Su Ürünleri Mühendisi)	88
Toplam	109

4.3.4.3. Denetimler

103 adet üreticinin yerinde arazi ve dosya denetimi, 432 adet piyasa denetimi gerçekleştirilmiştir.

4.3.4.4. Eğitim Faaliyeti

İl genelinde 2022 yılında düzenlenen 222 İyi Tarım Uygulamaları eğitimde 75 Teknik eleman ve 3.105 üreticiye ulaşılmıştır.

4.3.4.5. Destekleme

346 Üreticiye 47.594 da. Alan için 1.911.174 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

4.3.4.6. Projeler

2022 yılında mandarin ürününde Menderes, Seferihisar ve Selçuk ilçelerinde 100 üretici ile “Üretimden İhracata İyi Tarım Uygulamaları Projesi” gerçekleştirilmiştir.

Foça İlçesinde ıspanak ürününde 8 üretici ile “Temiz Ispanak Üretiyorum, Güvenle Tüketiyorum Projesi” gerçekleştirilmiştir.

4.3.5. Organik Tarım Uygulamaları Çalışmaları

4.3.5.1. Üretici ve Üretim Miktarları

Alan (da)	Üretici Sayısı (kişi)	Ürün Çeşitliği	Arıcılık	Kanath	Küçükbaş	İşletme
174,730	2.020	152	1	9	1	220

4.3.5.2.Denetçi Sayısı

Müdürlük	Kişi
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	5
Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	2
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	4
Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği	3
Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	2
Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü	2
Çayır Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	2
30 İlçe Müdürlüğü (Ziraat Mühendisi, Veteriner, Gıda Mühendisi)	87
Toplam	107

4.3.5.3. Denetimler

437 bitkisel üretim müteşebbisi, 690 satış yeri, 103 işletme, 4 hayvansal üretim yeri olmak üzere toplam 1234 denetim yapılmıştır.

4.3.5.4. Eğitimler ve Toplantılar

119 toplantı düzenlenerek 2623 üretici, tüketici ve öğrenciye eğitim verilmiştir.

2016/9 sayılı genelge gereği dönem içerisinde 23.02.2022 tarihinde 88 teknik personelin katılımıyla 1 defa Organik Tarım Birimi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızca Menemen İlçemizde 24-28 Ekim 2022 tarihlerinde düzenlenen “Organik Tarım Proje Değerlendirme Toplantısı” katılım sağlanmıştır.

4.3.5.4. Projeler

1997 yılından bu yana Bakanlığımızca finanse edilen “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi” kapsamında, il genelinde 2022 yılı içerisinde alınması gereken hasat öncesi ve hasat sonrası toplam 50 gıda numunesi alınmış ve İzmir İl Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü ile İstanbul İl Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğüne analiz için gönderilmiştir. Numune analizine denetim koçanı basımı, organik tarım üretici defteri ve kalemi basımına 31.040,04 TL, Organik Tarım Fuarı stant çalışması 29.500,00 TL ,ve yürütülen 2 proje Karşıyaka İlçe Müdürlüğü “Organik Tarımı Tanıyorum” (50.600,00TL)ve Ödemiş İlçesi “Üreticinin El Emeği Göz Nuru Ödemiş’in İncisi Organik İncir Projesi” (140.790,00TL) projelerine toplam 191.286,2 TL ödemesi yapılmış organik tarım faaliyetleri için gönderilen bütçenin % 100’ü gerçekleştirilmiş olup ödemeler tamamlanmıştır.

4.3.5.5. Desteklemeler

Kemalpaşa’da bir üreticimizin organik arıcılıkla ilgili başvurusu alınarak toplam 350 adet kovanına 5.250 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

İlimizde 2022 yılında organik tarım destekleme çalışmaları 21 ilçemizde yürütülmüş olup, başvuran 1407 üreticinin 129.073 da arazisine 8.455.208 TL ödeme yapılmıştır.

4.3.5.6. Diğer Çalışmalar

İlimizde faaliyete başlayan 5 kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun (KSK) büro denetimi yapılmıştır. Yönetmeliğin 45. Maddesi kapsamında stajyer kontrolörlere yetki verilmesi amacıyla başvuran 2 KSK’nın, 10 denetimine eşlik edilerek, 3 kontrolörle ilgili işlemler yürütülmüştür.

Performans göstergeleri kapsamında Bakanlığımızca ilimize hedef olarak konulan 96 olan ilk defa organik tarıma başlayan üretici sayısı 149 olarak gerçekleşmiştir.

4.3.6. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kapsamında Gübre Denetim Çalışmaları

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü’nün, Geçici Satış Durdurma, Toplatma ve Satışa İzin Verilmesi ile ilgili yazılarının ilçelerimiz bazında takibi yapılmaktadır.

Dağıtıcılar tarafından gübrelerinin satışları Gübre Takip Sistemi üzerinden yapılmaktadır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren kurulan Gübre Takip Sistemi ile gübreler üreticiden tüketiciye kadar takip edilmekte ve kayıt altına alınmaktadır.

İl/ilçe müdürlüklerince yapılan piyasa gözetimi ve denetimleri Gübre Takip Sistemine kayıt edilmektedir.

4.3.6.1. Denetçi, Gübre Dağıtıcı/Üretici Sayısı

30 ilçemizde toplam 623 bayi, 19 ilçemizde üretim tesisi olan 118 gübre üreticisi, 89 Gübre Denetçi Belgesine sahip personel bulunmaktadır.

İlçe	Gübre Dağıtıcı Sayısı	Gübre Üretici Sayısı	Gübre Denetçi Sayısı	Denetim Sayısı
Aliağa	11	4	3	53
Balçova	5	3	1	55
Bayındır	24	0	4	94
Bayraklı	7	16	3	11
Bergama	43	1	3	93
Beydağ	4	0	1	57
Bornova	83	40	3	107
Buca	7	1	1	18
Çeşme	10	1	2	77
Çiğli	1	3	2	9
Dikili	12	1	2	84
Foça	6	1	2	9
Gazimir	1	1	2	12
Güzelbahçe	4	0	1	12
İl Müdürlüğü	0	0	19	48
Karabağlar	1	1	1	0
Karaburun	1	0	0	0
Karşıyaka	4	2	1	44
Kemalpaşa	61	14	4	161
Kınık	18	0	2	60
Kiraz	24	0	2	45
Konak	16	12	1	16
Menderes	46	5	2	95
Menemen	33	4	4	148
Narlidere	1	1	2	6
Ödemiş	62	1	4	169
Seferihisar	9	0	1	52
Selçuk	14	0	5	69
Tire	39	0	3	227
Torbalı	59	4	4	56
Urla	17	2	4	141
Toplam	623	118	89	2028

4.3.6.2. Denetimler, Yapılan İş ve İşlemler

Denetimler, Yapılan İş ve İşlemler	İşlem	Açıklama
Düzenlenen Gübre Dağıtıcılık Belge Sayısı	71	
Düzenlenen Organik Gübre Üretim Uygunluk Belge Sayısı	13	
Dağıtıcı Denetim Sayısı	2008	
Üretici Denetim Sayısı	20	
PGD Kapsamında Alınan Gübre Numune Sayısı	65	6 Uygunsuz (İPC Yazıldı)
DNA Barkod Analizi İçin Alınan Numune Sayısı	84	
Kimyevi Gübre İthalat İzni Sayısı	129	140.237 ton
Onaylanan Fason Üretim Sözleşme Sayısı	79	
Tescil Amaçlı Alınan Sıvı Gübre Sayısı (Başvuru-Alınan)	101-294	
Nitratlı Gübre Sevk İşlem Sayısı	71	

4.3.7. Tohum Sertifikasyon Çalışmaları

Tohumculuk Birimi olarak, Yurtiçi ve Yurtdışı sertifikasyon sistemi için tohumluk beyannamesi kabulü, tarla kontrolleri ile tohumluk numunesi alma işlemleri ve tohumculuk sektöründe yetkilendirme ve denetleme işlemleri ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

İl Müdürlüğümüz bünyesinde Tohumluk Kontrolör Eğitimi olarak Tohumluk Kontrolör belgesine sahip 39 Ziraat Mühendisi bulunmaktadır.

4.3.7.1. Denetçi Sayısı

Müdürlük	Tohumluk Kontrol Belgesine Sahip Personel
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesi	15
Kemalpaşa	1
Ödemiş	4
Menemen	1
Bayındır	1
Bergama	5
Tire	1
Torbali	2
Dikili	4
Menderes	2
Kınık	2
Kiraz	1
Toplam	39

İlçe Müdürlüklerinde görevli tohumluk kontrolörleri sadece İl Müdürlüğümüz tarafından yetki devri yapılan konularda görev yapmaktadır.

4.3.7.1.1. Tarla Bitkileri Tohumluk Kontrolleri

İlimizde tohumluk üretimi yapan tohum üretici firmalarının ekiliş yapmış oldukları tarla bitkileri tohumluklarının, yurtiçi ve OECD standartlarına göre tohumluk beyannamesi kabulleri ve tarla kontrolleri yapılmaktadır. İlimiz genelinde yaklaşık 30 türde tohumluk ekilişi yapılmaktadır. Bunların büyük kısmını tarla bitkileri tohumlukları (mısır, ayçiçeği, buğday ve arpa) oluşturmaktadır.

2022 yılında 23 tohum üretici firmasının ekilişini yaptığı; 4306 adet tohumluk beyannamesi tohum veri yönetim sisteminde kayıtlı olup yaklaşık 85.006 da alanda tohumluk ekimi yapılmıştır.

2022 yılında mısır tohumluk üretimi yaklaşık 59531 da, ayçiçeği tohumluk üretimi yaklaşık 20731 da alanda ekiliş yapılmıştır.

Mısır ve Ayçiçeği tohumluk üretimleri ekilişi, ilimiz Bergama, Kınık ve Dikili ilçelerinde yapılmaktadır. Tahıl grubunda ise (buğday, arpa, tritikale, yulaf) 3.611 da alanda ekiliş gerçekleşmiştir.

4.3.7.1.2. 2022 Tohumluk Üretimleri - Tohumluk Beyannamesi Sayıları ve Üretim Alanları

Tür	Yurtiçi Üretimleri		OECD Üretimleri		Toplam Üretim Alanı (Da)
	Tohumluk Beyannamesi Sayısı	Üretim Alanı (Da)	Tohumluk Beyannamesi Sayısı	Üretim Alanı (Da)	
	(Adet)		(Adet)		
Adi fiğ	4	32,5	-	-	32,5
Arpa	18	202	-	-	202
Ayçiçeği	63	1.148	1.084	19.577	20.725
Ayçiçeği hattı	2	6	-	-	6
Ekmeklik Buğday	65	2.098	-	-	2.098
İtalyan Çimi	2	9	-	-	9
Yonca	1	5	-	-	5
Kuru Bakla	2	4,35	-	-	4,35
Makarnalık Buğday	25	836	-	-	836
Mısır	639	13.315	2.270	45.828	59.143
Mısır hattı	10	99,5	27	289	388,5
Nohut	8	12,8	-	-	12,8
Pamuk	7	699	3	13	712
Patates	4	1,3	-	-	1,3
Susam	2	28	-	-	28
Soya	7	12,5	-	-	12,5
Tritikale	19	450	-	-	450
Tütün	12	313	-	-	313
Yem bezelyesi	1	2	-	-	2
Yulaf	7	25	-	-	25
Toplam	898	19.298,95	3.384	65.707	85.005,95

4.3.7.1.3. Sebze Tohumu ve Fidesi Üretimi

Tohum-Fide	2022		
	Türkiye	İzmir	Türkiye İçindeki Oranı (%)
Sebze Tohumu Üretimi yapan firma sayısı	317	26	8,20
Sebze Fidesi Üretimi yapan firma sayısı	210	26	12,38

4.3.7.2. Tohumluk Sertifikasyonu Kapsamında Yurtiçi ve ISTA Kurallarına Göre Numune Alımı

2022 yılı içerisinde ilimizde tohum işlemesi yapılan ve partilendirilerek etiketlenen tohumluklardan alınan numunelerin, yurtiçi sertifikalandırılmaları Manisa Beydere Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğüne, ISTA sertifikalandırılmaları da Ankara Tohumluk Tescil Sertifikasyon Merkez Müdürlüğüne analiz için gönderilmiştir.

Tohumluk Numunesi Gönderim Amacı	Tohumluk Numunesi Gönderim Tipi	Numune Gönderme Protokol Sayısı (Adet)
Yurtiçi	Sertifika	166
	Stok	82
	Denetleme	6
Yurtdışı-ISTA	Sertifika	17
	Stok	15
Yurtdışı-OECD	Sertifika	-
	Stok	6
Toplam		292

4.3.7.3. Meyve Fidanı ve Üretim Materyali Sertifikasyonu Kontrolleri

Meyve türlerine ait fidan ve üretim materyallerinin, ismine doğru, kaliteli ve sağlıklı biçimde üretilmesi ve pazarlanmasını sağlamak amacıyla, sertifikasyon sistemi dâhilinde üretim ve pazarlanması iş ve işlemleri birimimiz tohumluk kontrolörleri tarafından yapılmaktadır. Meyve türlerine ait fidan ve üretim materyalinin sertifikasyon sisteminde sertifikalı veya standart olarak üretilmesi için, fidan ve üretim materyalinin ait olduğu çeşitlerin ülkemizde kayıt altında olması şartı aranır.

Fidan beyannamesi kabulü o yılın 31 Mayıs tarihine kadardır.

İlimiz; Ödemiş, Tire, Bayındır, Torbalı, Kemalpaşa, Menemen ve Urla ilçelerinde üretimi yapılan fidan üretimlerinin beyannamelerinin kabulü ve parsel kontrolleri yapılmaktadır.

2022 yılında 39 fidan üreticisi firmanın, toplam 255 adet standart ve 26 adet sertifikalı fidan parseli kontrol sonucunda sertifika almaya hak kazanmıştır.

2017 yılından itibaren fidan beyannamelerinin parsel kontrolleri Ödemiş İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne yetki devri yapılarak parsel kontrollerinin yaptırılması sağlanmıştır.

4.3.7.4. Meyve Fidanı Üretimi

	2021 Yılı	2022 Yılı
	Üretilen Fidan Miktarı (adet)	Üretilen Fidan Miktarı (adet)
Sertifikalı Fidan	1.507.970	1.083.795
Standart Fidan	7.814.261	8.036.879
Toplam	9.322.231	9.120.674

4.3.7.5. Doku Kültürü Yöntemleri İle Üretilen Tohumluk Miktarları ve Kontrolleri

Ticari amaçla doku kültürü yöntemleri ile üretilen, dağıtılan, satılan, ithal edilen meyve ve asma fidanı/üretim materyali ile çilek fidelerinin ismine doğru, standartlara uygun ve sağlıklı olarak üretilmesi, piyasaya arz edilmesi ve bunları üretenlerin, ticaretini yapanların, ithal edenlerin kontrol edilmesi işlemi birimimiz tarafından yapılmaktadır.

İlimizde Ödemiş, Torbalı, Dikili ilçelerinde bulunan Doku Kültürü İle Tohumluk Üretici Belgesi ile Meyve Fidanı Üretim Materyali Üretimi yapan 6 adet üretici bulunmaktadır.

- Bademli Biyoteknoloji San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Agromillora Fidan Üretim ve Pazarlama Ltd. Şti.
- Dikili Çiftlik A.Ş.
- Öztar Tohumculuk ve Tarım Ürünleri Üretim ve Tic. A.Ş. (Patates)
- (Toplam doku kültürü ile tohumluk patates üretimi 3.200 kg .)
- HadeBiyoteknoloji Fidecilik Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş
- Klon Fidancılık Zirai Üretim İthalat İhracat San. Tic. Ltd. Şti.

4.3.7.6. Doku Kültürü Yöntemleriyle Meyve Fidanı Üretim Materyali Miktarları

Üretim Materyali	2021 (adet)	2022 (adet)
Sertifikalı Fidan Üretim Materyali	4.470.420	4.408.753
Standart Fidan Üretim Materyali	5.180.840	7.886.119
Toplam	9.651.260	12.294.872

4.3.7.7. Sebze Fidesi Üretim ve Pazarlaması Yönetmeliği Kapsamında Yapılan İşlemler

Ticari amaçla üretilen, dağıtımı ve satışı yapılan, ithal ve ihraç edilen sebze türlerine ait fidelerinin, tespit edilen standartlara uygun, kaliteli ve sağlıklı olarak üretilmesi ve pazarlanması Bakanlık tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılır.

Üretilen fidelerin kaynağı kayıt altında bulunan çeşitlere ait tohumluklardır. İlimizde 26 adet firma fide üreticisi olarak yetkilendirilmiştir. 2022 yılında 77 adet fide üretim beyannamesi kabul edilerek fidelik kontrol raporu düzenlenmiştir.

Tohumluk sertifikasyon Birimi ve İç Karantina Birimince yapılan kontroller sonucunda, fideelerde yapılan makroskobik gözlemlerde herhangi bir hastalık ve zararlı belirtisine rastlanmaması halinde fidelik kontrol raporu tohumluk kontrolörü tarafından iki nüsha düzenlenerek, "SATIŞI YAPILABİLİR" kaşesi ile kaşelenir ve bir nüshası üreticiye verilir.

4.3.7.8. Sebze Fidesi Üretim Miktarı

Tür	2021 (adet)	2022 (adet)
Marul	9.817.500	15.685.965
Patlıcan	4.343.000	3.179.970
Domates	168.987.000	108.416.642
Karpuz	1.649.000	1.114.801
Aşılı Karpuz	97.795	*
Hıyar	1.816.000	841.923
Aşılı Hıyar	288.750	757.511
Lahanagiller	14.177.000	15.734.151
Brüksel Lahana	160.454	165.272
Biber	67.102.000	37.687.882
Kereviz	21.733.000	14.683.116
Kabak	155.500	109.926
Kavun	1.939.000	1.422.779
Karnabahar	13.237.000	13.081.566
Brokoli	16.313.000	23.551.093
Diğer	890.000	287.481
Toplam	322.705.999	236.720.078

4.3.7.9. Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği Kapsamında Yapılan İşlemler

Tohumlukları yetiştiren, üreten, işleyen ve satışa hazırlayan, dağıtan ve satan gerçek veya tüzel kişilerin yetkilendirilmesi ve denetlenmesi ile tohumluk üreticilerinin ismine doğru, kaliteli ve standartlara uygun tohumlukların üretimi ve pazarlanmasını sağlama iş ve işlemleri tohumluk kontrolörleri tarafından yapılmaktadır. Yönetmelik kapsamında düzenlenen yetki belgeleri, veriliş tarihinden itibaren beş yıl süre ile geçerlidir.

Bergama, Dikili ve Kınık İlçelerine Tohum Yetiştirici Belgesi düzenlenmesi konusunda yetki devri yapılmıştır.

Yetki Belgeleri	2021		2022	
	Yetkilendirme (adet)	Denetleme (adet)	Yetkilendirme (adet)	Denetleme (adet)
Tohum Üreticisi	49	21	49	49
Fidan Üreticisi	73	53	70	70
Fide Üreticisi	26	16	25	25
Tohum Yetiştiricisi	729	*	536	*
Tohum İşleyicisi	9	2	9	9
Tohumluk Bayisi	588	549	579	815
Doku Kültürü ile Tohumluk Üretici Belgesi	5	2	5	5

*Tohum Yetiştiricilerin yıllık denetimi, 2019/1 sayılı Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatının 5.14'üncü maddesi hükmü gereği tohum üretimleri aşamasında yapılan tarla kontrollerinde gerçekleştirilmektedir ve yapılan iş ve işlemlerle ilgili özel bir form düzenlenmemektedir.

4.3.7.10 Tohumluk Bayileri

İlçe Adı	Tohumluk Bayisi (adet)	Denetim Sayısı	İlçe Adı	Tohumluk Bayisi (adet)	Denetim Sayısı
Aliağa	9	8	Karaburun	3	3
Balçova	11	11	Karşıyaka	5	5
*Bayındır	32	36	*Kemalpaşa	27	38
Bayraklı	4	6	*Kınık	12	11
Bergama	45	55	Kiraz	17	18
Beydağ	3	3	Konak	17	17
Bornova	21	25	*Menderes	51	52
Buca	6	11	*Menemen	28	51
Çeşme	7	7	Narlidere	1	2
Çiğli	3	3	*Ödemiş	105	107
*Dikili	20	17	Seferihisar	13	16
Foça	5	5	Selçuk	12	13
Gaziemir	3	3	*Tire	41	204
Güzelbahçe	5	5	*Torbalı	51	57
Karabağlar	*	*	Urla	24	26
Toplam Tohumluk Bayi Sayısı				581	
Toplam Denetim Sayısı				815	

*Tohumluk Kontrol Belgesine Sahip Personeli olan ilçeler.

4.3.8. Tohum Fide, Fidan, Süs Bitkileri İthalat-İhracat Rakamları

4.3.8.1. İlimizden Gerçekleştirilen İthalat Miktarları

İthalat Türü	İthalat Tutarı				İşlem Sayısı (adet)
	EUR	USD	TRY	JPY	
Tohum (Sebze Ve Tarla Bitkileri)	10.031.028,01	2.258.624,63	19.238.423,27	6.785.730,00	269
Süs Bitkileri	565.616,70	79.200,00			62
Fidan ve Tohumu					
Meyve/Asma Fidesi/	26.648,25	493.774,57			13
Çilek ve Sebze Fidesi					
Toplam	10.623.292,96	2.831.599,20	19.238.423,27	6.785.730,00	344

4.3.8.2. İthalat Ön İzni verilen Ülkeler

Fransa, İtalya, Almanya, A.B.D, Çin, Hindistan, Macaristan, Makedonya, Tayvan, Belçika, Hollanda, Sırbistan, Güney Afrika, İspanya, Japonya, Kanada, Şili, Ürdün, Romanya, Yunanistan, Arjantin, Taiwan

4.3.8.3. Doğal Çiçek Soğanları Ön Depo Kontrol İşlemleri

Doğal Çiçek Soğanları ile ilgili olarak 21 03.2017 Tarih ve 30014 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Doğal Çiçek Soğanlarının Sökümü, Üretimi ve Ticaretine İlişkin Yönetmelik” çerçevesinde; vejetasyon kontrol, ön depo kontrol işlemleri yapılmış ve hasat belgeleri hazırlanmıştır.

4.3.8.4. İlimizden Gerçekleştirilen İhracat Miktarları

İhracat Türü	İhracat Tutarı		İşlem Sayısı (adet)
	USD	TRY	
Tohum (Sebze ve Tarla Bitkileri)	1.936.798,20	32.558.484,13	45
Süs Bitkileri Fidan ve Tohumu	18.923.301,68	302.506.200,66	615
Meyve/Asma Fidanı /Çilek ve Sebze Fide	5.400.626,49	79.077.131,66	167
Toplam	26.260.726,37	414.141.816,45	827

4.3.8.5. İhracat Ön İzni verilen Ülkeler

İran, Japonya, Fransa, İtalya, İsrail, Hollanda, Rusya, Azerbaycan, Kıbrıs, Pakistan, Suudi Arabistan, Lübnan, Türkmenistan, Irak, Kazakistan, Danimarka, Gürcistan, Tunus, Çin, Bulgaristan, Birleşik Arap Emirlikleri, A.B.D, Romanya, Kosova, katar, Kırgızistan, Libya, Tayland, İspanya, Hong Kong, Arnavutluk, Afganistan, Umman ve Cezayir.

4.3.9. İç Karantina - İhracat İş ve İşlemleri

4.3.9.1. Yürütülen Projeler

4.3.9.1.1. Patateste Karantina Etmenlerinin Takibi Projesi

2014 yılında başlayan proje çalışmaları halen devam etmektedir. 2022 yılında da surveyler yapılarak, numuneler alınıp analiz sonuçları KASKs'ne işlenmiştir.

4.3.9.1.2. Ari Alan Projesi

2016-2017 Yıllarında Batı mısır kök kurdu (Diabroticavirgifera) ile ilgili hazırlanan proje kapsamında yürütülen çalışmalarla, Batı Mısır Kök Kurdu konusunda ilimiz ari alan ilan edilmiş olup, 2022 yılında da çalışmalar ve surveylere devam edilmiştir.

4.3.9.2. Bitki Pasaportu Uygulamaları

Bitki Pasaport Sistemine kayıtlı operatörlerin, üretim başlangıcında toprak numuneleri alınarak, iç karantina etmenleri açısından analizleri yapılmakta, sonucu temiz çıkan parsellerde üreticilere Bitki Pasaportu Operatör Kayıt Sertifikası düzenlenmekte ve üretime izin verilmektedir. 08.08.2022 Tarihinde online ortamda, Bakanlık tarafından düzenlenen eğitim toplantısına İl ve İlçe Müdürlüğünde görevli konu ile ilgili teknik personelin katılımı sağlanmıştır.

4.3.9.3. Sertifikasyon Çalışmalarında İç Karantina Hizmetleri

- Fidelik ve Sera Kontrolleri
- Fidanlık Kontrolleri
- Tohumluk Üretim Alanları Kontrolleri
- Doku Kültürü İle Üretilen Tohumlukların Laboratuvar-Sera-Tarla-Depo Kontrolleri
- İthalat İhracat Birimi ile Deneme Kurulan Tarla Kontrolleri
- Süs Bitkileri ve Çoğaltım Materyalleri ile ilgili Denetimler

4.3.9.3.1 Fidelik ve Sera Kontrolleri

“Sebze Fidesi Üretim ve Pazarlama Yönetmeliği”, “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik” ile “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’ler ve KASKs yer alan karantina etmeni zararlı organizmalar kapsamında, İlimizde kayıtlı olan fide üreticisi özel ve tüzel firmanın, 2022 yılında İl Müdürlüğümüze vermiş oldukları beyannameler sonucu, mevzuat gereği sertifikasyona esas karantina etmeni zararlı organizmalarla ilgili kontrolleri yapılarak, Bitki Pasaportu Sistemine kayıtları yapılmış ve fidelerin satışı yapılmak üzere kontrol raporları hazırlanmıştır.

Makroskobik Kontrollerde karantina etmeni tespit edildiğinde, numune alınarak, Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsünün analiz sonucuna göre imha işlemleri gerçekleştirilmektedir. 2022 yılında

bir fidelikten alınan numunede Domates Lekeli Solgunluk Virüsü (TSWV) tespit edildiğinden 50.000 adet domates fidesi imha edilmiş, karantina önlemleri alınmıştır.

4.3.9.3.2. Fidanlık Kontrolleri

Meyve ve Asma fidanı Sertifikasyonu Çalışmaları, “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik”, “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”, “Meyve ve Asma Fidanı ile Üretim Materyallerinde Bitki Sağlığı Standartları Talimatına” ve KASKs yer alan karantina etmeni zararlı organizmalar kapsamında yapılmaktadır.

İlimizde kayıtlı olan fidan üreticisi özel ve tüzel firmanın, 2022 Yılında Müdürlüğümüze vermiş oldukları beyannameler sonucu, mevzuat gereği sertifikasyona esas karantina etmeni zararlı organizmalarla ilgili 1. kontrolleri virüs hastalıkları açısından haziran ayı başında, 2. kontrolleri ise eylül ve ekim aylarında yapılmıştır. Kontroller sonucu karantina etmeni tespit edilen parsellerde (8 parselde Kök-ur Nematodu (*Meloidogynespp.*) ve 8 parselde Sharka Virüsü) mevzuata göre imha işlemleri gerçekleştirilerek, karantina önlemleri alınmıştır.

Fidan satış dönemlerinde fidan pazar kontrolleri yapılmaktadır.

4.3.9.3.3. Tohumluk Üretim Alanları Kontrolleri

İlimizde kayıtlı olan tohum üreticisi özel ve tüzel firmanın, 2022 yılında Müdürlüğümüze vermiş oldukları beyannamelere istinaden, ağırlıklı olarak mısır ve ayçiçeği tohumu ürettikleri parsellerde mevzuat gereği sertifikasyona esas karantina etmeni zararlı organizmalarla ilgili ve firmaların beyan ettikleri zararlı organizmalarla ilgili kontrolleri yapılarak, temiz çıkan parsellere ait kontrol raporları düzenlenip, Bitki Pasaportu ile hareket etmesi gereken ayçiçeği tohumlarının Bitki Pasaportu Sistemine kayıtları yapılmak üzere, temiz çıkan ayçiçeği parselleri ile ilgili yetiştirildiği İlçeler ile yazışmalar yapıp, düzenlenen Kontrol Raporları ise Firmalara gönderilmiştir.

İlimizde Doku Kültürü ile patates tohumu üretimi yapan firmaların yıl içinde beyannamelerine istinaden her üretimde 2 vejetasyon ve 1 depo kontrolleri yapılarak ve mevzuat gereği depo kontrolünde gereken analizleri yapılmak üzere numuneler alınmış, 2022 yılında zararlı organizma tespiti olmamış ve Kontrol Raporları düzenlenerek, Bitki Pasaportu Sistemine girişi sağlanmıştır.

4.3.9.3.4. Doku Kültürü İle Üretilen Tohumlukların Laboratuvar-Sera-Tarla-Depo Kontrolleri

İlimizde doku kültürü ile Tohumluk patates üretimi yapan 1 firma (Öztar Tohumculuk ve Tarım Ürünleri Üretim ve Tic. A.Ş.), anaç üretimi yapan 6 firma (Bademli Biyoteknoloji San. ve Tic. Ltd. Şti., Klon Fidancılık Zirai Üretim İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti., Agromillora Fidan Üretim ve Pazarlama Ltd. Şti., Bumerang Tarım Kimya Makine Mekatronik San. ve Tic. Ltd. Şti., Dikili Çiftlik A.Ş., HADE Fidecilik Tar.Ürn.A.Ş.) bulunmaktadır Firmaların üretimleri ile ilgili Müdürlüğümüze verdiği beyannamelerinin kabulü ile “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik” kapsamında; karantina etmeni hastalık ve zararlı organizmalar açısından sertifikasyona esas kontroller uygun vejetasyon dönemlerinde birimizce yapılarak, Kontrol Raporları düzenlenmiştir.

4.3.9.3.5. İthalat İhracat Birimi ile Deneme Kurulan Tarla Kontrolleri

Yurt dışından deneme amaçlı ithal edilen tohumlar için tarla deneme alan kontrolleri ithalat ve ihracat birimi ile birlikte yapılarak, “Tarla Kontrol Raporları” düzenlenmiştir.

4.3.9.3.6. Süs Bitkileri ve Çoğaltım Materyalleri ile ilgili Denetimler

“Süs Bitkileri ve Çoğaltım Materyallerinin Üretimi ve Pazarlamasına Dair Yönetmelik”, “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik” ile “Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikler ve KASKs yer alan karantina etmeni zararlı organizmalar kapsamında, İlimizde kayıtlı olan süs bitkisi ve çoğaltım materyali üretimi yapan, üretici belgesi olan özel ve tüzel firmanın, üretim kontrolleri yapılmıştır

4.3.9.4. Özel Sürvey Çalışmaları ve Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Sürveyleri Kayıt Sistemi (KASKs)

2022 Yılında Sürveyi Yapılan Zararlı Organizmalar

S.N	Konukçu	Zararlı Organizmalar	SurveyMetodları
1	Taş çekirdekler	Şarka virüsü (Plumppoxpotyvirus PPV)	Sınırlandırma/Değerlendirme
2	Patates	Patates siğili (<i>Synchytriumendobioticum</i>)	Keşif
		Bakteriyel solgunluk ve patates kah. çürüklüğü (<i>R.solanacearum</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
		Patates halka çürüklüğü (<i>C. michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>)	Keşif
		Patates kist nematodları (<i>Globoderarostochiensis</i> , <i>G.pallida</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
		Patates kök ur nematodları (<i>Meloidogynechitwoodi</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
		Patates güvesi (<i>Phthorimaeaeoperculella</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
		<i>Epitrixsimilaris</i>	Keşif
3	Polifag	Turunçgil uzun antenli böceği (<i>Anoplophorachinensis</i>)	Keşif
4	Meyve	Çiçek ve meyve monilyası (<i>Moniliniafructicola</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
5	Ceviz	Ceviz güvesi (<i>Erschoviellamusculana</i>)	Keşif
6	Domates (Biber-Marul)	Domates lekeli solgunluk virüsü	Sınırlandırma/Değerlendirme
		<i>Lasioptera</i> sp.	Keşif
		Pepinomosaicvirus	Keşif
		Tomatobrownrugosefruitbomovirus (ToBRFV)	Keşif
7	Zeytin - Bağ	Xylella yaprak yanıklığı (<i>Xylellafastidiosa</i>)	Keşif
8	Hıyar (Kavun-Karpuz-Kabak)	<i>Dacusciliatus</i>	Keşif
9	Turunçgil	Narenciye Yeşillendirme (<i>CitrusGreeningBacterium</i>)	Keşif
		Turunçgil Sarı Damar Açılması Virüsü Citrus	Keşif
		YellowVeinClearing Virüs (CYVCV)	Keşif
10	Asma	CandidatusPhytoplasma vitis (FlavescenceDoreePhytoplasma-FD),	Keşif
		CandidatusPhytoplasma solani (Boisnoir-BN)	Keşif
11	Mısır	Batı mısır kök kurdu (<i>Diabroticavirgifer</i>)	Keşif
		Güz Tırtılı (<i>Spodopterafrugiperda</i>)	Keşif
12	Nar	Narda Bakteriyel Yanıklık (<i>Xanthomonasaxonopodispunicae</i>)	Keşif
13	Karpuz (Kavun)	Karpuz bakteriyel meyve lekesi (<i>Acidovoraxavenaesubsp. citrulli</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
14	Kestane	Kestane gal arısı (<i>Dryocosmuskuriphilus</i>)	Sınırlandırma/Değerlendirme
15	Çam	Çam çirali kanser hastalığı (<i>Gibberellacircinata</i>)	Keşif
16	Çam	Çam solgunluk nematodu (<i>Bursaphelenchusxylophilus</i>)	Keşif
17	Orman – Süs b.	Ani meşe ölümü (<i>Phytophthoraramorum</i>)	Keşif

29 zararlı organizma konukçularının yetiştirildiği alanlarda sürvey çalışmaları yürütülmüştür.

*Zararlı organizmaların tabloda yer almayan diğer konukçularında da surveyler yapılmıştır.

İlimizde 2022 yılında keşif, sınırlandırma ve değerlendirme survey programında yer alan 29 zararlı organizma etmeninde survey çalışmalarına devam edilmiştir.

İl Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüklerinde bitki sağlığı ve survey çalışmalarını yürüten ve KASKs de yetkili 122 adet teknik eleman; konukçunun fenolojisi ve zararlı organizmanın biyolojisine göre uygun dönemlerde, 15 adet grup ve türü içeren konukçuda, 29 karantina etmeni zararlı organizmada alan ve saha kontrolleri, survey çalışmalarını gerçekleştirmiş; surveyler, surveylerde alınan numuneler ve analiz sonuçlarının, KASK Sistemine girişleri yapılarak, Sistemin sürekli güncel olması sağlanmıştır. Bu konuda birimizce verilen eğitim çalışmalarına devam edilmiştir.

İlimizde bu surveyler kapsamında;

1. 29 adet karantina etmeni zararlı organizmalarla ilgili tür bazlı 15 konukçu bitkide, tüm İzmir İlini kapsayan survey çalışmaları yapılmıştır.
2. Bu 15 türe ait üretim alanı TÜİK ten alınarak, ortalama %10'nunda survey çalışması yürütülmesi planlanmış ve bu planlamaya uygun survey gerçekleştirilmiştir.
(Toplam alan :32.430.630,00 da ve Survey yapılan alan:3.296.858,143 da)
3. 1503 parselde survey yapılması planlanmış, 2919 parselde survey çalışması yapılmıştır.
4. KASKs de bulaşık alan tablosunda bulaşık alan bilgileri adet ve da olarak giriş yapılabilmektedir. 2022 Yılında bulaşık alan 517 adet + 306,316 da'dır.
- 5.Toplam 3789 adet numune alınmıştır. Bu numunelerin 66 adedi karantina etmeni zararlı organizmalarla ilgili bulaşık çıkmıştır. Bulaşık alanlarda mevzuata uygun karantina önlemleri alınarak imha çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

4.3.9.4.1. Şarka Virüsü Surveyi

İlimizde 2022 yılında Torbalı, Bayındır, Ödemiş, Menemen ve Selçuk İlçelerinde sert çekirdekli meyve ağaçlarında ve fidanlıklarda etmen tespit edilmiştir. Sharka hastalığının konukçusu olarak üretim yapılan bu ilçelerdeki meyve bahçelerinden ve fidanlıklardan numune alma ve BZMAEM tarafından yapılan analiz işlemleri sonucu mevzuata uygun karantina tedbirleri uygulanmıştır. Fidanlıklarda toplam 53600 adet Şarka virüsü ile bulaşık fidan imha edilmiştir.

4.3.9.4.2. Kestane Gal Arısı ve Turunçgil Uzun Antenli Böceği Surveyi

2022 yılında Ödemiş, Beydağ, Kiraz, Tire, Bayındır, Kemalpaşa, Bergama ve Kınık olmak üzere 8 ilçemize, toplam 48 adet sarı yapışkan tuzakların dağıtımı yapılmış ve surveylere devam edilmiştir. 15-26 Mayıs 2022 tarihinde Orman teşkilatı tarafından Beydağ Çomaklar köyüne kestane plantasyonlarının olduğu alana 1050 civarında kestane gal arısının larva parozitoitiTorymussinensis salımı yapılmıştır. Salım öncesi bulaşık bitki kısımlarının toplanması ve imha edilmesinde orman teşkilatı ile işbirliği yapılmıştır, Survey çalışmaları sonucu Ödemiş İlçesi Bıçakçı mevkiinde 5 parselde, Beydağ İlçesinde ise Erikli mevkiinde 13, tabaklar mevkiinde 3, Çamlık mevkiinde 1, Çomaklar mevkiinde 16 ve Yeniyurtmevkiinde 1 parselde zararlı tespit edilmiş, üreticiler bilgilendirilmiş, karantina tedbirleri uygulanarak, bulaşık lokasyonların koordinatları, faydalı böcek salımında 2022 yılında dikkate alınması için Orman Bölge Müdürlüğü'ne iletilmiştir ve KASK sistemine veri girişi yapılmıştır.

4.3.9.4.3. Turunçgil Uzun Antenli Böceği Surveyi

İlimizde bulunan 30 İlçe Müdürlüğüne yeni mevzuatla ilgili yazışma yapılmış olup, İlçe Müdürlüklerince surveyleri ve KASK(s) sistemine girişleri yapılmıştır. İlimizde henüz zararlı tespit edilmemiştir. İlçe Belediyeleri – Park ve Bahçe Müdürlükleri konu ile ilgili bilgilendirilerek, lifletler teslim edilerek, tutanak tutulmuş; bitki yetiştirme ve depolama alanlarında survey çalışması yapılmıştır. Toplam il genelinde; 2022 yılının ilk altı ayında; 34 ekip, 89 Teknik eleman 974 liflet ve 50 afiş dağıtımı yapmış olup 5.786,014 da alanda survey gerçekleştirmiştir. 2022 yılının ikinci altı ayında ise; 34 ekip, 92 teknik eleman, 743 liflet dağıtmış olup 5.665,314 da' da survey yapılmıştır

4.3.9.4.4. Patateste Karantina Etmenlerinin Takibi Projesi

Proje kapsamında; Patates Sığılı Hastalığı (Synchytriumendobioticum), Patates Kahverengi Çürüklüğü (Ralstoniasolanacearum), Patates Halka Çürüklüğü (Clavibactermichiganensissubsp.

sepedonicus), Patates Kist Nematodları (Globoderarostochiensis ve G. pallida), Patates Güvesi (Phthorimaeoepherusa) ve Patates Kolombiya Kok Ur Nematodu (Meloidogyne chitwoodi) karantina etmeni zararlı organizmalar açısından survey çalışmaları devam etmektedir. 2022 yılında Bakanlık tarafından İzmir’den 100 numune (50 toprak, 50 yumru) alımı istenmiş olup patates üretiminin yoğun olduğu İlçelere numuneler paylaştırılarak, uygun dönemlerde numuneleri alınması ve analiz sonuçlarına göre mevzuat gereği karantina önlemlerinin alınması çalışmaları yürütülmektedir. Toplam 30 yumru numunesi ve 45 toprak numunesi alınmıştır 2022 yılında, 1 numunede Meloidogynespp. (kök ur nematodu) 1 numunede Globoderarostochiensis, (Patates Kist Nematodları) tespit edilmiştir.

4.3.9.4.5. Xylella fastidiosa (Bakteriyel yanıklık) Surveyi

2022 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programı’na göre İlimizden, konukçusu Zeytin’den 5 adet numune, Turuncgilden 3 adet numune ve Süs Bitkilerinden 2 adet numune olmak üzere toplam 10 adet numune Temmuz ve Ağustos aylarında alınarak, KASKs ne girişleri yapılmıştır. Ayrıca BZMAE Konu uzmanları ile İl Müdürlüğümüz teknik elamanları beraber olarak ilimizde konukçu bitkilerden ve bu bitkilerde tespit edilen vektör böceklerden de 10 farklı lokasyondan örnek alınmış ve analiz sonuçlarında, İlimizde henüz etmen tespit edilmemiştir.

4.3.9.4.6. Çiçek ve meyve monilyası (Monilia fructicola) Surveyi

BZMAE Müdürlüğü ile İlimizde etmenin konukçusunun olduğu ilçe müdürlüklerimizce alınması gereken çiçek sürgün ve meyve numune sayıları belirlenmiş bu kapsamda Sürveyler yapılmış olup, KASKs sistemine girişleri yapılmıştır. Tire ve Ödemiş İlçelerinde etmen tespit edilmiş, karantina tedbirleri alınmıştır. 120 gün süreli geçici tavsiye BKÜ listesi ilçe müdürlüklerimize üreticilere iletilmesi amacıyla yollanmıştır. Ayrıca ilimizde faaliyet gösteren soğuk hava depolarına da etmenin depolardada görülmesi nedeniyle gerekli uyarılar ve bilgilendirilmeler yapılmıştır.

4.3.9.4.7. BoisNoir (Bn) ile Flavelence Doree Fitoplazması Surveyi

Sürveyleri yapılarak KASKs sistemine girişleri yapılmıştır. İlimizde henüz etmen tespit edilmemiştir.

4.3.9.4.8. Batı Mısır Kök Kurdu “ARİ ALAN PROJESİ”

2017 yılında mısır üretiminin yapıldığı ilçelerimiz ile Dikili, Alsancak, Çeşme limanları ve Gaziemir havaalanı dahil toplam 32 tuzak (besin, feromon ve renk) mısır üretim alanlarına asılmış olup, zararlı tespit edilmediğinden; İzmir “Batı Mısır Kök Kurdu konusunda “ARİ ALAN” ilan edilmiştir.

2022 yılında, 21 ilçemize 33 adet tuzak dağıtımı ile survey çalışmalarına devam edilmiş olup, tuzaklarda zararlıya rastlanılmadığından Batı Mısır Kök Kurdu ile Ari alan statümüz devam etmiştir.

4.3.9.4.9. Sebze Survey Etmenleri

Bakteriyel Solgunluk ve Patates Kahverengi Çürüklüğü (R.solanacearum), Karpuz Bakteriyel Meyve Lekesi Hastalığı (A. avenaesubsp. citrulli), Lasiptera sp., Domates Lekeli Solgunluk Virüsü, Tomatobrownrugosefruit tobamovirus (ToBRFV), Pepinomosaic virüs ve Docusciliatus; Sebze Survey Etmenleri açısından, fideliklerde sebze fidesi kontrolleri yaparken makroskobik incelemeler yapılmakta, makroskobik olarak semptomlarla karantina etmeni zararlı organizma tespitinde veya herhangi bir şüpheli semptom gözlemlendiğinde numune alınarak mikroskobik, Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünce yapılan analizi sonucu, mevzuat gereği karantina önlemleri ve imha işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Kış aylarında seralarda ihracatlık ve iç piyasaya sebze üretimi (özellikle domates) yapan firmalarda ve tüm sezon boyunca örtüaltı ile açık alanda yetiştirilen sebzelerde survey ve kontrol çalışmaları yapılmıştır.

İlçe Müdürlüklerinden görev alanı içerisinde üretim yapan Fide Üreticisi Firmalardan, özellikle bu virüslerin konukçusu sebze fidelerinin üretildiği dönemde her tür ve çeşide ait bir partiden bir numune olmak üzere, her firmadan yıl içerisinde farklı tarihlerde 3 defa numune alınması istenmiş ve numuneler alınarak, analiz sonucu gerekli çalışmalar yürütülerek, KASKs’ne girişleri yapılmıştır. Analiz sonucu karantina etmeni tespit edilen fideler imha edilip karantina önlemleri alınarak, sonucu KASKs’ne işlenmiştir.

Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından 08.06.2022 tarihinde online ortamda, Tomatobrownrugosefruit tobamovirus (ToBRFV) ile ilgili çalışmaya; 11.08.2022 tarihinde yine online ortamda Bakanlık tarafından düzenlenen Karantina Etmenleri ile ilgili yapılan eğitime İl ve İlçe

Müdürlüklerimizde görev yapan konu ile ilgili teknik personelin katılımı sağlanmıştır.

Pepino Mozaik Virüsü, Domates Kahverengi Kırıyık Meyve Virüsü ve Domates Lekeli Solgunluk Virüsü ile ilgili Bakanlığımız tarafından gönderilen lifletler ve tekrar aynı konularda İl Müdürlüğümüzce de 5.000'er adet bastırılan lifletler; hem tüm İlçe Müdürlüklerine dağıtılmış hem de öncelikle geçtiğimiz yıllarda ilimizde bu zararlı organizmaların tespit edildiği alanlar taranarak, üreticiler ve bu alanların bulunduğu mahallelerdeki muhtarlar bilgilendirilmiş, mevzuatlardan ve lifletlerden birer adet teslim edilerek ve tutanak tutulmuştur.

İlimizde faaliyette bulunan sektör ile ilgili fide üreticileri, örtüaltı sebze üreticileri, ihracat yapan firmalar, sözleşmeli üretim yaptırarak (salça fabrikası, konserve fabrikaları, baharat fabrikası, sebze kurutarak ticaretini yapan firmalar vb.) sebze işleme yapan firmalar gibi tüm paydaşlar İl ve İlçe Müdürlüğü teknik personelinin ortak çalışmaları ile bilgilendirilme çalışmaları ve yılsonu konu ile ilgili geri dönüş çalışmaları yapılmıştır. Mevzuatlar ve Survey Talimatlarına uygun surveyler ve bilgilendirme çalışmaları devam edilerek, yapılan surveyler görevli teknik personeller tarafından KASKs'ne girilmiştir.

Tomatobrownrugosefruitobamovirus(ToBRFV) (Domates Kahverengi Kırıyık Meyve Virüsü) ve **Tomatospottedwilt virüs** (Domates Lekeli Solgunluk Virüsü)İlimizde Örtü altında ve açıkta, domates ve biber üretimi yapılan alanlarında tespit edilmiş, karantina tedbirleri uygulanarak, KASKs'ne girişleri yapılmıştır.

4.3.9.5. İhracat İş ve İşlemleri

Yedi ilçemizde ihracat işlemlerinde yetkilendirilmiş 23 Ziraat mühendisi inspektör görev yapmaktadır.

4.3.9.5.1. İlçelere Göre İnspektör Dağılımı Cetveli

İlçe	İnspektör Sayısı (adet)
Ödemiş İlçe Müdürlüğü	4
Seferihisar İlçe Müdürlüğü	2
Selçuk İlçe Müdürlüğü	5
Torbalı İlçe Müdürlüğü	4
Bayındır İlçe Müdürlüğü	2
Bergama İlçe Müdürlüğü	3
Dikili İlçe Müdürlüğü	3
Toplam	23

4.3.9.5.2. Düzenlenen Bitki Sağlık Sertifikası Miktarı

2022 yılında toplam 11.800 adet Bitki Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir. En fazla BSS Torbalı ilçemiz tarafından 6738 adet (%57,3), en az Bayındır ilçemizde 209 adet (%1,9) olarak düzenlenmiştir.

BSS Miktarına Göre İlçelerin Sıralaması

İlçe	Bitki Sağlık Sertifikası Miktarı (adet)	% Oran
Torbalı	6.768	57,3
Selçuk	1.656	14
Ödemiş	987	8,4
Seferihisar	1.233	10,4
Dikili	460	3,9
Bergama	488	4,1
Bayındır	209	1,9
Toplam	11.800	100

4.3.10. Tarım Bilgi Sistemi ve Tarımsal Destekleme Rakamları

- Türkiye’de tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik olarak çiftçilere ait tarımsal faaliyetlerin kayıt altına alınması amacıyla 2002 üretim yılından itibaren PC/web üzerinden Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kullanılmaya başlanmış olup 2014 yılından itibaren TBS sistemi üzerindeki ÇKS modülü üzerinden iş ve işlemler yürütülmektedir.
- TBS sistemi ÇKS, TÜKAS, ÖKS, İyi Tarım Bilgi Sistemi, OTBİS, İVA, Süt Kayıt Sistemi, CBS, LABBİS, Gübre Kayıt Sistemi gibi alt modüller içermektedir.
- Mevzuatımız; 2014 yılından önce ÇKS 16 Nisan 2005 tarihli Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği ile yürütülen işlemler, 27 Mayıs 2014 ve 29012 sayılı Resmi Gazetede tarihinde çıkan ÇKS Yönetmeliği, 23 Eylül 2022 tarihli 31962 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle yürütülmeye devam edilmektedir.
- 23 Eylül 2022 tarih 31962 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik değişikliği ile 01.10.2022 tarihinden itibaren e-Devlet kapısı üzerinden ÇKS başvurusu yapma imkanı getirilmiş ve 2023 üretim yılından itibaren ÇKS başvurusu süresi 1 Eylül - 31 Aralık olacak şekilde 4 ayla sınırlandırılmıştır.
- 2022 yılında, 2021 yılı üretimi yapan ÇKS ‘ye kayıtlı ve destekleme başvurusu yapan çiftçilerin normal, fark 1, fark2,fark3 destek ödemeleri ve 2022 üretim yılı sertifikalı tohum kullanım desteği ve ek girdi desteği de dahil olmak üzere için toplam 33 destek ödeme döneminde 28 destekleme kalemi için icmal işlemler tamamlanmış, 2022 üretim yılı ürünleri için de MGD (Hububat) , Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği, Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele (Açık alan) ve TMO Alım Primi Destekleri olmak üzere 9 ödeme dönemi için 5 destekleme kalemi işlemleri tamamlanmış olup 2022 yılı destek ödemeleri devam etmektedir.
- 2022 yılı içerisinde 26 İlçe sınırlarında toplam 91 görev çalışması yapılmış olup, görev konusu işletmeler ve arazi kontrolleri ile çiftçi görüşmeleri yapılmıştır. ÇKS ve desteklemeler kapsamında üretici alanları ve ürünleri kontrol edilmiş, sorun görülen alan ve ürünler için İlçe Müdürlükleri uyarılmıştır.
- Pamuk alanlarının Bakanlık Uydu görüntüsü kontrolü sonrasında itirazların kontrolü ile birlikte, 2022 üretim sezonu için arazi kontrolü ile Bergama, Foça, Menemen ve Torbalı da toplam 6 Çırçır işletmesi ziyareti yapılarak rekolte, hasat, maliyet ve görüş alış verişinde bulunulmuştur.
- Zeytin alanlarının kontrolleri yanında Aliağa, Bayındır, Bergama, Güzelbahçe, Foça, Kemalpaşa, Menemen, Menderes, Seferihisar, Tire, Torbalı ve Urla ilçelerinde olmak üzere 15 adet zeytin sıkım tesisi ziyaretleri yapılmış, hasat, verim, maliyet ve piyasa çalışmaları yapılmıştır. Tesislerde sıkımı yapılan zeytinlerin tasiriye faturaları, satış faturaları, müstahsillerle ilgili işletme sorumlulukları firma yetkilileri ile görüşülmüş sorun ve çözümler aktarılmıştır.
- 2021 Yılında Küçük Aile İşletmesi yapan çiftçilerimizden üretimi beyan edilen alan ve ürünler örnekleme üzeri kontroller yapılmıştır.
- Sertifikalı Fide/fidan Kullanımı desteği yapan çiftçilerimizin kapalı bahçe olarak beyan ettikleri alanlar ve ürünler denetlenmiş ve gelişimleri kontrol edilmiştir.
- Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen ürünlerin alan bazlı en düşük ve en yüksek verimlerin TBS’ye işlenmesi yapılmıştır. Tarım Havzalarında olmayan ve üretimi yapılan ürünlerin havzalarına eklenmesi yapılmıştır.
- Tarım Havzaları Daire Başkanlığınca yürütülen “Ürün Masaları projesi” kapsamında çiftçi görüşmeleri yapıldı. İzmir ilimizin spesifik ürünleri olan **İncir, Kayısı, Kiraz, Mandalina, Mısır(dane), Pamuk, Patates, Üzüm ve Zeytin/Zeytinyağı** ürünlerinin vejetatif gelişimleri, hasat öncesi ve hasat sonrası pazarlama durumu, maliyet hesaplamaları konusunda tüccar, işletme sahipleri, sıkım tesisleri, çırçır işletmeleri, bağcılık işletmeleri ile görüşülerek, piyasa analizleri yapılmış, acil durumların Bakanlık yetkililerine bilgilendirmeleri yapılmıştır. Bakanlık Pamuk Koordinatörü ile pamuk üretim alanları gezilmiş üreticilerle görüşmeler, çırçır işletme ve ELİDAS Lisanslı depoculukla görüşmeler yapılmıştır.

- Örtüaltı Kayıt Sistemi ile ilgili olarak İlçe genelinde veri girişlerinin kontrolleri, sistemsel sorunların çözüm ve ilçe personellerine ilgili eğitimler verilmiştir. Örtüaltı Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilerimizden örnekleme usulü kayıtlar, sera, ürün ve arazi incelemeleri yapılmıştır. Bakanlık çalışması içerisinde SeraKimliklendirme çalışmaları yapılarak İlimiz seraları kayıt altına alınmaya başlanmıştır.
- Verim Kaybı ve Kuraklık Desteklemesi ile ilgili olarak Kemalpaşa ve Menderes İlçelerimizde gerçekleşen kuraklık nedeniyle; yem bitkisi amacıyla ekilenler hariç olmak üzere, ÇKS ye kayıtlı olarak 2021 yılında kuru şartlarda ekilen arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf, mercimek, nohut ürünlerini eken ve bu ürünlerinde %30 ve üzeri verim kaybı olan çiftçilerin incelemeleri Bakanlık Denetçileri ile birlikte yapılmış ve ödeme icmalleri oluşturularak ödemeleri yapılmıştır.
- DİTAP (Dijital Tarım Pazarı) konusunda çalışan İlçe personelleri, çiftçilerimiz, işletmeler ve STK'lar bilgilendirilmiş, afiş basımı ve dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca İzmir Tarım Fuarı kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığımızın alanında DİTAP standı açılarak çiftçi ve ziyaretçilere bilgi verilmiştir. İlçe Performans durumları haftalık olarak tablo haline getirilmiş ve takibi yapılmıştır.
- Uzaktan Algılama yöntemiyle ve yerinde kontrollerle Yağlı Tohumlu Bitkiler başta olmak üzere destekleme ödemesi yapılan ürünlerin itirazlı parsellerinin incelemesi yapılmıştır. Bakanlığımızın göndermiş olduğu inceleme sonucu 19.910 parsel ilçelere bildirilerek TBS üzerinden kontrollerin yapılması sağlanmıştır. Ayrıca TBS üzerinden Sentinal Türkiye görüntüleri üzerinden 5 günlük görüntülerin incelenmesi ile ilgili olarak öncelikle Pamuk üretimi yapılan alanların incelenmesi noktasında ilçe personellerine ve toplamda 12 ilçe müdürlüğü personellerine bilgilendirme ve kullanım özellikleri eğitimleri verilmiştir.
- Lisanslı Depoculuk Desteklemesi ile ilgili İşletme ziyaretleri ve ödeme icmal işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele Desteklemesi ve Bombus arısı desteklemesi kapsamında il geneli icmal iş ve işlemleri yürütülmüştür.
- Tarımsal Desteklemelerle ilgili ÇKS verileri ve raporlama çalışmaları yapılarak, üretim planlamaları ve politika oluşturulması amacıyla gerek İl içi gerekse İl dışı toplantılara katılım sağlanarak konu ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.
- Bakanlığımızın kullanımı yapacağı TED Portal Çalışmaları yapılmıştır.

4.3.10.1. Son 4 Yıl ÇKS Kayıtlı Çiftçi-Ekili Alan Tablosu

Yıllar	Çiftçi Sayısı	Ekili Alan (Da)
2020	49.466	2.975.700,00
2021	51.505	2.837.381,00
2022	50.056	2.848.265,00
2023	49.781 *	2.734.489,00

2023 yılı kayıtlarında e-Devlet kapısı üzerinden başvuru yapan 7.901 başvuru onaylanarak ÇKS kaydı yapılmıştır.

4.3.11. Tarla Bitkileri Yetiştiriciliği ve Sağlığı Çalışmaları

4.3.11.1. Tarla Bitkileri Hastalık Ve Zararlıları Çalışmaları

4.3.11.1.1. Buğdayda Süne Mücadelesi Çalışmaları

2022 Yılı Bakanlığımızın bitki sağlığı programı çerçevesinde uygulanan buğdayda süne sürvey çalışmaları, ilimizde 13 ilçede (Aliağa, Bayındır, Çiğli, Dikili, Menemen, Bergama, Torbalı, Menderes, Tire, Foça, Kemalpaşa, Buca ve Kınık) 115 köyde gerçekleştirilmiştir. Bu konuyla ilgili 13 ekipte 39 teknik eleman görevlendirilmiştir.

İlimizde toplam hububat alanı:241.858 dekadır. Sürvey çalışmaları 52.000 dekada yapılmıştır. Süne ilimizde son 3 yıldır düşük seviyelerde görülmektedir. Ergin yoğunluğu görülen (0,8 ve üzeri) 374 dekar alandır (Aliağa ve Buca) Fakat parazitlenme sürveyi sonucunda yumurta parazitlerinin %70,02 oranında olduğu görülmüş olup, kimyasal mücadele yapılmamıştır. Nimfsürveyi de yapılmış olup, nimf sayısı metrekarede ortalama 0,415 adettir. İlimiz 13 ilçemizde 57 adet buğday numunesi alınarak emgi analizi yapılmış olup, emgi analiz sonucu il ortalaması 0,3 bulunmuştur.

İlimizde 2022 yılında buğdayda sarı pas ve Septoria yaprak leke hastalığına rastlanmış yaklaşık 24.200 dekar alanda kimyasal mücadele yapılmıştır.

4.3.11.1.2. Pamuk Hastalık ve Zararlıları, Pamuk Entegre Mücadele Çalışmaları

2022 yılında yaklaşık 331.485 dekar alanda 13 ilçemizde pamuk üretimi yapılmıştır. Menderes, Torbalı, Foça ve Kınık'ta pamuk hastalık ve zararlıları ile ilgili eğitimler düzenlenmiştir. İlaçlamalar zamanında yapılarak yaşanabilecek ekonomik zararların önüne geçilmiştir. Önemli bir zararlı ve hastalık yoğunluğu görülmemiştir. İlimizde ortalama verim 483 kg/da dır.

İlimizde 2022 yılında Pamukta Entegre Mücadele projesi başlamış olup, 8 ilçemizde 48 üreticimizle yürütülecektir. Pamuk üretimi yapılan 13 ilçemize yeşil kurt, pembe kurt ve pamuk yaprak kurdu tuzak ve feromonlarımız verilmiştir, haftalık takipleri yapılmıştır. Bu yıl pamukta yaprak biti, kırmızı örümcek ve yeşil kurda karşı ilaçlamalar yoğun olarak yapılmıştır. Menemen ve Çiğli ilçelerimizin bir bölümünde su sıkıntısı yaşanmıştır. Bu bölgelerde 2 su verilen tarlalarda yaklaşık 200 kg/da verim alınmıştır. 2022 yılında su sıkıntısı yaşanmamış olsaydı dekar verimimizin 600 kg/da civarlarında gerçekleşeceği düşünülmekteydi. Pamuk üreticileri; gezginci arıcılık yapan üreticilerin arılarının zarar görmemesi için, bitki koruma ürünlerinin arıcılık talimatı çerçevesinde kullanılması konusunda uyarılmaktadır.

4.3.11.1.3. Mısır Entegre Mücadele Çalışmaları

Bakanlığımızın 2022 yılı bitki sağlığı programları doğrultusunda Mısırdaki Entegre Mücadele çalışmaları yapılmıştır. Bu yıl 7 ilçemizde (Aliağa, Bergama, Foça, Menemen, Torbalı, Tire, Menderes) 17 köyde 90 üretici ile Mısır Entegre Mücadelesi Projesi yürütülmektedir. Kınık, Dikili ve Bergama ilçelerimizde mısırdaki tohumluk ve silaj yapılan alanlar çoğunluk olduğundan, dane mısır üretimi azalmıştır. İlimizdeki 2022 yılı ortalama verim 1013 kg/da olmuştur. Mısırdaki çalışmalar tamamlanmıştır. Bu yıl önemli bir sorun yaşanmamıştır.

4.3.11.1.4. Patates Entegre mücadele Çalışmaları

Bakanlığımız 2022 yılı bitki sağlığı programı gereğince ilimizde Ödemiş ilçesinde 5 köyde 15 üretici ile 363 dekar alanda Patateste Entegre Mücadele Projesi yürütülmüştür. Yapılan çalışmalar sonrasında önemli bir sorun yaşanmamıştır. 1. ürünlerde dekar verimi ortalama 3488 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Herhangi bir hastalık ve zararlının ekonomik kayıplara yol açmaması için yoğun faaliyetler de bulunulmuştur.

4.3.11.1.5. Devlet Yardımı Mücadelesi (Çekirge)

2022 yılında Ödemiş de Fas Çekirgesi, Tirede Yeşil Çekirge problemi yaşanmıştır. İl Müdürlüğümüz tarafından sağlanan 53 litre BKÜ ile Tirede ve Ödemiş İlçelerimizde toplam 1325 dekar alanda kimyasal mücadele yapılmıştır. Garsiyat alanları mart ayından başlamak üzere kontrol edilecek ve gerektiğinde erken müdahalelerle çözüm sağlanacaktır. 2023 yılında 1100 dekar alanda kimyasal mücadele yapılması gerektiği öngörülmektedir.

4.3.11.1.6. Tarla Faresi Mücadelesi

2022 yılında İlçe Müdürlüklerimiz stoklarında bulunan zehirli yemlerden 150 kg çiftçilerimize eğitim verilerek tutanakla teslim edilmiş. 4500 dekar alanda kimyasal mücadele yapılmıştır. Kemalpaşa ve Bayındır ilçelerimizde daha önceki yıllarda sıkıntı yaşanan köylerde eğitim ve survey çalışmaları devam etmiştir. Ayrıca bu yıl için 200 kg talebimiz olan zehirli yem İl Müdürlüğümüz Döner Sermaye saymanlığı tarafından diğer İl Müdürlüklerinden temin edilmelidir.

4.3.11.1.7. Tarım Alanlarına Zarar Veren Yaban Domuzu Mücadelesi

01.01.2022 ile 31.12.2022 tarihleri arasında 10 ilçede (Seferihisar, Foça, Balçova, Urla, Çiğli, Menderes, Tire, Menemen, Kemalpaşa, Karaburun) 41 kez mücadele amaçlı süreklilik avı yapılmış, 278 adet yaban domuzu vurularak itlaf edilmiştir.

2023 yılında 20 Şubat-15 Mayıs tarihleri arasında süreklilik avı yasağı olduğundan çalışmalara ara verilecektir.

4.3.11.2. Tarımsal Mekanizasyon Çalışmaları

4.3.11.2.1. Biçerdöverle Hububat Hasat Kontrolleri

İzmir ilimizde, Tarım ve Orman Bakanlığının “Biçerdöverle Ürün Hasadında Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Talimatı ” ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunun 3. maddesinin 42,52 ve 83 bentleri gereğince yapılmaktadır.

Hasat hazırlıkları Şubat ayından itibaren başlamakta, Genelde bu hazırlıklar Çiftçi Toplantıları ve Tarla Kontrollerini kapsamaktadır.

Arazide ve Mahalle kahvehanelerinde sohbet şeklinde Tarım Alet ve Makinelerinin güvenli kullanımı hakkında Çiftçilerimize bilgilendirme yapılmaktadır.

Kontrollerde;

1 Koordinatör,

1 Koordinatör Yardımcısı olmak üzere toplam 59 Kontrolör görev almıştır.

2022 Yılı içerisinde 16 İlçede 43.875 Hektar hububat(Buğday, Arpa, Dane Mısır ve Ayçiçeği) ekimi yapılmış olup buğday ve arpa, Dane Mısır ve Ayçiçeği hasadı bitmiştir. Buğday ve Arpa hasadı sırasında 205 Biçerdöver, Dane Mısır ve Ayçiçeği hasadı sırasında 50 Biçerdöverin kontrolü yapılmıştır.

4.3.11.2.2. Anız Yangınları

2022 Yılı içerisinde Valilik tebliği yayınlanarak iliği kurumlara ve İlçe Müdürlüklerine gerekli yazışmalar yapılmış olup 300 adet büyük boy afiş, 300 adet küçük boy el ilanı 2022 yılı içerisinde de İlçe Müdürlüklerine ve Mahalle Muhtarlarına dağıtımı yapılmıştır.

4.3.11.2.3. Makineli Pamuk Hasat Kontrolleri

Kontrollerde;

1 Koordinatör,

1 Koordinatör Yardımcısı olmak üzere toplam 45 Kontrolör görev almıştır.

2022 Yılı içerisinde 13 İlçede 33.148 Hektar pamuk ekimi yapılmış olup, 182.621,4 ton pamuk elde edilmiş olup 172 Adet Pamuk Hasat Makinesinin kontrol sağlanmıştır.

4.3.11.3. Demonstrasyonlar

Genel Müdürlüğümüz Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü(TAGEM) ile Türkiye Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği (TSÜAB) işbirliği ile “ Yerli ve Milli Tohumlarımızın Ulaşmadığı Çiftçi Kalmasın” sloganıyla yola çıkılarak bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol ilimizde Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü koordinatörlüğünde yürütülmekte olup 2021-22 sezonu için proje kapsamında Tire, Menderes, Menemen, Bayındır ilçelerimizde de 5 arpa çeşidiyle 25 dekar, 7 buğday çeşidiyle 35 dekar alanda kurulan demonstrasyonların hasatları yapılarak firma ve Bakanlığımıza gerekli formlar düzenlenerek gönderilmiştir.

2022-2023 sezonu için yine aynı proje kapsamında Tekcan tohumculuğun Armada, Aktane, Hamza çeşitleri, Tekfen tarımın 1016, Trakya tarımın Akmira çeşidi ile Menderes, Bergama, Tire İlçelerimizde demonstrasyonlar kurulmuş ve takip edilmektedir.

Ayrıca Seferihisar Düzce köyü üreticileri ile TAKEK projeleri kapsamında “Ekinezya Yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması projesinin 2.yıl takipleri yapılmıştır.

2022 -2023 sezonunda uygulanmak üzere hazırlanan proje ile Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü ile birlikte Kayra, Efe ve Meltem buğday çeşitleri ile 4000 dekar alanda 100.000 kg tohum dağıtılmış ekimler yapılmıştır. Gelişim ve hastalık zararlı kontrolleri devam etmektedir.

4.3.11.4. Çiftçi Toplantıları

Programa göre bazı toplantılara gerekli katılım sağlanarak İlçe Müdürlüklerinde yapılması sağlandı. Toplantı konuları aşağıda sıralandığı şekilde ele alınmıştır;

- Yerli tohumların Tanıtılması ve Yaygınlaştırılması Programı
- Sertifikalı tohum kullanımının önemi

4.3.11.5. Kenevir Ekimi ve Mevzuatı

29.09.2016 Tarihine revize edilen “Kenevir Yetiştiriciliği ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında Ocak ayında İl ve İlçe görevli personeller belirlenerek Valilik onayı alınmış ve Bakanlığımıza bildirilmiştir. 2022 yılı başvuru süreci İl ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yürütülmüş ve 1 Nisan itibarıyla sonlandırılmıştır. 2022 yılı ilk 6 aylık kaçak ekim ve izinli üretimlere ait veriler Bakanlığımıza gönderilmiştir. İkinci 6 aylık veriler ilçe müdürlüklerimizden gelmeye devam etmektedir. Ocak 2023 ay sonu itibarıyla bakanlığımıza bildirilecektir. Menderes ilçemizde toplam 10 dekar alanda izinli ekim yapılmıştır. Hasatları tamamlanmıştır.

4.3.11.5.1. Kenevir tespit işlemleri

İlimiz Merkez ve İlçelerinde 2022 yılı ilk 6 ayında güvenlik güçleri tarafından ele geçirilen ve teknik personelimiz tarafından raporlandırılan (36 adet) kenevir bitki sayısı 10.603 kök olup Bakanlığımıza raporlanmıştır.

4.3.11.6. Diğer Faaliyetler

- Tarla Bitkileri Birimi olarak İl Müdürlüğümüze gelerek bilgilendirme talep eden çiftçilere yetiştiricilik konusunda teknik bilgiler verilmiştir. Gerekğinde arazilerinde ekim, dikim yöntemleri uygulamaları teknik olarak gösterilmektedir.

-Geçmiş dönemlerde demonstrasyon çalışmalarına katılan çiftçiler ziyaret edilerek çalışmaların sonuçları alındı ve tarla bitkileri yönünden hangi konulara ihtiyaç duyulduğunun tespiti yönünde araştırmalar yapıldı.

- Tarla Bitkileri Hastalık ve Zararlıları Grubuna çalışmalarında yardım ve destek olacak çalışmalar yürütülmektedir.

- 379 sayılı Milli Emlak Genel Tebliği kapsamında “Tıbbi Aromatik Bitkiler ile Süs Bitkileri Yetiştiriciliği” yapmak üzere hazine arazilerinin kiraya verilmesi işlemleri Süs Bitkileri Birimi ile birlikte yürütülmektedir. 2022 yılında Çeşme ilçemizde 2, Seferihisar İlçesinde 3 , Güzelbahçe İlçemizde 2 parsel için gerekli inceleme değerlendirme ve puantaj işlemleri yürütülmüş ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne teslim edilmiştir.

-CİMER işlemleri birimimizden yürütülmekte olup yıl boyunca 182 başvuru alınmış, değerlendirilmiş 72 tanesicevaplanmış, diğerleri ilgili birimlere havale edilmiştir.

4.3.12. Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Sağlığı Ve Yetkilendirme Çalışmaları

Süs Bitkileri Birimi, 18 Haziran 2015 tarih 33645811-020/30142 sayılı Müdürlük onayı ile Müdürlüğümüz Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesi bünyesinde kurulmuştur. Süs bitkileri faaliyetleri; 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu”nun; 15. Maddesi’nin 10. bendi, 17. Maddesi’nin 1. bendi, 31. Maddesi’nin 1. ve 3. bendi, 32. Maddesi’nin 1. ve 2. bendi ve 38.

Maddesi'nin 1. bendi'nin f ve h fıkrası ve 5553 sayılı "Tohumculuk Kanunu" kapsamında değerlendirilmektedir.

4.3.12.1. Gerçekleştirilen Çalışmalar

5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ve 5553 sayılı "Tohumculuk Kanunu" 'a bağıntılı olarak 30 Nisan 2015 tarihinde uygulamaya konulan "Süs Bitkileri Ve Çoğaltım Materyallerinin Üretimi ve Pazarlamasına Dair Yönetmelik" ve "Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı (2019/1)" mevzuatına göre; il içi ve il dışı süs bitkileri üretim ve pazarlama faaliyetinde bulunan işletmelerin; üretim alan kontrolleri, yetkilendirme çalışmaları (Süs Bitkisi Üretici Belgesi ve Süs Bitkileri Üretim İşletmesi Kapasite Raporu), yıllık üretim kontrolleri ve vejetasyon kontrolleri yapılmaktadır. Kontroller sonucunda; il içi işletmeler için "Süs Bitkisi Üretici Belgesi" ve "Süs Bitkileri Üretim İşletmesi Kapasite Raporu", il dışı işletmeler için "Süs Bitkileri Üretim İşletmesi Kapasite Raporu" ile birlikte işletmelerin resmi olarak kayıtlı olduğu Tarım İl Müdürlüğü'ne rapor düzenlenmektedir. Ayrıca, yıllık üretim kontrolleri sonucunda "Yıllık Denetim Tutanağı" ve vejetasyon kontrolleri sonucunda "Vejetasyon Kontrol Tutanağı" düzenlenmektedir. Ayrıca, CITES (Nesli Tehlike Altında Olan Bitki ve Hayvan Türlerinin Korunması Sözleşmesi) kapsamında kontrollü üretimi yapılması zorunlu olan Aloessp., Rhipsalisssp. Opuntiasp. ve Cereusssp. türlerinin ve Salep orkidelerinin yumru üretimi için üretim kontrolleri düzenli olarak yapılmakta ve kontroller sonucunda "Dikim Raporu", "Üretim Raporu" ve "Hasat Raporu" düzenlenmektedir. Ayrıca, süs bitkisi amaçlı tohumluk üretimi yapılan Lisianthus ve Ayçiçeği türleri için üretim kontrolleri düzenli olarak yapılmakta ve kontroller sonucunda "Üretim Raporu" düzenlenmektedir. Gerçekleştirilen kontroller sonucunda, İşletmelerin ilgili mevzuata aykırı hareket etmeleri tespit edilmesi halinde; 5996 sayılı Kanun ile 5553 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde cezai hükümler uygulanmaktadır.

Yetkilendirme çalışmaları dışında, Tarla Bitkileri Birimi ile birlikte, 379 Sayılı "Milli Emlak Genel Tebliği" kapsamında, Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü ve İlçe Milli Emlak Müdürlüklerinden gönderilen başvuru dosyalarının puanlanma, sıralama ve hak sahibini belirleme çalışmaları yürütülmüş ve önceki yıllarda Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü ve İlçe Milli Emlak Müdürlükleri tarafından kiralanmış olan üretim alanlarının üretim faaliyetleri yerinde kontrol edilerek konuyla ilgili "Tutanak" düzenlenerek imza altına alınmıştır. Ayrıca, süs bitkileri ile ilgili gerçekleştirilen toplantılar, çalıştaylar, eğitim ve proje çalışmaları da birimin sorumluluğu altında yürütülmektedir.

2022 yılında, mevzuat kapsamında; 01.01.2022-30.12.2022 tarihleri arasında 40 adet "Yeni Belge", 30 adet "Belge Yenileme" olmak üzere toplam 70 adet "Süs Bitkisi Üretici Belgesi", 90 adet "Süs Bitkileri Üretim İşletmesi Kapasite Raporu", üreticilerin üretim alanlarının yerinde kontrolleri yapıldıktan sonra düzenlenmiştir. 2022 yılı itibarıyla dış mekan süs bitkisi üretim faaliyetinde bulunan üreticilerimiz İl müdürlüğü ve ilçe müdürlüğü kontrolörleri tarafından 258 adet "Yıllık Denetim" gerçekleştirilmiş olup, mevzuata uygun üretim yapmayan üreticilere mevzuatla ilgili bilgilendirme yapılarak faaliyet alanlarına ilişkin yapmaları gerekenler anlatılmıştır. İlimizde toplam 284 adet "Süs Bitkisi Üreticisi Belgesi" düzenlenmiş olup, kooperatifler, dernekler, birlikler dahil toplam 1.601 adet kayıtlı süs bitkisi üreticimiz mevcuttur.

2022 yılında CITES (Nesli Tehlike Altında Olan Bitki ve Hayvan Türlerinin Korunması Sözleşmesi) kapsamında kontrollü üretimi yapılması zorunlu olan Aloe türleri için 4 adet, Rhipsalis türleri için 1 adet, Phalaenopsis hybrid orkide türleri için 2 adet, Anthurium andreaeanum için 1 adet ve Cactus türleri için de 1 adet olmak üzere toplam 9 adet "Üretim Kontrolü" gerçekleştirilmiş olup, kontrol sonucunda 9 adet "Üretim Kontrol Tutanağı" düzenlenmiştir. Ayrıca, firmanın ihracat yapabilmesi amacıyla gerekli "CITES Belgesi" ni alabilmesi için Aloe türleri için 3 adet, Rhipsalis türleri için 1 adet, Phalaenopsis hybrid orkide türleri için 1 adet ve Cactus türleri için 1 adet olmak üzere toplam 6 adet "Üretim Raporu" düzenlenmiştir. Bunlara ilaveten, kontrollü üretime tabi ve süs bitkisi amaçlı Ayçiçeği, Lisianthus, Sanpathians, Lantana angelonia, petunia ve Calibrochoe türlerinin tohumluk üretimi için üretici firmanın üretim alanında 10 kez üretim kontrolü yapılmış ve kontrol sonucunda 10 adet "Üretim Kontrol Tutanağı" ve 6 adet "Üretim Raporu" düzenlenmiştir. Yeni üretim yetkisi verilen ve üretime devam eden, denetimleri tamamlanan işletmeler takip edilmekte olup, il genelinde konuyla ilgili çalışmalar devam etmektedir. 2023 yılında mümkün olduğunca çok daha fazla yıllık denetim yapılarak kayıt altında olmayan üreticilerin kayıt altına

alınması hedeflenmektedir. CITES kapsamındaki türlerin üretim kontrolleri ve yukarıda bahsedilen tüm çalışmalar düzenli bir şekilde yerinde yapılmaya devam edilecektir.

4.3.12.2. Palmiye Kırmızı Böceği Surveyi

İlimizde başta Çeşme, Urla, Selçuk, Menderes, Seferihisar olmak üzere 27 İlçe zararlı ile bulaşıktır. Beydağ, Bergama ve Kınık İlçelerinde yapılan survey çalışmalarında henüz bir bulaşıklık tespit edilmemiştir. Bulaşıklık ve yoğunluk her geçen gün artmaktadır. İzleme amaçlı tuzak ve feromon dağıtımı, alan taraması, tespit çalışmaları ve bilgilendirme çalışmaları ile surveylere devam edilmiş, yoğunluğa göre ilaçlama ve imhalar; özel mülk sahipleri ve Belediyeler tarafından konudan sorumlu İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri gözetiminde yapılmıştır.

İmhalar böceğin diapoz (uyur) dönemi olan hava sıcaklığının 12 °C altında seyrettiği kış aylarında (Kasım ortalarından – Mart Ayı sonuna kadar) yapılmaktadır. 2022 yılında imha çalışmaları yapılmış olup, ilimizde 2020-2022 yılları arasında gerçekleştirilen imha miktarları aşağıdaki tabloda verilmektedir. 2023 yılında da konudan sorumlu İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri ile ortak survey ve imha çalışmalarına devam edilecektir.

2020-2022 Palmiye Kırmızı Böceği (Rhynchophorus ferrugineus) İmha Miktarları

S. No	İLÇE ADI	2020	2021	2022	TOPLAM	S. No	İLÇE ADI	2020	2021	2022	TOPLAM
1	Aliağa	176	53	18	247	16	Karabağlar	---	---	63	63
2	Balçova	2	12	4	18	17	Karşıyaka	5	8	21	34
3	Bayındır	8	---	5	13	18	Kemalpaşa	---	1	---	1
4	Bayraklı	20	4	7	31	19	Kınık	---	---	---	---
5	Bergama	---	---	---	---	20	Kiraz	---	---	---	---
6	Beydağ	---	---	---	---	21	Konak	---	56	3	59
7	Bornova	17	71	17	105	22	Menderes	51	18	---	69
8	Buca	37	66	62	165	23	Menemen	---	13	---	13
9	Çeşme	---	---	---	---	24	Narlıdere	15	9	15	39
10	Çiğli	483	910	482	1875	25	Ödemiş	3	1	---	4
11	Dikili	---	---	---	---	26	Seferihisar	20	18	12	50
12	Foça	---	---	---	---	27	Selçuk	2	5	---	7
13	Gaziemir	---	---	8	8	28	Tire	20	42	3	65
14	Güzelbahçe	15	8	1	24	29	Torbalı	13	40	2	55
15	Karaburun	7	8	2	17	30	Urla	---	---	---	---
Toplam								894	1.343	725	2.962

4.3.12.3. 2021-2022 Yılları Arasında Gerçekleştirilen Çalışmalar

Gerçekleştirilen Çalışmalar	2021	2022	AÇIKLAMA
Süs Bitkisi Yeni Belge	22	40	Süs bitkileri sektöründeki olumlu gelişmeler nedeniyle ilimizdeki kayıtlı yeni üretici sayısında artış olmuştur.
Süs Bitkisi Belge Yenileme	12	30	Müdürlüğümüz tarafından verilen belgeler 5 yıl geçerli olup, süresi dolan üreticiler belgelerini rutin olarak yenilemektedir.
Süs Bitkisi Kapasite Raporu	34	90	Mevzuat gereği 70 adet il içi kayıtlı üretici ve 20 adet il dışı kayıtlı üretici olmak üzere 90 adet üreticinin “Kapasite Raporu” Müdürlüğümüz tarafından düzenlenmiştir.
Yıllık Denetim	201	258	İlimizde toplam 284 adet “Süs Bitkisi Üreticisi Belgesi” mevcuttur.
Üretim Kontrolü	12	19	<i>Aloessp.</i> (4 adet), <i>Rhipsalis</i> ssp. (1 adet), <i>Phalaenopsis</i> hybrid orkide (2 adet), <i>Anthurium</i> andreaum (1 adet), Cactus türleri (1 adet), Ayçiçeği (1 adet), <i>Lisianthus</i> (1 adet), <i>Sanpathians</i> (1 adet), <i>Lantana angeliana</i> (1 adet), <i>Petunia</i> (3 adet) ve <i>Calibrochoa</i> (3 adet).
Üretim Kontrol Tutanağı	9	19	<i>Aloessp.</i> , <i>Rhipsalis</i> ssp., <i>Phalaenopsis</i> hybridorkidetürleri, Cactustürleri, Ayçiçeği, <i>Lisianthus</i> , <i>Sanpathians</i> , <i>Lantana angeliana</i> , <i>Petunia</i> ve <i>Calibrochoa</i> türleri için.
Üretim Raporu	5	12	<i>Aloessp.</i> (3 adet), <i>Rhipsalis</i> ssp. (1 adet), <i>Phalaenopsis</i> hybrid orkide türleri (1 Adet),Cactus türleri (1 adet), <i>Petunia</i> ve <i>Calibrochoa</i> için (3 adet), <i>Sanpathians</i> ve <i>Lantana angeliana</i> (1 adet), Ayçiçeği (1 adet), <i>Lisianthus</i> (1 adet)
Kayıtlı Üretici Sayısı	1,561	1,601	İlimizde toplam 284 adet “Süs Bitkisi Üreticisi Belgesi” düzenlenmiş olup, kooperatifler, dernekler, birlikler dahil toplam 1.601 adet kayıtlı süs bitkisi üreticisi mevcuttur.
Palmiye Kırmızı Böceği (<i>Rhynchophorusferrugineus</i>) İmha Miktarları	1,343	650	2021-2022 tarihleri arasında ilimizde 1993 adet <i>Phoenix</i> ssp. (Yalancı Hurma) ağacı Palmiye Kırmızı Böceği (<i>Rhynchophorusferrugineus</i>) zararı nedeniyle imha edilmiştir.

4.4. HAYVAN SAĞLIĞI VE YETİŞTİRİCİLİĞİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Hayvan sağlığı ve hayvan refahının korunmasının yanı sıra, güvenilir gıda temini ve hayvan ve ürünlerinden insanlara ve hayvanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması amacıyla, il çapında hazırlanan plan, program ve projeleri uygulamak, hayvan hastalık ve zararlılarına karşı koruyucu hizmetleri yürütmek, tedavilerini yapmak, kontrol etmek, denetlemek,
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak hayvanların tanımlamak, tescil etmek, kayıt altına almak, ildeki hayvan hareketlerini kontrol etmek,
- Yurtiçi ve yurtdışı hayvan ve hayvansal ürünlerin hareketlerinin kontrolü ile canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ithalat ve ihracatlarında Bakanlık ile ilgili işlemleri yürütmek,
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslar doğrultusunda hayvan hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek, koruyucu ve tedavi edici hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek, hayvan refahını sağlayıcı çalışmalarda bulunmak, hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek,
- Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- Hayvan sağlığı, teşhis, tedavi ve koruyucu hizmetler alanında faaliyet gösteren, kişi, kurum ve kuruluşlar ile hayvan-hayvansal ürün, üretim, satış, kesim ve eğitim, araştırma yerleri ve barınakların durumları ve faaliyetlerinin kaydını tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak, faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- İldeki damızlık hayvanların sağlık kontrollerini yapmak,
- Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesi, yetkili oldukları hususlarda denetlemek.
- Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- Bakanlığın belirlediği hayvan ıslah programını ilde uygulamak, izlemek.
- Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin, teknik yönden kontrolünü yapmak,
- Bakanlığın belirlediği çerçevede, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar gerçekleştirmek, bunları denetlemek,
- İlde hayvansal üretimin artırılmasına ve pazarlanmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- Hayvancılık projeleri ile ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek,
- Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- Kurulmak istenen hayvancılık tesislerinin izin ve tescil işlemlerini yapmak, izlemek ve denetlemek,
- Hayvancılık üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak.
- Su ürünleri işleme yerlerinin onay işlemlerini gerçekleştirmek ve denetlenmek, p) (Ek. 19/8/2015 tarihli ve 35 sayılı Olur) Su ürünleri satış yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.
- İnsan tüketimi amacıyla kullanılmayan hayvansal yan ürünler ve türevleri ile bunlarla iştigal eden işletme ve tesislerle ilgili iş ve işlemleri Bakanlıkça belirlenen esaslar ve yetkiler doğrultusunda yürütmek,
- Kombina ve mezbahalarda görev yapan resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimlerin görevlendirmelerini yapmak, kayıtlarını tutmak ve bunları mevzuatta belirlenmiş görevlerini yerine getirmeleri yönüyle denetlemek.

- Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgi ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

4.4.1. Hayvan Sağlığı Çalışmaları

4.4.1.1. Hayvan Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Programı (2022 yılı)

İlçeler	Şap İB	Şap SB	S. Brucella	LSD	Mavidil	KK Brucella	KK Çiçek	KK Veba	Kuduz
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aliağa	116,99	105,46	88,65	103,22	125,00	61,56	102,13	98,53	140,00
Balçova	85,71	50,00	25,50	40,29	0,00	100,00	37,50	100,00	133,33
Bayındır	100,33	101,12	50,02	69,57	156,10	100,00	100,00	106,25	66,67
Bayraklı	60,80	48,08	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	64,71	162,50
Bergama	100,14	100,00	56,92	102,13	100,00	100,00	142,00	102,06	100,00
Beydağ	111,08	100,00	51,17	88,33	0,00	0,00	0,00	127,27	81,85
Bornova	103,03	85,19	56,00	84,85	106,67	100,00	0,00	118,89	485,71
Buca	99,11	98,67	76,48	96,67	0,00	36,53	0,00	120,00	600,00
Çeşme	96,75	98,14	0,00	106,42	0,00	38,89	0,00	85,31	100,00
Çiğli	100,00	100,00	60,00	100,00	0,00	100,00	100,00	100,00	125,00
Dikili	112,56	100,84	68,93	98,60	96,55	88,53	142,89	91,00	176,00
Foça	91,14	93,33	35,50	66,73	0,00	100,00	0,00	100,00	100,00
Gazimur	100,00	98,33	54,00	87,50	0,00	100,00	0,00	100,00	171,67
Güzelbahçe	100,00	100,00	20,00	100,00	0,00	125,00	0,00	91,00	100,00
Karabağlar	110,00	105,00	92,31	100,00	0,00	100,00	0,00	103,08	583,00
Karaburun	104,17	106,38	100,00	92,59	0,00	97,50	0,00	102,38	140,00
Karşıyaka	106,95	104,32	120,00	101,60	0,00	100,00	100,43	103,97	692,00
Kemalpaşa	100,77	99,53	40,34	90,24	0,00	87,17	0,00	89,44	88,00
Kınık	91,38	90,99	92,86	76,35	96,00	64,67	81,00	94,29	129,75
Kiraz	90,51	94,80	42,21	65,05	0,00	200,00	0,00	99,10	100,00
Konak	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	108,50
Menderes	95,51	90,71	71,95	68,04	0,00	95,00	0,00	92,77	105,80
Menemen	103,33	100,56	42,32	94,44	90,80	89,00	109,20	100,00	100,00
Narlıdere	124,32	77,78	90,00	45,95	0,00	100,00	0,00	79,47	490,00
Ödemiş	98,66	97,47	52,46	42,87	105,08	79,47	100,00	98,73	75,10
Seferihisar	83,87	77,36	39,04	98,15	0,00	114,09	0,00	118,97	194,40
Selçuk	94,88	101,09	92,40	92,77	100,00	100,00	133,33	105,00	100,00
Tire	94,78	97,33	37,62	80,31	136,33	100,00	0,00	113,11	42,00
Torbalı	86,88	85,68	85,44	58,54	0,00	81,45	0,00	104,44	130,29
Urla	100,00	103,00	89,20	153,08	0,00	97,00	0,00	99,76	91,67
TOPLAM	96,86	96,77	50,25	69,03	113,30	86,25	105,54	100,58	124,66

4.4.2 Sevk Edilen Hayvanların Kontrolü

4.4.2.1. İlimizden Diğer İllere Sevk Edilen Hayvanların Sağlık Kontrolü

2022 yılında İlimizden 16.534 adet büyükbaş, 43.307 adet küçükbaş, 97.642 adet arılı kovan, 37 tane tek tırnaklı, 325 adet domuz muayene edilerek “Hayvan Sevklerine Mahsus Yurt İçi Veteriner Sağlık Raporu” düzenlenerek sevk edilmiştir. 2.536 adet raporla kanatlı hayvan sevk edilmiştir.

4.4.2.2. İlimizden Diğer İllere Sevk Edilen Hayvansal Maddelerin Sağlık Kontrolü

2022 yılı içinde ilimizden diğer illere;

- 10.535.080 kg. Sığır Eti,
- 114.616 kg Küçükbaş hayvan eti,
- 206.170 kg Bal
- 142.587 kg bağırsak, 279.001 kg hayvansal yağ muayene edilerek

“Hayvan Maddelerinin Sevkine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu” düzenlenerek sevk edilmiştir.

4.4.2.3. Diğer İllerden İlimize Sevk Edilen Hayvan Sayıları

2022 yılında İlimize 53.481 adet büyükbaş, 208.991 adet küçükbaş, 28.910 adet arılı kovan, 19 tane tek tırnaklı, 3 tane deve, 1.053 tane tavşanımsı hayvan, 1200 kg kurbağa, 182.213.462 adet canlı kanatlı hayvan, 39.736.226 adet dömlü yumurta, 360.000 kg salyangoz diğer illerden sevkli olarak gelmiştir.

4.4.2.4. Diğer İllerden İlimize Sevk Edilen Hayvansal Madde Miktarları

14.696.451 kg sığır eti 3.794.472 kg küçükbaş hayvan eti, 207.706 kg bağırsak, 4.449.488 kg hayvansal yağ, 467.689 kg bal diğer illerden ilimize gelmiştir.

4.4.2.5. Yasal Yaptırım

2022 yılında, İlimizde 5966 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun 36. maddeleri gereğince; 41.087 baş hayvana yönelik olmak üzere 1.788 adet bildirim ve hareket açısından idari ceza uygulanmıştır. Toplam ceza tutarı 1.166.639 TL dir

Ayrıca safkan Arap/İngiliz atlarının soy kütüğüne kaydı için 25 kişiye ve 4 adet su ürünleri tesisine İdari Para Cezası Kararı düzenlenmiştir.

4.4.2.6. Hayvan Pazarlarının Kontrolü

İlimizde: Ödemiş İlçesinde 500 büyükbaş 250 küçükbaş hayvan kapasiteli Cumartesi günü faaliyetli; Tire İlçesinde 40 büyükbaş 700 küçükbaş hayvan kapasiteli Salı günü faaliyetli; Bergama İlçesinde 300 büyükbaş 900 küçükbaş hayvan kapasiteli Pazartesi günü faaliyet gösteren hayvan pazarı bulunmaktadır. Bu yerlerin yıllık kontrol ve denetimleri her biri için ikişer kez uygulanmıştır.

4.4.2.7. Evcil Tırnaklı Hayvan ve Kanatlı Eti Üreten İşletme Kontrol Hizmetleri

İlimizde İşletme Onay Belgesi almış toplam 19 adet kırmızı et kesimhanesi, 8 adet kanatlı hayvan kesimhanesi bulunmaktadır. Kırmızı et kesimhanelerinden 5 tanesi Küçük Kapasiteli Kesimhanedir. 2022 yılında Şube Müdürlüğümüz tarafından ilimizde faaliyetini sürdüren evcil tırnaklı hayvan kesimhanelerinde 47 adet, kanatlı kesimhanelerinde 22 adet denetim yapılmıştır.

Ayrıca kesimhaneler, görevli resmi veteriner hekimler tarafından 5996 sayılı kanun ve buna bağlı çıkarılan ikinci mevzuatlar çerçevesinde uygun faaliyet gösterip göstermedikleri konusunda her gün tetkik edilmekte ve kesime gelen hayvanların antemortem - post mortem muayeneleri yapılmaktadır.

Kırmızı Et Kesimhaneleri	Günlük Kapasitesi	
Mezbaha Adı	Büyükbaş (Adet/Gün)	Küçükbaş (Adet/Gün)
İzmir Büyükşehir Belediyesi-Kiraz Mezbahası	8	24
S.S.Hıdırlık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi-Ulamış Şubesi	8	24
Beydağ Belediye Başkanlığı-Beydağ Belediye Mezbahası	8	24
Aliağa Bircan Et Mezbahası	8	24
Aliağa Güven Et Mezbahası	8	24
S.S. Halilbeyli Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	72	70
Ulukent Hayvancılık Et Entegre Tesisleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	300	1.600
Çoban Et Entegre ve Hayvancılık Tesisleri-Mehmet Ali SÖNMEZ	320	560
Pınar Entegre Et ve Un San. A.Ş. Kemalpaşa	400	1.600
İzmir Badem Et Gıda Tarım Ürünleri Turizm İnşaat Ve Malzemeleri Hayvancılık Sanayi Ticaret Ltd. Şti.	640	960
Efkar Tav. Yem Gıda Soğ. Hava Depo İşl. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. Kemalpaşa Şb. Kombina İşl.	270	700
İzmir Büyükşehir Belediyesi- Bergama Kesimhanesi	150	250
İztarım Eğitim Kurumları Danışmanlık Tarımsal Üretim Satış Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	300	700
İzmir Büyükşehir Belediyesi-Urla Mezbahası	20	50
Bayındır Mezbaha İşletmeciliği Et ürünleri Hay. Taş. San. Ve Tic. Ltd. Şti. (TAMAY ET)	144	560
Uzunay Et ve Et Ürünleri Mezbahası	40	80
İzmir Büyükşehir Belediyesi-Tire Mezbahası	15	32
İzmir Büyükşehir Belediyesi-Türkelli Mezbahası	50	100
Toplam	2.761	7.382

Kanatlı Kesimhaneleri		
İlçe	İşletmeci	Kapasite (Günlük Saat/Adet)
Kemalpaşa	Banvit Tavuk	10.500
Kemalpaşa	Kesimhane Çıkma Tavuk	3.125
Kemalpaşa	Abaloğlu-Lezita Tavuk	24.000
Kemalpaşa	Ege-Tav Tavuk	6.000
Kemalpaşa	Pınar Hindi	900
Kemalpaşa	Banvit Hindi	900
Bornova	Kral Tavuk	2.500
Bornova	Or-Tav Bildircin-Gezen Tavuk	1.546 adet bildircin/gün, 5000 adet tavuk/ay, 5000 adet ördek veya kaz/ay
Toplam		(Or-Tav hariç) 47.925

4.4.2.8. Hayvan Sağlığı İle İlgili Diğer Çalışmalar

4.4.2.8.1. Poliklinik ve Klinik Ruhsatlandırma İşlemleri

İlçe Adı	VETERİNER KLİNİK / HASTANE			
	2021 Denetim Sayısı	2022 Denetim Sayısı	Klinik/Poliklinik Sayısı (Güncel)	Hastane Sayısı (Güncel)
Aliağa	8	7	9/1	
Bayındır	23	10	27	
Balçova	16	22	12	
Bayraklı	33	29	21/2	
Bergama	26	24	26	
Beydağ	9	9	9	
Bornova	26	63	27/2	1
Buca	30	45	29/3	2
Çeşme	5	6	6	
Çiğli	9	9	10	1
Dikili	3	5	9	
Foça	13	22	10	
Gazimir	12	23	10/1	1
Güzelbahçe	12	11	11	
Karabağlar	16	35	17/2	
Karaburun	1	1	1	
Karşıyaka	66	80	79/3	
Kemalpaşa	10	8	10	
Kınık	7	8	8	
Kiraz	30	44	41	
Konak	42	48	42/1	
Menderes	15	15	15	
Menemen	13	20	19	
Narlıdere	6	10	10	
Ödemiş	39	39	37/4	
Seferihisar	15	19	12	
Selçuk	10	5	6	
Tire	32	30	44	
Torbalı	20	19	21	
Urla	12	0	25	2
Toplam	559	666	593/19	7

4.4.2.8.2. Ulusal Kalıntı İzleme Programı

“Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler İle Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik” kapsamında ; 2022 yılı Ulusal Kalıntı İzleme Planı, hayvan türlerine göre belirlenen madde ve ürün grupları ile bu maddelerin kalıntılarının varlığının tespiti için toplam 3.294 adet numune test amacıyla alınarak analizlerinin yapılması amacıyla GTHB’nin yetkilendirdiği laboratuvarlara gönderilmiştir.

Bu ürün gruplarından;

- Kanatlı için alınan numune sayısı : 1525
- Süt için alınan numune sayısı : 212
- Kırmızı Et için alınan numune sayısı : 476
- Yumurta İçin alınan numune sayısı : 82
- Su ürünleri için alınan toplam numune sayısı : 993
- Bal için alınan toplam numune sayısı : 6

Alınan numune sonuçlarına göre 1 adet kanatlı, 1 kırmızı et ve 1 adet süt numunesinde ilaç kalıntısı tespit edilmiş ve geri izleme çalışmaları tamamlanmıştır.

4.4.2.8.3. Ev ve Süs Hayvanı Satış Yeri Denetim ve Ruhsatlandırma İşlemleri

2021 Yılı içerisinde 37 adet ev ve süs hayvanı satış, üretim, eğitim ve barınma yerine çalışma izin belgesi düzenlenmiş ve ruhsat başvuru denetimleri İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilmiştir. İlçe Müdürlüklerimiz tarafından toplam 175 adet yıllık denetim gerçekleştirilmiştir.

4.4.2.8.4. At Hastalıkları ve Kimliklendirme

İlimizde kimliklendirilmiş ve TÜRKVET’de kayıt altına alınmış olan tek tırnaklı hayvan sayısı 1665 adettir.

İlimiz Çeşme 1, Buca ilçemizde 6, Dikili ilçemizde 1, Kemalpaşa ilçemizde 10, Foça ilçede 4, Menderes ilçemizde 11 ve Urla ilçemizde 12, Torbalı İlçemizde 4, Ödemiş ilçemizde 2, Kınık İlçemizde 1, Bayındır İlçemizde 2, Tire’de 3 olmak üzere toplam 63 Safkan Arap ve İngiliz atı işletmesi bulunmaktadır. Türkiye Jokey Kulübüne ait Torbalıda 1 aşım istasyonumuz yer almaktadır. Bu işletmelerde ve Türkiye Jokey Kulübü Şirinyer Hipodromuna ait pansiyonlarında toplam 5900 baş safkan Arap ve İngiliz atı bulunmaktadır. Hayvan Sağlığı Şubesinde tay tescil işlemleri, damızlık Belgesi düzenleme, damızlık vize işlemleri, don değişikliği, kayıp pedigrisi işlemleri, yıllık aşım bildirimleri, 2. Mikrochip işlemleri, ihracat ve ithalat gibi işlemler yapılmaktadır. 2022 yılı toplam 552 tay tescil müracaatı olup 411 baş tayın tescili yapılarak pedigrileri çıkartılmıştır. 762 baş attan Durin, Ruam, EVA, SalmonellaAbortusEquie hastalıkları için kan alınarak kan serumu gönderildi. Bunlardan yeni damızlık olan 134 baş kısrağa/aygıra damızlık belgesi düzenlenmiştir. 762 baş kısrağın/aygırın damızlık vizesi yapılmıştır.

Bakanlığımız ve Türkiye Jokey Kulübü arasındaki sözleşme gereği işletmelerindeki atların aşıları Türkiye Jokey Kulübüne ait At Hastanesi tarafından yapılmaktadır.

Safkan harici Tek Tırnaklı olarak da 1.395 adet at, 298 adet eşek ve 7 adet katır kimliklendirilerek kayıt altına alınmıştır. Bu kapsamda Ruam hastalığı yönünden 1.402 adet hayvana mallein testi uygulanmıştır.

4.4.2.8.5. Damızlık Küçükbaş Hayvan Yatırım Projeleri

2022 yılı çalışmaları devam etmektedir.

4.4.2.8.6. Suni Tohumlama Çalışmaları

E-İslah kayıt sistemine göre; 2022 yılı içinde 295.762 adet suni tohumlama yapılmıştır.

4.4.2.8.7. Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmeleri Denetimleri

İl genelindeki, Kuluçkahane İşletmelerinde yapılan denetimlerde 2022 yılı ilk 12 ayında; toplam 260 adet besi yeri, 234 adet çevresel swap, 195 kabuk altı embriyolu yumurta, 195 adet canlı civciv örneği, kuluçka makinesinden 3.250 gr yumurta kabuğu kırığı numunesi alınmış olup, 13 adet kuluçkahane denetimi yapılmıştır. 13 Adet Kuluçkahane sağlık sertifikası düzenlenmiştir.

Damızlık Kanatlı İşletmelerinde yapılan denetimlerde; 51.560 adet kan serumu, 6.210 adet kloakalswap, 3.105 tracheal swap, 207 çorap swap örneği alınmış olup, 40 adet damızlık kanatlı işletmesi denetimi yapılmıştır. 266 adet sağlık sertifikası düzenlenmiştir.

Ticari etlik ve yumurtacı işletmelerde 549 adet denetim yapılmıştır.

4.4.3. Hayvan ve Hayvansal Ürünler İhracatı ve İthalatı

4.4.3.1. İhracat İşlemleri

2022 yılında toplam 412.879.014 Amerikan Doları değerinde hayvan ve hayvansal ürün ihracatı gerçekleşmiştir. Bu ihracatlar için 9.056 adet Veteriner Sağlık Sertifikası, 609 adet ihracat izin belgesi düzenlenmiş ve 164 adet ihracat numunesi alınmıştır. Hayvansal ürün ithalatı amacıyla 51 adet kontrol belgesi onaylanmıştır.

4.4.3.2. İthalat İşlemleri

2022 Yılında İlimize 949 baş damızlık sığır, 809 küçük baş, 3.303 baş besilik sığır ve 10 baş damızlık safkan İngiliz atı ithalatı gerçekleşmiştir.

4.4.3.3. Su Ürünleri İhracatı

2022 yılında 84.371.450 kg su ürünü ihraç edilmiş olup, ticari değeri 704.402.639 Amerikan Doları'dır. Düzenlenen ihracat veteriner sağlık sertifikası 14.601, alınan ihracat numune sayısı 227 adettir. Ayrıca 329 adet İthalat Kontrol Belgesi düzenlenmiştir.

4.4.3.4. AB'ye Süt Ürünleri İhraç Eden İşletmeler

- Pınar Süt Mamülleri San. A.Ş. – Bornova
- Reha Süt Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. – Tire
- Dimes Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Kemalpaşa
- Sütaş – Tire

4.4.4. Denetim ve Numune Alma Faaliyetleri

Şube Müdürlüğü Denetim / Kontrol Faaliyetleri	2021	2022
Şikayet Denetimi (Alo Gıda, Cimer, e-mail vb.)	88	91
Rutin Denetimler	1.595	1.610
Uygulanan İPC Karar Sayısı	19	29
İPC Tutarı (TL)	288.857	600.474
Numune Sayısı (Denetim, Kontrol, İthalat vb.)	88.651	95.720
Kalıntı İzleme Numuneleri	3.308	3.294

4.4.5. Hastalıktan Ari İşletmeler ve AB Onaylı Süt Çiftlikleri

4.4.5.1. Hastalıktan Ari Büyükbaş Hayvancılık İşletmeleri

2022 yılı içinde İlimizde bulunan hastalıktan ari işletme sertifikasına sahip 55 adet büyükbaş ari işletmede 12.327 adet sağmal hayvandan günlük 395 ton/gün ari süt elde edilmiştir. 3 adet küçükbaş ari işletmede 1.166 adet sağmal hayvandan 1.500 lt./gün ari süt elde edilmiştir.

Sıra	İlçe	İşletme Sahibi
1	Bayındır	Hüseyin AKURT
2	Bayındır	2K Süt ve Süt Ür. San. Tic. A.Ş.
3	Buca	Adil DEMİR
4	Bergama	Ak-Ar Süt Ve Tar. Ür. Hay. Gıda Tur. İnş. Nak. Tek. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti.
5	Bergama	Süt Kardeşler Süt Ve Süt Ür. Tar. Hay. Gıda Nak. İth. İhr. San. Ve Tic. A.Ş.
6	Bergama	Celal Yalçın Sal
7	Bergama	Celalettin Kayalar
8	Bergama	Gonca Dinçel
9	Foça	Dvd Tarım Hayvancılık Ve Gıda San.Vetic.Ltd.Şti.
10	Foça	Emre Vural
11	Foça	Taze Süt Ve Süt Ürünleri Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
12	Foça	İbrahim Halil Gültekin
13	Foça	Adil Aka Tarım Ürünleri Hayvancılık Yem Gıda Hafriyat Nakliyat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
14	Foça	Tanju SAVAŞAN
15	Kemalpaşa	Melih Kırkpınar Süt Ürünleri Hayvancılık Gıda Tarım İnşaat Turizm Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
16	Kemalpaşa	Agrotek Ticaret Ve Pazarlama-Çiğdem Yüngül-Ömer Yüngül Adi Ortaklığı
17	Kiraz	Ki-Baş Makina Gıda İnşaat Tarım Hayvancılık Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
18	Kiraz	Av-Va Özel Eğitim Rehabilitasyon Gıda Zirai İlaç Hayvancılık İnşaat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
19	Kiraz	Adnan Özdoğan
20	Menderes	Münir Akçaoğlu
21	Menderes	Mehmet Fikret Ürücü
22	Menderes	CactusFarms Hayvancılık Ve Turizm İşletmeleri Ticaret Sanayi Anonim Şirketi
23	Menderes	Süleyman Deniz
24	Menemen	Bahri Özdoğan
25	Menemen	Odtim İnşaat Tarım Orman Ve Hayvancılık Madencilik Sanayi Ticaret Limited Şirketi.
26	Menemen	Yonca Hayvancılık Yem Tarım Ürünlerisan.VeTic.Ltd.Ş.
27	Menemen	İbili Tarım Ürünleri Hayvancılık Makina Ve Isı Sanayi Ticaret Limited Şirketi
28	Menemen	Doruk Tarımsal Ürünler Hayvancılık Gıda Ürünleri Su Ürünleri Seracılık Arıcılık Üretim Pazarlama İç Ve Dış İthalat Ve İhracat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
29	Menemen	Malkoç Odun Kömür.Day.Tük.Mal.Gı.Hay.Nakınş.San.Tic.Ltd.Şti.
30	Menemen	Ümit Turizm Tekstil Gıda Hayvancılık Tarım Ticaret Ve Sanayi Limited Şirketi
31	Menemen	Ata-Fen Veteriner Malz.Hayvan.Pazarla.San.VeTic A.Ş
32	Menemen	İnceoğlu Tarım ÜrünleriHayv San Ve TicLtd Şti.
33	Menemen	Borat Madencilik Turizm İnşaat Tarım Hayvancılık Süt Ürünleri Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi

Sıra	İlçe	İşletme Sahibi
34	Menemen	Altıntaş Gıda Turizm Tarım Hayvancılık San.VeTic.Ltd.Şti.
35	Ödemiş	Ayhan Özen
36	Seferihisar	Süleyman Ballı
37	Selçuk	İbrahim Kocabaş
38	Tire	Rıza Kargın
39	Tire	Titar Hayvancılık Tarım Gıda İthalat İhracat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
40	Tire	Ulukartal Tarım Gıda Hayvancılık Turizm İnşaat Gemi Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
41	Tire	Çetinel Kardeşler Tarım Hayvancılık İplik Çırçır Nakliye Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
42	Tire	Defne Tarım Hayvancılık Gıda Ür.VeTic.A.Ş.
43	Tire	Tire Sezen Sondaj Ve Tarım Hayvancılık Ticaret Limited Şirketi
44	Torbalı	Peynirci Mehmet Güzel Süt Ve Gıda Ürün HayvİnşTurzTicLtd Şti
45	Torbalı	Erdal Zeyrek
46	Torbalı	By Toprak İnşaat Tarım Hayvancılık Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
47	Torbalı	Nse Gıda Tarım Hayvancılık Temizlik Hizmetleri Ve Danışmanlık Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
48	Torbalı	Ng Güleç Tarım Ve Hayvancılık Besicilik Gıda Nakliyat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
49	Torbalı	Mehmet Akbıyık
50	Torbalı	Recep Alper Erkin
51	Torbalı	Cansuyu Hayvancılık Tarım Gıda İthalat İhracat Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
52	Torbalı	Yaşam Organik Süt Canlı Hayvan Ve Hayvansal Ürünler Gıda Tarım Turizm Sanayi Ve Tic.Ltd.Şti.
53	Torbalı	Nejat Karagözoğlu
54	Torbalı	Daydan Tarım Ve Gıda Ürünleri Paz.San.VeTic.Ltd.Şti.
55	Urla	Emay Hayvancılık Besicilik Ve Makinaları San.Tic.Ltd

4.4.5.2. Hastalıktan Ari Küçükbaş Hayvancılık İşletmeleri

Sıra	İlçe	İşletme Sahibi
1	Menemen	Esat Ersoy İnşaat Petrol Ürünleri Tarım Ürünleri Hayvancılık Gıda Nakliye Taahhüt Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
2	Kemalpaşa	Yeşilköy Beyaz Keçi Çiftliği
3	Menderes	Bon Sc Tar. Gıda Hayvancılık San. Tic. Ltd. Şti.

4.4.5.3. AB Onaylı Süt Çiftlikleri

2022 Yılı İçinde İlimizde Bulunan AB Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına Sahip 19 Adet Büyükbaş İşletmede 8.538 Adet Sağmal Hayvandan Günlük 287 Ton/Gün AB'ye İhraç Edilecek Kalitede Süt Elde Edilmiştir. 1 Adet AB Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına Sahip Küçükbaş İşletmede, 1.000 Adet Sağmal Hayvandan 1.200 Lt./Gün AB'ye İhraç Edilecek Kalitede Süt Elde Edilmiştir.

Sıra	İlçe	İşletme Sahibi
1	Bergama	Süt Kardeşler Süt Ve Süt Ür. Tar. Hay. Gıda Nak. İth. İhr. San. Ve Tic. A.Ş.
2	Foça	Dvd Tarım Hayvancılık Ve Gıda San.VeTic.Ltd.Şti.
3	Foça	Taze Süt Ve Süt Ürünleri Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
4	Kemalpaşa	Melih Kırkpınar Süt Ürünleri Hayvancılık Gıda Tarım İnşaat Turizm Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
5	Kemalpaşa	Agrotek Ticaret Ve Pazarlama-Çiğdem Yüngül-Ömer Yüngül Adi Ortaklığı
6	Kiraz	Ki-Baş Makina Gıda İnşaat Tarım Hayvancılık Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
7	Menderes	CactusFarms Hayvancılık Ve Turizm İşletmeleri Ticaret Sanayi Anonim Şirketi
8	Menemen	Odtim İnşaat Tarım Orman Ve Hayvancılık Madencilik Sanayi Ticaret Limited Şirketi.
9	Menemen	Ata-Fen Veteriner Malz.Hayvan.Pazarla.San.VeTic A.Ş
10	Ödemiş	Ayhan ÖZEN
11	Tire	Titar Hayvancılık Tarım Gıda İthalat İhracat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
12	Tire	Defne Tarım Hayvancılık Gıda Ür.VeTic.A.Ş.
13	Tire	Çetinel Kardeşler Tarım Hayvancılık İplik Çırçır Nakliye Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
14	Torbalı	By Toprak İnşaat Tarım Hayvancılık Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
15	Torbalı	Nse Gıda Tarım Hayvancılık Temizlik Hizmetleri Ve Danışmanlık Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi
16	Torbalı	Cansuyu Hayvancılık Tarım Gıda İthalat İhracat Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
17	Torbalı	Yaşam Organik Süt Canlı Hayvan Ve Hayvansal Ürünler Gıda Tarım Turizm Sanayi Ve Tic.Ltd.Şti.
18	Torbalı	Recep Alper Erkin
19	Torbalı	Daydan Tarım Ve Gıda Ürünleri Paz.San.VeTic.Ltd.Şti.
20	Kemalpaşa	Yeşilköy Beyaz Keçi Çiftliği

Kedi, köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi işlemi:
İlimizde Aralık 2022 sonu itibarı ile 119.704 adet kedi köpek ve gelincik kayıt altına alınmıştır.

4.5. BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır;

- Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiricilik ile pazarlanmasına, balıkçı barınakları ile balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek,
- Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirleyerek, bu alanlarda koruyucu tedbirleri almak,
- Su ürünleri üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak.
- Su ürünleri ile ilgili inceleme, değerlendirme çalışmaları yapmak, Bakanlığın belirlediği esaslar dahilinde ve yetkisi ölçüsünde ilde her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun üretim alanları ve balıkçı barınaklarına ilişkin esasları, üretim araçlarının asgari vasıf ve şartlarını kiralama ve kullanılma esaslarını üretim alanlarının kiralatılmasını ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak su kaynaklarının kirlenmesini önleyecek ve su ürünlerini korumaya yönelik tedbirler almak,
- Amatör ve ticari balıkçılık ile ilgili düzenlemeleri, gerekli işlem ve denetlemeleri yapmak,
- Akarsu ve kuru dere yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin su ürünlerini korumak adına çevresel etki değerlendirme çalışmalarını yürütmek,
- Alıcı ortam su kirliliği çalışmaları, atık su kirliliği denetimi işlemleri gibi koruyucu ve sürdürülebilir su üretimini sağlayıcı işlemler yapmak,
- Görev alanı ile ilgili bilgi ve yeni teknolojileri balıkçılara ve su ürünleri yetiştiricilerine ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek,
- Balıkçılar ve diğer sektör paydaşları için eğitim programlarını ve projeleri uygulamak,
- Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,
- Av kotalarının takip ve denetimini yapmak
- Su ürünleri istihsalinde bulunacak gemiler ve kişiler için ruhsat tezkerelerini, avlanma izinlerini düzenlemek, ruhsat tezkerelerinin vize işlemlerini yapmak,
- Yasa dışı, kayıt dışı ve düzensiz avcılığın önlenmesine yönelik olarak, deniz ve içsu alanlarında, karaya çıkış noktalarında, toptan ve perakende satış yerlerinde kontrol ve denetim faaliyetlerinde bulunmak,
- Yasak vasıta ve usullerle yapılacak araştırmalar için verilen iznin, uygulamasını takip ve kontrol etmek.
- Nesli tehlikede olan türlerin ticareti ile ilgili işlemleri yürütmek,
- Su ürünleri ile ilgili menşe ve nakil belgelerini düzenlemek veya düzenletmek ve denetlemek,
- İlçelerden gelen bilgiler ve talepler göz önünde bulundurularak balıklandırma ihtiyacının teminine yönelik işlemleri yürütmek,
- Çevre dostu üretim modellerinin uygulanmasını sağlamak,
- Balıkçılık idari binalarının işletilmesini sağlamak,
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

4.5.1. Su Ürünleri Ruhsatlandırma

1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca Balıkçı Gemileri, Gerçek Kişiler ve Tüzel Kişiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi düzenlenmektedir.

	Gerçek Kişi	Tüzel Kişi	Gemi	Amatör
Geçerli Ruhsat Sayısı	6.862	-	1.765	10.984

Ruhsatlandırma Verileri	2022
Gemiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi (Satış)	381
Gemiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi (Vize)	217
Yardımcı Gemiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi (Yeni)	10
Yardımcı Gemiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi (Vize)	8
Gerçek Kişiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi (Yeni)	270
Gerçek Kişiler için Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi (Vize)	1,119
Amatör Balıkçı Belgesi	2.675

Belgelendirme Verileri	2021	2022
Amatör Avcılık Turizm İzin Belgesi	62	55
ÖTV'si İndirilmiş Yakıt Alım Belgesi	342	216

Filodaki Gemilerimizin Boylarına Göre Dağılımı			
Gemi Boyu (m)	Ruhsat Kodu	2021	2022
1- 9,99	D	1.543	1.527
10-11,99	C	102	111
12-14,99	B	74	79
15 ve üzeri	A	45	48
Toplam		1.764	1.765

4.5.2. Su Ürünleri Kontrol ve Denetimleri

	Denetim Sayısı		Verilen Belge (Adet)		Uygulanan Ceza (Adet)		Ceza Tutarı (TL)		El Konulan Av Aracı (Adet)		El Konulan Ürün (kg)		El Konulan Tekne
İlçe	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2022
Aliağa	419	605	80	93	6	4	25.528	17.980	45	6	39	2.048	1
Balçova	319	365	7	19	6	4	12.978	10.100	0	0	0	0	0
Bayındır	59	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bayraklı	41	58	29	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bergama	136	160	31	36	2	0	6.218	0	0	0	0	0	0
Beydağ	15	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bornova	688	600	6	12	0	1	0	7.429	28	0	0	0	0
Buca	2.146	1.450	91	102	35	17	176.742	118.863	0	0	823	16.000	0
Çeşme	279	340	99	80	2	0	7.309	0	0	0	0	0	0
Çiğli	492	520	88	101	6	2	16.037	10.400	6	0	228	54	0
Dikili	380	340	23	15	9	6	36.545	23.545	6	1	3.620	1.500	0
Foça	327	310	35	35	0	5	0	30.755	0	10	0	45	0
Gazimir	104	114	50	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Güzelbahçe	270	328	30	31	1	6	5.455	44.574	0	0	0	0	0
Karabağlar	515	510	96	74	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karaburun	411	370	60	27	12	4	44.673	15.598	2	1	0	1.015	0
Karşıyaka	413	510	155	80	5	8	17.345	66.861	7	2	29	218	0
Kemalpaşa	9	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kınık	22	22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiraz	42	47	34	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konak	589	650	0	0	5	1	27.275	7.429	0	0	36	6	0
Menderes	225	245	78	61	7	7	12.978	126.459	0	2	22	0	0
Menemen	153	195	118	81	8	3	43.640	29.716	1	28	305	50	5
Narlıdere	362	350	25	13	0	1	0	2.971	0	0	0	0	0
Ödemiş	144	110	14	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Seferihisar	512	415	123	102	0	5	0	40.788	0	0	0	65	0
Selçuk	115	148	14	12	2	5	4.036	11.362	1	1	0	0	0
Tire	59	27	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Torbalı	52	41	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Urla	345	372	124	143	22	36	149.300	183.486	3	18	923	2.000	0
Merkez	1.986	1.175	590	1.497	171	235	421.183	560.621	58	89	1.878	7.250	0
TOPLAM	11.629	10.424	2.011	2.675	299	350	1.007.242TL	1.308.937TL	157	158	7.903	30.251	6

4.5.2.1. Su Ürünleri Perakende Satış Yerleri

İlçe	Sayı	İlçe	Sayı
Aliğa	8	Karaburun	5
Balçova	3	Karşıyaka	27
Bayındır	3	Kiraz	1
Bayraklı	8	Konak	31
Bergama	6	Menderes	9
Bornova	13	Menemen	5
Buca	16	Narlidere	6
Çeşme	15	Ödemiş	1
Çiğli	10	Seferihisar	10
Dikili	14	Selçuk	4
Foça	7	Tire	7
Gaziemir	5	Torbalı	8
Güzelbahçe	13	Urla	13
Karabağlar	25	Toplam	273

4.5.2.2. Balıkçı Barınakları

Karaburun'da 7 adet, Çeşme'de 5 adet, Urla'da 5 adet, Aliğa'da 2 adet, Dikili'de 2 adet, Foça'da 2 adet, Güzelbahçe'de 3 adet, Karşıyaka'da 1 adet, Menderes'te 1 adet, Narlıdere'de 1 adet ve Seferihisar'da 1 adet olmak üzere ilimizde toplam 30 adet balıkçı barınağı vardır.

İZMİR BALIKÇI BARINAKLARI			
Karaburun	Yeniliman	Urla	Balıkliova
	Merkez-İskele		Özbek
	Mordoğan 2		İskele
	Saipaltı		Kalabak
	Ambarseki		Çeşmealtı
	Kaynarıpınar-İnecik	Karşıyaka	Bostanlı
	Mordoğan 1	Menderes	Özdere
Çeşme	Merkez	Güzelbahçe	Güzelbahçe 1
	Alaçatı		Yalı
	Dalyanköy		Güzelbahçe 2 (İzmir Bölge)
	Ilıca	Aliğa	Aliğa Merkez
	Çiftlikköy		Çakmaklı
Dikili	Dikili Merkez	Foça	Yeni Foça
	Çandarlı		Foça Merkez
Narlidere	Narlidere	Seferihisar	Sığacık

4.5.2.3. Denetim ve Kontrol Teknesi

Bakanlığımız bütçe imkanları ile denizlerimizde kaçak avcılıkla mücadele amacıyla ihtiyaç duyulan Su Ürünleri Kontrol ve Devriye Gemisi Bakanlığımızca tahsis edilen 2.996.000 + KDV bedelli ihale edilen geminin toplam maliyeti 3.538.744 TL (KDV + İlan bedelleri) dir. İhale sonucu 11 Aralık 2014 yılında inşasına başlanmış, HDPE (yüksek yoğunluklu polietilen) malzemeden imal edilerek, Türk loydu ve Klaslı Marmara denizi, Ege denizi ve İzmir Körfezinde gece ve gündüz 6-7 bofor havada ve 5-6 deniz şartlarında da seyir yapabilecek kuyruk kısmı dahil 17 metre boyunda 4,95 metre eninde 80 cm draft derinliğinde ve 32,5 Knot hızında Iveco C13 ENT M830 marka 2*830 BHP gücünde motorları RollsRoyce/Kamewa FF37 2* Su jeti ile sevk sistemi ve 25 KW Jeneratör 4 mürettebat 2 yolcu kapasiteli (Arpa 72 mil su üstü radarı, Sualtı radarı, Ecdis, Navtex, Ais, Vhf Telsiz, Termal kamera, Otopilot, Gps) gibi seyir teçhizatları ile donatılmış Su Ürünleri Kontrol ve Devriye gemisi REİSBİY yaptırılarak 20 Ekim 2015 tarihinde teslim alınmış olup Marmara Denizi, Ege Denizi ve İzmir Körfezinde 7/24 kaçak avcılıkla mücadele için görevlerine devam etmektedir.

Ayrıca Kontrol-35 ve Piri Reis-4 isimli diğer teknelerimiz de denetim ve kontrol faaliyetlerini yürütmektedir.

4.5.2.4. Diğer Faaliyetler

Orkinos Transfer ve BCD Düzenleme	2021	2022
Transfer Denetimi	52	16
Düzenlenen BCD	492	448

Su Kirliliği Kontrol ve Denetim Sayıları	2021	2022
Su Kirliliği Kontrolü	43	44
Altın Madeni	12	24
Balık Ölümleri	5	1

İzmir İzleme Faaliyetleri Kapsamında Alınan Numune Sayıları	2021	2022
Çift Kabuklu Üretim Alanları İzleme	569	790
Ağır Metal İzleme	39	45

4.5.3. Ürkmez Su Ürünleri Üretim İstasyonu

1993 yılında Su Ürünleri Üretim İstasyonu olarak kurulan tesis DSİ tarafından 2020 Yılında İl Müdürlüğümüze devredilmiştir.. Tesis 30 dönüm alana kuruludur. Mayıs 2021 de 4,1 milyon adet yavru pullu sazan üretilmiştir. 2,3 milyon adedi Çanakkale, Aydın, Manisa, Uşak ve Balıkesir illerine gönderilirken, kalan 1,8 milyon adedi ilimiz sınırlarındaki göl ve barajlara salınmıştır.

Alınan Yumurta Miktarı(Gr)		
2022	Anaç Sağımı	4.700

2022 yılında üretim istasyonunda **4.189.000 adet** yavru balık üretimi yapılmıştır.

Balıklandırma Kapsamında Teslim Edilen İl	Göl ve Gölet Sayısı	Teslimat Miktarı (Adet yavru balık)
Aydın	26	741.000
Balıkesir	32	900.000
İzmir	14	1.658.500
Manisa	16	709.800
Uşak	22	179.700
TOPLAM	110	4.189.000

4.6. KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

4.6.1. Tarımsal Eğitim Ve Yayım Faaliyetleri

4.6.1.1. Eğitim Faaliyetleri

İlçe/Şube Yayım Programları hazırlanırken gerçekçi, ulaşılabilir sayısal hedefler belirlenerek hazırlanmakta, sonraki yıllarda sayısal verilerin hedefine ulaşp ulaşmadığının kontrol edilerek, talimata uygun düzeltmeler yapılmaktadır. İlçe/Şube Yayım Programları ve her üç ayın sonunda gönderilmesi gereken dönem (gerçekleşme) raporları gönderilmektedir. İlçe/Şube Yayım Programına alınan yayım çalışmalarının (demonstrasyon, tarla günü, çiftçi toplantısı, çiftçi kursu, çiftçi inceleme gezisi, panel, konferans, teşvik müsabakası, kitle yayım vasıtaları üretimi) gerçekleştirilmesine özen gösterilmektedir. Herhangi bir nedenle ilgili dönem içerisinde yayım çalışması yapılmaması durumunda gerçekleştirilmeme nedeni, gerekçesi ile birlikte üst yazıyla Şube Müdürlüğümüze bildirilmektedir. Her yayım çalışması için ayrı ayrı bilgi ve takip formu düzenlenmekte, bu formların toplamı dönem (gerçekleşme) raporu olarak tanzim edilmekte, söz konusu bilgi takip formları ilgili İlçe/Şube Müdürlüğünde muhafaza edilmektedir.

İl Müdürlüğümüzün 18 Ekimde başlatmış olduğu Eğitim Seferberliği kapsamında; 220 gündüz ve 217 gece olmak üzere toplam 437 eğitim düzenlenmiş, toplam 9.114 kişi tarımsal üretime yönelik eğitimler ile Bakanlığımız projeleri, desteklemeleri vb. konularda bilgilendirilmiştir. 2021 yılında toplam olarak 1.445 eğitim düzenlenmiş, 27.921 kişi bu eğitimlerden faydalanmıştır.

2021 yılında 402 konuda 32.413 eğitim yayım faaliyeti ile 123.622 çiftçi bilgilendirilmiş olup ilçe müdürlerimiz tarafından 18.686 işletme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

2021 yılında ilimizde 38 farklı konuda Tarla Günü ve Çiftçi Toplantısı ile 56 farklı konuda demonstrasyon gerçekleştirilmiştir.

2022 Gerçekleştirilen Faaliyetler

Faaliyet	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Kadın Katılımcı Sayısı	Erkek Katılımcı Sayısı
Demonstrasyon	41	722	381	341
Tarla Günü	53	1.110	198	452
İnceleme Gezisi	13	173	50	123
Çiftçi Toplantısı	1.948	36.210	9.105	27.105
Çiftçi Kursu	142	6.324	2.938	3.386
Çiftçi ve İşletme Ziyareti	60.757	93.494	29.647	63.847
Konferans, Seminer ve Diğer Faaliyetler	5	686	225	461
Toplam	62.959	138.719	42.544	95.715

2022 Yılında Gerçekleştirilen Demonstrasyonlar

Sıra	Demonstrasyon Konusu
1	Yufka yapımının gösterilmesi demonstrasyonu
2	Zeytinde verim budamasının öğretilmesi demonstrasyonu
3	Narenciye budamasının öğretilmesi demonstrasyonu
4	Zeytinde şekil budamasının gösterilmesi demonstrasyonu
5	Pastörize süten peynir yapımının gösterilmesi demonstrasyonu
6	Reçel yapımının gösterilmesi demonstrasyonu
7	Kirazda budamanın öğretilmesi demonstrasyonu
8	Kirazda Manolya hastalığına karşı ilaçlama zamanının belirlenmesinin gösterilmesi demons
9	Anaokulu öğrencilerine sebze fidanı dikiminin gösterilmesi demonstrasyonu
10	Bağda budamanın gösterilmesi demonstrasyonu
11	Kara mürver dikiminin gösterilmesi demonstrasyonu
12	Zeytinde Yeşil Gübrelemenin gösterilmesi demonstrasyonu
13	Salep dikilişinin gösterilmesi demonstrasyonu
14	Adaçayı Üretimi
15	Alternatif ürün olarak Bozdağ Sivrisi (Adaçayı) yetiştiriciliğini yaylada göstermek
16	Anason Üretimi
17	Arı Otu Yetiştiriciliği
18	Arı Sütü Üretiminin yaygınlaştırılması
19	Asmalarda yaz budamasının gösterilmesi demonstrasyonu
20	Bağda şekil ve verim budamasının gösterilmesi demonstrasyonu
21	Bağda yeşil budamanın öğretilmesi demonstrasyonu
22	Baklagil ve tahıl yem bitkisi karışımları
23	Bal Bitkisi Karabuğday Demonstrasyonu
24	Barista Eğitimi (Demonstrasyon)
25	Blueberry (Maviyemiş) Yetiştiriciliği
26	Ceviz Ağaçlarında Kaolin Uygulaması
27	Ceviz ağaçlarının aşılınması
28	Cevizde Budama Yöntemleri
29	Çilek Üretimi
30	Çörekotu sayısız faydaları Demonstrasyonu
31	Decis Trap tuzakların kullanımının gösterilmesi demonstrasyonu
32	Dijital Toprak Analizi
33	Eski köye yeni bitki yetiştiriciliği kapsamında lale ve zambak soğan dikimi demonstrasyonu
34	Ev koşullarında peynir, zeytin, salamura yaprak yapımı ve pastörizasyon yapımı
35	Fidan Dikimi
36	Genç Çiftçilere Alternatif Ürün Sarı Kantaron Demonstrasyonu
37	Gıdanı Kori Mutfak Atölyesi
38	Gülleci bulamacının yapımının gösterilmesi demonstrasyonu
39	Hijyen şartlarına dikkat edilerek yapılan sağım tekniklerinin gösterilmesi demonstrasyonu
40	İncirde kerevette kurutmanın avantajlarının gösterilmesi demonstrasyonu
41	İnsansız Hava Araçları (İHA) ile Zirai İlaç Uygulamasının gösterilmesi demonstrasyonu
42	İskenderiye Üçgülü yetiştiriciliği Demonstrasyonu

Sıra	Demonstrasyon Konusu
43	Karya buğday çeşit denemesi
44	Keten Yetiştiriciliği
45	Kiraz ağaçlarında budama yöntemlerinin gösterilmesi demonstrasyonu
46	Kiraz sineği mücadelesi demonstrasyonu
47	Kirazda Manolya hastalığına karşı ilaçlama zamanının belirlenmesinin gösterilmesi demonstrasyonu
48	Kuraklığa Dayanıklı Yem Bitkisi AtripleksNitens (Selvi Sirken) Yetiştiriciliği
49	Kuşkonmaz Tarımı
50	Lavanta Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması
51	Mandalinada verim ve kalite kaybının önlenmesinin gösterilmesi demonstrasyonu
52	Narin Eller Bal Saçan Çiçeklere Uzuyor (Arıotu) Demonstrasyonu
53	Okul çağındaki çocuklara kış sebzesi dökümünün gösterilmesi demonstrasyonu
54	Okullara Organik Tarım Bahçesi Hazırlanması
55	Pamuk münavebe bitkileri çeşit denemesi yeşil baklasalkım ve Filiz99 çeşit yetiştiriciliği
56	Pamukta damla sulamanın gösterilmesi demonstrasyonu
57	Passiflora dikimi
58	Sebze yetiştiriciliğinde budama ve terbiye yöntemlerinin gösterilmesi demonstrasyonu
59	Şevketi bostan yetiştiriciliğinde damla sulama yönteminin gösterilmesi
60	Şifalı Dikili (Ekinezya) Demonstrasyonu
61	Şifalı Dikili Lavanta Demonstrasyonu
62	Tarım ve Orman Bakanlığı Antepfıstığı araştırma enstitüsünden getirilen çeşitlerle ilçede tespit edilen uygun üretici ile birlikte örnek antepfıstığı demonstrasyonu
63	Toprak örneği alımının gösterilmesi demonstrasyonu
64	Türkönü mahallesi mera ıslahında gübreleme tekniklerinin gösterilmesi.
65	Üzüm Üretimi
66	Yamanlar domatesinin tanıtılması
67	Yavaş salınlı tablet gübre uygulama demonstrasyonu
68	Yerli silajlık mısır tohumlarının denenmesi ve yaygınlaştırılması
69	Yeşillikte Solarizasyon Uygulaması
70	Zeytin ağaçlarında budama yöntemlerinin gösterilmesi demonstrasyonu
71	Zeytin Hasat Yöntemlerinin gösterilmesi demonstrasyonu
72	Zeytin salamura yapımının gösterilmesi demonstrasyonu
73	Zeytin silkme makinası ile hasadın gösterilmesi demonstrasyonu
74	Zeytin Sineğinde biyoteknik mücadelenin (Mcphail tuzak) gösterilmesi demonstrasyonu
75	Zeytinde budama tekniklerinin gösterilmesi demonstrasyonu
76	Zeytinde şekil ve verim budamasının gösterilmesi demonstrasyonu

2022 Yılında Gerçekleştirilen Tarla Günleri

Sıra	Tarla Günü Konusu
1	Yerli ve Milli buğday tohumunun geliştirilmesi tarla günü
2	İpek böcekçiliği yetiştiriciliği tarla günü
3	Fesleğen Yetiştiriciliği
4	Acem üçgülü yetiştiriciliği
5	Yerli ve milli arpa tohumu geliştirme tarla günü
6	Zeytin sineği ile biyoteknik mücadele yöntemimin gösterilmesi tarla günü
7	Uydudan Takip Sistemi ile Arazi Ürün Kontrolü Tarla Günü
8	Adaçayı üretimi
9	Alternatif ürün olarak değerlendirilen ve doğru bakım ve gübreleme çalışmaları ile örnek kapama bahçe teşkil eden ceviz yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
10	Anason üretimi
11	Aronya yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
12	Ayçiçeği tarla günü
13	Baklagil ve tahıl yem bitkisi karışımları
14	Bamya Yetiştiriciliği
15	Blueberry (maviyemiş) yetiştiriciliği
16	Bouche de Betizac çeşidi kestane yetiştiriciliğinin gösterilmesi
17	Buğday yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
18	Ceviz bahçelerinin tesis edilmesi tarla günü.
19	Coğrafi işaret almış Arslanlar Biberi yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
20	Çeşme kavunu yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
21	Çilek Üretimi
22	Damla Sulama
23	Drenaj uygulanan tarlada drenajın önemini anlatmak amacıyla yapılan ayçiçek hasadının gösterilmesi tarla günü
24	Efsane(İskenderiye) Üçgülü yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
25	Gönüllü Son Hasat Projesi-Kiraz Hasadı
26	Hastalık ve zararlıları ile mücadele sonucu gelişen asmaların çiftçilere tanıtılması tarla günü
27	Hastalık ve zararlılarla mücadele edilerek kurulan kestane bahçelerinin gösterilmesi tarla günü
28	İhracata yönelik kornişan yetiştiriciliğinde pestisist kalıntısının önlenmesinin gösterilmesi tarla günü
29	İncirde hasat ve kurutma tekniklerinin gösterilmesi tarla günü
30	İyi tarım uygulamaları gerçekleştirilen bağda bağ bozumunun gösterilmesi tarla günü
31	İyi tarımda biyoteknik mücadelenin gösterilmesi tarla günü
32	Karya buğday çeşit denemesi
33	Katma değeri yüksek alternatif ürünlerin ikamesi kapsamında salep yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
34	Kavılca Buğdayı Yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
35	Kayısı Hasat Etkinliği
36	Keten Yetiştiriciliği
37	Kıvalı bamya yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
38	Kızılçık yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
39	Kimyon Tarımının yaygınlaştırılması tarla günü
40	Kuraklığa Dayanıklı Yem Bitkisi AtripleksNitens (Selvi Sirken) Yetiştiriciliği

Sıra	Demonstrasyon Konusu
41	Kuşkonmaz Tarımı
42	Mandalina yetiştiriciliğindemikrobiyel gübreleme ile toprağın iyileştirilmesinin gösterilmesi tarla günü
43	Muz yetiştiriciliği hasadı
44	Narda unlu bite karşı biyolojik mücadelenin gösterilmesi tarla günü
45	Organik tarımın tanıtılması tarla günü
46	Örtüaltı çilek yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
47	Pamuk münavebe bitkileri çeşit demnesi yeşil baklasalkım ve Filiz99 çeşit yetiştiriciliği
48	Sakız Enginar yetiştiriciliğinin gösterilmesi Tarla Günü
49	Sakız yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması tarla günü
50	Salçalık domates konusunda yeni hibrit çeşit verimliliğinin gösterilmesi tarla günü
51	Salep Yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
52	Steavia bitkisinin yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
53	Sucahlı kavununun tanıtılması
54	Şeker Otu yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
55	Şeker sorgumu tarla günü
56	Şevketi Bostan yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
57	Tatlı Patates Yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
58	Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü (Lavanta)
59	Üzüm Üretimi
60	Yamanlar domatesinin tanıtılması
61	Yer Fıstığı yetiştiriciliğinin gösterilmesi
62	Yerli kavun çeşitlerinin yetiştiriciliğinin gösterilmesi tarla günü
63	Yerli silajlık mısır tohumlarının denenmesi ve yaygınlaştırılması
64	Yerli ve Milli Çeşitlerin Yaygınlaştırılması ve Verimliliğinin Gösterilmesi Projesi kapsamında ürünlerin gösterilmesi tarla günü
65	Yeşillikte Solarizasyon Uygulaması
66	Zeytinde gübreleme uygulamalarının verime etkisinin gösterilmesi tarla günü
67	Zeytinde verim ve kalite kaybının önlenmesi tarla günü

4.6.1.2. Yürütülen Eğitim ve Yayın Projeleri

4.6.1.2.1. Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi

Bakanlığımız Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı tarafından 2013 yılında hayata geçirilen "Sürü Yönetimi Elemanı Benim" projesi kapsamında; 2020 yılında Covid-19 pandemisinden dolayı yapılmamıştır. 2021 yılında 9 İlçede 11 kurs planlanmış, program dışı kurslarla birlikte 16 kurs düzenlenmiş ve 412 kişi sertifika almıştır.

2022 yılında 22 kurs düzenlenmiş ve 580 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır. Tire ilçe müdürlüğü tarafından düzenlenen online kursa katılan 3.757 kişiden 2.808 kişiye sertifika verilmiştir.

4.6.1.2.2. Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi

10.07.2013 tarihinde imzalanan Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve Bakanlığımız Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı ile Türkiye Ziraat Odaları Birliği arasında Aktif İş Gücü Piyasası Programları İş Birliği Protokolü gereğince;

2021 Yılında 12 İlçede 41 kurs programa alınmış 14 kurs tamamlanmış 308 kişiye sertifika verilmiştir.

2022 yılında çeşitli tarımsal konularda toplam 48 kurs düzenlenmiş, 1.167 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır.

4.6.1.2.3. Süt Ve Sağım Hijyeni Eğitimleri

10 Yıllık Kalkınma Çalışmaları kapsamında Süt Hijyeni ve Süt Sığırcılığında Sağım Hijyeni ve Sanitasyon Eğitimleri yapılmakta olup; 2020 Yılında Dikili İlçemizde 1 kurs açılmış olup; kursa 9 çiftçi katılmıştır. 2021 Yılında 12 İlçede 19 kurs planlanmış, 19 kurs gerçekleştirilmiş ve 318 kursiyer sertifika almıştır. 2022 Yılında 23 kurs düzenlenmiş ve 576 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır. Ayrıca Ödemiş İlçesinde 07.12.2022 tarihinde "Süt ve Sağım Hijyeni Paneli" düzenlenmiştir. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi ile Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümlerinden hocaların katılımı ile gerçekleştirilen panele 357 üretici ve sektör temsilcileri katılmıştır.

4.6.1.2.4. Ödemiş İlçesinde Kadın Çiftçilerle İpekböceği Yetiştiriciliğinin Canlandırılması Projesi

2019 Yılında başlayan Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayın Programında yer alan ve İl Özel Projesi olan "Ödemiş İlçesinde Kadın Çiftçilerle İpek Böceği Yetiştiriciliğinin Yeniden Canlandırılması" projesi kapsamında Ödemiş İlçesi Üçkonak Mahallesi 5 da., Zeytinlik Mahallesi 3,5 da., alana toplam 1.500 adet dut fidanı dikimi gerçekleştirildi. 14 kadın İşkur ortaklı eğitim aldı. Belediyeye ait bina tadilatı yapılarak İpekböceği Evi açılışı yapıldı.

Zeytinlik Mahallesi 5 da. bulunan İpek Böceği Besleme Evinde 15 Nisan 2020 tarihinde Zeytinlik Mahallesi'ndeki 10 kadın çiftçimiz öncülüğünde 7 kutu ipek böceğinin yetiştiriciliği yapıldı. 22 Mayıs 2020 tarihinde gerçekleştirilen hasat şenliği ile kutu başına 47 kilo verim alınarak bölge ortalaması olan 25-30 kilonun çok üzerinde bir verim elde edilmiştir. Proje kapsamında izmir.tarimorman.gov.tr internet adresinde link açılmış olup; 100 adet kitapçık basılarak, dağıtımı yapılmıştır.

2021 yılında ise 5 kadın üreticimiz ipek böceği yetiştiriciliğine devam etmiş ve kutu başı verimi 47,5 kiloya kadar çıkarmışlardır.

2021 yılı İl Özel Projesi olarak sürdürülebilirliği sağlamak için "Küçük Menderes Havzası'nda Üreten Kadınlarla Dokunan İpekler" projesi Kiraz, Beydağ ve Ödemiş İlçelerinde başlanmıştır. Proje kapsamında Kiraz ve Beydağ ilçelerinde toplam 24 kadın üreticiye İpek Böceği Yetiştiriciliği kursu verilmiştir. Ödemiş ilçesi Zeytinlik Mahallesi 5 da. dokuma Evi kurulmuş 5 adet dokuma makinası alınmıştır. Kiraz ve Ödemiş İlçelerinde yaşayan ve projede yer alan 12 kadınıma dokumacılık konusunda var olan soruların yerinde cevaplanabilmesi için Bursa iline teknik gezi düzenlenmiştir.

"Küçük Menderes Havzası'nda Üreten Kadınlarla Dokunan İpekler" projesi kapsamında 23 ve 24 Nisan 2022 tarihinde KOZABİRLİK tarafından Kiraz, Beydağ ve Ödemiş ilçelerinde ipek böceği yetiştiriciliği konusunda eğitim alan ve projeye dahil olan kadınlarımıza toplam 19 kutu ipek böceği yumurtaları teslim edilmiştir. İpek böceğinin yumurtadan kozaya yatmaya kadarki besleme süresi bu 3

ilçede 29 ile 45 gün arasında sürmüştür. Kozaya yattıktan sonra 7 ile 12 gün arasında hasat gerçekleştirilmiştir. Ödemiş'te yapılan ipek böceği yetiştiriciliğinde toplam 225 kilo, kutu başına ise 45 kilo verim alınmıştır. Beydağ'da gerçekleştirilen ipek böceği yetiştiriciliği sonunda 9 kutudan toplam 362 kilo verim alınmış olup kutu başına verim 40 kilo olarak gerçekleşmiştir. Kiraz ilçemizde toplam 69 kilo kutu başına ise sadece 17,5 kilo verim alınmıştır. Proje kapsamında Kiraz ilçesinde kurulan İpek Böceği Besleme Evinde 10 Haziran 2022 tarihinde İlçe Kaymakamı, Belediye Başkanı, İl Tarım ve Orman Müdürü ile diğer konukların katılımıyla Hasat Şenliği gerçekleştirilmiştir.

Ödemiş'te kurulan Dokuma Evinde 14 Kasım 2022 itibarıyla Ödemiş Halk Eğitim Müdürlüğünde görevli Usta Öğreticiler öncülüğünde 12 kadın kursiyerimize “Yöresel Bez Dokuma” eğitimleri başlamıştır. 2021 yılında alınan dokuma makinalarına ek olarak 1 adet dokuma tezgahı, 1 adet çıkırık, 1 adet dikiş makinası, 1 adet ütü, 1 adet ütü masası, 40 kilo renkli ip, 25 kilo 30/2 sık büküm ip ve 5 tezgah için çözgü temini gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Kiraz ilçesinde projeye dahil olan 4 kadın üreticimize 25 adet toplamda 100 adet dut fidanı verilmiştir.

4.6.1.2.5. Bayındır'da Kadınlar Zeytinde Yeni Hasat Teknolojileriyle Tanışıyor Projesi

Projeye 3 Mart 2020 tarihinde Bayındır İlçe Belediye Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilen açılış toplantısı ile başlanılmış; Projede yer alan 16 kadın çiftçinin katılımıyla Ağustos Ayında 2 gün süren zeytinde budama teknikleri, hastalık ve zararlılar ile mücadele, toprak analizi ve gübreleme teknikleri, sulama teknikleri ve makineli hasat konularında bilgi verilmiştir.

Ayrıca proje kapsamında 16 kadın çiftçiye toplamda 400 adet zeytin hasat kasası, 2 adet zeytin hasat makinesi, 16 adet budama makası, 16 adet testere, 32 adet zeytin hasat örtüsü dağıtımı yapılmıştır. 100 adet kitap basımı gerçekleştirilmiştir.

Proje dahilinde gerçekleştirilen sertifika törenine 141 kişinin katılımı sağlanarak, 16 kadın çiftçiye sertifikaları takdim edilmiştir. Proje 2 yıllık olup; bütçesi 29.000 TL.'dir.

İl Müdürlüğümüz ve İzmir Zeytincilik Araştırma Enstitüsü ile ortak olarak 2020 yılında yürütülmeye başlanan “Bayındır'da Kadınlar Zeytinde Yeni Hasat Teknolojileri ile Tanışıyor” Projesi kapsamında Zeytin Yetiştiriciliği konusunda eğitim alan 16 kadınıma Kemalpaşa Araştırma ve Üretim İstasyonuna ve Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsüne teknik gezi düzenlenmiştir. Ayrıca projenin kitapçığı hazırlanarak basıma gönderilmiştir. 2022 Yılı'nın ilk 6 ayında basılan kitapların dağıtımı yapılmıştır.

4.6.1.2.6. Yerli Yerinde Aynısefa Projesi

2021 yılında Bakanlığımız Eğitim Yayın Dairesi, ABC Deterjan Firması ve S.S. Menemen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Kadın üyeleri ile birlikte “Yerli Yerinde Aynısefa” projesi bünyesinde kapama aynısefa bahçesi kurulmuş olup, Kırköy Mahallesi'nde tadilatı yapılan binada Meyve-Sebze Kurutma ve Paketleme Evi için kurutma makinası, ürün yıkama tezgahı ve barkod sistemi alınarak makarna, salça, tarhana, reçel, sirke, domates püresi, Aynısefa Sirkesi ile yağı ve çayı, dut reçeli ve sabun üretimine başlanmıştır. S.S. Menemen Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 18 kadın üyesi olan toplam 40 kadın çiftçimize 9 günlük “Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliği” eğitimi düzenlenmiştir. Ayrıca 10 kadın çiftçimize de “Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar İçin Hijyen Eğitimi” verilmiştir. 15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler gününde proje lansmanı gerçekleştirilmiştir.

4.6.1.2.7. Kız Kardeşim Projesi

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı Koordinasyonluğunda, İl Müdürlüğümüz Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü iş birliğinde Coca-Cola sponsorluğunda 11 Ekim 2021 tarihinde “Kız Kardeşim” projesi kapsamında 1 günlük eğitim düzenlenmiş olup toplam 36 kadınıma katılım belgesi almaya hak kazanmıştır. 15 Ekim 2021 Dünya Kadın Çiftçiler günü nedeniyle ilimizde düzenlenen törende “Kız Kardeşim” projesine katılan kadınlarımızın yer aldığı 3 kooperatif stant açarak ürettikleri ürünlerin satışını gerçekleştirmişlerdir.

4.6.1.2.8. AgroExpo Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Fuarı

AgroExpoUluslararası Tarım ve Hayvancılık Fuarında Bakanlığımızın stant çalışmaları Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğüne yürütülmekte olup, çiftçilere ve fuar ziyaretçilerine çeşitli konularda sunumlarda eğitimler düzenlenmektedir.2022 yılında düzenlenen 17. AgroExpo yaklaşık 1.050 sektör temsilcisi ve 360 bin ziyaretçi ağırlamıştır

4.6.2. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri ve Destekleme Çalışmaları

İlimizde 2022 yılında, Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik ve bu doğrultuda hazırlanan Uygulama Esasları kapsamında İl genelinde 13 kişi Tarımsal Danışmanlık hizmetleri faaliyetinde bulunmuştur.

- S.S İzmir Bölgesi Sulama Kooperatifleri Birliği - 1 kişi
- İzmir İli Arı Yetiştiricileri Birliği - 2 kişi
- İzmir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği - 3 kişi
- S.S. Tariş Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği - 2 kişi
- Kemalpaşa Ziraat Odası Başkanlığı - 3 kişi
- Serbest Danışman - 2 kişi

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Desteklemeleri

Yıl	Tarımsal İşletme Sayısı	Danışman Sayısı	Destekleme Tutarı (TL)	Toplam Destekleme Tutarı (TL)
2019	520	16	38.000 TL	342.000 TL
2020	774	15	46.000 TL	736.000 TL
2021	820	13	46.000 TL	690.000 TL
2022	710	13	52.000 TL	660.000 TL
2023	730	13	72.000TL	936.000 TL (Ödeme yapılması öngörülmektedir.)

2022 yılında 710 işletme tarımsal danışmanlık hizmetinden faydalanmış olup, bu hizmet 13 tarım danışmanı tarafından verilmiştir. Danışman başına 52.000_TL'den 660.000_TL tarımsal danışmanlık destekleme ödemesi yapılmıştır.

2023 yılında ise 730 işletme tarımsal danışmanlık hizmeti almak üzere sözleşme yapmış olup; 13 tarım danışmanı hizmet sunacaktır. Destekleme miktarı, danışman başına 2022/34 numaralı tebliğ kapsamında 72.000_TL olarak açıklanmıştır.

Bu nedenle $72.000\_TL \times 13 = 936.000\_TL$ destekleme ödeme yapılması planlanmaktadır.

4.6.3. Tarımsal Veriler

4.6.3.1. İstatistik Bilgi Sistemi (İBS)

Mülga TKB Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın 27.04.2007 tarih ve 1847 sayılı yazısı gereği elektronik ortamda veri girişleri yapılmaktadır. İBS kapsamında 3 il sorumlusu ve 76 veri giriş görevlisi çalışmaktadır. İBS dâhilinde yıl içerisinde 3 kez bitkisel üretim; 2 kez örtü altı ve hayvancılık istatistikleri; 1 kez süs bitkileri ve tarım alet makineleri istatistikleri veri derlemesi yapılmaktadır. İBS ile elde edilen veriler TÜİK tarafından Resmi İstatistik Programı dâhilinde yayımlanmakta ve resmiyet kazanmaktadır.

4.6.3.2. Tarımsal Maliyet Sistemi (TAMSİS)

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 30.06.2016 tarih ve 462 sayılı yazısı gereği sisteme veri girişleri yapılmaktadır. TAMSİS kapsamında 3 il sorumlusu ve 33 ilçe veri giriş görevlisi çalışmaktadır. TAMSİS ile İlçe Müdürlüklerince kendi ilçelerinde yetiştirilen bitkisel ürünlerin üretim, maliyet ve fiyat bilgileri derlenmektedir. Ayrıca İl ve İlçelerimizde bulunan çeşitli mahkemelerin maliyet ve diğer veri taleplerine TAMSİS verileri doğrultusunda İstatistik Birimince gerekli cevaplar verilmektedir.

4.6.3.3. Türkiye İstatistik Kurumu Sistemi (TÜİK)

10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve Resmi İstatistik Programı kapsamında TÜİK, Mülga TKB Strateji Geliştirme Başkanlığı arasında yapılan protokol gereği veri girişleri yapılmaktadır. TÜİK sistemine giriş için; İlimizde 1 il sistem sorumlusu ve 15 veri giriş görevlisi bulunmaktadır. İBS ile her ay dört defa üretici ve tüketici fiyatları derlemesi yapılmakta ve iki kez TÜİK sistemine veri girişi yapılmaktadır.

4.6.3.4. Tarımsal Ürünler Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS)

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 02.02.2017 tarih ve 250905 sayılı ve 07.02.2017 tarih ve 292364 sayılı yazıları gereği veri girişleri yapılmaktadır. TÜFİS kapsamında 2 il sorumlusu ve 100 veri giriş görevlisi çalışmaktadır. TÜFİS dahilinde günlük olarak çeşitli marketlerden tarımsal ürünlerin fiyatları ile üretici pazarları ve hallerden, ayrıca doğrudan üreticilerden ve aracılardan çeşitli tarımsal ürünlerin fiyat derlemeleri yapılmakta ve veriler ilgili sisteme günlük olarak girilmektedir.

4.6.3.5. Rekolte Tahminleri

İncir	117.799 Dekar İncir		
	2.060.705 Adet Meyve Veren Ağaç	87.168 Ton Yaş İncir	
Mandarin (Satsuma)	46.158 Dekar Mandarin		
	1.696.813 Adet Meyve Veren Ağaç	172.884 Ton Mandarin	
Zeytin	17.654.433 Adet Meyve Veren Ağaç		
	287.601 Ton Dane Zeytin	49.697 Ton Sofralık Zeytin	55.393 Ton Zeytinyağı
Üzüm	110.637 Dekar Bağ Alanı		
	51.665 Ton Sofralık	72.144 Ton Kurutmalık	18.206 Ton Şaraplık

4.6.3.6. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) sistemine 2021 yılında dahil olan 180 adet işletme ile veri derleme çalışması tamamlanmıştır. 172 adet işletmeye 2021 yılında Katılım Programı Kapsamında 103.200 TL destek ödemesi yapılması uygun görülmüştür. 2022 yılında işletme sayısı ilgili Genel Müdürlüğümüzce işletme sayısı 94'e düşürülmüştür. Bu işletmelerle 2022 yılı sözleşmeleri yapılmış ve veri derleme çalışmalarına başlanmıştır.

4.6.4. Tabii Afetler

2016 yılında 292, 2017 yılında 336 ve 2018 yılında 247 üreticinin zararına ilişkin İl Hasar Tespit Komisyonu tarafından Bakanlar Kurulu kararı gereği üretici borçları ertelenmiştir. 2022 yılında borç ertelemesi yapılan üretici yoktur.

Tabii afetler kapsamında son beş yılda Cumhurbaşkanlığı'ndan 5.500.000 TL ödenek gelmiş, bunun 4.595.000 TL. 'si Menderes İlçesi'ne, 300.000 TL'si Seferihisar İlçesi'ne, 105.000 TL'si Dikili İlçesi'ne ve 500.000 TL'si Tire ve Ödemiş İlçelerine ödenmiştir.

Yılı	HasarTespitiYapılan Alan/Hayvan	TabiiAfetTespit EdilenÜreticiSayısı	Borç Ertelemesi Yapılan Üretici Sayısı
2016	58.510 da/32 Küçükbaş	1.530	292
2017	35.354 da/34 Küçükbaş/3 Büyükbaş	3.902	336
2018	22.124 da/7 Büyükbaş/35 Kovan	1.667	247
2019	259.242 da/21 Küçükbaş/73 Kovan/16.000 Civeiv	5.469	-
2020	56.480 da/73 Keçi/50 Ton Kütlü Pamuk	3.084	115
2021	118.462 da/969 Kanatlı/640 Arı 180 Küçükbaş/65 Büyükbaş	9.038	13
2022	8.436 da/81 Küçükbaş/73 Büyükbaş/19 arılı kovan 48.000 TL lik sulama sistemi zararı/1 çiftçiye ait traktörde 30.000 TL lik yangın zararı/21,25 Ton saman zararı.	1.921	-

4.6.5. Tarsim

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde tarım sigortaları ve hasar tazminatı ödemeleri konusunda (TARSİM) eğitim çalışmaları yapılmış olup;

2022 Yılında; Bayındır, Bergama, Dikili, Güzelbahçe, Kemalpaşa, Kiraz, Menemen, Menderes, Ödemiş, Selçuk, Tire ve Torbalı İlçelerinde toplam 511 çiftçiye bitkisel üretim ve hayvansal üretimde TARSİM uygulamaları eğitimleri verilmiştir.

Yılı	EğitimVerilenKöy/Mahalle	TarsimEğitimiVerilenÜretici
2017	3 İlçe	144
2018	1 İl Merkezi ve 4 İlçe	99 Teknik Personel ve 334 Çiftçi
2019	1 İl Merkezi ve 7 İlçe	68 Teknik Personel ve 214 Çiftçi
2020	9 İlçe	162 Çiftçi
2021	2 İlçe	104 Çiftçi
2022	12 İlçede 27 Köy/Mahalle	511 Çiftçi

Tarım Sigortaları 2022 Yılı

Devlet Prim Desteği (TL)	109.368.487
Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)	107.420.669
Toplam Prim Tutarı (TL)	216.789.156
Toplam Sigorta Bedeli (TL)	10.982.276.512
Police Sayısı (Adet)	48.612
Sigortalanan Alan (Da)	450.289
Sigortalanan Büyükbaş Hayvan Sayısı (Baş)	374.384
Sigortalanan Küçükbaş Hayvan Sayısı (Baş)	214.228
Sigortalanan Kumes Hayvanları Sayısı (Adet)	13.180.233
Sigortalanan Arılı Kovan Sayısı (Adet)	73.015
Üreticilere Ödenen Tazminat Tutarı (TL)	55.936.308

4.6.6. Çiftçi Malları Koruma (ÇMK)

İlimizde 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'a göre Aliğa, Balçova, Bayındır, Bergama, Bornova, Buca, Güzelbahçe, Dikili, Kemalpaşa, Kınık, Menderes, Menemen, Narlıdere, Seferihisar, Selçuk, Torbalı, Tire ve Ödemiş ilçelerinde faaliyet gösteren 18 adet Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı vardır.

4.6.7. Fenolojik Gözlem

Tarımsal Ürünlere Ait Üretim Bilgilerinin İzlenmesi Hakkındaki Genelge gereği, Şube Müdürlüğümüzce arazide yapılan fenolojik gözlemler ve İlçe Müdürlüklerimizce gönderilen değerlendirmeler derlenip, her ay tarımsal ürünlere ait üretim bilgileri tablosuna aktarılarak Bakanlığımıza sunulmaktadır.

Bu kapsamda tüm İlçe Müdürlüklerince ürün desenine göre (ÇKS'ye kayıtlı) üretilen ürünlerin fenolojik gözlemleri yapılarak tablolara işlenmekte ve İl Müdürlüğümüze her ay düzenli olarak gönderilmektedir.

4.6.8. Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi Ve Eylem Planı

Tarımsal Kuraklık Eylem Planı, İlimizde olması muhtemel kuraklığın etkilerini azaltmak üzere alınması gereken tedbirler karşısında bütün kurum, kuruluş ve su kullanıcılarının ortak tutum sergileyip, tedbirlerin uygulanması noktasında tamamının katılımları ile tarımda kuraklıktan dolayı meydana gelecek olan problemleri çözmeyi amaçlamaktadır.

Müdürlüğümüz tarafından "2018-2022 İzmir Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" oluşturularak, uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Müdürlüğümüz tarafından "2023-2027 İzmir Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" oluşturmak için çalışmalar başlamıştır.

4.6.9. CİMER, TİMER, Bilgi Edinme İşlemleri

4.6.9.1. CİMER İşlemleri

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi vatandaşların sorunlarını dile getirdikleri bir platformdur. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle beraber BİMER ile birleştirilmiştir. Yeni başvurular CİMER adı altında eski BİMER sistemi üzerinden yapılmaktadır.

CİMER	BaşvuruSayısı	Cevaplanan	İlgisiNedeniyleDiğerKurumlaraGönderilen
2020	2.823	2.528	295
2021	1.417	1.203	214
2022	4.452	4.135	317

4.6.9.2. TİMER İşlemleri

Bakanlığımız bünyesinde faaliyet gösteren Tarım ve Orman Bakanlığı İletişim Merkezi (TİMER) çiftçilerimizin 7 gün 24 saat Bakanlığımızla iletişim kurmasına imkan tanımak, soru, öneri ve taleplerine çözüm üretmek amacıyla 19.03.2018 tarihinden itibaren hizmet vermektedir.

TİMER	BaşvuruSayısı	Cevaplanan
2020	9	9
2021	6	6
2022	5	5

4.6.9.3. Bilgi Edinme Başvuruları

2022 Yılı içinde İl ve İlçe Müdürlüklerimizce toplam 117 adet bilgi edinme başvurusunun 102'i cevaplanmış, 15 'i de ilgisi nedeni ile başka kurumlara yönlendirilmiştir.

4.6.9.4. Soru Önergeleri

2022 Yılı içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Bakanlığımıza gönderilen 5 adet soru önergesi İl Müdürlüğümüz tarafından cevaplandırılmıştır.

4.6.10. Staj İşlemleri

İl Müdürlüğümüzde, fakülte ve meslek yüksekokulu öğrencilerine staj imkânı sunulmaktadır. Staj yapacak öğrenci sayısı kontenjanla belirlenmektedir.

2021 yılında 34 öğrenci, 2022 yılında 32 öğrenci stajını başarıyla tamamlamıştır. 2023 yılı için 100 kişilik staj kontenjanı belirlenmiştir.

4.6.11. Yatırım Projelerinin Gerçekleşme Durumu

İl Müdürlüğümüzde 2022 Yılı bütçesi yatırım ödeneklerinden 12.833.538 TL harcama yapılmıştır.

S.No	Projenin Adı	Nakdi Harcama (TL)
1	Muhtelif İşler Projesi	5.954.210.00
2	Tarımsal Yayım Eğitim ve Yayını Geliştirme Projesi	311.603.00
3	Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesi	402.142.00
4	Hayvan Hastalık ve Zararlıları Projesi	300.376.00
5	Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi	504.958.00
6	Çayır Mera Islahı ve Amenajmanı	747.000.00
7	Hayvancılığı Geliştirme Projesi	1.047.228.00
8	Su Ürünleri Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetiminin Geliştirilmesi	3.196.978.00
9	Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi	9.232.00
10	Arazi Kullanım Planlanması Projesi	359.810.00
Toplam		12.833.537

4.6.12. Anahtar Performans Göstergeleri (APG)

İl Müdürlüğümüz tarafından belirlenen Anahtar Performans Göstergelerinin hedefleri ve gerçekleşme durumları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

S.No	PERFORMANS GÖSTERGESİ	HEDEF	GERÇEKLEŞME
1	Gübre Dağıtıcı/Üretici Denetim Sayısı (Adet)	785	2.028
2	İyi Tarıma İlk Kez Başlayan Çiftçi Sayısı (Kişi)	100	159
3	Organik Tarıma İlk Kez Başlayan Çiftçi Sayısı (Kişi)	96	140
4	Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Yapılan Üretim Yeri Sayısı	1.196	1.196
5	Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancı Denetim Sayısı	1.204	1.466
6	Entegre Zararlı Yönetim(IPM) Programı Uygulanan Alan (ha)	3.356	3.356
7	Suni Tohumlama Sayısı (Adet)	355.015	295.762
8	Programlı İlkbahar Büyükbaş Şap Aşılması Gerçekleşme Oranı %	100	96,86
9	Programlı Sonbahar Büyükbaş Şap Aşılması Gerçekleşme Oranı %	100	96,77
10	PPR Aşılması Gerçekleşme Oranı %	100	100,58
11	Arılı kovan sayısı	281.595	283.793
12	Bal üretimi (ton)	2.075	2,881
13	Arıcılık işletmesi ziyaret oranı (%)	100	100
14	Avcılık Kapsamında Yapılan Kontrol ve Denetim Sayısı	7.205	10.254
15	Yetiştiricilik Kapsamında Yapılan Kontrol ve Denetim Sayısı	286	284
16	Islah Edilen Mera Alanı (ha)	3.400	3.726
17	Tahsis Edilen Mera Alanı (ha)	15.000	16.598
18	KKYDP Destekleri Kapsamında Tamamlanmış Projelerin Takip Dönemi Boyunca İzlenme Oranı (%)	90	210.860
19	Tarımsal Örgütler İzleme ve Değerlendirme Tamamlanma Oranı (%)	70	125,00
20	Yerüstü ve Yeraltı Sularında Nitrat İzlemesi Yapılan İstasyonlarda Analizlerin Gerçekleştirilme Oranı (%)	95	98,50
21	Gıda işletmelerindeki resmi kontrol sayısı	91.422	98.667
22	Yem işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı	1.121	1.389
23	Riske Dayalı Denetim Tarihi Geçmemiş İşletme Sayısının Toplam İşletme Sayısına Oranı %	95	98,01
24	Eğitilere Katılan Çiftçi Sayısı	43.471	137.984
25	Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı	2.959	20.681
26	Düzenlenen Tarla Günü	52	53
27	Düzenlenen Demonstrasyon	62	41

4.7. KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- Bakanlıkça verilecek yetki çerçevesinde, kooperatifler ve diğer tarımsal örgütlerin ve iştiraklerinin kuruluşlarına izin vermek, izlemek ve denetlemek,
- Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin kurulması için teknik ve yetkisi dâhilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- İl dâhilindeki çiftçi birlikleri ve ortaklıkları, döner sermaye işletmeler, vakıflar, tarım ürünlerini işleyen, pazarlayan şirketlerin kurulmasına yol göstermek, yardımcı olmak,
- Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak 12 kullanılmasını takip ve kontrol etmek, Bakanlığın ilgili konularda hazırladığı plan ve programların uygulanmasını sağlamak,
- Kırsal kalkınma desteklerinin gerçekleştirilmesi ve kırsal kalkınma programları ile ilgili Bakanlık uygulamaları yönünde faaliyette bulunmak,
- İlde tarımsal mekanizasyon düzeyinin artması için bu konuda Bakanlıkça belirlenmiş esaslar çerçevesinde faaliyette bulunmak,
- Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,
- Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgi ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

4.7.1. Tarımsal Örgütlenme

İlimizde 289 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif, 24 adet Üretici Birliği, 4 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birliği, 3 adet Islah Amaçlı Yetiştirici Birliği, 52 adet Tarım Kredi Kooperatifi ve 20 adet Ziraat Odası bulunmaktadır.

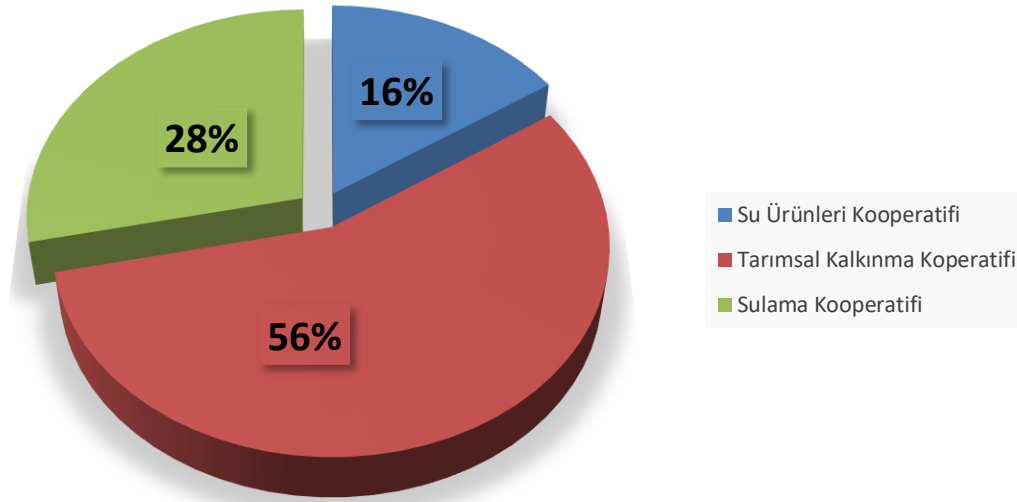
Tabi Olduğu Kanun	Tarımsal Örgütler		
	Türü	Sayısı	Ortak / Üye Sayısı
1163, 3476 S.K.	Tarımsal Kalkınma	162	19.641
1163, 3476 S.K.	Sulama	82	13.567
1163, 3476 S.K.	Su Ürünleri	45	2.519
1163, 3476 S.K.	Pancar Ekicileri	0	0
1163, 3476 S.K.	Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birlikleri *	4	32.526
5996 S.K.	İslah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri	3	21.063
5200 S.K.	Üretici Birlikleri	24	9.367
	Ara Toplam	320	66.157
1581, 5330 S.K.	Tarım Kredi Kooperatifleri	52	21.636
6964 S.K.	Ziraat Odaları	20	146.065
	Genel Toplam	392	233.858

*Toplamda dikkate alınmamıştır.

4.7.1.1. Tarımsal Amaçlı Kooperatifler

İlimiz Merkez ve İlçelerinde 3476 sayılı yasayla değişik 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kurulan ve Bakanlığımıza bağlı faaliyet gösteren 162 Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, 82 Sulama Kooperatifi, 45 Su Ürünleri Kooperatifi olmak üzere Toplam 289 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif bulunmaktadır.

İzmir İli Tarımsal Amaçlı Kooperatif Sayıları; Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin Genel Olarak Çalışma Konuları; Süt toplama, Fidancılık, Çiçekçilik, Süs Bitkileri, Süt İşleme, Zeytin, Zeytinyağı, Çam Fıstığı İşleme, Karadut, İncir, Salamura, Sulama ve Su Ürünleri avcılığıdır.

İlçeler Bazında Kooperatif ve Ortak Sayıları

S.No	İlçe Adı	Su Ürünleri Kooperatifleri		Sulama Kooperatifleri		Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri		Toplam	
		Koop. Sayısı	Ortak Sayısı	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı
1	Aliğa	3	131	4	627	5	185	12	943
2	Balçova	1	20	0	0	0	0	1	20
3	Bayındır	0	0	6	861	11	1.101	17	1.962
4	Bayraklı	0	0	0	0	1	304	1	304
5	Bergama	1	30	7	431	22	2.202	30	2.663
6	Beydağ	1	50	0	0	2	37	3	87
7	Bornova	0	0	0	0	3	272	3	272
8	Buca	0	0	0	0	1	77	1	77
9	Çeşme	6	306	0	0	2	21	8	327
10	Çiğli	1	256	0	0	1	34	2	290
11	Dikili	3	167	3	175	5	253	11	595
12	Foça	2	142	1	17	5	332	8	491
13	Gaziemir	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Güzelbahçe	3	112	0	0	2	121	5	233
15	Karabağlar	0	0	0	0	1	201	1	201
16	Karaburun	6	249	3	552	5	356	14	1.157
17	Karşıyaka	2	214	0	0	1	7	3	221
18	Kemalpaşa	0	0	10	3.786	7	881	17	4.667
19	Kınık	0	0	1	103	4	243	5	346
20	Kiraz	0	0	5	891	11	3.771	16	4.662
21	Konak	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Menderes	2	55	7	1.157	10	534	19	1.746
23	Menemen	1	165	3	420	3	68	7	653
24	Narlıdere	1	42	1	131	0	0	2	173
25	Ödemiş	1	46	9	1.522	21	3.993	31	5.561
26	Seferihisar	3	204	5	997	8	705	16	1.906
27	Selçuk	2	40	1	243	4	87	7	370
28	Tire	0	0	7	821	11	2.735	18	3.556
29	Torbalı	0	0	8	600	8	664	16	1.264
30	Urla	6	290	1	233	8	457	15	980
Toplam		45	2.519	82	13.567	162	19.641	289	35.727

4.7.1.2. Bölge Birlikleri

İzmir ilinde;

- İzmir Tarımsal Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği (KÖY-KOOP),
- İzmir Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği (SÜR-KOOP),
- İzmir Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği (HAY-KOOP),
- İzmir Bölgesi Sulama Kooperatifleri Birliği (TÜS-KOOP),

Olmak üzere toplam 4 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birliği bulunmaktadır.

Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birlikleri

Adı	Ortak Kooperatif Sayısı	Ortak Sayısı
S.S.İzmir Tarımsal Kalkınma Ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği (Köy-Koop)	117	20.794
S.S.İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifler Birliği (Sür-Koop)	31	1.889
S.S.İzmir Bölgesi Sulama Kooperatifleri Birliği	21	5.587
S.S.İzmir Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği (Hay-Koop)	22	5.180
Toplam	191	33.450

4.7.1.3. Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri

İzmir ilinde 5996 Sayılı Gıda ve Yem Kanunu'na göre kurulmuş olan;

- İzmir İli Arı Yetiştiricileri Birliği,
- İzmir İli Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği,
- İzmir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği,

Olmak üzere toplam 3 adet Islah Amaçlı Yetiştirici Birliği faaliyet göstermektedir.

Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri

Tabi Olduğu Kanun	Adı	Üye Sayısı
5996 S.K.	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	11.542
5996 S.K.	Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği (95 Asil Üyeye Düştü)	6.449
5996 S.K.	Arı Yetiştiricileri Birliği	3.158
Toplam		21.149

4.7.1.4. Üretici Birlikleri

İzmir İlinde 5200 Sayılı Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş olan;

- Aliağa Bal Üreticileri Birliği⁴
- Bayındır İlçesi Süt Üreticileri Birliği
- Bayındır Süs Bitkileri Üreticileri Birliği
- Bergama İlçesi Bal Üreticileri Birliği
- Bergama-Dikili-Kınık İlçeleri Süt Üreticileri Birliği
- Bergama Tarla Bitkileri Üreticileri Birliği (**Tasfiye halinde**)
- Beydağ Süt Üreticileri Birliği
- Foça İlçesi Süt Üreticileri Birliği
- İzmir Deniz Ürünleri Avcıları Üreticileri Birliği
- İzmir İli Kırmızı Et Üreticileri Birliği
- İzmir Su Ürünleri Yetiştiricileri ve Üreticileri Birliği
- İzmir İli Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği
- İzmir Yumurta Üreticileri Tarımsal Birliği
- Kemalpaşa Meyve Fidanı Üreticileri Birliği
- Kemalpaşa İlçesi Kiraz Üreticileri Birliği (**dava açıldı**)
- Kiraz İlçesi Süt Üreticileri Birliği (**dava açıldı**)
- Ödemiş Sebze Fidesi Üreticileri Birliği
- Ödemiş Süs Bitkileri Üreticileri Birliği
- Ödemiş Süt Üreticileri Birliği
- Ödemiş Erik Üreticileri Birliği (**dava açıldı**)
- Seferihisar Mandalina Üreticileri Birliği
- Seferihisar Zeytin Üreticileri Birliği (**Tasfiye halinde**)
- Tire İlçesi Süt Üreticileri Birliği
- Torbalı Zeytin Üreticileri Birliği (**dava açıldı**)

Olmak üzere toplam **24 adet Üretici Birliği** faaliyet göstermektedir.

Üretici Birlikleri

Tabi Olduğu Kanun	Ürün/Ürün Grupları	Birlik Sayısı	Üye Sayısı
5200 S.K.	Hayvansal Üretim	13	8.185
5200 S.K.	Meyve	5	530
5200 S.K.	Sebze ve Süs Bitkileri	4	461
5200 S.K.	Tarla Bitkileri	1	162
5200 S.K.	Su Ürünleri	1	29
Toplam		24	9.367

İzmir İl Bazında Tarımsal Örgütler İlçe Dağılımı

S.No	İlçe Adı	Tarımsal Amaçlı Kooperatifler	Üretici Birlikleri	Yetiştirici Birlikleri	Tarım Kredi Kooperatifleri	Ziraat Odaları	Toplam
1	Aliğa	12	1	0	2	1	16
2	Balçova	1	0	0	0	0	1
3	Bayındır	17	2	0	4	1	24
4	Bayraklı	1	0	0	0	0	1
5	Bergama	30	3	0	6	1	40
6	Beydağ	3	1	0	1	1	6
7	Bornova	3	0	0	0	1	4
8	Buca	1	0	0	0	0	1
9	Çeşme	8	0	0	1	1	10
10	Çiğli	2	0	0	1	0	3
11	Dikili	11	0	0	1	1	13
12	Foça	8	1	0	1	1	11
13	Gaziemir	0	0	0	0	0	0
14	Güzelbahçe	5	0	0	1	0	6
15	Karabağlar	1	0	0	0	0	1
16	Karaburun	14	0	0	1	1	16
17	Karşıyaka	3	0	0	0	0	3
18	Kemalpaşa	17	2	0	3	1	23
19	Kınık	5	0	0	1	1	7
20	Kiraz	16	1	0	3	1	21
21	Konak	0	5	3	0	0	8
22	Menderes	19	0	0	4	1	24
23	Menemen	7	0	0	3	1	11
24	Narlıdere	2	0	0	0	0	2
25	Ödemiş	31	4	0	7	1	43
26	Seferihisar	16	2	0	1	1	20
27	Selçuk	7	0	0	1	1	9
28	Tire	18	1	0	5	1	25
29	Torbalı	16	1	0	4	1	22
30	Urla	15	0	0	1	1	17
Toplam		289	24	3	52	20	388

4.7.1.5. Kooperatif Eğitim Çalışmaları

Mevcut kooperatiflere idari, mali ve hukuki yönden, yeni kurulanlara ise genel kooperatifçilik konularında eğitim programları yapılmış olup uygulaması devam etmektedir. Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin bulunduğu yerlerdeki “Kadın Çiftçilere Yönelik Eğitimlerin Programı” ve “Yatırım Projesi Kapsamında Desteklenen Kooperatif Ortaklarına Verilecek Eğitimlere Ait Program” içerisinde 12 adet toplantıda 260 kişiye eğitim verilmiştir.

4.7.1.5.1. Bakanlık Temsilcisi Eğitimi

İlimizde faaliyet gösteren Tarımsal Amaçlı Kooperatifler, Kooperatif Üst Birlikleri, Yetiştirici Birlikleri ile Üretici Birliklerinin genel kurul toplantılarının sağlıklı ve mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılabilmesi amacıyla İl Müdürlüğümüzde “Bakanlık Temsilcisi Eğitimi” düzenlenmiş olup il ve ilçelerimizden 60 personel katılım sağlamıştır.

4.7.1.5.2. Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü

Tarım ve Orman Bakanlığı, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı arasında 30 Ekim 2018 tarihinde imzalanan Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü kapsamında 6 adet Kadın Girişimi ve Üretim ve İşletme Kooperatifi’ne eğitim düzenlenmiştir. Bu eğitimlere 68 adet üretici katılmıştır.

4.7.1.5.3. Havza Toplantıları

Küçük Menderes Havzası: Dünyanın üç önemli Tarım Havzası içerisinde sayılan Küçük Menderes Havzasında (Bayındır, Beydağ, Kiraz, Menderes, Ödemiş, Selçuk, Tire, Torbalı) bulunan 116 adet Tarımsal amaçlı Kooperatiften 75 tanesinin katılımını gerçekleştirdiği 8 adet toplantı düzenlenmiştir.

Ayrıca Yarımadada (Çeşme Güzelbahçe, Karaburun, Seferihisar, Urla) bulunan 52 Tarımsal Amaçlı Kooperatiften 36 tanesinin katılımının gerçekleştirdiği 5 toplantı düzenlenmiştir.

Bakanlığımızın kısa, orta ve uzun dönem stratejilerinin belirlenmesine katkı sağlamak amacıyla yapılacak olan ve Türkiye’nin en geniş katılımlı sektör istişare platformu olması hedeflenen, III. Tarım ve Orman şurası için sektör temsilcileriyle 6 tane toplantı yapılmış ve bu toplantılara 102 kişi katılmıştır.

4.7.1.6. Kooperatiflerde Denetim

2019 yılında 64 adet tarımsal örgüt rutin ziyareti yapılmış ayrıca gelen şikayet dilekçeleri üzerine yerinde kontroller gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında 1 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi kapanışı ve 12 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatif kuruluşu gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında 33 kooperatifimizde ana sözleşme madde değişikliği işlemine onay verilmiştir. 2020 yılında 9 adet tarımsal amaçlı kooperatif kurulmuştur. 2020 yılında 1 adet kooperatif kapanışı gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında 19 kooperatifimizde ana sözleşme madde değişikliği işlemine onay verilmiştir. 2021 yılında 1 adet kooperatif kapanışı 6 adet kooperatif kuruluşu gerçekleşmiştir. 2021 yılında 3 kooperatifimizde ana sözleşme madde değişikliği işlemine onay verilmiştir.

2022 yılında Tarımsal Amaçlı Kooperatif, Üretici Birlikleri, Kooperatif Üst Birlikleri ve Islah Amaçlı Birliklerde rehberlik ve bilgilendirme çalışmaları kapsamında 400 adet gerçekleştirilmiştir.

2019- 2020- 2021 ve 2022 Yıllarında Kurulan Kooperatifler

S No	İlçe Adı	Kooperatif Adı	Türü	Valilik Oluru Tarihi
1	Tire	Sınırlı Sorumlu Yeğenli Mahallesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	13.02.2019
2	Tire	Sınırlı Sorumlu Boğaziçi Köyleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	21.05.2019
3	Ödemiş	Sınırlı Sorumlu Bıçakçı Mahallesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	27.05.2019
4	Bayındır	Sınırlı Sorumlu Canlı Süs Bitkileri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	08.07.2019
5	Selçuk	Sınırlı Sorumlu Selçuk Efes Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	11.07.2019
6	Menemen	Sınırlı Sorumlu Menemen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	30.07.2019
7	Kınık	Sınırlı Sorumlu Yayakent Mahallesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	09.09.2019
8	Bayındır	S.S. Arıkbaşı Mahallesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	17.09.2019
9	Beydağ	Sınırlı Sorumlu Beydağ Dağ Ürünleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	09.10.2019
10	Balçova	Sınırlı Sorumlu Balçova Su Ürünleri Kooperatifi	Su Ürünleri Kooperatifi	14.10.2019
11	Foça	Sınırlı Sorumlu Foça Fok op Doğal Ürünler Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	29.11.2019
12	Çeşme	Sınırlı Sorumlu Çeşme Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	29.11.2019
13	Bergama	Sınırlı Sorumlu Kozak Çam avlu Tarımsal Kalkınma Kooperatif	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	02.01.2020
14	Torbalı	S.S.Torbalı Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	08.01.2020
15	Torbalı	S.S. Ahmetli Mahallei Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	21.01.2020
16	Karaburun	S.S. MimasKösedere Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	24.01.2020
17	Ödemiş	S.S. Mursalı Halkapınar Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	17.02.2020

S No	İlçe Adı	Kooperatif Adı	Türü	Valilik Oluru Tarihi
18	Karşıyaka	S.S. Sancaklı Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	25.06.2020
19	Bergama	S.S. Karalar Göleti Sulama Kooperatifi	Sulama Kooperatifi	15.09.2020
20	Menemen	S.S. Yörük elinden Tarımsal Kalkınma Kooperatifi*	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	18.09.2020
21	Urla	S.S. Barbaros Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	11.11.2020
22	Menderes	S.S. Gümüldür Su Ürünleri Kooperatifi (2021 Yılına Tescil Oldu)	Su Ürünleri Kooperatifi	27.12.2020
23	Dikili	S.S. Dikili Dayanışma Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	27.06.2021
24	Bayındır	S.S. Sadık paşa, Fatih, Hacı İbrahim ve Mithatpaşa Mahalleleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	09.07.2021
25	Çeşme	S.S. Çeşme köy Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	05.08.2021
26	Menderes	S.S. On İki Altın Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	24.08.2021
27	Urla	S.S. Balıklı ova Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	25.10.2021
28	Kiraz	S.S. Saçlı Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	22.09.2022
29	Kemalpaşa	S.S. Nene Hatun Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	09.09.2022

- 2022 Yılında 2 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Kuruluş işlemlerini tamamlamıştır. Bergama İlçesinde Bergama' m Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

4.7.2. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP)

4.7.2.1. KKYDP Ekonomik Yatırımlar Hibe Desteklemeleri

İzmir İlnde KKYDP kapsamında bugüne kadar; 1. Etapta: 6 proje, 2. Etapta: 10 proje, 3. Etapta: 31 proje, 4. Etapta: 18 proje, 5. Etapta: 13 proje, 6. Etapta 13 proje, 7. Etapta 26 proje, 8. Etapta 39 proje, 9. Etapta 103 proje, 10. Etapta 41 proje, 11. Etapta 97 proje, 12. Etapta: 47 proje ve 13. Etap ta: 19 proje 14. 1 Etap ta 27 proje 14.2: 5 Etapta olmak üzere olmak üzere toplam 495 proje tamamlanmıştır.

Projelerin Son Durumu:

- **Birinci Etapta;** 6 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış; 6 proje tamamlanmış ve 1.027.773,53 TL hibe desteği verilmiştir.
- **İkinci Etapta;** 13 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış 10 adet proje tamamlanmış ve 1.587.030,16 TL hibe desteği verilmiştir.
- **Üçüncü Etapta;** 33 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış 31 adet proje tamamlanmış ve 5.171.933,44 TL hibe desteği verilmiştir.
- **Dördüncü Etapta;** 19 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış 18 adet proje tamamlanmış ve 4.127.884,73 TL hibe desteği verilmiştir.
- **Beşinci Etapta;** 14 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış, 13 adet proje tamamlanmış ve 3.082.964,88 TL hibe ödemesi yapılmıştır.

2011-2015 yıllarında yeniden uygulamaya konulan;

- **Altıncı Etapta;** 14 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış, 13 adet proje tamamlanmış ve 3.131.407,51 TL hibe ödemesi yapılmıştır.
- **Yedinci Etapta;** 27 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış, 26 adet proje tamamlanmıştır ve 6.010.806,74 TL hibe ödemesi yapılmıştır.
- **Sekizinci Etapta;** 42 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış, 39 adet proje tamamlanmıştır ve 11.085.258,72 TL hibe ödemesi yapılmıştır. (2 Proje uygulama yapmadığı için, 1 proje de tamamlandıktan sonra satış nedeniyle fesih edilmiştir.)
- **Dokuzuncu Etapta;** 119 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış; 103 adet proje tamamlanmış ve 58.383.539,77 TL hibe ödemesi yapılmıştır. (Toplam 17 adet projeden, 9 proje uygulama yapmadığı için. 1 Proje Tasfiye edildiği, 7 proje tamamlandıktan sonra satış nedeniyle fesih edilmiştir.)
- **Onuncu Etapta;** 49 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış, 41 adet proje tamamlanmış ve 18.939.103,60 TL hibe ödemesi yapılmıştır. (Toplam 8 adet projeden, 5 Proje uygulama yapmadığı için, 1 Proje tasfiye edildiği için, 2 proje de tamamlandıktan sonra satış ve kiralama nedeniyle fesih edilmiştir.)
- **On birinci Etapta;** 113 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış; 97 adet proje tamamlanmış ve 47.141.562 TL hibe ödemesi yapılmıştır. (Toplam 16 adet projeden, 6 proje uygulama yapmadığı için, 4 Proje uygulama sonrası icra ve satış nedeniyle, 5 projede tasfiye edildiği için fesih edilmiştir. 1 projenin uygulaması devam etmektedir.)
- **On ikinci Etapta;** 60 proje için İl Müdürlüğümüz ile hibe sözleşmesi yapılmış 47 adet proje tamamlanmış ve 20.593.528,02 TL hibe ödemesi yapılmıştır. (Toplam 13 adet projeden, 9 proje kendi talebiyle uygulama yapmadığı için tasfiye olmuştur. 3 proje fesih olmuştur. 1 projenin uygulaması da devam etmektedir.)
- **On üçüncü Etapta;** 2019 yılı (13. Etap) başvuruları 14 Kasım 2019 tarihinde tamamlanmış olup 220 adet Tarıma dayalı Ekonomik Yatırım projesi için başvuru yapılmıştır. Projelerin İl değerlendirme sonuçları ve bakanlık değerlendirme süreçleri tamamlanmış olup **38 adet proje** sözleşme imzalama hakkı kazanmıştır. **25 adet proje** ile hibe sözleşmesi imzalanmış olup 19 adet proje tamamlanmış, 6 proje de fesih edilmiştir. Tamamlanan proje için 8.370.249 TL hibe ödemesi yapılmıştır. 2 projenin uygulaması da devam etmektedir.

On dördüncü Etapta; 2021 yılı **;(14. Etap 14.1)** başvuruları tamamlanmış olup 128 adet Tarıma dayalı Ekonomik Yatırım projesi, 45 adet de Altyapı projeleri için başvuru yapılmıştır. Projelerin il değerlendirme sonuçları ve bakanlık değerlendirme süreçleri tamamlanmış olup 36 adet ekonomik yatırımlar için, 8 adet de alt yapı yatırımları için toplamda 44 adet proje sözleşme imzalama hakkı kazanmıştır. 29 adet proje ile hibe sözleşmesi imzalanmış olup 27 Proje tamamlanmıştır 18.435.670 TL tutarında hibe desteği verilmiştir. **On dördüncü Etapta;(14. Etap 14.2)** :2022 Yılı için (14.2Etap) başvuruları İl Değerlendirme

sonuçları ve bakanlık değerlendirme süreçleri tamamlanmış olup 916 adet Altyapı projeleri için başvuruda bulunulmuş 641 proje A İş planı kapsamında hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanmış olup toplam 399 proje sözleşme imzalanmıştır. B İş planı kapsamında 28 adet proje başvurmuş olup 4 adet proje hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanmış olup 3 proje için sözleşme imzalanmıştır.

97 adette Ekonomik yatırımlara başvuruda bulunulmuş olup 17 adet proje hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanmıştır. 11 adet proje için hibe sözleşmesi imzalanmıştır.

Ekonomik yatırımlardan 5 proje tamamlanmıştır. 4.378.958,28 TL ödemesi yapılmıştır.

Bu Program dâhilinde sözleşme imzalanan A İş Planı 399 proje için 26.476.123,29 TL tutarındaki yatırımların toplam hibe tutarı 11.681.547,40 TL 29.12.2022 itibari ile A iş planı kapsamında tamamlanan 376 proje için 11.074.948,16 hibe ödemesi gerçekleşmiştir. İş planı için 580.976,00 TL tutarında 3 adet proje hibe sözleşmesi imzalanmış ve 290.488,00TL hibe ödemesi gerçekleşmiştir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Ekonomik Yatırımlar 2006-2022 yılları kapsamında ilimizde uygulanan 486.161.507,49 TL. Tutarında ki yatırımlarda tamamlanan 495 adet projeye Bakanlığımızca 211.467.669,47 TL. Hibe desteği verilmiş ve 4990 kişiye istihdam sağlanmıştır.

2006-2022 Yılı Tamamlanan Projelerin Konu Bazlı Dağılımı

S.No	Konusu	Proje Tutarı	Ödenen Hibe Tutarı	Proje Sayısı
1	Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması (BÜİ)	198.601.620,65	88.983.770,90	211
2	Çelik Silo (ÇES)	6.080.351,74	2.983.821,49	10
3	Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi (ÇFG)	6.541.980,00	3.130.980,94	40
4	Hayvansal Ürün işleme, Paketleme ve Depolanması (HÜİ)	82.402.739,52	36.884.071,78	80
5	Hayvansal ve Bitkisel Orjinli Gübre İşleme Paketleme ve Depolama (HOG)	10.472.800,00	4.261.902,42	5
6	Kırsal Turizm Yatırımları (KTY)	1.351.143,37	661.713,52	1
7	Soğuk Hava Deposu (SHD)	17.472.473,78	6.970.572,64	15
8	Su ürün. İşlenmesi, Paket. ve Depolanması(SÜİ)	349.598,64	154.690,62	1
9	Tarımsal Üretim Yönelik Sabit Yatırım (TÜY)	98.427.280,81	39.109.808,27	77
10	Toplu Basınçlı Sulama Yatırımları	325.096,36	224.623,00	1
11	Yenilenebilir Enerji Kullanan Seralar	17.462.902,60	7.467.582,29	14
12	Yenilenebilir Enerji Üretim Tesisleri	46.673.520,02	20.634.131,60	40
Genel Toplam		486.161.507,49	211.467.669,47	495

2006-2022 Yılı Projelerin Niteliği

Sıra	Niteliği	Proje Tutarı	Ödenen Hibe Tutarı	Proje Sayısı
1	Kısmen Yapılmış (Tamamlama)	56.792.346,61	24.704.942,14	49
2	Teknolojik Yenileme veya Kapasite Artırımı	204.853.162,96	93.581.090,04	270
3	Yeni Tesis	224.515.997,92	93.181.637,29	176
Genel Toplam		486.161.507,49	211.467.669,47	495

Tamamlanan Projelerin Konu ve Etap Bazlı Dağılımı(2006-2022)

	1. Etap	2. Etap	3. Etap	4. Etap	5. Etap	6. Etap	7. Etap	8. Etap	9. Etap	10. Etap	11. Etap	12. Etap	13. Etap	14.1 Etap	14.2 Etap	Genel Toplam
Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması	5	7	14	16	8	7	10	25	37	16	32	13	10	8	3	211
Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)		1			1	1	3		3	1						10
Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi											14	18	2	6		40
Hayvansal Ürün işleme, Paketleme ve Depolanması	1	1	6	2	4	4	9	11	15	5	17	3	2			80
Hayvansal ve Bitkisel Orjinli Gübre İşleme Paketleme ve Depolama									4			1				5
Kırsal Turizm Yatırımları											1					1
Soğuk Hava Deposu			3			1			5	1	2	1	1	1		15
Su ürünleri işlenmesi, Paket. ve Depolanması			1													1
Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar							1	3	28	16	21	5	1	2		77
Toplu Basınçlı Sulama Yatırımları		1														1
Yenilenebilir Enerji Kullanan Seralar			7						1		2	4				14
Yenilenebilir Enerji Üretim Tesisleri							3		10	2	8	2	3	10	2	40
Toplam	6	10	31	18	13	13	26	39	103	41	97	47	19	27	5	495

Tamamlanan Projelerin Konu ve İlçe Bazlı Dağılımı

S.No	İlçe	Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması	Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)	Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	Hayvansal Ürün işlm., Pakt. ve Depolanması	Hayvansal ve Bitki. Orjinli Güb. İşl. Pkt. veDpl.	Kırsal Turizm Yatırımları	Soğuk Hava Deposu	Su ürünleri işlenmesi, paket. ve depolanması	Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Toplu Basınçlı Sulama Yatırımları	Yenilenebilir Enerji Kullanılan Seralar	Yenilenebilir Enerji Üretim Tesisleri	Genel Toplam
1	Aliaga	5	1		2				1					9
2	Bayındır	9	1	5						3			1	19
3	Bergama	17				1				7		11	5	41
4	Beydağ	2		1										3
5	Bornova	3												3
6	Buca	2												2
7	Çeşme	2												2
8	Çiğli	9								1			1	11
9	Dikili	8			2					1		1		12
10	Foça	4	2		2	2		1		7			3	21
11	Gaziemir	2			2									4
12	Güzelbahçe	1		1										2
13	Karaburun	1					1							2
14	Kemalpaşa	29	1	1	9	1		3		6			10	60
15	Kınık	6						1					1	8
16	Kiraz	3	1	2	7			1		1				15
17	Konak	1												1
18	Menderes	14			1					2			1	18
19	Menemen	10	1		2			1		11		1	2	28
20	Narlıdere	1												1
21	Ödemiş	11		14	19			2		7			4	57
22	Seferihisar	11			5			2		1			1	20
23	Selçuk	9				1		2		1			1	14
24	Tire	7	1	13	18					18	1		5	63
25	Torbalı	34	2	2	10			2		10		1	4	65
26	Urla	10		1	1					1			1	14
Genel Toplam		211	10	40	80	5	1	15	1	77	1	14	40	495

İlimizde 2006-2022 yılları arasında 495 adet proje için 211.467.669,47 TL destekleme hibe ödemesi verilmiş ve 4.990 kişiye istihdam sağlanmıştır.

14.2 Etap Altyapı yatırımları için 376 adet A İş Planı projesine 11.074.948,16 TL, 3 adet B İş Planı projesine 290.488,088 TL hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir. İlimizde 495 adet projeye 211.467.669,47 TL destekleme hibe ödemesi verilmiş ve 4.990 kişiye istihdam sağlanmıştır. Altyapı yatırımları için 376 A İş Planı projesi için 11.074.948,16 TL, 3 adet B İş Planı projesi 290.488,088 TL hibe ödemesi,

KKYDP Makine Ekipman Alımları Hibe Desteklemeleri

- İlimizde 3.241 makine için toplam **17.654.262,63 TL** destekleme hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir.

4.7.2.2. Bireysel Sulama Makine Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Programı

2007 yılından itibaren uygulamaya konulan Bireysel Sulama Makine Ekipman Alımları için 2007-2022 yılları toplam 79 adet tamamlanan proje kapsamında Bireysel Sulama Makine Ekipman Alımları için toplam 2.744.794,59 TL hibe desteği verilmiştir.

2007-2022 Yılı KKYDP Bireysel Sulama Makine Ekipman Alımları Hibe Desteği Miktarları

Yıllar	Başvuran Proje Sayısı	Hibe Sözleşmesi İmzalanan Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı	Sulamaya Açılan Alan (da)	Proje Tutarı (TL)	Tahsis edilen Hibe Tutarı (TL)	Gerçekleşen Hibe Tutarı (TL)
2007	29	5	5	200,00	149.262,00	74.631,00	74.631,00
2008	24	13	9	866,00	293.276,00	146.638,00	146.638,00
2009	7	0	0	0	0	0	0
2010	18	6	6	510,44	233.731,34	129.334,99	116.865,67
2011	11	4	3	634,56	188.250,00	98.673,55	94.125,00
2012	7	3	2	251,05	86.700,00	68.350,00	43.350,00
2013	18	4	3	491,23	242.280,62	159.369,06	120.382,81
2014	10	6	5	642,08	245.008,18	234.500,00	112.219,10
2015	6	2	2	59,54	81.602,50	38.588,24	38.588,24
2016	8	5	5	433,63	368.212,00	167.997,00	167.997,00
2017	27	16	14	1.028,51	1.189.466,65	612.402,57	536.992,26
2018	32	14	13	1.229,75	1.257.045,6	756.000,00	532.653,57
2019	15	6	5	390,00	352.472,37	165.000,00	107.784,36
2021	2	2	2	233,14	319.099,7	169.033,00	159.549,85
2022	7	5	5	1.545,70	1.151.029,70	537.969,63	493.017,74
Toplam	221	91	79	8.515,63	6.157.436,66	3.358.469,04	2.744.794,59

2007-2022 Bireysel Sulama Makine ve Ekipman Desteklemeleri Kapsamında Desteklenen İlçe Bazlı Hibe Tutarları

S.No	İlçe Adı	Proje Adedi	2007-2022 Toplam		
			Fatura Tutarı (TL)	Hibe Tutarı (TL)	Sulanan alan (da)
1	Bayındır	3	252.488,7	103.463,79	292,24
2	Bergama	18	1.269.009,98	608.970,52	1.409,56
3	Dikili	7	619.120,9	286.693,94	684,4
4	Foça	6	609.756,66	243.490,64	708,44
5	Karaburun	7	552.783,72	266.106,87	1.383,75
6	Kemalpaşa	3	121.150,00	56.019,82	207,9
7	Kınık	4	187.115,78	87.967,59	294,35
8	Kiraz	1	167.370,53	64.828,75	22,52
9	Menderes	1	18.683,25	7.301,99	16,78
10	Menemen	13	1.364.338,12	631.891,17	2333,17
11	Ödemiş	4	151.503,14	62694,18	170,95
12	Seferihisar	4	460.338,18	167.272,24	459,28
13	Tire	3	112.342,00	51.206,35	225,48
14	Torbali	1	81.481,48	40.740,74	36,81
15	Urla	4	132.292,00	66.146,00	270,00
Toplam		79	6.157.436,66	2.744.794,59	8.515,49

Bakanlığımızca uygulanmakta olan "Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı" kapsamında uygulanan Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi tanıtım toplantıları COVID-19 Pandemisi nedeniyle ZOOM (Video Konferans Platformu) üzerinden 3 adet toplantı gerçekleştirilmiş olup 80 kişi katılmıştır. Yıl içerisinde programın tanıtımına yönelik çeşitli ilçede gerçekleştirilen toplantılara 92 kişinin katılı sağlanmıştır. Ayrıca Menemen Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğünde 7 ilçeden (Kınık, Bergama, Dikili, Menemen, Bayındır, Tire ve Ödemiş) önder çiftçilerin ve ilçe teknik personellerinin de katıldığı bir tarla günü gerçekleştirilmiştir. 34 kişinin katılım sağladığı bu tarla gününde tarımsal sulamanın önemi ile modern sulama sistemlerinin tanıtımı gerçekleştirilmiştir.

4.7.3. Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi

Pilot il olarak seçilen ilimizde 2019 -2020 yıllarında uygulanan 25 adet başarılı proje sayesinde programın 2022-2024 yılları arasında tüm illerde uygulanması için 01.06.2021 tarih ve 4046 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı yayımlanmıştır. Söz konusu karara istinaden Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/61) 24 Aralık 2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Uzman Eller Proje başvuruları 14 Ocak 2022 tarihi itibarı ile başlatılmıştır. Projeye son başvuru tarihi olan 28 Şubat 2022 tarihi; ilk olarak 15 Mart 2022 tarihine ve ikinci olarak 01 Nisan 2022 tarihine uzatılmıştır. Söz konusu proje uygulamalarının, 30 Kasım 2022 tarihine kadar tamamlanmaları gerekmektedir.

İlimizde; Uzman Eller Projesi kapsamında sistem üzerinden 106 başvuru yapılmış olup, projelerin son tamamlanma tarihi olan 01 Nisan 2022 tarihi itibarıyla 51 başvuru tamamlanmıştır.

2022 YILI PROJE KONULARINA GÖRE BAŞVURU SAYILARI							
Proje Konusu	Hayvancılık Projeleri	Bitkisel Üretim Projeleri	Ormancılık Projeleri	Su Ürünleri Projeleri	İşlenme, Paketleme ve Depolama Projeleri	Yöresel ve Coğrafi İşaretli Ürün Üretim Projeleri	Toplam
Toplam Başvuru	35	14	0	0	2	0	51

2022 Yılı Tamamlanmış Başvuruların Proje Konularına Göre Dağılımı

KONULARINA GÖRE PROJE BAŞVURULARININ DAĞILIMI							
Proje Konusu	Hayvancılık	Bitkisel Üretim	Su Ürünleri	Gıda İşleme	Yöresel ve Coğrafi İşaretli Ürün Üretimi	Ormancılık Projeleri	Toplam
Arı Yetiştiriciliği ve Bal Üretimi Arı Ürünleri Üretimi Projeleri	4	-	-	-	-	-	4
Büyükbaş Hayvancılık Projeleri	23	-	-	-	-	-	23
Küçükbaş Hayvancılık Projeleri	8	-	-	-	-	-	8
Örtü Altı Yetiştiriciliği Projeleri	-	3	-	-	-	-	3
Tıbbi Aromatik Bitki Üretimi	-	4	-	-	-	-	4
Mantar Üretimi Projeleri	-	2	-	-	-	-	2
Kapama Meyve Bahçesi Projeleri	-	1	-	-	-	-	1
Dış Mekan Süs Bitkisi Projeleri	-	1	-	-	-	-	1
Fide Fidan Yetiştiriciliği Projeleri	-	2	-	-	-	-	2
Gıda İşleme Paketleme Projeleri	-	-	-	2	-	-	2
Organik Organa mineral Gübre Projeleri	-	1	-	-	-	-	1
Toplam Başvuru	35	14	0	2	0	0	51

İl Proje Yürütme Birimi (İPYB) tarafından Güncel Uygulama Rehberi uyarınca 50 tamamlanmış başvuru üzerinde, 28 Mart-01 Nisan 2022 tarihleri arasında eksik/hatalı belge tespit işlemleri yapılarak proje sahiplerine sistem üzerinden ve telefonla bilgilendirme iş ve işlemleri sürdürülmektedir. Proje sahiplerinden istenilen belgeler, 04-08 Nisan 2022 tarihleri arasında İl Müdürlüğüne elden teslim edilerek sisteme İPYB tarafından yüklenerek, kesinleşmiş proje başvuruları İl Proje Değerlendirme Komisyonuna teslim edilmiştir. 4-8 Nisan 2022 tarihleri arasında eksik veya hatalı başvuruların belgeleri tamamlanmış ve 32 adet kesinleşen proje başvurusu; İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından puanlanarak, Merkez Proje Değerlendirme Komisyonu'na değerlendirilmek üzere gönderilmiştir. Merkez Proje Değerlendirme Komisyonunca uygun bulunan 32 adet proje başvurusunun sahiplerine ilişkin oluşturulan askı listesi 17.05.2022-25.05.2022 tarihleri arasında Müdürlüğümüzde askıya çıkarılmıştır. Söz konusu askı listesinde yer alan projelerin yer tespitleri 20-24.05.2022 tarihleri arasında yapılmıştır.

2022-KONULARINA GÖRE SÖZLEŞME İMZALAMAYA HAK KAZANAN PROJE SAYILARI		
HAYVANCILIK (22)	Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği - Süt Sığırcılığı	13
	Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği - Besicilik	3
	Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve besiciliği - Koyun	4
	Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve besiciliği - Keçi	1
	Arı yetiştiriciliği ve arı ürünleri ile arı sütü ve ana arı üretimi	1
BİTKİSEL ÜRETİM (8)	Fide, fidan yetiştiriciliği	2
	İç ve dış mekan süs bitkisi yetiştiriciliği	1
	Kontrollü örtü altı yetiştiriciliği	2
	Organik ve organomineral gübre üretim tesisleri	1
	Tıbbi ve aromatik bitki üretimine yönelik projeler	2
GIDA ve GIDA DIŞI ÜRETİM, İŞLEME, PAKETLEME VE/VEYA DEPOLAMA (2)	Bitkisel ürün işleme, paketleme, depolama	2

İLÇELERE GÖRE SÖZLEŞME İMZALAMAYA HAK KAZANAN PROJELER													
S.No	İlçe Adı	Büyükbaş - Süt	Büyükbaş - Besi	Küçükbaş - Koyun	Küçükbaş - Keçi	Arı yetiştiriciliği ve bal üretimi	Örtüaltı Yetiştiriciliği	Fide ve fidan üretimi	Tıbbi aromatik bitki	Süs bitkisi yetiştiriciliği	Organik gübre üretim tersisi	Bitkisel ürün işleme, paketleme, depolama	Genel Toplam
1	Aliağa									1			1
2	Bayındır							1					1
3	Bergama	1	2	1	1	1			1				7
4	Buca	1											1
5	Çeşme								1				1
6	Dikili											1	1
7	Kemalpaşa		1										1
8	Kımk	1											1
9	Kiraz	2										1	3
10	Menderes						1						1
11	Menemen						1						1
12	Ödemiş	3						1		1			5
13	Tire	5		3									8
Genel Toplam		12	3	4	1	1	2	2	2	1	1	2	32

25 Mayıs-14 Haziran 2022 tarihleri arasında 10 adet büyükbaş-süt, 1 adet büyükbaş-besi, 3 adet koyunculuk, 1 adet arıcılık, 1 adet organik ve organa mineral gübre üretimi 1 adet tıbbi aromatik bitki üretimi proje konusunda toplam proje bütçesi (hibe öz sermaye-KDV hariç) 2.113.501 TL olan 17 adet hibe sözleşmesi imzalanmıştır.

2022-SÖZLEŞME İMZALANAN PROJELER				
İLÇESİ	BAŞVURDUĞU PROJE ALT KONUSU	SÖZLEŞME TARİHİ	ÖZ SERMAYE KATKISI (TL)	TOPLAM PROJE BÜTÇESİ (TL)
Aliğa	Org. Gübre Üretim Tesis	31.05.2022	65.000	165.000
Bergama	Büyükbaş-Besi	26.05.2022	27.500	127.500
Bergama	Büyükbaş-Süt	26.05.2022	3.000	103.000
Bergama	Arıcılık	30.05.2022	21.000	121.000
Bergama	Küçükbaş-Koyun	30.05.2022	16.000	116.000
Buca	Büyükbaş-Süt	27.05.2022	50.000	150.000
Çeşme	Tıbbi Aromatik Bitki	14.06.2022	-	100.000
Kınık	Büyükbaş-Süt	31.05.2022	20.000	120.000
Kiraz	Büyükbaş-Süt	31.05.2022	30.001	130.001
Kiraz	Büyükbaş-Süt	27.05.2022	20.000	120.000
Ödemiş	Büyükbaş-Süt	27.05.2022	10.000	110.000
Tire	Büyükbaş-Süt	26.05.2022	85.000	185.000
Tire	Büyükbaş-Süt	27.05.2022	15.000	115.000
Tire	Küçükbaş-Koyun	27.05.2022	21.000	121.000
Tire	Küçükbaş-Koyun	30.05.2022	10.000	110.000
Tire	Büyükbaş-Süt	27.05.2022	-	100.000
Tire	Büyükbaş-Süt	27.05.2022	20.000	120.000
TOPLAM			413.501	2.113.501

Proje başlangıcından itibaren sözleşme imzalanan 17 adet projeden; 5 adet proje feshedilmiş olup, 9 adet büyükbaş-süt, 1 adet büyükbaş-besi, 1 adet koyunculuk, 1 adet arıcılık olmak üzere toplam 12 adet proje uygulaması tamamlanmıştır. Toplam proje bütçesi (KDV dahil - hibe öz sermaye) 1.580.223 TL olan 12 hak sahibine 1.198.890 TL hibe ödemesi yapılmıştır. Bu proje kapsamında (2022) uygulaması tamamlanan projelere verilen hibe desteğiyle toplamda; 40 adet gebe düve, 10 adet besi danası, 22 adet koyun, 1 adet koç, 67 arı kolonisi, 75 kovan ve gerekli arıcılık ekipmanları alınmıştır.

YIL	PROJE SAYISI	YARARLANAN KADIN ÇİFTÇİ SAYISI	YARARLANAN ERKEK ÇİFTÇİ SAYISI	ÖDENEN HİBE TUTARI (TL)	PROJE TÜRÜ
2022	12	4	8	1.198.890,46	9 Büyükbaş –Süt
					1 Büyükbaş-Besi
					1 Koyunculuk
					1 Arıcılık

UZMAN ELLER 2022 ÖDENEN HİBELERE İLİŞKİN PROJE TABLOSU					
İLÇESİ	BAŞVURDUĞU PROJE ALT KONUSU	SÖZLEŞMEYE BAĞLANAN TOPLAM PROJE TUTARI	SÖZLEŞMEYE BAĞLANAN HİBE TUTARI	FATURALANDIRILAN TOPLAM PROJE TUTARI (KDV dahil)	ÖDENEN HİBE TUTARI
Bergama	Büyükbaş-Besi	127.500	100.000	137.700	100.000
Bergama	Büyükbaş-Süt	103.000	100.000	112.320	100.000
Bergama	Arıcılık	121.000	100.000	121.065	100.000
Buca	Büyükbaş-Süt	150.000	100.000	151.500	100.000
Kınık	Büyükbaş-Süt	160.000	100.000	161.600	100.000
Kiraz	Büyükbaş-Süt	130.001	100.000	131.300	99.999
Kiraz	Büyükbaş-Süt	120.000	100.000	129.600	100.000
Ödemiş	Büyükbaş-Süt	110.000	100.000	110.000	98.910
Tire	Büyükbaş-Süt	185.000	100.000	187.038	99.981
Tire	Küçükbaş-Koyun	110.000	100.000	111.100	100.000
Tire	Büyükbaş-Süt	100.000	100.000	107.000	100.000
Tire	Büyükbaş-Süt	120.000	100.000	120.000	100.000
TOPLAM		1.536.501	1.200.000	1.580.223	1.198.890

2020-2022 yıllarında 12 adet proje olmak üzere toplam 37 projeye 3.658.989,36 TL hibe desteği verilmiştir.

UZMAN ELLER 2020-2022 YILLARI PROJE SAYILARI VE ÖDENEN HİBE TUTARI		
YIL	PROJE SAYISI	ÖDENEN HİBE TUTARI (TL)
2020	25	2.460.098,90
2022	12	1.198.890,46
TOPLAM	37	3.658.989,36

Arıcılık, İpekböcekçiliği Yetiştiriciliği Yatırımlarının Desteklenmesi

Kırsal alanlarda istihdamın geliştirilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, üretim ve kalitenin yükseltilmesi için arıcılık, ipekböcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliğinde yeni teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılarak modern işletmelerin kurulması ve makine, alet, ekipman alımına yönelik yatırımların desteklenmesine yönelik 18/4/2016 tarih ve 5488 sayılı Tarım Kanunu, 20/10/2020 tarihli ve 3099 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar ve 5/12/2020 tarihli ve 31325 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Arıcılık, İpekböcekçiliği, Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin, Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2020/36)"ne göre hazırlanmış olan arıcılık, ipekböcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliği yatırımlarının desteklenmesine ilişkin proje uygulama rehberi yayınlanmıştır. Bu kapsamda İlimiz Arıcılık konusunda ve İpekböcekçiliği konusunda desteklenen iller arasındadır.

Destekleme başvuruları 04/01/2021 ile 22/01/2021 tarihleri arasında yapılmış olup. İlimizde 67 Arıcılık ve 9 İpekböcekçiliği yetiştiricileri konusunda olmak üzere toplam 76 adet başvuru alınmıştır. Bakanlığımız tarafından 15 adet Arıcılık ve 4 adet İpekböcekçiliği projesi ilimizde hibe desteklemesi kazanmıştır.

Arıcılık, İpekböcekçiliği, Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği Yatırımlarının Desteklenmesi Programı'nın 2022 yılında uygulanamaması sebebiyle Bakanlığımızdan gelen özel proje yazabileceğimiz önerisi sonucunda;

- ✓ Programın Etkinliğinin Arttırmak Ve Sürekliliğini Sağlamak
- ✓ İzmir İlinde İpekböcekçiliğini Yaygınlaştırmak
- ✓ Üreticilerin Kapasitelerini artırmak
- ✓ Teknolojilerini Yenilemek ve Geliştirmek
- ✓ Üreticilerimize Alternatif Gelir kaynağı oluşturmak
- ✓ İpekböcekçiliği Üretim Faaliyetini Bir Bütün Olarak Gelecek Kuşaklara Aktarmak amacıyla

İl Müdürlüğümüzce 'İzmir'in İpekböcekleri' adlı proje hazırlanmış ve Hayvancılık Genel Müdürlüğünce Hayvansal Üretimin Artırılması Programı kapsamında kabul edilmiş ve 660.000,00 TL uygulama bütçesi İl Müdürlüğümüze aktarılmıştır.

Projemiz ile 2021 yılı Bergama, Kiraz ve Seferihisar'daki 3 ipekböceği üreticimiz ile birlikte Beydağ'dan 14, Ödemiş'ten 12, Kiraz'dan 5 üretici olmak üzere toplam 34 üreticinin yararlanmasına karar verildi.

Projemiz ile her projeli üreticimize;

- ✓ 8 adet raf sistemi (6 m²'lik 3 ızgaralı raf sistemi yani toplam 48 m² alanlı ızgara)
- ✓ 8 adet ön beslemede kullanılmak üzere kurutma selesi
- ✓ 1 adet şarjlı el testeresi
- ✓ 1 adet infrared ısıtıcı soba
- ✓ 1 adet budama makası
- ✓ 1 adet higrometre-termometre verildi.

Proje kapsamında Ödemiş'ten 6, Beydağ'dan 2 ve Kiraz'dan 2 olmak üzere 10 projeli üreticimizle birlikte 18-23 Aralık 2022 tarihleri Hatay-Gaziantep ve Urfa illerini kapsayan bir teknik gezi gerçekleştirilmiştir.

S.No	İlçe	Arıcılık	İpekböcekçiliği Yetiştiriciliği	Toplam
1	Balçova	2		2
2	Bergama	12	1	13
3	Bornova	3	-	3
4	Buca	1		1
5	Çiğli	1		1
6	Dikili	4		4
7	Foça	1		1
8	Gaziemir	2		2
9	Karabağlar	3	-	3
10	Karaburun	1		1
11	Karşıyaka	1		1
12	Kemalpaşa	1	2	3
13	Kiraz	-	2	2
14	Menderes	11	-	11
15	Menemen	1		1
16	Ödemiş	14	-	14
17	Seferihisar	5	2	7
18	Torbalı	4	2	6
Toplam		67	9	76

Arıcılık Projeleri Hibe Miktarı

S.No	İlçe	Proje Sayısı	Hibeye Esas Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Hibe Tutarı (TL)
1	Bergama	1	23.817	11.908
2	Bornova	2	80.432	40.216
3	Dikili	1	15.500	7.750
4	Gaziemir	2	72.474	36.237
5	Kemalpaşa	1	10.000	5.000
6	Narlıdere	1	33.574	16.787
7	Seferihisar	2	55.062	27.531
8	Torbalı	2	35.834	17.917
Toplam		12	326.693	163.346

İpekböcekçiliği Yetiştiriciliği Projeleri Hibe Miktarı

S.No	İlçe	Proje Sayısı	Hibeye Esas Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Hibe Tutarı (TL)
1	Bergama	1	179.113	120.000
2	Kiraz	1	177.748	120.000
3	Seferihisar	1	206.715	120.000
Toplam		3	563.576	360.000

4.7.4. Büyükbaş Ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesi

"Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği" (Tebliğ:2021/21) yürürlüğe girmiştir. Tebliğ kapsamında büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık işletmelerinin inşaat, çadır alımı makine alet ve ekipman alımı yatırımlarına % 50 hibe desteği verilecektir. Program tanıtımı için ZOOM (Video Konferans Platformu) üzerinden 2 adet ve Ödemiş İlçesinde 1 adet olmak üzere toplam 3 adet tanıtım toplantısı düzenlenmiş olup toplam 216 Kişi katılmıştır. Başvuru süresi 1-30 Temmuz 2021 tarihleri arası olup. İl Müdürlüğümüzce 21 İlçemizden 475 adet başvuru alınmıştır. 439 adet uygun görülen başvuru Bakanlığa bildirilmiş olup değerlendirme süreci tamamlanmıştır.

İlimizde 251 çiftçimize 7.749.924,45 TL Destekleme hibe ödemesi gerçekleşmiştir.

- 30 Temmuz 2021 tarihleri arasında müracaatlar alınmıştır.251 adet üreticiye toplam 7,75 milyon TL Hibe ödemesi gerçekleşmiştir. Projenin kontrolleri 3 yıl süreyle devam edecektir.
- 2022 yılı için 251 adet üreticinin uygulama sonrası kontrolü tamamlanmıştır.

1 - 30 Temmuz 2021 tarihleri arasında müracaatlar alınmıştır. 475 adet başvurunun 439 tanesi İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından uygun bulunmuştur.

Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından onaylanan başvurulardan 251 tanesi ile taahhütname imzalanarak üreticilerimize toplam 7,75 Milyon TL hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Yılı	Başvuru Sayısı	Geçen Başvuru Sayısı	İmzalanan Taahhütname Sayısı	Toplam Hibe Miktarı (TL)
2021	475	439	251	7.750.000 TL

Projenin kontrolleri 3 yıl süreyle devam edecek olup, 251 adet üreticiye ait işletmenin Türkvat sistemi üzerinden faal olup olmadığı ve alınan ekipmanın yerinde kontrolü yapılarak 2022 yılı için uygulama sonrası kontrolü tamamlanmıştır.

4.7.5. 2021 Yılı Başvuru Dosyalarının İlçe Bazlı Dağılımı

S. No	İlçe Adı	İptal Dosya Sayısı	Geçen Dosya	Toplam
1	Aliağa	2	15	17
2	Bayındır	4	37	41
3	Bergama	3	32	35
4	Beydağ	4	3	7
5	Bornova	-	2	2
6	Buca	2	9	11
7	Çiğli	-	6	6
8	Dikili	1	9	10
9	Foça	-	4	4
10	Karaburun	-	1	1
11	Kemalpaşa	4	8	12
12	Kınık	2	42	44
13	Kiraz	1	94	95
14	Menderes	-	4	4
15	Menemen	2	15	17
16	Ödemiş	3	17	20
17	Seferihisar	-	1	1
18	Selçuk	-	4	4
19	Tire	7	134	141
20	Torbalı	1	1	2
21	Urla	-	1	1
Genel Toplam		36	439	475

Büyükbaş Küçükbaş Hayvancılık 2021 Yılı Hibe Ödemesi İlçe Bazlı Dağılımı

S.No	İlçe Adı	Hibe Ödemesi Yapılan (adet)	Toplam Hibe Ödemesi (TL)
1	Aliağa	11	304.315
2	Bayındır	20	720.546
3	Bergama	16	339.009
4	Beydağ	2	44.375
5	Buca	6	220.195
6	Çiğli	2	46.296
7	Dikili	5	105.444
8	Foça	3	153.500
9	Karaburun	1	33.750
10	Kemalpaşa	5	190.030
11	Kınık	18	351.750
12	Kiraz	51	1.363.409
13	Menderes	3	135.339
14	Menemen	11	364.130
15	Ödemiş	17	692.519
16	Seferihisar	1	30.000
17	Selçuk	3	23.625
18	Tire	75	2.592.692
19	Urla	1	39.000
Genel Toplam		251	7.749.924,45

4.7.6. Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi Faaliyetleri

Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi (TARYAT), Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı bünyesinde 2007 yılında kırsal alanda gelir düzeyini yükseltmek ve ekonomik faaliyetleri çeşitlendirmeye yönelik tarım ve tarıma dayalı sanayi yatırımlarının desteklenmesi amacıyla kurulan bir çalışma grubu olarak kurulmuştur. Daha sonra İl Müdürlükleri bünyesinde, tarımsal yatırıma yönelik faaliyetlerde yatırımcıya rehberlik etmesi amacıyla 2012 yılında Tarımsal Yatırımcı Danışma Birimleri kurulmuştur. 2013 yılı Eylül ayında “TARYAT birimlerimize danışan yatırımcı profilinin oluşturulması” uygulaması başlatılmış, her il için yatırımcı rehberleri hazırlanmış ve 2015 yılından yana 3'er aylık dönemler halinde yılda 4 kez TARYAT çalışmaları Dönem Raporu düzenlenmektedir.

Tarımsal alanda yatırım yapmak isteyen tüm kişi ve kuruluşlara Bakanlık çalışmaları ve tarımsal yatırım fırsatları ile ilgili bilgi vermek amacıyla görevlendirilen kişilerden oluşan TARYAT birimi elemanlarınca düzenlenen dönem raporlarına göre 2020 yılında 32 danışana yatırım konularında bilgi verilmiştir.

2021 yılının 113 danışana yatırım konularında bilgi verilmiş olup dağılım ve proje gerçekleştirme oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

S.No	Yatırım Konusu	Toplam Danışan Sayısı	Gerçekleşen Yatırım Sayısı
1	Bitkisel Üretim	30	0
2	Hayvancılık	83	21
3	Su Ürünleri Üretimi	0	0
4	Gıda İşleme	0	0
Toplam		113	21

Şube Müdürlüğümüze gelen veya arayan kişilere hibe programları hakkında bilgi verilmeye devam edilmektedir. Bu bilgiler ışığında her 3 ayda ve 6 ayda bir Bakanlıkça istenilen formlar hazırlanarak gönderilmektedir. 2022 yılında Şube Müdürlüğümüzde 338 danışana bilgi verilmiştir. Bakanlık TARYAT Ofisi Strateji Genel Müdürlüğünden alınarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Tarımsal Pazarlama Daire Başkanlığına bağlanmıştır.

4.8. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Gıda ve Yem Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Gıda ve yem güvenilirliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruyucu tedbirleri Bakanlığın belirlediği esasları il düzeyinde yürütmek,
- Gıda, gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, satış, toplu tüketim ve dağıtım vb. aşamalarındaki resmi kontrollerin ve onay/kayıt işlemlerinin yürütülmesini sağlamak,
- Bitkisel gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin ihracat ile ilgili işlemlerini yürütmek,
- Bitkisel gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin ithalat ile ilgili işlemlerini gerçekleştirmek,
- Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarına göre üretilen ürünlerin gıda güvenliği yönüyle denetimlerini yapmak,
- Bakanlıkça verilen görev çerçevesinde gıda kalıntı izlemeleri yanında bireysel şikayet veya Alo 174 Gıda ihbar hattına gelen şikayetlerle ilgili gerekli inceleme ve denetleme işlemlerini yürütmek,
- Gıda ve beslenmeyle ilişkili olarak gerek Bakanlıktan gelen, gerekse il düzeyinde belirlenmiş projelerle ilgili çalışmalar yürütmek,
- Özel gıda kontrol laboratuvarlarının Bakanlıkça düzenlenen Çalışma İzin Belgelerini ve onaylı faaliyet listelerini ilgili laboratuvarlara teslim etmek, Bakanlıkça bildirilen idari yaptırımları uygulamak,
- Yem ve yem katkı maddelerinin üretim, işleme ve satış, ihracat, ithalat ile ilgili olarak gerekli kontrolleri ve işlemleri yapmak, denetlemelerini gerçekleştirmek,
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

4.8.1. Gıda İşletmeleri

İlimizde, İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimizden Onay ve Kayıt Belgesi almış toplam 44.940 gıda işletmesi mevcuttur.

Onaylı İşletme Sayısı 558

- 146 tanesi Süt İşleme Tesisi,
- 102 tanesi Et Ürünleri İşleme ve Kıyma, Et Karışımları Tesisi,
- 61 tanesi Yumurta Paketleme Tesisi ve
- 223 tanesi Süt Toplama Merkezidir.

Kayıtlı İşletme Sayısı 44.382

- 20.865 tanesi Satış Yeri,
- 18.815 tanesi Toplu Tüketim yeri ve
- 4.702 tanesi Üretim Yeridir.

Satış Yerleri	
Faaliyet Konusu	Tane
Market	11.627
Gıda Depoları / Toptancısı	1.216
Büfe	1.648
Balık Satış Yeri	252
Kuruyemişçi	711
Manav	514
Soğuk Hava Deposu	220
Şarküteri	1.376
Kasap	991
Unlu Ürünler Satış Yeri	2.080
Toptancı Hali	211
Üretim Tesisi	
Faaliyet Konusu	Tane
Ekmek ve Unlu Mamuller Üretim Yeri	2.941
Meyve ve Sebze Paketleme, İşleme Tesisi	401
Hazır Yemek İşletmesi	313
Dondurma Üreticisi	352
Yeniden Ambalajlama Tesisi	542
Zeytinyağı Üretim ve Yağhaneler/Yağ Dolum Yeri	315
Tahin, Helva ve Pekmez Üreticisi	60
Bal, Polen ve Arı Sütü Üretim tesisi	46
Alkolsüz İçecek Üretim Tesisi	67
Toplu Tüketim Yerleri	
Faaliyet Konusu	Tane
Lokanta/Restaurant	5.596
Eğitim ve Sağlık Kurumu Kantini	1.251
Pastane	945
Yemekhane	1.495
Otel İşletmesi	502
Cafe/Bar İşletmesi	3.679
Fastfood	2.279

Ayrıca ilimizde Yerel Marjinal ve Sınırlı Faaliyetler Kapsamındaki İşletme Sayısı 190'dir.

4.8.2. Yem İşletmeleri

İlimizde, İl/İlçe Müdürlüğümüzden Onay ve Kayıt Belgesi almış toplam 991 yem işletmesi mevcuttur. Bu işletmelerin 224 adedi Onaylı İşletme ve 767 adedi Kayıtlı işletmedir.

4.8.3. Denetim Verileri

Gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerine 98.667 adet, yem üretim ile satış yerlerine 1.389 denetim olmak üzere toplam 100.056 denetim yapılmıştır.

Bakanlığımız Alo Gıda 174 hattına toplam 3.603 şikayet bildirimi yapılmış olup, İlçe Müdürlüklerimizce yürütülen kontrol ve denetimler sonucunda, başvurular sonuçlandırılmaktadır.

Bakanlık Yıllık Kontrol Planı, İl Yıllık Kontrol Planı, Alo Gıda 174 hattına gelen şikâyetler, rutin ve diğer denetimler kapsamında toplam 1.930 numune alınmıştır. Alınan numunelerin, 1608 tanesinin Türk Gıda Kodeksinde belirlenmiş olan kriterler bakımından uygun olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan kontrol ve denetimler sonucunda 5996 sayılı Kanunda belirtilen kurallara uygun olmayan işyerlerine ve ürünlere toplam 1015 adet idari para cezası (16.987.512 TL) uygulanmıştır. Ayrıca, 17 adet işletme hakkında Savcılığa suç duyurusunda bulunulmuş, 50 işletme de faaliyetten men edilmiştir.

DENETİM VERİLERİ (2022)

İlçe Adı	GGBS Aktif Denetçi Sayıları	İşletme Sayıları (Ocak 2022)			2022 Gıda HEDEF	Gıda Denetim Sayısı 01.01.2022 - 31.12.2022	% Gerçekleşme	Yem İşletme Sayıları (Ocak 2022)	2022 Yem HEDEF	Yem Denetim Sayısı 01.01.2022 - 31.12.2022	% Gerçekleşme
		Üretim	Toplu Tük.	Satış							
Aliağa	8	100	440	388	1856	1875	101,02	33	34	53	155,88
Balçova	12	65	460	460	1970	2111	107,16	0	0	0	-
Bayındır	5	94	296	299	1378	1457	105,73	41	53	50	94,34
Bayraklı	20	167	789	1057	4026	4447	110,46	65	27	41	151,85
Bergama	7	149	425	547	2242	2271	101,29	45	48	56	116,67
Beydağ	3	28	77	85	380	381	100,26	13	16	16	100,00
Bornova	25	603	1933	2278	9628	10866	112,86	81	83	87	104,82
Buca	18	417	1659	2144	8440	8441	100,01	20	21	21	100,00
Çeşme	5	82	716	427	2450	1770	72,24	7	7	12	171,43
Çiğli	16	232	648	743	3246	3604	111,03	21	24	35	145,83
Dikili	7	93	389	323	1610	1627	101,06	16	17	23	135,29
Foça	7	69	347	169	1170	1189	101,62	18	30	39	130,00
Gazimir	17	153	602	609	2728	2786	102,13	10	16	39	243,75
Güzelbahçe	6	36	216	179	862	907	105,22	9	5	6	120,00
Karabağlar	11	357	1211	2020	7176	7966	111,01	6	7	11	157,14
Karaburun	2	23	158	106	574	591	102,96	4	4	4	100,00
Karşıyaka	16	271	1402	1556	6458	7117	110,20	23	6	12	200,00
Kemalpaşa	7	240	301	469	2020	2039	100,94	103	154	169	109,74
Kınık	5	38	119	148	610	621	101,80	17	16	16	100,00
Kiraz	4	103	234	198	1070	1073	100,28	32	32	41	128,13
Konak	21	443	2280	2378	10202	12938	126,82	89	23	28	121,74
Menderes	9	161	445	568	2348	2518	107,24	39	35	52	148,57
Menemen	8	223	588	815	3252	3229	99,29	61	70	78	111,43
Narlıdere	5	40	222	234	992	1029	103,73	7	5	8	160,00
Ödemiş	3	237	613	648	2996	3001	100,17	63	68	69	101,47
Seferihisar	4	93	437	340	1740	1763	101,32	7	6	10	166,67
Selçuk	7	70	391	319	1560	1592	102,05	6	4	12	300,00
Tire	5	251	497	558	2612	2884	110,41	78	103	115	111,65
Torbalı	13	307	556	791	3308	3361	101,60	66	96	113	117,71
Urla	6	106	692	461	2518	2409	95,67	11	11	22	200,00
TOPLAM	282	5251	19143	21317	91422	97863	Ort. 103,58	991	1021	1238	Ort. 136,80

4.8.4. Gıda ve Yem İhracatı Ve İthalatı

4.8.4.1. İhracat İşlemleri

01.01.2022 - 31.12.2022 tarihleri arasında Müdürlüğümüze 14.032 adet ihracat başvurusu yapılmış olup, ihracat işlemleri aşamasında, 3.670 adet üründen numune alınarak Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş akredite laboratuvarlara gönderilmiştir. Yapılan kontrol ve denetimler sonucunda toplam 13.529 adet ihracat işlemi için sertifika düzenlenmiştir. Ayrıca sertifikalı ve sertifikasız ihraç edilip çeşitli nedenlerle geri gelen 503 başvurudan 22 adedi Türk Gıda Kodeksine aykırı olmasından dolayı yurda girişine izin verilmemiştir.

4.8.4.2. İthalat İşlemleri

01.01.2022 - 31.12.2022 tarihleri arasında Müdürlüğümüze 15.387 adet ithalat başvurusu yapılmış olup, Başvurusu yapılan 10.989 ürün kontrol işlemine, 4.398 ürün ise analiz işlemine tabi tutulmuş ve toplamda 15.196 ürünün yurda girişine izin verilmiştir.

4.8.5. Takviye Edici Gıdalar

Takviye Edici Gıdaların İthalatı, Üretimi, İşlenmesi ve Piyasaya Arzına İlişkin Yönetmelik kapsamında ilimizde bu yıl 60 ürüne Takviye Edici Gıda Onayı verilmiştir. Toplamda ilimizde 400 ürüne Takviye Edici Gıda Onayı verilmiştir.

4.8.6. Tütün Ve Alkol Dairesi Başkanlığı İle İlgili İşlemler

01.01.2022 - 31.12.2022 tarihleri arasında 3.170 adet yeni belge başvurusu, 20.030 adet süre uzatım işlemi gerçekleşmiş olup, ilimizde faal belge sayısı toplam 23.137 adettir.

Belge Türü	2022 Yılı (adet)
Perakende Tütün Satıcıları	12.659
Perakende İçki Satıcıları	6.556
Açık İçki Satıcıları	3.526
Toptan İçki Satıcıları	143
Nargile Sunum Belgesi	111
Etil Alkol Perakende Satıcıları	26
Toptan Tütün Satıcıları	96
Etil Alkol ve Metanol Satıcıları	20
Toplam	23.137

4.8.7. Eğitim

- Bakanlığımızın Hizmet İçi Eğitimleri kapsamında kontrol görevlilerine yönelik farklı konularda 9 adet eğitimde 521 kişiye eğitim verilmiştir.
- İlimizde faaliyet gösteren işletmelerin çalışanlarına yönelik 121 eğitimde 4602 kişiye eğitim verilmiştir.
- İlk ve orta öğretim öğrencilerine yönelik 4 farklı dönemde 7889 öğrenciye eğitim verilmiştir.

4.9. İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

İdari ve Mali İşler Şubesi Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri çerçevesinde kiralama, satın alma ve benzeri işleri yapmak, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, bakım, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak/yaptırmak,
- İl müdürlüğüne ait mevcut binalarının bakım, onarımları ile ihtiyaç duyulan bina ve arazilerin kiralama, satın alma, kamulaştırma gibi işlemlerini yürütmek, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu ve 23/9/1984 tarihli ve 18524 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Konutları Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde tahsis komisyonu oluşturmak, puanlama tahsis ve benzeri işlemleri yürütmek,
- İl müdürlüğüne ait taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek. Demirbaş ve tüketim malzemelerinin devir, teslim ve benzeri işlemlerini yapmak,
- İl müdürlüğünün genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
- İl müdürlüğü personelinin daha etkin ve verimli hizmet yapabilmesi için hizmetiçi eğitim programları düzenlemek ve il müdürlüğüne ve Bakanlığımız kuruluşlarına aday olarak açıktan ataması yapılan personelin kuruluşlarla koordinasyonu sağlayarak aday memurların eğitimini yapmak, sonuçlarını Personel Genel Müdürlüğüne bildirmek,
- İl müdürlüğünün ihtiyaç duyduğu araç, makine, alet ve benzeri araçlar ile bunların yedek parçalarının alımı, dağıtımı, transferini yapmak ve ikmal sistemini oluşturmak, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu ve Taşıt Yönetmeliği çerçevesinde taşıtlar ile ilgili tüm hizmetleri yürütmek,
- İl müdürlüğünde iç kontrol sisteminin kurulması ve işletilmesi ile ilgili çalışmaları yapmak ve koordinasyonu sağlamak,
- İl müdürlüğü personelinin atama, yer değiştirme, terfi, özlük ve mali hakları ile ilgili tüm iş ve işlemleri yapmak,
- İl müdürlüğü Bilişim Teknolojileri Birimi'ni kurmak ve Bakanlığın bilişim teknolojileri politikaları, ilke ve hedefleri doğrultusunda bilişim varlıklarının çalışmasını temin etmek,
- İldeki yayın malzemeleri ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- İl Müdürlüğü için elektronik ortamda yürütülmesine ihtiyaç duyulan; her türlü yazılım ve hizmetin devamlılığını, güvenliğini ve kontrolünü sağlamak,
- İl Müdürlüğünün internet siteleri ve intranet yapıları ile içerik yönetim sistemlerinin kullanımına yönelik çalışmalar yapmak,
- İl Müdürlüğünün bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, onarımı, işletilmesi, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek,
- İlgili kanunların belirlediği log kayıtlarının öngörülen sürece kaydedilmesini sağlamak,

- İl Müdürlüğü bünyesinde işlenen ve saklanan verilerin gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini sağlamak,
- Diğer mevzuat ve İl müdürü tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

4.9.1. Yapılan Faaliyetler

- 2019 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimleri tamamlanan çalışanlar ile atama, nakil, geçici görev vb. nedenlerle işe yeni başlayan, görev yeri değişen çalışanlarımıza 2022 yılı içerisinde İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi verilmiştir. Eğitimlerinin tekrarlanması/yenilenmesi amacıyla; 23 Mart 2022-21 Kasım 2022 tarihleri arasında 494 İl Müdürlüğü çalışanı, 86 İlçe Müdürlüğü çalışanı olmak üzere toplamda 580 çalışanımızın eğitimleri tamamlanmış olup, aynı tarihler arasında İlçe Müdürlüklerinde programlı şekilde yapılan 56 günlük eğitimde ise 1085 çalışanımızın eğitimleri tamamlanmıştır.
- İl Müdürlüğü çalışanlarının Katılım Sertifikaları özlük dosyalarına konulmuş olup; İlçe Müdürlüğü çalışanlarının sertifikaları kişisel dosyalarında saklanmak üzere İlçe Müdürlüğüne gönderilmiştir.
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüzce yürütülen İyi Tarım Uygulamaları projeleri kapsamında Seferihisar, Menderes ve Foça ilçelerinde katılımcı üreticilere tarımsal çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda eğitimler verilmiştir.
- İşyeri hekimlerince haftanın üç günü (Pazartesi, Çarşamba ve Cuma) 09:00-12:00 arasında çalışanlarımıza poliklinik hizmeti ve sağlık gözetimi çalışmaları yürütülmekte olup; 14-15-16-17/03/2022 ve 17/05/2022 tarihlerinde Mobil Sağlık Araçları ile İl Müdürlüğümüzde ve anılan tarihler dışında hizmet alınan OSGB işyerinde olmak üzere 550 çalışanımızın sağlık tetkikleri tamamlanmıştır.
- Bakanlığımız tarafından hazırlanan İç Kontrol Sistemi yazılımına İl Müdürlüğümüz riskleri kaydedilmekte olup; puanı 15 ve üzeri olan riskler için eylem planları oluşturulmuştur. İl Müdürlüğümüz riskleri, iyileştirme stratejileri ve uyum eylem planının sisteme kaydı devam etmektedir.
- Şube Müdürlükleri tarafından görev envanteri ve hassas görevler tablosu hazırlanmıştır. Ayrıca Kamu Hizmet Standartları tabloları oluşturulmuş ve web sitesinde yayınlanmıştır.
- Çeşme İlçe Müdürlüğü ek hizmet binasının keşfi ve metraj hazırlığı, Seferihisar İlçe Müdürlüğüne ait ısıtma sistemi doğalgaz dönüşümü keşfi ve metraj hazırlığı, Tire İlçe Müdürlüğü laboratuvar tadilatı keşfi hazırlığı, Karşıyaka İlçe Müdürlüğü aydınlatma tadilatı, Menemen İlçe Müdürlüğü toplantı salonu tadilatı, Foça İlçe Müdürlüğü (Gerenköy) tadilatı, Konak İlçe Müdürlüğü hizmet binası tadilatı yapılmıştır.
- Urla İlçesi Özbek Köyünde bulunan Eğitim ve Dinlenme tesisinin tasfiyesi yapılmıştır.
- İl Müdürlüğümüze bağlı Ürkmez Yavru Balık Üretim istasyonunun tesisat bakım – onarım ve kontrol işlemleri ve depolara ait çatı tadilatı yapılarak, istasyona ait havuzların temizliği

tamamlanmıştır. Çit tesisat hazırlık ve kontrol çalışmaları ve uygulaması işleminin geçici kabulü yapılmıştır.

- İl Müdürlüğümüz hizmet binalarında tuvaletlerin yenileme işlemi, kanalizasyon tamirleri ve iç cephe boyası tamamlandı. Klimaların, merkezi sistem kombilerin bakım, kontrol ve temizliği, B Blok asansör bakımı ve etiket değişimi yapıldı.
- İl Müdürlüğü yerleşkesinde bulunan lojmanların kombi tesisat bakımları yapıldı, 30 adet lojmanın kapıları yenilenerek, pencere fitilleri değiştirildi. Kanalizasyon hattı yenilendi.
- İl Müdürlüğümüz bahçesinde yer alan kafeteryanın çatı yenileme işlemi yapıldı.

4.10. HUKUK BİRİMİ

Hukuk Biriminin Görevleri Şunlardır:

- İdari davalara ilişkin savunma hazırlanması, ara karar ve müzekkere gereklerinin yerine getirilmesi ve kanun yoluna müracaat ve davaların takibi işlemlerini yürütmek.
- Adli davaların takibine ilişkin işlemleri yürütmek.
- İcra takipleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Diğer hukuki süreçlere (karar tashihi, itiraz, temyiz, vb.) ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- Bakanlık kuruluşları tarafından hazırlanan veya diğer bakanlıklardan ya da Başbakanlıktan gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek görüş bildirmek.
- Kurumun menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında alınması, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılması için önerilerde bulunmak.
- Kurumun amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki tekliflerin hazırlanmasına yönelik önerilerde bulunmak.
- Faaliyetlerine ilişkin bilgilerin kullanıma hazır bir biçimde bulundurulmasını, rapor ve benzerlerinin dosyalanmasını sağlamak, gerektiğinde konuya ilişkin belge ve bilgileri sunmak.
- Görev alanı ile ilgili tüm kayıt, evrak ve değerlerin korunmasından sorumlu olmak, arşiv oluşturmak ve düzenini sağlamak
- İş sağlığı ve iş güvenliği kurallarına uymak, birlikte çalıştığı kişilerin söz konusu kurallara uymalarını sağlamak, gerektiğinde uyarı ve tavsiyelerde bulunmak.
- Görev ve sorumluluk alanındaki faaliyetlerin mevcut İç Kontrol Sisteminin tanım ve gereklerine uygun olarak yürütülmesini sağlamak.
- Yaptığı işin kalitesinden sorumlu olmak ve kendi sorumluluk alanı içerisinde gerçekleştirilen işin kalitesini kontrol etmek.
- Görev alanı ile ilgili olarak yöneticisi tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

2022 yılında İl Müdürlüğümüz Hukuk Birimince:

5404 tane TAPDK Ceza Dosyası, 574 tane Adli Dava Dosyası, 149 tane İdari Dava Dosyası, 1247 tane İcra Dava Dosyası, 108 tane Müşavirlik Dava Dosyası, 29 tane Hazine Dava Dosyası, 88 tane Suç Duyuruları Dosyası, 36 tane KYOK Dosyası ve 12 tane Arabuluculuk Dosyası takip edilmiştir.

4.11. DÖNER SERMAYE SAYMANLIĞI

Döner Sermaye Saymanlığı Görevleri Şunlardır:

- Mali işlemleri mevzuatta belirtilen usullere uygun yapmak ve yaptırmak,
- Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliğine göre muhasebe ve defter kayıtlarını tutmak, tutturmak,
- Usulüne uygun olarak tahakkuk ettirilen istihkakları sahiplerine ödemek, gelirleri tahsil ettirmek,
- Gelir ve gidere ilişkin her türlü belgeleri, defterleri ve makbuzları saklamak,
- Ayniyat, ambar ve vezne işlerinin usulüne uygun biçimde yürütülmesini sağlamak,
- Demirbaş ve ambar kayıtlarının esas deftere uygunluğunu sağlamak, Banka ve kasada bulunan para ve bu mahiyetteki kıymetli evrakın kontrolünü yapmak,
- İşletmenin bütün alacak ve borçlarının zamanında tahsil edilmesini veya ödenmesini sağlamak, bu yönde gerekli takibatı yapmak,
- Aylık mizanları, izleyen ayın 9 una kadar Maliye ve Tarım ve Orman Bakanlıklarına göndermek,
- Mali yılın bitimini izleyen iki ay içinde işletmenin envanterini, kesin mizanını ve bilançosunu düzenlemek ve asılları ile birlikte gelir, gider belgelerini Sayıştay'a, bilanço ve eklerinin onaylı birer örneğini de aynı süre içinde Maliye ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlıklarına göndermek,
- Veznedar, ayniyat memuru ve ambar memurlarını, 2489 sayılı Kefalet Kanunu esasları dahilinde kontrol etmek,
- Sayman mutemetleri ile ita amiri mutemetlerinin hesaplarını kontrol etmek,
- Yönetmeliğe uymalarını sağlamak, İşletmenin yapacağı sözleşmeleri mali mevzuat bakımından incelemek,
- İşletmenin bütçesini şubelerden gelen teklifler doğrultusunda Bakanlığa tasdik için sunmak,
- Muhasebe ile ilgili diğer işleri yapmak.

4.12. SİVİL SAVUNMA UZMANLIĞI

Sivil Savunma Uzmanlığının Görevleri Şunlardır:

- Ortak belirlenmiş görev ve sorumlulukları yerine getirmek,
- Sivil savunma planları hazırlamak.
- Bunlara bağlı ve denetlemeye tabi daire, müessese ve teşekküllerin sivil savunma planlarını hazırlamak;
- İlgililerle de işbirliği halinde planlanan işlerin gerçekleştirilmesini, değişiklik ve yeniliklerin işlenmesini, icabında uygulanmasını takip ve tedvirini sağlamak.
- Gerekli Sivil savunma tesis, malzeme ve teçhizatının tedarik ve temini, mevcutların bakım ve korunmalarını takip etmek.
- Sorumlular için belirlenmiş ortak görev ve sorumlulukları yerine getirmek.
- Müdürlüğün Sivil Savunma Hizmetleri ile ilgili faaliyetleri yürütmek.
- Yöneticisi tarafından görevlendirildiği toplantı, eğitim, komisyon ve komite vb. çalışma gruplarında yer almak.
- Ülke ekonomisini, tarım sektörünü ve gelişmelerini takip etmek, mesleğine ilişkin yayınları sürekli izlemek, bilgilerini güncelleştirmek.
- Biriminde yapılan işlerin kuruluşun misyon, vizyon ve temel değerlerine uygunluğunu sağlamak.
- Faaliyetlerine ilişkin bilgilerin kullanıma hazır bir biçimde bulundurulmasını, rapor ve benzerlerinin dosyalanmasını sağlamak, gerektiğinde konuya ilişkin belge ve bilgileri sunmak.
- Görev alanı ile ilgili mevzuatı düzenli olarak izlemek.
- Görev alanı ile ilgili tüm kayıt, evrak ve değerlerin korunmasından sorumlu olmak, arşiv oluşturmak ve düzenini sağlamak.
- Görev ve sorumluluk alanındaki tüm faaliyetlerin mevcut iç kontrol sistemi tanım ve talimatlarına uygun olarak yürütülmesini sağlamak.
- Birimin görev alanına giren konularda meydana gelebilecek standart dışı iş ve işlemlerin giderilmesi ve sürekli iyileştirme amacıyla; 'Düzeltilici Faaliyet' ve 'Önleyici Faaliyet' çalışmalarına katılmak.
- İş sağlığı ve iş güvenliği kurallarına uymak, sorumluluğu altında bulunan ya da birlikte çalıştığı kişilerin söz konusu kurallara uymalarını sağlamak, gerektiğinde uyarı ve tavsiyelerde bulunmak.
- Yaptığı işin kalitesinden sorumlu olmak ve kendi sorumluluk alanı içerisinde gerçekleştirilen işin kalitesini kontrol etmek.
- Görev alanı ile ilgili olarak yöneticisi tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek

5. İLİMİZDE 2022 YILINDA UYGULANAN PROJELER

- 5.1.Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi Kapsamında Numune Alma Projesi
- 5.2.Üreticinin El Emeği Göz Nuru Ödemiş'in İncisi Organik İncir Projesi
- 5.3.Organik Tarımı Tanıyorum Projesi
- 5.4.Yerli ve Milli Çeşitlerin Yaygınlaştırılması
- 5.5.2022 Yılı İzmir İli Kerevet ve Hasat Filesi Dağıtımı Projesi
- 5.6.2022 Yılı Gıdanı Koru Mutfak Atölyesi
- 5.7.Gönüllü Hasat Projesi
- 5.8.Akdeniz Meyve Sineği Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi
- 5.9.Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi kapsamında "Efe, Meltem ve Kayra Yerli Tohum Milli Üretim Projesi"
- 5.10. Enterotoksemi (Tip-C) ve Coli Septisemi Kaynaklı Yavru Ölümüne Karşı Aşı Kampanyası
- 5.11. Atıksız Körfez Dönüşen Gelecek
- 5.12. İpek Böceği Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması Projesi
- 5.13. İstiridye ve Kültür Mantarı Yetiştiriciliği Kursu
- 5.14. Midyelerin Biyolojik Arıtma Özelliklerinin Konak Körfezi'nde Uygulanabilirliği Projesi (İzmir Kalkınma Ajansı Teknik Destek Programı)
- 5.15. İzmir Aliağa Damızlık Kıvrıcık Koyunculuk Tesisi Projesi
- 5.16. HACCP EĞİTİMİ
- 5.17. Bayındır'da Sepetler Kızılılıkla Dolacak Projesi
- 5.18. Eski Köye Yeni Bitkiler
- 5.19. Üreticinin El Emeği Göz Nuru Ödemiş'in İncisi Organik İncir Projesi
- 5.20. Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü – Organik Tarımı Tanıyorum Projesi.
- 5.21. Her Derde Deva Şevketi Bostana Merhaba
- 5.22. Dağlardan Tarlaya Gelen Kekik Mucizesi

- 5.23. Unlu Bite Karşı Biyolojik Mücadele Yapıyoruz, Ürünlerimizi Tüm Dünya Ülkelerine Satıyoruz Yayın Projesi
- 5.24. Eski Köye Yeni Bitkiler
- 5.25. Stevia Ekiyorum, Şekerimi Düşürüyorum
- 5.26. Temiz Ispanak Üretiyoruz Güvenle Tüketiyoruz
- 5.27. Üretimden İhracata İyi Tarım Uygulamaları
- 5.28. Zeytinde Yavaş Salımlı Gübre Uygulaması
- 5.29. Zeytinde Su Hasadı Yayın Projesi
- 5.30. Yerli Ve Milli Çeşitleri İzmirli Kadınlarla Kentte Taraçada Balkonda, Kırsalda Bahçede Tarlada Toprakla Buluşturuyoruz
- 5.31. İzmir'in İpek Böcekleri
- 5.32. Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi
- 5.33. TÜBİTAK 1001 Projesi